

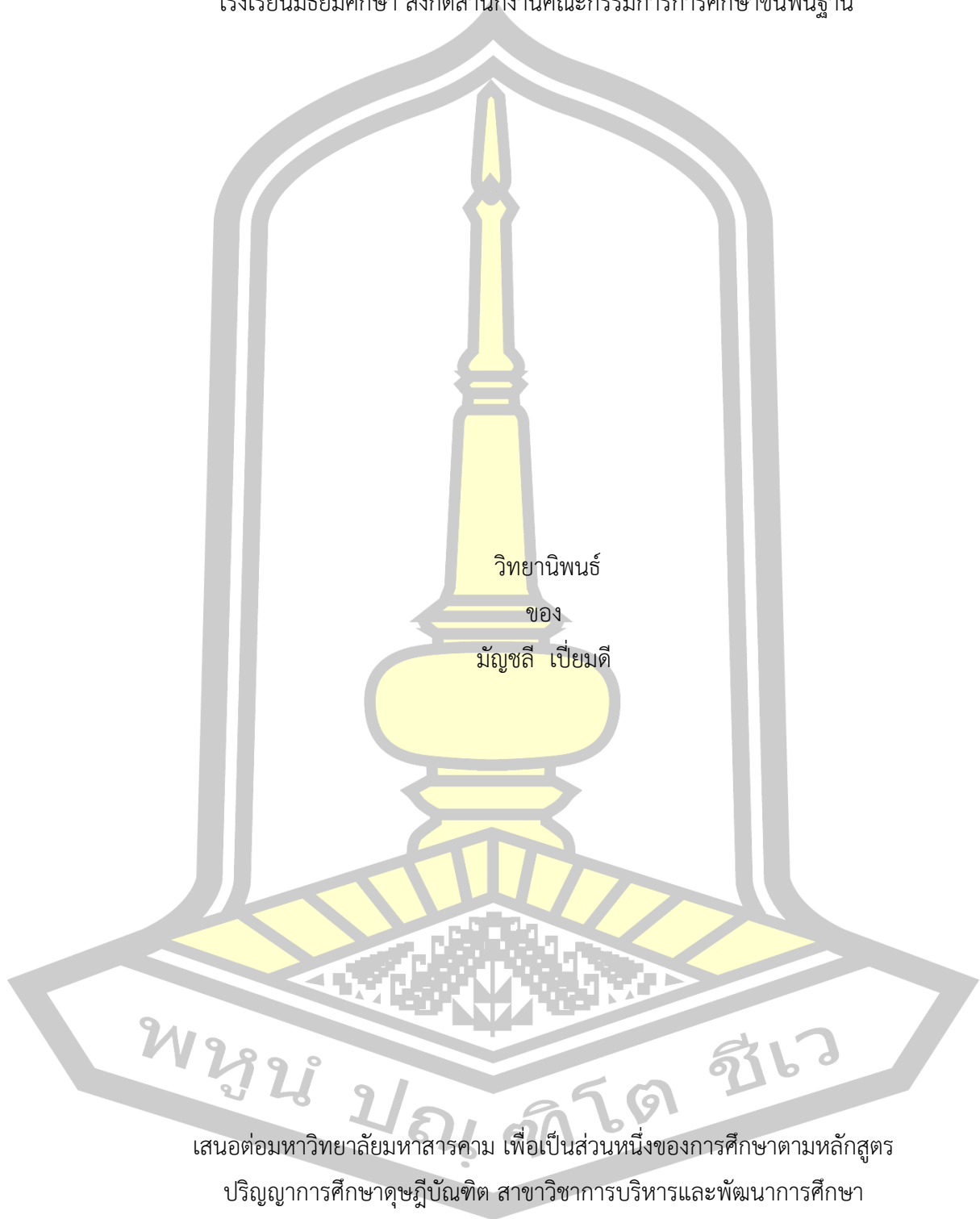
การพัฒนาโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนใน
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

วิทยานิพนธ์
ของ
มัญชลี เปี่ยมดี

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา
มกราคม 2563

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การพัฒนาโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนใน
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

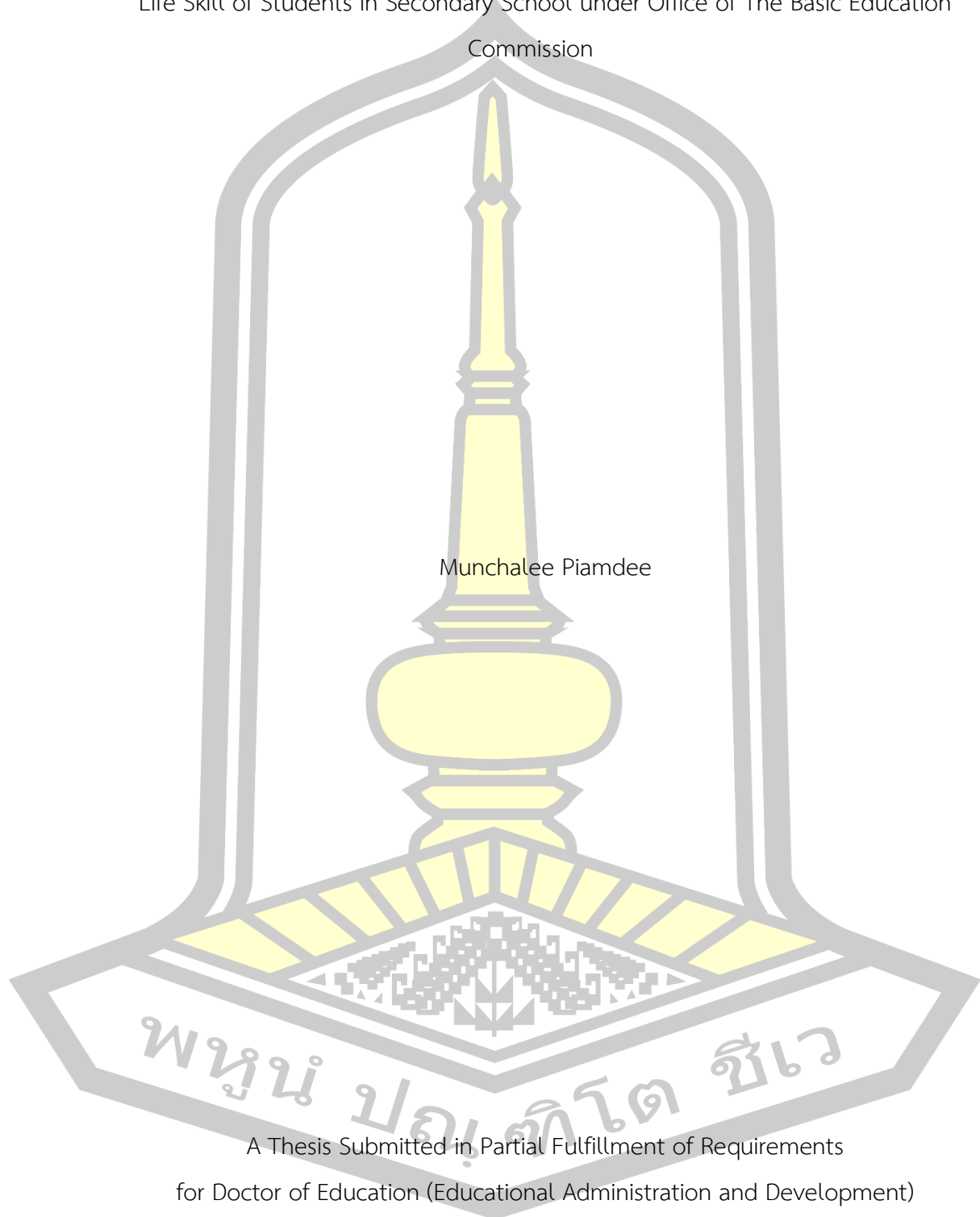

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษาดุขฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา

มกราคม 2563

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Development of Program Students Development Activities of Teachers to Enhance
Life Skill of Students in Secondary School under Office of The Basic Education
Commission

Munchalee Piamdee

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Doctor of Education (Educational Administration and Development)

January 2020

Copyright of Maharakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนางสาวมัณฑิลา เปี่ยมดี แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาดุष्ฎิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(รศ. ดร. สุวัฒน์ จุลสุวรรณ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รศ. ดร. พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ)

.....กรรมการ

(รศ. ดร. ธรินธร นามวรรณ)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(รศ. ดร. วิทยา จันทร์ศิลา)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา การศึกษาดุष्ฎิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

.....
(รศ. ดร. พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ)

.....
(รศ. ดร. กริสน์ ชัยมูล)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน		
ผู้วิจัย	มัณฑุณี เปี่ยมดี		
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. พชรวิทย์ จันทศิริศิริ		
ปริญญา	การศึกษาดุษฎีบัณฑิต	สาขาวิชา	การบริหารและพัฒนาการศึกษา
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ปีที่พิมพ์	2563

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อพัฒนาโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในรูปแบบการวิจัยและพัฒนา แบ่งออกเป็น 4 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการวิเคราะห์เนื้อหา และการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน เพื่อประเมินความเหมาะสมองค์ประกอบและตัวชี้วัด ระยะที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการเก็บข้อมูลจากครูผู้สอนกิจกรรมแนะแนว 331 คน ระยะที่ 3 การพัฒนาโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ 3 โรงเรียน การสัมภาษณ์กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ 7 คน เพื่อประเมินความเหมาะสมของโปรแกรม และระยะที่ 4 การนำโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปใช้ กับครูผู้สอนกิจกรรมแนะแนว 6 คน

ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

โปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย หลักการและเป้าหมายของโปรแกรม จุดมุ่งหมายของโปรแกรม เนื้อหาของโปรแกรม กิจกรรมการพัฒนา และการ

ประเมินผลโปรแกรม แบ่งออกเป็น 4 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การเตรียมความพร้อม ระยะที่ 2 การอบรม ระยะที่ 3 การเรียนรู้จากการปฏิบัติงานและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และระยะที่ 4 การประเมินผล ระยะเวลาในการดำเนินโปรแกรม 86 ชั่วโมง ผลการประเมินด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ และด้านความเป็นประโยชน์ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน และผลการนำโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปใช้ พบว่า ผู้เข้าร่วมโปรแกรมมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

คำสำคัญ : การพัฒนาโปรแกรม, การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน, ทักษะชีวิต

TITLE	Development of Program Students Development Activities of Teachers to Enhance Life Skill of Students in Secondary School under Office of The Basic Education Commission		
AUTHOR	Munchalee Piamdee		
ADVISORS	Associate Professor Pacharawit Chansirisira , Ed.D.		
DEGREE	Doctor of Education	MAJOR	Educational Administration and Development
UNIVERSITY	Maharakham University	YEAR	2020

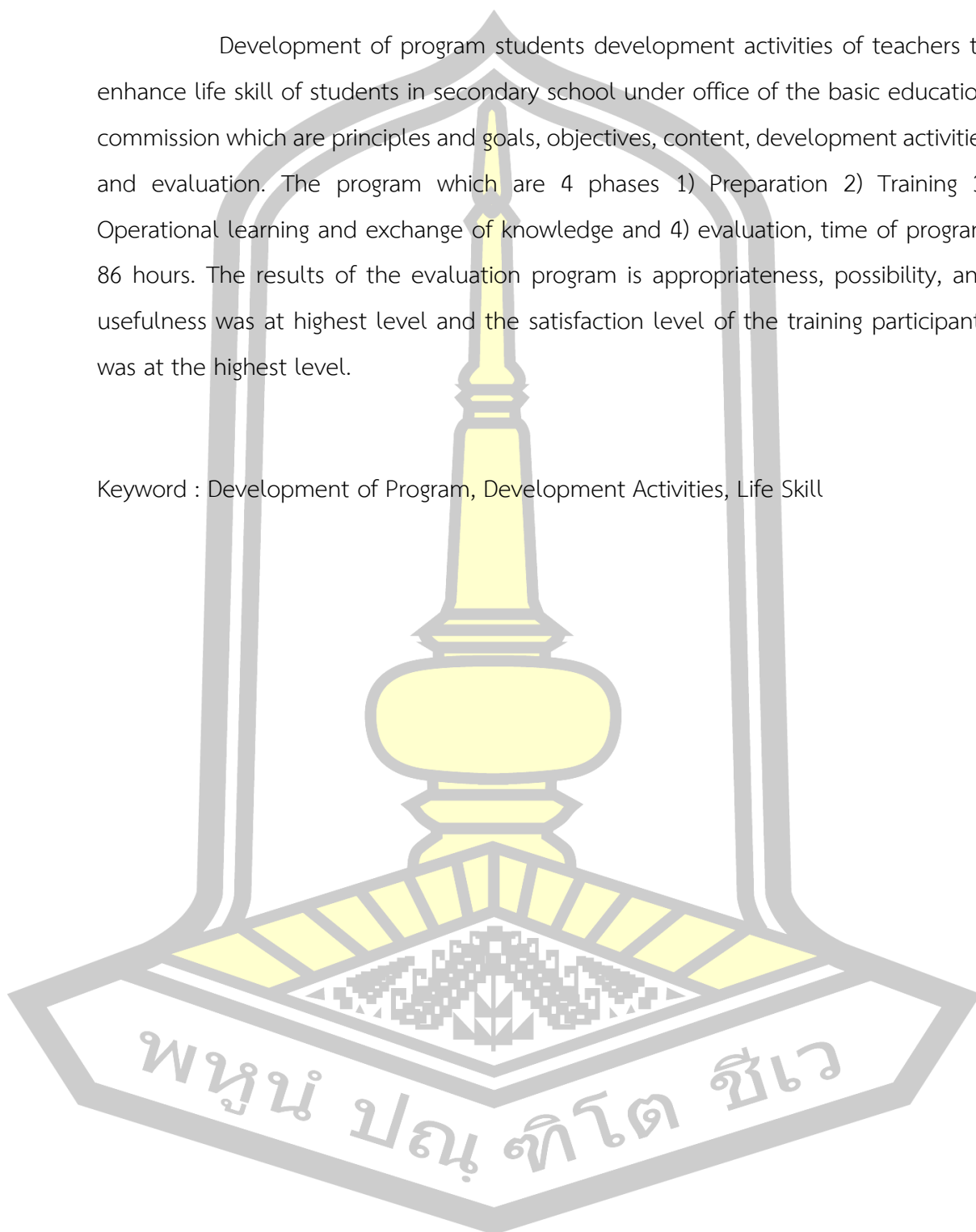
ABSTRACT

The purposes of this research was to develop of students development activities of teachers to enhance life skill of students in secondary school under office of the basic education commission in the research and development. The research which are 4 phases 1) to study factors and indicators of students development activities of teachers to enhance life skill of students in secondary school under office of the basic education commission by content analysis and focus group to assess the suitability consisted 7 experts. 2) to study current situations and desirable situations of students development activities of teachers to enhance life skill of students in secondary school under office of the basic education commission by questionnaire consisted 331 guidance teachers. 3) to develop the program students development activities of teachers to enhance life skill of students in secondary school under office of the basic education commission by study best practice of 3 schools and connoisseurship to assess the suitability program consisted 7 experts. 4) to usage program students development activities of teachers to enhance life skill of students in secondary school under office of the basic education commission consisted 6 guidance teachers.

The results of the research found as follows:

Development of program students development activities of teachers to enhance life skill of students in secondary school under office of the basic education commission which are principles and goals, objectives, content, development activities and evaluation. The program which are 4 phases 1) Preparation 2) Training 3) Operational learning and exchange of knowledge and 4) evaluation, time of program 86 hours. The results of the evaluation program is appropriateness, possibility, and usefulness was at highest level and the satisfaction level of the training participants was at the highest level.

Keyword : Development of Program, Development Activities, Life Skill

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาความช่วยเหลือและการให้คำปรึกษาอย่างดียิ่ง จาก รองศาสตราจารย์ ดร.พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ ประธานกรรมการสอบ รองศาสตราจารย์ ดร.ธรินธร นามวรรณ กรรมการสอบ รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา จันทร์ศิลา ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กรุณาให้คำแนะนำตรวจสอบข้อบกพร่องในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนเสร็จสมบูรณ์ได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.บุญชม ศรีสะอาด รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ พันตรีหญิง ดร.ศุภฎี เล็บขาว และนางสาวสมจิตร สุทธินันท์ ครูชำนาญการพิเศษ ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย และขอขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิและคุณครูทุกท่านที่มีส่วนร่วมในกระบวนการวิจัยนี้ ขอขอบพระคุณ คณะผู้บริหารและครูโรงเรียนสารคามพิทยาคม ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการนำไปโปรแกรมไปใช้ ขอขอบพระคุณ คณะผู้บริหารและครูโรงเรียนร้อยเอ็ดวิทยาลัย โรงเรียนนครขอนแก่น และโรงเรียนศรีกระนวนวิทยาคม ที่ให้ความอนุเคราะห์เข้าศึกษาวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ขอขอบพระคุณ คณาจารย์ ภาควิชาการบริหารการศึกษาทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณ เจ้าหน้าที่คณะศึกษาศาสตร์ และคุณ ชไมพร ศรีหาเวช ที่ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการติดต่อประสานงาน

ขอขอบพระคุณ ครอบครัว ญาติ เพื่อนสนิท ที่คอยให้กำลังใจ และคำแนะนำในวันที่ผู้วิจัยเจอปัญหาอุปสรรคต่างๆ ขอขอบพระคุณ ครอบครัวแนะแนวโรงเรียนสารคามพิทยาคม ที่คอยช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาและให้กำลังใจตลอดมา ขอขอบคุณ พี่ น้อง สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา รุ่น 13 ทุกท่าน ที่อยู่เคียงข้างกัน คอยปลุกดัน และประคับประคองให้ก้าวผ่านอุปสรรคต่างๆ มาได้ด้วยกันจนถึงความสำเร็จในวันนี้ เพราะพวกเราต่างเชื่อเสมอว่าไปคนเดียวอาจจะไปได้เร็ว แต่ถ้าไปด้วยกันเราจะไปได้ไกล สุดท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อเรื่องสรรค์ เปี่ยมดี และคุณแม่สำราญ เปี่ยมดี ผู้เป็นต้นแบบแห่งความไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค ต้นแบบแห่งความพยายามอดทน และต้นแบบในการดำเนินชีวิต คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องอุทิศสักการบูชาพระคุณบิดา มารดา บุรพจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน

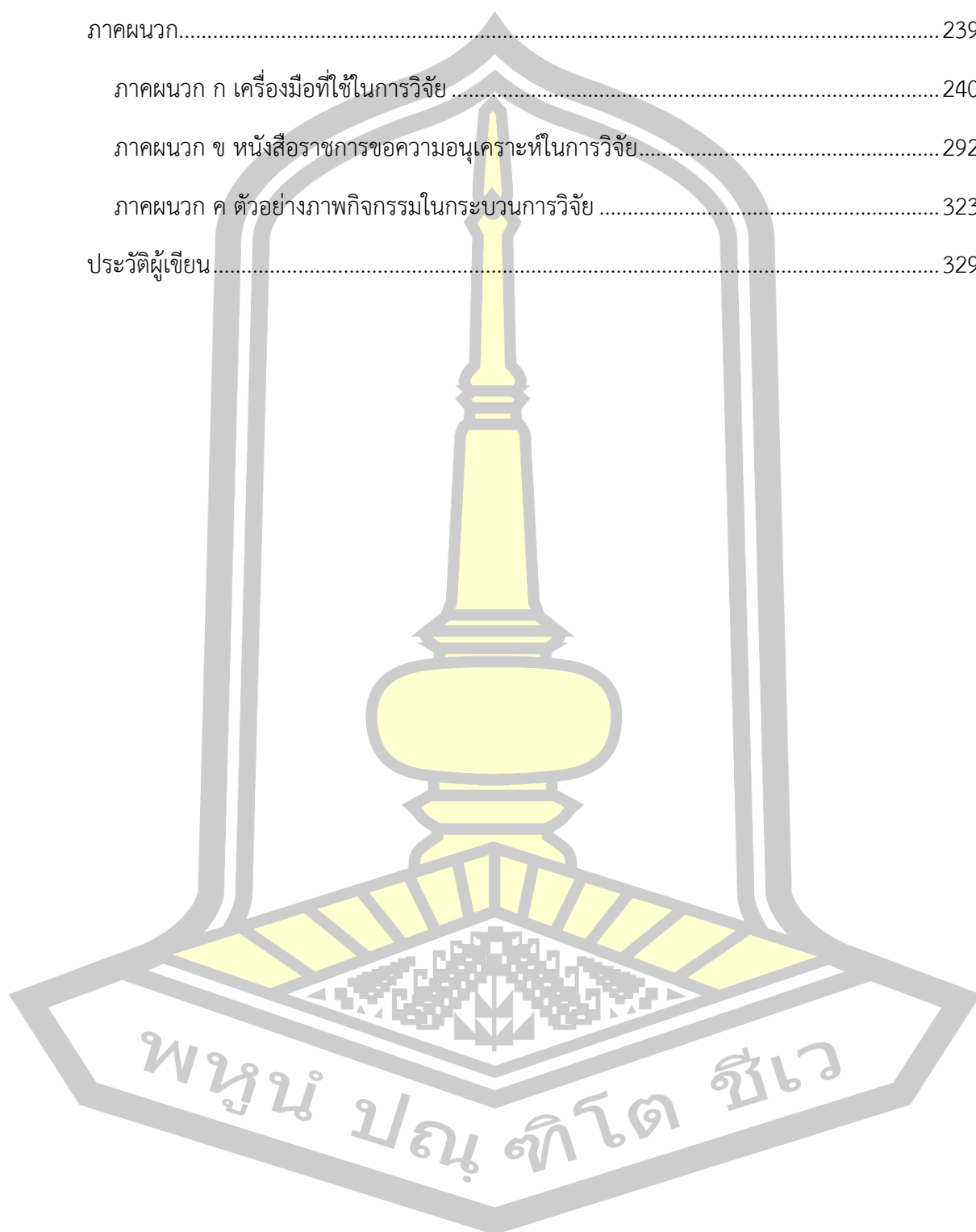
มัณฑลีย์ เปี่ยมดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฅ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพประกอบ.....	ค
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
คำถามการวิจัย.....	4
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	11
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับทักษะชีวิต.....	13
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต.....	40
การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต.....	56
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาโปรแกรม.....	65
แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียน.....	77

แนวคิดเกี่ยวกับการสนทนากลุ่ม (Focus Group).....	94
แนวคิดเกี่ยวกับการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship).....	96
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	97
งานวิจัยในประเทศ.....	97
งานวิจัยต่างประเทศ.....	105
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	108
ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้าง ทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน.....	111
ระยะที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครู เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	116
ระยะที่ 3 การพัฒนาโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของ นักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	123
ระยะที่ 4 การนำโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของ นักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปใช้.....	130
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	137
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	137
ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	137
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	138
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	214
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	214
สรุปผล	214
อภิปรายผล.....	221
ข้อเสนอแนะ.....	227

บรรณานุกรม.....	228
ภาคผนวก.....	239
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	240
ภาคผนวก ข หนังสือราชการขอความอนุเคราะห์ในการวิจัย.....	292
ภาคผนวก ค ตัวอย่างภาพกิจกรรมในกระบวนการวิจัย	323
ประวัติผู้เขียน.....	329

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 การสังเคราะห์ห้องค์ประกอบทักษะชีวิต	23
ตาราง 2 การสังเคราะห์ห้องค์ประกอบด้านการรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น	26
ตาราง 3 การสังเคราะห์ห้องค์ประกอบด้านการตัดสินใจและแก้ปัญหา	29
ตาราง 4 การสังเคราะห์ห้องค์ประกอบด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด	32
ตาราง 5 การสังเคราะห์ห้องค์ประกอบด้านการติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ.....	35
ตาราง 6 สรุปการสังเคราะห์ห้องค์ประกอบและตัวชี้วัดทักษะชีวิต.....	38
ตาราง 7 พฤติกรรมที่คาดหวังและตัวชี้วัดทักษะชีวิตของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาด้านการ ตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น	50
ตาราง 8 พฤติกรรมที่คาดหวังและตัวชี้วัดทักษะชีวิตของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาด้านการคิด วิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์	51
ตาราง 9 พฤติกรรมที่คาดหวังและตัวชี้วัดทักษะชีวิตของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาด้านการจัดการ กับอารมณ์และความเครียด	53
ตาราง 10 พฤติกรรมที่คาดหวังและตัวชี้วัดทักษะชีวิตของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาด้านการสร้าง สัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น	53
ตาราง 11 การสังเคราะห์วิธีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต	58
ตาราง 12 การสังเคราะห์ห้องค์ประกอบของโปรแกรม	69
ตาราง 13 การสังเคราะห์ห้องค์ประกอบการพัฒนาโปรแกรม	73
ตาราง 14 การสังเคราะห์ห้องค์ประกอบวิธีการพัฒนาครู.....	91
ตาราง 15 ระยะเวลาวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย และผลที่ได้รับจากการพัฒนาโปรแกรมการจัดกิจกรรม พัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	109
ตาราง 16 ตารางสุ่มกลุ่มตัวอย่างระดับภูมิภาคโดยใช้เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเป็นหน่วยสุ่ม	117
ตาราง 17 ตารางสุ่มกลุ่มตัวอย่างระดับเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา	118

ตาราง 18 องค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	139
ตาราง 19 องค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group).....	148
ตาราง 20 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมขององค์ประกอบทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้าน.....	152
ตาราง 21 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมขององค์ประกอบด้านการรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่นของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้าน	153
ตาราง 22 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมขององค์ประกอบด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและตัดสินใจแก้ปัญหาของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้าน	154
ตาราง 23 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมขององค์ประกอบด้านการจัดการอารมณ์และความเครียดของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้าน	155
ตาราง 24 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมขององค์ประกอบด้านการติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้าน	156
ตาราง 25 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมของวิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้าน	157
ตาราง 26 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมของวิธีการพัฒนาครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้าน	158

ตาราง 27 ค่าความถี่และค่าร้อยละ ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	159
ตาราง 28 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	161
ตาราง 29 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น รายตัวชี้วัดและรายข้อ.....	163
ตาราง 30 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและการตัดสินใจแก้ปัญหา รายตัวชี้วัดและรายข้อ.....	165
ตาราง 31 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด รายตัวชี้วัดและรายข้อ.....	168
ตาราง 32 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ รายตัวชี้วัดและรายข้อ.....	170
ตาราง 33 ร้อยละ ลำดับความสำคัญของวิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เหมาะสมกับการเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น.....	172
ตาราง 34 ร้อยละ ลำดับความสำคัญของวิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เหมาะสมกับการเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและการตัดสินใจแก้ปัญหา.....	174

ตาราง 35 ร้อยละ ลำดับความสำคัญของวิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เหมาะสมกับการเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด	175
ตาราง 36 ร้อยละ ลำดับความสำคัญของวิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เหมาะสมกับการเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ	176
ตาราง 37 ร้อยละ ลำดับความสำคัญของวิธีการพัฒนาครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เหมาะสมกับการเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	177
ตาราง 38 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน (D) ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ (I) ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI _{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็น ของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	178
ตาราง 39 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน (D) ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ (I) ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI _{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็น ของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครู เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น.....	179
ตาราง 40 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน (D) ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ (I) ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI _{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็น ของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครู เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและการตัดสินใจแก้ปัญหา.....	180
ตาราง 41 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน (D) ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ (I) ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI _{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็น ของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครู เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด	181
ตาราง 42 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน (D) ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ (I) ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI _{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็น ของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครู เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ	182

ตาราง 43 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	204
ตาราง 44 ค่าเฉลี่ยและร้อยละของคะแนนประเมินความรู้ก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	208
ตาราง 45 คะแนนรวม ค่าเฉลี่ย และผลการประเมินการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เข้าร่วมโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	209
ตาราง 46 ค่าเฉลี่ยและร้อยละของคะแนนประเมินความรู้หลังการเข้าร่วมโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	210
ตาราง 47 ค่าเฉลี่ยและร้อยละของคะแนนประเมินความรู้ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	211
ตาราง 48 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	212

สารบัญภาพประกอบ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	10
ภาพประกอบ 2 การจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 . 49	
ภาพประกอบ 3 (ร่าง) โปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	188
ภาพประกอบ 4 โปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	193
ภาพประกอบ 5 การดำเนินการโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	203

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในปัจจุบันนี้เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของมนุษย์ในทุกด้าน และในทุกวันนี้เทคโนโลยีก็ได้ถูกพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าไปเรื่อยๆ เพื่อเอื้ออำนวยความสะดวกให้แก่ มนุษย์ในหลายๆ ด้าน เช่น ด้านการสื่อสาร การคมนาคม ระบบข้อมูลข่าวสารที่แพร่กระจายไปอย่างรวดเร็วทั่วทุกส่วนของโลก มีอิทธิพลสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ ด้าน สังคมและวัฒนธรรม ด้านการเมืองการปกครอง ด้านการศึกษา ด้านวิทยาศาสตร์ ฯลฯ จนทำให้สังคม กลายเป็นสังคมเมือง คนในสังคมเกิดการแข่งขัน เอารอดเอาเปรียบกันและกัน นอกจากนี้ยังมีการรับ เอาวัฒนธรรมต่างชาติเข้ามาใช้ในการดำเนินชีวิต กลายเป็นสังคมแห่งการบริโภคนิยม ส่งผลให้เกิด ปัญหาต่างๆ ตามมาอีกมากมาย (สุคนธ์ สิ้นธพานนท์, 2558) เกิดผลกระทบต่อทุกคนในสังคม ไม่ว่าจะ เป็นวัยเด็กและเยาวชน วัยทำงาน และวัยสูงอายุ เนื่องจากไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับบริบทของ สังคมที่เปลี่ยนแปลงไปได้ โดยเฉพาะในกลุ่มของเด็กและเยาวชนที่ไม่มีภูมิคุ้มกันในตนเอง ไม่มีทักษะ ที่จำเป็นในการแก้ปัญหา การตัดสินใจ การตระหนักรู้และรักตนเอง เมื่อมีสิ่งยั่วยุ จึงเกิดการ เลียนแบบและแสดงออกในค่านิยมที่ไม่เหมาะสม และไม่สร้างสรรค์ เช่น ขาดการคิดวิเคราะห์อย่างมี เหตุผล ขาดความอดทน ขาดความซื่อสัตย์ ฯลฯ และพฤติกรรมที่เป็นที่คาดหวังของสังคมไทย เช่น ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การมีคุณธรรม การมีจิตสำนึกต่อสังคม พบว่า มีการแสดงออกที่น้อยลงไปเรื่อยๆ (โกวิท พวงงาม, 2550)

นอกจากนี้ยังพบว่า เด็กและเยาวชนประสบปัญหาต่างๆ มากมายตามที่ปรากฏในข่าวไม่เว้น ในแต่ละวัน เช่น ปัญหายาเสพติด โดยมีประชากรผู้ติดยาเสพติดทั้งหมด 2.7 ล้านคน และในจำนวนนี้ พบว่า เป็นเด็กและเยาวชนที่มีอายุระหว่าง 15-19 ปี มากกว่า 3 แสนคน และปัญหาการตั้งครรรภ์ ไม่พึงประสงค์ จนกลายเป็นปัญหาคุณแม่วัยใส พบว่า เด็กและเยาวชนหญิงที่มีอายุต่ำกว่า 19 ปี มากกว่า 1.5 แสนคน (กรุงเทพฯธุรกิจ, 2561) สอดคล้องกับการรายงานสถานการณ์ปัญหาเด็ก และเยาวชนที่อยู่ในวัยเรียนประจำปี พ.ศ. 2560 โดยศูนย์วิจัยนวัตกรรมด้านเด็กและเยาวชน พบว่า เด็กและเยาวชนประสบปัญหาการใช้ความรุนแรง การตั้งครรรภ์ในวัยเรียน การขาดวินัย การใช้สาร เสพติด และมีความเครียดจากสภาวะกดดันทางสังคม (มติชน, 2560) และผลการสำรวจความคิดเห็น จาก นิต้าโพล (2561) ในหัวข้อ เด็กและเยาวชนไทยในยุคไทยแลนด์ 4.0 ที่ได้ทำการสำรวจความ คิดเห็นเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนจากประชาชนทั่วทุกภาค โดยได้สำรวจความคิดเห็น 2 ประการ ได้แก่

ประการที่หนึ่ง เด็กและเยาวชนในยุคปัจจุบันแตกต่างกับเด็กและเยาวชนในอดีตอย่างไร ผลการสำรวจความคิดเห็นพบว่า คำตอบที่สะท้อนให้เห็นถึงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กและเยาวชนในยุคปัจจุบัน คือ 1) เด็กและเยาวชนในยุคนี้ใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับมือถือหรือคอมพิวเตอร์มากกว่าการออกมาทำกิจกรรมนอกบ้าน ร้อยละ 45 2) เด็กและเยาวชนในยุคนี้ขาดการอดทน การรอคอย 31 และ 3) เด็กและเยาวชนในยุคนี้ขาดระเบียบวินัย ร้อยละ 29 และประการที่สอง เด็กและเยาวชนไทยในยุคไทยแลนด์ 4.0 ควรมีคุณสมบัติอย่างไร ผลการสำรวจความคิดเห็นพบว่า สิ่งที่ประชาชนคาดหวังให้เป็นคุณสมบัติของเด็กและเยาวชนไทยในยุคนี้คือ 1) การมีคุณธรรมจริยธรรม ช่วยเหลือสังคม ไม่เห็นแก่ตัว ร้อยละ 44 2) การมีระเบียบวินัย เคารพกฎระเบียบ ร้อยละ 35 3) มีความอดทน อดกลั้น ร้อยละ 31 และ 4) การรู้จักการคิดวิเคราะห์ แยกแยะข้อมูลที่ได้รับ ร้อยละ 26

จากสถิติและผลการสำรวจที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นถึงสถานการณ์ที่เป็นปัญหาของเด็กและเยาวชนที่เข้าชั้นวิฤติ และสิ่งสำคัญที่สุดที่จะทำให้เด็กและเยาวชนอยู่ในสังคมอยู่ได้อย่างปลอดภัยและมีความสุข นั่นคือ การศึกษา มีภูมิคุ้มกันกับสิ่งที่เข้ามาช่วย มีทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการคิดวิเคราะห์และการตัดสินใจ ฯลฯ ซึ่งทักษะเหล่านี้เรียกว่า ทักษะชีวิต เพราะทักษะชีวิตหมายถึงความสามารถของบุคคลในการปรับตัวให้มีพฤติกรรมไปในทางที่ถูกต้องเหมาะสม เพื่อเผชิญกับสิ่งท้าทายต่างๆ และเผชิญกับแรงกดดันที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ (WHO, 1994) นอกจากนี้ ทักษะชีวิตยังหมายถึง ความสามารถของบุคคลที่จะจัดการกับปัญหาต่างๆ รอบตัว ในสภาพสังคมปัจจุบันและเตรียมความพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559)

เมื่อกล่าวถึงทักษะชีวิต จะเห็นได้ถึงความสัมพันธ์กับการพัฒนาเด็กและเยาวชนที่อยู่ในวัยเรียน เพื่อให้เติบโตไปเป็นกำลังของชาติที่มีคุณภาพใน 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านสติปัญญา ด้านนี้จะทำให้เด็กและเยาวชนเป็นคนเก่ง มีความสามารถในการคิดและการมีเหตุผล มีความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการตัดสินใจ การวิเคราะห์ปัญหา การแก้ปัญหา และมีความเชื่อมั่นในตนเอง 2) ด้านอารมณ์ ด้านนี้จะทำให้เด็กและเยาวชนเป็นคนดี สามารถควบคุมอารมณ์ รับผิดชอบต่อตัวเองและผู้อื่น มีคุณธรรม มีจิตสำนึกในสิทธิและหน้าที่ของตนเองที่ควรรับผิดชอบต่อสังคม และแสดงออกได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ และ 3) ความสุขในการดำรงชีวิต มีความสามารถในการปรับตัว มีความสามารถในการสื่อสารระหว่างบุคคลเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานและการอยู่ร่วมกันในสังคม (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2550) สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ความรู้สึกรู้สึกคิด ให้รู้จักสร้างสัมพันธ์ภาพอันดีระหว่างบุคคล รู้จักจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสม ปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม รู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น ป้องกันตนเองในภาวะคับขันและจัดการกับชีวิตอย่างมี

ประสิทธิภาพ ให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมและสังคมไทย โดยได้มีการกำหนดสมรรถนะสำคัญสำหรับผู้เรียน 5 ประการ ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ซึ่งความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตนี้เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิต การอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ประกอบด้วย การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ การจัดการกับอารมณ์และความเครียด และการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับ WHO (1994) ที่แบ่งองค์ประกอบของทักษะชีวิตออกเป็น 10 ด้าน ได้แก่ การตัดสินใจ การแก้ปัญหา ความคิดสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล การตระหนักรู้ในตน ความสามารถในการเข้าใจผู้อื่น การจัดการกับอารมณ์ และการจัดการกับความเครียด ทักษะชีวิตจึงมีความสำคัญและมีประโยชน์เนื่องจากสามารถพัฒนาเด็กและเยาวชนได้ทั้งภายในและภายนอก เมื่อเด็กและเยาวชนได้รับการส่งเสริมและพัฒนาให้เกิดทักษะชีวิตแล้ว ก็จะมีการพัฒนาตนเองตามไปด้วย นอกจากนี้ ทักษะชีวิตยังเป็นทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 เพราะการเรียนรู้ด้านวิชาการไม่เพียงพอในการดำเนินชีวิต จำเป็นต้องเสริมสร้างทักษะในการดำเนินชีวิตให้สอดคล้องกับโลกปัจจุบัน ควบคู่กับการเตรียมความพร้อมเด็กและเยาวชนสูงวัยของการทำงาน ตามแผนกลยุทธ์ กรมกิจการเด็กและเยาวชน ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2560-2564) (กรมกิจการเด็กและเยาวชน, 2560)

จากสถานการณ์ปัญหาและความสำคัญของทักษะชีวิตที่ได้กล่าวมาในข้างต้น ทักษะชีวิตจึงมีความจำเป็นที่ต้องเร่งให้เด็กและเยาวชนได้เรียนรู้ เสริมสร้าง และพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อให้เป็นภูมิคุ้มกันในตนเอง โดยความจำเป็นนี้ได้ถูกระบุในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ไว้ว่า หากต้องการให้เด็กและเยาวชนสามารถจัดการกับปัญหาและอยู่ภายใต้สภาวะสังคมที่กดดันได้นั้น ทักษะชีวิตเป็นสิ่งสำคัญและเป็นสิ่งที่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วนที่สุด สำหรับการเกิดทักษะชีวิตสามารถเกิดขึ้นได้ 2 รูปแบบ ได้แก่ 1) เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เป็นการเรียนรู้ที่ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ และการมีแบบอย่างที่ดี แต่การเรียนรู้ตามธรรมชาติจะไม่มีทิศทางและเวลาที่แน่นอน และ 2) การสร้างและพัฒนาโดยกระบวนการเรียนการสอน เป็นการสร้างให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกันในกลุ่มผ่านการจัดกิจกรรม ได้ลงมือปฏิบัติ อภิปรายแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนความคิดและประสบการณ์ สะท้อนความรู้สึก มุมมอง เชื่อมโยงวิถีชีวิตของตนเอง เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่และปรับใช้ในชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559)

ซึ่งในรูปแบบที่สองนี้ต้องอาศัยกระบวนการเรียนการสอนในรูปแบบของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกันจนเกิดเป็นทักษะชีวิต

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551

ประกอบด้วย กิจกรรมนักเรียน กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ และกิจกรรมแนะแนว โดยการจัดกิจกรรมแนะแนวต้องส่งเสริมและสนับสนุนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้เพื่อนำไปสู่สมรรถนะที่สำคัญ 5 ประการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะชีวิต โดยมุ่งจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจ ธรรมชาติของผู้เรียน และวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา โดยต้องจัดกิจกรรมให้ครอบคลุมทั้ง ด้านการศึกษา ด้านอาชีพ รวมทั้งด้านส่วนตัวและสังคม เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้เรียนมีอิสระในการคิดและตัดสินใจด้วยตนเอง เรียนรู้ด้วยตนเอง ด้วยการปฏิบัติจนกระทั่งเกิดทักษะชีวิต ตลอดจนครูทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม โดยมีเฉพาะครูผู้สอนกิจกรรมแนะแนว

จากความสำคัญของปัญหาและความสำคัญของทักษะชีวิตที่มีต่อเด็กและเยาวชนดังที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น ทำให้ผู้วิจัยได้มองเห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นที่ต้องเร่งเสริมสร้าง พัฒนา ทักษะชีวิตให้แก่เด็กและเยาวชน โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนที่อยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษา เนื่องจากเป็นช่วงวัยรุ่น อยากรู้อยากลอง ไม่มีการยับยั้งชั่งใจ ไม่มีทักษะในการคิด การตัดสินใจ และรับเอาวัฒนธรรมต่างชาติที่ไม่เหมาะสมกับสังคมไทยเข้ามาใช้ในการดำเนินชีวิต โดยพัฒนาทักษะชีวิตผ่านการพัฒนาครู ก่อนที่ครูจะนำไปสร้างกิจกรรมพัฒนาเด็กและเยาวชนที่อยู่ในวัยเรียนต่อไป ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาและพัฒนโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในรูปแบบของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development)

คำถามการวิจัย

1. องค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีอะไรบ้าง
2. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นอย่างไร
3. โปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรเป็นอย่างไร

4. ผลการนำโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปใช้ได้ผลเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. เพื่อพัฒนาโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
4. เพื่อศึกษาผลการนำโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปใช้

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้องค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียน ที่สามารถนำไปเป็นแนวทางสำหรับพัฒนาครูและนักเรียนต่อไป
2. ได้โปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานักเรียนได้

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเพื่อการพัฒนาโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีขอบเขตด้านหาดังนี้

1. ทักษะชีวิตของนักเรียน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ 11 ตัวชี้วัด ได้แก่
 - 1) การรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น
 - 2) การวิเคราะห์ข้อมูลและการตัดสินใจแก้ปัญหา
 - 3) การจัดการอารมณ์และความเครียด และ
 - 4) การติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ
2. วิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 1) กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติ 2) กิจกรรมการเรียนรู้แบบเผชิญสถานการณ์ 3) กิจกรรมการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา 4) กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เกม 5) กิจกรรมการเรียนรู้ Active Learning 6) กิจกรรมการให้คำปรึกษา และ 7) กิจกรรมการเรียนรู้โดยการตั้งคำถาม R-C-A

3. วิธีการพัฒนาครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย

- 1) การอบรม 2) การนิเทศ และ 3) การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

2. ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการวิจัยได้ 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลดังนี้

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เพื่อร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group) และประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้เชี่ยวชาญ 5 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ระยะที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยกำหนดประชากร กลุ่มตัว และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลดังนี้

1. ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนกิจกรรมแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2,358 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนกิจกรรมแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 331 คน ได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Sampling)

3. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของ เครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ระยะที่ 3 การพัฒนาโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อ เสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลดังนี้

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ 7 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เพื่อร่วม การสัมมนากลุ่มอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) และประเมินความเหมาะสมของโปรแกรมการจัด กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้เชี่ยวชาญ 5 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ระยะที่ 4 การนำโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้าง ทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไป ใช้ ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างและกลุ่มผู้ให้ข้อมูลดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนกิจกรรมแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 6 คน โดยสมัครใจเข้าร่วมโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของ นักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การพัฒนาโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของ นักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้ทำการ สังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีและการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อนำข้อมูลที่ได้มากำหนดเป็นกรอบ แนวคิดในการวิจัย ดังนี้

1. องค์ประกอบของทักษะชีวิต ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ 11 ตัวชี้วัด ได้แก่ (Maxwell, 1981 ; Gazda, Childers และ Brooks, 1987; WHO, 1994; Mangrulkar, Whitman

and Posner, 2001 ; UNESCO, 2001 ; กรมสุขภาพจิต, 2543 ; เทพ สงวนกิตติพันธ์, 2545 และ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559)

- 1.1 การรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น
- 1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลและการตัดสินใจแก้ปัญหา
- 1.3 การจัดการอารมณ์และความเครียด
- 1.4 การติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ

2. การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต ประกอบด้วย 7 วิธี ได้แก่ (ธีระ ชัยยุทธยรรยง, 2545 ; ทศพร สุวรรณปักษ์, 2550 ; สกล วรเจริญศรี, 2550 ; ดิฐภัทร บวรชัย, 2555 และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559)

- 2.1 กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติ
- 2.2 กิจกรรมการเรียนรู้แบบเผชิญสถานการณ์
- 2.3 กิจกรรมการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา
- 2.4 กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เกม
- 2.5 กิจกรรมการเรียนรู้ Active Learning
- 2.6 กิจกรรมการให้คำปรึกษา
- 2.7 กิจกรรมการเรียนรู้โดยการตั้งคำถาม R-C-A

3. วิธีการพัฒนาครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียน ได้แก่ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2541 ; บุญเลิศ กลิ่นรัตน์, 2542 ; กรมสามัญศึกษา, 2543 ; กรมวิชาการ, 2545 ; กิตยวดี บุญชื้อ, 2546 ; สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550 และชวนคิด มะเสนา, 2559)

- 3.1 การอบรม
- 3.2 การนิเทศ
- 3.3 การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

4. องค์ประกอบของโปรแกรม ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ (ธารง บัวศรี, 2542 ; นฤมล มณีงาม, 2547 ; สุมิตรา พงศธร, 2550 ; ไท คำล้าน, 2551 ; ปริญญา มีสุข, 2552 ; ยอดอนงค์ จอมหงษ์พิพัฒน์, 2553 ; ชนกวพร จุฑาสงษ์, 2559 และรัฐศาสตร์ พาณิชยพงษ์ศักดิ์, 2559)

- 4.1 หลักการและเป้าหมายของโปรแกรม
- 4.2 จุดมุ่งหมาย
- 4.3 เนื้อหา
- 4.4 กิจกรรมการพัฒนา
- 4.5 การประเมินผลโปรแกรม

5. การพัฒนาโปรแกรม ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ (Knowles, 1980 ; Boyle, 1981 ; Boone, 1992 ; วิโรจน์ สารรัตน์, 2551 ; ญาดาภัก กัลปดี, 2559 และพิมพ์พิศาศีซซชวพันธ์, 2559)

5.1 การวิเคราะห์ความความต้องการจำเป็น

5.2 การกำหนดจุดประสงค์ของโปรแกรม

5.3 การออกแบบโปรแกรม

5.4 การประเมินผลโปรแกรม

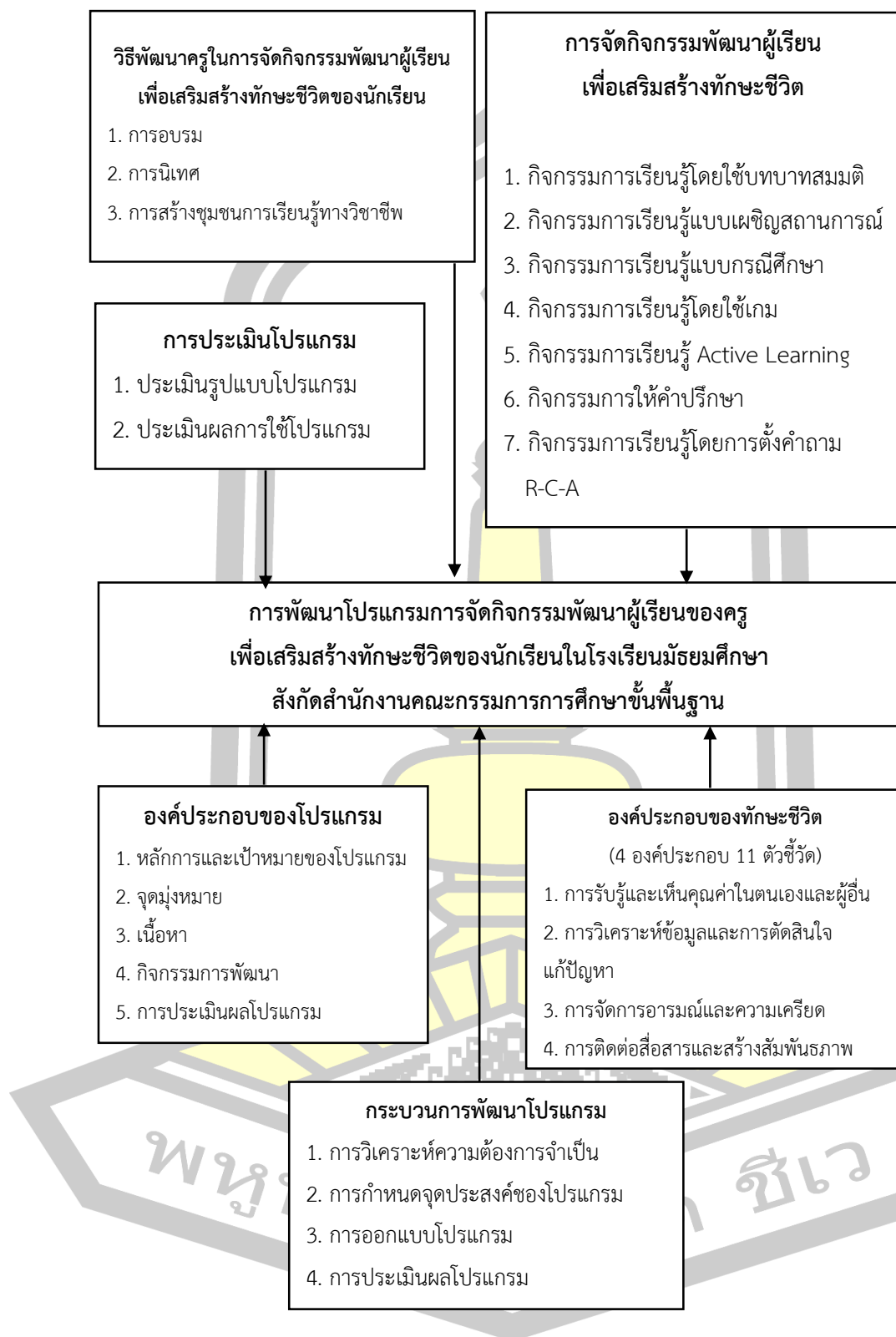
6. การประเมินโปรแกรม ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ ได้แก่ (Tyler, 1986 ; The Joint Committee on Standards for Educational Evaluation, 2010 ; เรวดี ทรงเที่ยง, 2548 ; ไท คำล้าน, 2551 ; ยอดอนงค์ จอมหงส์พิพัฒน์, 2553 ; รัฐศาสตร์ พาณิชย์พงศภัก, 2559 และวารากรณ์ บุญเจียม, 2559)

6.1 ประเมินรูปแบบโปรแกรม

6.2 ประเมินผลการใช้โปรแกรม

จากการสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีข้างต้น ผู้วิจัยจึงสร้างเป็นกรอบแนวคิดที่จะใช้ในการวิจัย ดังรายละเอียดปรากฏดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ทักษะชีวิต หมายถึง ความสามารถของบุคคลในด้านต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้และประสบการณ์ โดยทำให้บุคคลสามารถดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบันและมีความพร้อมในการดำรงชีวิตในอนาคตได้อย่างมีความสุข ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ 11 ตัวชี้วัด ดังนี้

1.1 การรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น หมายถึง การรู้จักจุดเด่น จุดด้อยของตนเอง มีความภาคภูมิใจในตนเอง เข้าใจความรู้สึกผู้อื่น เห็นอกเห็นใจผู้อื่น ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถวางแผนเพื่อพัฒนาตนเอง และมีการกำหนดเป้าหมายในชีวิต

1.1.1 การรู้จักจุดเด่นจุดด้อยและภาคภูมิใจในตนเอง หมายถึง นักเรียนสามารถบอกจุดเด่นจุดด้อย ความถนัด ความสามารถ และแสดงความรู้สึกภาคภูมิใจในความสามารถหรือความดีของตนเองได้

1.1.2 การเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นและยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล หมายถึง นักเรียนสามารถยอมรับในความแตกต่างทางความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมระหว่างตนเองและผู้อื่นได้

1.1.3 การวางแผนชีวิตและการพัฒนาตนเอง หมายถึง นักเรียนสามารถกำหนดเป้าหมายในชีวิต วางแผนและดำเนินชีวิตตามแผน และปรับปรุงพัฒนาตนเองเพื่อไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ได้

1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลและการตัดสินใจแก้ปัญหา หมายถึง การวิเคราะห์แยกแยะข้อมูล เลือกรับข้อมูลที่เป็นประโยชน์ การรับรู้สาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตนเอง การตัดสินใจและการเลือกวิธีแก้ปัญหา

1.2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลและเลือกรับข้อมูลที่เป็นประโยชน์ หมายถึง นักเรียนสามารถหาสืบค้นข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ได้สามารถแยกแยะข้อมูลที่น่าเชื่อถือ มีประโยชน์ และนำข้อมูลเหล่านั้นมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้

1.2.2 การรับรู้สาเหตุของปัญหาและยอมรับผลจากการกระทำ หมายถึง นักเรียนสามารถบอกสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นได้ และสามารถยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตนเองได้

1.2.3 การตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา หมายถึง นักเรียนสามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง โดยคำนึงถึงความเหมาะสม เมื่อเกิดปัญหาหรือสถานการณ์ต่างๆ สามารถเลือกวิธีแก้ไขปัญหาที่เหมาะสมกับปัญหาที่เกิดขึ้น ไม่หลีกเลี่ยงปัญหา และสามารถวางแผนแก้ไขปัญหาได้

1.3 การจัดการอารมณ์และความเครียด หมายถึง การรับรู้สาเหตุของอารมณ์ทางลบ และความเครียดที่เกิดขึ้นกับตัวเอง การรู้แนวทางหลีกเลี่ยงสิ่งที่จะก่อให้เกิดอารมณ์ทางลบ และความเครียด การควบคุมอารมณ์ การเลือกทำกิจกรรมเพื่อการผ่อนคลายที่เหมาะสมกับตนเอง

1.3.1 การรับรู้สาเหตุและการหลีกเลี่ยงสิ่งที่จะก่อให้เกิดอารมณ์และความเครียด หมายถึง นักเรียนสามารถบอกสาเหตุของการเกิดอารมณ์ทางลบและความเครียดของตนเองได้ และสามารถบอกวิธีหลีกเลี่ยงสิ่งที่จะก่อให้เกิดอารมณ์ทางลบและความเครียดได้

1.3.2 การควบคุมอารมณ์ หมายถึง เมื่อเกิดปัญหาหรือสถานการณ์ต่างๆ ที่ก่อให้เกิดอารมณ์ทางลบ นักเรียนสามารถกำกับความคิด ความรู้สึก อารมณ์ของตนเองเพื่อไม่ให้เกิดความเครียด ความไม่พอใจ และไม่แสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เช่น การทำร้ายตนเอง การทำร้ายผู้อื่น การทำลายข้าวของ ฯลฯ

1.3.3 การผ่อนคลายอารมณ์และความเครียด หมายถึง นักเรียนสามารถเลือกทำกิจกรรมที่ตนเองชอบเพื่อผ่อนคลายอารมณ์ทางลบ ความรู้สึกที่ไม่พอใจ และความเครียดได้

1.4 การติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ หมายถึง การใช้ภาษาพูด ภาษาเขียน และภาษากายเพื่อแสดงความคิดความรู้สึกของตนเองให้ผู้อื่นรับรู้และเข้าใจ การฟังและการตีความจากสิ่งที่ฟังได้อย่างถูกต้อง ให้เกียรติและเคารพในสิทธิของผู้อื่น การให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของสังคม

1.4.1 การติดต่อสื่อสาร หมายถึง นักเรียนสามารถถ่ายทอดความรู้สึก ความคิด หรือความต้องการต่างๆ ให้ผู้อื่นเข้าใจได้ โดยผ่านการพูด การเขียน หรือท่าทางต่างๆ สื่อสารกับผู้อื่นด้วยความสุภาพ สามารถฟัง จับใจความ และตีความจากสิ่งที่ฟังได้อย่างถูกต้อง

1.4.2 การสร้างสัมพันธภาพ หมายถึง นักเรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่น ให้เกียรติ เคารพ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น อาสาช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน และปฏิบัติตามกฎกติกาของโรงเรียนและสังคม

2. โปรแกรม หมายถึง กิจกรรมหรือแบบแผนที่มีรูปแบบและแนวทางที่มีขั้นตอนอย่างเป็นระบบ มีการกำหนดวัตถุประสงค์ วิธีการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

3. การพัฒนาครู หมายถึง กระบวนการส่งเสริมพัฒนาครูให้มีความรู้ ทักษะและความสามารถในการปฏิบัติงานทั้งทางด้านการจัดการเรียนรู้และงานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมายให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ

4. ครู หมายถึง ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้สอนกิจกรรมแนะแนว

5. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หมายถึง กิจกรรมแนะแนว

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับทักษะชีวิต
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต
3. การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต
4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาโปรแกรม
5. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียน
6. แนวคิดเกี่ยวกับการสนทนากลุ่ม (Focus Group)
7. แนวคิดเกี่ยวกับการสนทนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship)
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 8.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 8.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับทักษะชีวิต

การดำรงชีวิตอย่างมีความสุขเป็นความปรารถนาของมนุษย์ทุกคน แต่ความปรารถนาจะเป็นไปได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ ซึ่งบางอย่างก็สามารถควบคุมได้ด้วยตนเอง แต่บางอย่างเป็นเรื่องของสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ยากจะบังคับควบคุมได้ โดยเฉพาะปัญหาความยุ่งยากต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบันที่มีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ แม้จะพยายามหลีกเลี่ยงแต่ก็ยากที่จะหลีกเลี่ยงได้ การดำเนินชีวิตในสังคมปัจจุบันจึงต้องประสบกับปัญหาต่างๆ มากมายทั้งปัญหาชีวิตส่วนตัว ปัญหาครอบครัว และปัญหาของสังคมทั่วไป ทักษะชีวิตจึงเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องเรียนรู้และพัฒนาเพื่อเผชิญกับปัญหาต่างๆ อย่างรู้เท่าทันและใช้ชีวิตอย่างถูกต้องปลอดภัยและประสบความสุขในการดำรงชีวิต ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับทักษะชีวิตดังต่อไปนี้

1. ความหมายของทักษะชีวิต

ทักษะชีวิต เป็นสิ่งสำคัญในการดำรงชีวิตของมนุษย์ทุกคน ดังนั้นจึงมีสถาบันการศึกษา สถาบันสุขภาพ นักวิชาการ และนักวิจัย ได้ให้ความหมายทักษะชีวิตไว้ดังนี้ Maxwell (1981) ได้ให้ความหมายทักษะชีวิตหมายถึง ความสามารถในการแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิต

WHO (1994) ได้ให้ความหมายทักษะชีวิตหมายถึง ความสามารถของบุคคลในการปรับตัวให้มีพฤติกรรมไปในทางที่ถูกต้องเหมาะสม เพื่อเผชิญกับสิ่งท้าทาย แรงกดดัน หรือสิ่งต่างๆ ที่เข้ามากระตุ้นยั่วให้ดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขทั้งกายและใจ

UNESCO (2001) ได้ให้ความหมายทักษะชีวิตหมายถึง ความสามารถทางจิตสังคมเพื่อการปรับตัว และการมีพฤติกรรมทางบวก รวมถึงความสามารถในการจัดการกับความต้องการและความท้าทายในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กรมสุขภาพจิต (2543) ได้ให้ความหมายทักษะชีวิตหมายถึง ความสามารถที่ประกอบด้วย ความรู้ เจตคติ และวิธีการแก้ปัญหารอบๆ ตัวในสังคมปัจจุบันและการเตรียมความพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต

กรมวิชาการ (2544) ได้ให้ความหมายทักษะชีวิตหมายถึง คุณลักษณะหรือความสามารถเชิงจิตวิทยาและความสามารถทางสติปัญญาที่สำคัญสำหรับการเผชิญสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประวิต เอราวรรณ์ และนุชชานา เหลืองอังกูร (2544) ได้ให้ความหมายทักษะชีวิตหมายถึง ความสามารถพื้นฐานของบุคคลในการจัดการที่เหมาะสมกับตนเองและ สภาพแวดล้อม เพื่อให้ตนเองมีความปกติสุขและอยู่รอดปลอดภัยในสังคม

เทพ สงวนกิตติพันธ์ (2545) ได้ให้ความหมายทักษะชีวิตหมายถึง ความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญที่จะช่วยให้ความเป็นอยู่หรือการดำเนินงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับร่างกาย สังคม และจิตใจ ของบุคคลสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุขและประสบความสำเร็จในชีวิต

สกล วรเจริญศรี (2550) ได้ให้ความหมายทักษะชีวิตหมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถในการจัดการหรือแก้ปัญหาต่างๆ ในการดำเนินชีวิต

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (2554) ได้ให้ความหมายทักษะชีวิตหมายถึง ความสามารถในการแก้ปัญหาที่ต้องเผชิญในชีวิตประจำวัน เพื่อให้อยู่รอดปลอดภัย สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต

ดิฐภัทร บวรชัย (2555) ได้ให้ความหมายทักษะชีวิตหมายถึง ความสามารถด้าน ความคิด ความรู้ ความเชี่ยวชาญ ความรู้สึก และเจตคติ ที่เกิดจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ การฝึกฝน การฝึกอบรม เพื่อให้บุคคลมีพฤติกรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีสุขภาพใจที่ดี สุขภาพกายแข็งแรง และประสบความสำเร็จในชีวิต

วรินทร์พร ฉัตรพลกิตต์ (2558) ได้ให้ความหมายทักษะชีวิตหมายถึง ความสามารถในการดำรงชีวิตของบุคคล โดยผ่านการเรียนรู้ฝึกฝนทำให้สามารถปรับตัวในการดำรงชีวิตท่ามกลาง ความกดดันจากสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัวได้

สุภาพร วาปีโส (2559) ได้ให้ความหมายทักษะชีวิตหมายถึง ความสามารถเชิง จิตวิทยาประกอบด้วยความรู้ เจตคติ และทักษะที่จะจัดการกับปัญหาต่างๆ ตัวในสภาพสังคมปัจจุบัน และเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต เพื่อให้ตนเองมีความสุขและอยู่รอดปลอดภัยในสังคม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559) ได้ให้ความหมายทักษะชีวิต หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่จะจัดการกับปัญหาต่างๆ รอบตัวในสภาพสังคมปัจจุบัน และเตรียมความพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต

จากความหมายทักษะชีวิตที่ได้กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ทักษะชีวิต หมายถึง ความสามารถของบุคคลในด้านต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้และประสบการณ์ โดยทำให้ บุคคลสามารถดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบันและมีความพร้อมในการดำรงชีวิตในอนาคตได้อย่างมี ความสุข

2. ความสำคัญของทักษะชีวิต

WHO (1994) ได้กล่าวถึงความสำคัญของทักษะชีวิต ว่าเป็นสิ่งที่เชื่อมโยงระหว่าง ความรู้ เจตคติ และค่านิยมของบุคคลกับความสามารถในการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข การเสริมสร้างทักษะชีวิตที่ดีจะเป็นตัวกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจที่จะทำให้บุคคลสามารถจัดการกับสิ่ง ที่ท้าทายได้ โดยได้แบ่งความสำคัญของทักษะชีวิตออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่

1. ด้านเด็กและเยาวชน ทักษะชีวิตมีความสำคัญมาก เนื่องจากสภาพสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา จึงทำให้เด็กและเยาวชนจำนวนมากมีแนวโน้มที่จะมีปัญหาด้าน สุขภาพกายและสุขภาพจิต ทำให้แสดงออกซึ่งพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น การใช้สารเสพติด การตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ การทะเลาะวิวาท เป็นต้น การป้องกันและการแก้ไขปัญหาที่ดีที่สุด คือ การสร้างและพัฒนาทักษะชีวิตให้แก่เด็กและเยาวชน โดยการจัดกิจกรรมที่นำไปสู่การเรียนรู้เพื่อให้มี ทักษะการแก้ปัญหา การจัดการความเครียดและความกดดัน การตระหนักรู้ การรักตนเอง และการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล เพราะทักษะชีวิตจะช่วยให้เด็กและเยาวชนสามารถ ปรับตัวในสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงได้และแสดงออกซึ่งพฤติกรรมที่เหมาะสมพร้อมทั้งมีภูมิคุ้มกัน ในตนเอง

2. ด้านสังคม เนื่องจากเด็กและเยาวชนทุกคนจะเติบโตไปเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติในอนาคต เด็กและเยาวชนจึงต้องมีทักษะชีวิตเพื่อใช้ชีวิตอยู่ภายใต้สังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาให้ได้ สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นและสร้างสัมพันธภาพที่ดี มีสามารถในการสื่อสาร สามารถแก้ปัญหาความขัดแย้งต่างๆ ได้ ซึ่งทักษะเหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญให้เยาวชนเกิดการเห็นคุณค่าในตนเอง มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความรับผิดชอบต่อสังคม และไม่ก่อให้เกิดปัญหาสังคม

3. ด้านการศึกษา สามารถทำให้เกิดทักษะชีวิตได้ โดยการจัดกิจกรรมที่เน้นการมีส่วนร่วม เพราะการมีส่วนร่วมจะกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้คิดเอง แก้ไขปัญหาเอง มีความสามารถทนแรงกดดันต่างๆ ได้ และเกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ กระทรวงศึกษาธิการ (2543) ได้กล่าวถึงความสำคัญของทักษะชีวิต ว่าเป็นสิ่งจำเป็นในการพัฒนาพฤติกรรมของเยาวชนทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ทักษะชีวิตมีความสำคัญในด้านการจัดการศึกษาและการส่งเสริมสุขภาพ รวมถึงการแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม เช่น ปัญหาการใช้ยาเสพติด การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร การตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ การทะเลาะวิวาท พฤติกรรมก้าวร้าว เป็นต้น เมื่อเด็กและเยาวชนมีทักษะชีวิตก็จะช่วยให้ได้เรียนรู้และรู้จักตนเอง สามารถปรับตัวได้ดีเมื่อโตเป็นผู้ใหญ่ ทำตนให้มีประโยชน์แก่ตนเอง ครอบครัว และสังคม

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2550) ได้กล่าวถึงความสำคัญของทักษะชีวิตในหนังสือชุดการสอน วิชาทักษะชีวิต ระบุว่าทักษะชีวิตมีความสำคัญในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการคิด การปรับตัว และการตัดสินใจ ซึ่งจะทำให้เด็กและเยาวชนประสบความสำเร็จในการดำรงชีวิต ทักษะชีวิตมีความสัมพันธ์กับจิตมนุษย์ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านสติปัญญา ด้านอารมณ์ และแรงจูงใจ การฝึกฝนให้เด็กและเยาวชนมีทักษะชีวิตจึงเป็นประโยชน์ในการพัฒนาบุคลิกภาพทั้งภายในและภายนอก ส่งผลให้มีความสามารถในปฏิบัติงานให้เกิดผลสำเร็จ และดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข นอกจากนี้เมื่อเด็กและเยาวชนได้รับการส่งเสริมและพัฒนาให้เกิดทักษะชีวิตแล้ว จะส่งผลให้เกิดการพัฒนาตนเอง ดังนี้

1. คนเก่ง หรือคนที่มีความเป็นเลิศทางปัญญา หมายถึง การพัฒนาด้านสติปัญญาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความจำ การคิดหาเหตุผล การตัดสินใจ การแก้ปัญหา การวิเคราะห์ปัญหา มีความคิดสร้างสรรค์ มีความเชื่อมั่นในตนเอง ใฝ่หาความรู้ ทันโลก ทันเหตุการณ์
2. คนดี หมายถึง มีเจตคติที่เกิดจากการเรียนรู้ทางด้านอารมณ์และความรู้สึกของตนเองในด้านการอยู่ร่วมกันในสังคม มีคุณธรรมประจำตน มีจิตสำนึกฝนสิทธิและหน้าที่ของตนเองที่ควรรับผิดชอบต่อสังคม ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น และแสดงออกได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ

3. มีความสุขในการดำรงชีวิต หมายถึง มีความมั่นคงในด้านจิตใจ มีบุคลิกภาพที่ดี มีการปรับตัว มีทักษะในการสื่อสารระหว่างบุคคลเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน หรือการอยู่ร่วมกันในสังคม

จากความสำคัญของทักษะชีวิตที่กล่าวข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ทักษะชีวิตมีความสำคัญต่อการเจริญโตของเด็กและเยาวชนที่จะเป็นอนาคตของชาติอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นการคิด การตัดสินใจ การแก้ปัญหา การปรับตัว และการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น สิ่งเหล่านี้จะทำให้เด็กและเยาวชนสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุขท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ของสังคม ดังนั้นจึงควรมีการเสริมสร้างและพัฒนาทักษะชีวิตให้แก่เด็กและเยาวชน

3. องค์ประกอบของทักษะชีวิต

Maxwell (1981) ได้แบ่งองค์ประกอบของทักษะชีวิตออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ทักษะด้านความรู้ในตนเองและการตระหนักรู้ในตนเอง ทักษะการมีปฏิสัมพันธ์ และทักษะการแก้ปัญหา โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ทักษะด้านความรู้ในตนเองและการตระหนักรู้ในตนเอง เป็นทักษะที่จำเป็นและมีประโยชน์เป็นอย่างมาก อาจหมายถึงทักษะการประเมินตนเอง การค้นหาข้อดีและข้อเสีย จุดเด่นจุดด้อยของตนเอง การเข้าใจตนเอง และการกำหนดเป้าหมายในชีวิตของตนเองได้อย่างชัดเจน

2. ทักษะการมีปฏิสัมพันธ์ เมื่อมนุษย์เป็นสัตว์สังคมจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอยู่ร่วมกันและใช้ชีวิตร่วมกัน ดังนั้น ทักษะการสื่อสาร ทักษะการเข้าใจอารมณ์บุคคลอื่น ทักษะการตีความ ทักษะการกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม ทักษะการต่อต้านความกดดันจากสังคม และทักษะการฟังอย่างมีประสิทธิภาพ จึงเป็นทักษะพื้นฐานที่ทุกคนควรมี

3. ทักษะการแก้ปัญหา ชีวิตของมนุษย์ในแต่ละช่วงวัยต้องเผชิญกับความซับซ้อนทางสังคมที่เกิดขึ้น ดังนั้นการแก้ปัญหาจึงจำเป็นและมีความสำคัญในการดำรงชีวิต ไม่ว่าจะเป็นทักษะการค้นหาข้อมูล ทักษะการตัดสินใจ ทักษะการคิดหาทางเลือกที่เหมาะสม ทักษะการวางแผน ซึ่งทักษะต่างๆ จะขึ้นอยู่กับการนำไปประยุกต์กับขอบข่ายของชีวิตในแต่ละด้านของบุคคล

Gazda, Childers and Brooks (1987) ได้แบ่งองค์ประกอบของทักษะชีวิตออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์และการสื่อสารระหว่างบุคคล ทักษะด้านการตัดสินใจและแก้ปัญหา ทักษะด้านการดูแลรักษาสุขภาพและร่างกาย และทักษะด้านการพัฒนาเอกลักษณ์และจุดมุ่งหมายในชีวิต โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์และการสื่อสารระหว่างบุคคล ประกอบด้วยทักษะที่จำเป็นเช่น การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพทั้งภาษาพูดและภาษากาย การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่น การมีส่วนร่วมและเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มและชุมชน การแสดงความคิดเห็นและความคิดได้อย่างชัดเจน

2. ทักษะด้านการตัดสินใจและแก้ปัญหา ประกอบด้วยทักษะที่จำเป็น เช่น การค้นหาข้อมูล การวิเคราะห์และประเมินข้อมูล การประเมินปัญหา การจัดการปัญหา และการแก้ปัญหา การกำหนดเป้าหมาย การคาดการณ์ และการวางแผนอย่างเป็นระบบ การบริหารเวลา การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

3. ทักษะด้านการดูแลรักษาสุขภาพและร่างกาย ประกอบด้วยทักษะที่จำเป็น เช่น การดูแลเรื่องการรับประทานอาหาร การควบคุมน้ำหนัก การออกกำลังกาย การเล่นกีฬา การเข้าใจด้านจิตสังคมในมุมมองเกี่ยวกับเรื่องเพศ การบริหารความเครียด และการเลือกปฏิบัติกิจกรรมในเวลาว่าง

4. ทักษะด้านการพัฒนาเอกลักษณ์และจุดมุ่งหมายในชีวิต ประกอบด้วยทักษะที่จำเป็น เช่น การพัฒนาเอกลักษณ์ของตนเอง การตระหนักรู้ในอารมณ์ตนเอง การกำกับดูแลตนเอง การรักษาความมีคุณค่าในตนเอง และการเข้าใจบทบาททางเพศ

WHO (1994) ได้แบ่งองค์ประกอบของทักษะชีวิตออกเป็น 10 ด้าน ได้แก่ การตัดสินใจ การแก้ปัญหา ความคิดสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล การตระหนักรู้ในตน ความสามารถในการเข้าใจผู้อื่น การจัดการกับอารมณ์ และการจัดการกับความเครียด โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. การตัดสินใจ คือ ความสามารถในการตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องราวต่างๆ ในชีวิต ซึ่งถ้าบุคคลมีการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพในการกระทำต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ โดยมีการประเมินทางเลือกและผลจากการตัดสินใจเลือกทางนั้นๆ จะมีผลต่อสุขภาพอนามัยของบุคคลนั้นๆ

2. การแก้ปัญหา คือ เมื่อบุคคลมีปัญหาต่างๆ ที่ไม่สามารถแก้ไขได้ ทำให้เกิดภาวะความตึงเครียดทั้งด้านร่างกายจิตใจ ทักษะการแก้ปัญหาจะช่วยให้บุคคลสามารถแก้ปัญหาต่างๆ ได้

3. ความคิดสร้างสรรค์ เป็นทักษะที่สนับสนุนในการตัดสินใจและแก้ไขปัญหา การค้นหาทางเลือกต่างๆ และผลที่จะเกิดขึ้นในแต่ละทางเลือก ความคิดสร้างสรรค์ช่วยให้คุณสามารถนำประสบการณ์ที่ผ่านมา มาใช้ในการปรับตัวให้เข้ากับสังคม หรือสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

4. การคิดอย่างมีวิจารณญาณ คือ ความสามารถที่จะวิเคราะห์ข้อมูล ข่าวสาร และการประเมินปัจจัยต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติและพฤติกรรม เช่น ค่านิยม แรงกดดัน จากกลุ่มเพื่อน หรืออิทธิพลจากสื่อต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิต

5. การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ คือ ความสามารถในการใช้คำพูดและท่าทาง เพื่อแสดงความรู้สึกนึกคิดของตนอย่างเหมาะสมกับสภาพวัฒนธรรม และสถานการณ์ต่างๆ

โดยสามารถที่จะแสดงความคิดเห็น ความต้องการ ความปรารถนา หรือการขอความช่วยเหลือ การขอร้อง และการเตือน

6. การสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล คือ ความสามารถที่ช่วยให้บุคคล มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน และเป็นความสามารถที่จะรักษาและดำรงไว้ซึ่งความสัมพันธ์อันดี เป็นสิ่งสำคัญต่อการอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างปกติสุข

7. การตระหนักรู้ในตน คือ ความสามารถในการเข้าใจในจุดดีจุดด้อยของตนเอง รับผิดชอบต่อความต้องการและไม่ต้องการของตนเอง และเข้าใจในความแตกต่างระหว่างบุคคล

8. ความสามารถในการเข้าใจผู้อื่น คือ ความสามารถในการเข้าใจความรู้สึก และเห็นใจบุคคลที่แตกต่างจากเรา ช่วยให้เกิดความเข้าใจ และการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ทำให้เกิดความสัมพันธ์อันดีทางสังคม

9. การจัดการกับอารมณ์ คือ การรู้จักและเข้าใจอารมณ์ของตนเองและผู้อื่น ว่ามีอิทธิพลต่อพฤติกรรม ซึ่งจะทำได้สามารถตอบสนองและแสดงออกได้อย่างเหมาะสม

10. การจัดการกับความเครียด คือ ความสามารถในการรู้ถึงสาเหตุของความเครียด และสามารถหาวิธีการควบคุมระดับความเครียดได้ การเรียนรู้วิธีการผ่อนคลาย เมื่ออยู่ในภาวะความตึงเครียดได้อย่างเหมาะสม

Mangrulkar, Whitman and Posner (2001) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนา ทักษะชีวิต ได้แบ่งองค์ประกอบของทักษะชีวิตออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ทักษะทางสังคม ทักษะทางด้าน ความคิด และทักษะการเผชิญอารมณ์ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ทักษะทางสังคม คือ ความสามารถในการสื่อสาร การปฏิเสธ และเจรจา ต่อรอง การแสดงออกที่เหมาะสม การมีสัมพันธภาพที่ดีต่อผู้อื่น การเห็นอกเห็นใจ และการให้ความร่วมมือ

2. ทักษะทางความคิด คือ ความสามารถในการแก้ไขปัญหาและการตัดสินใจ การเข้าใจผลที่จะเกิดขึ้นจากการกระทำ การกำหนดทางเลือกในการแก้ไขปัญหา

3. ทักษะการเผชิญอารมณ์ คือ ความสามารถในการจัดการความเครียด การจัดการกับความรู้สึกโกรธ สามารถควบคุมตนเองได้

UNESCO (2001) ได้แบ่งองค์ประกอบของทักษะชีวิตออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถทางการคิด ด้านความสามารถส่วนบุคคล และด้านความสามารถระหว่างบุคคล โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ด้านความสามารถทางความคิด คือความสามารถในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ ที่ควรรู้ แบ่งออกเป็น 2 ทักษะ คือ

1.1 ทักษะการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูล ข่าวสาร การวิเคราะห์แยกแยะ การประเมินผลสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตที่มีผลมาจากพฤติกรรม ปัจจุบัน การกำหนดทางเลือกในการแก้ไขปัญหา

1.2 ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ได้แก่ การวิเคราะห์กลุ่มเพื่อนและ อิทธิพลของสื่อต่างๆ การวิเคราะห์เจตคติ ค่านิยม และความเชื่อต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อตนเอง

2. ด้านความสามารถส่วนบุคคล คือความสามารถในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ ที่จะ เป็น โดยแบ่งออกเป็น 3 ทักษะ คือ

2.1 ทักษะการควบคุมภายในตนเอง ได้แก่ การสร้างความเชื่อมั่น และความภาคภูมิใจในตนเอง การตระรู้ในตนเองและตระหนักรู้ในสิทธิ จุดเด่น จุดด้อย การกำหนด เป้าหมาย การดูแลตนเอง และการประเมินตนเอง

2.2 ทักษะการจัดการกับความรูสึก ได้แก่ การจัดการความโกรธ การจัดการ กับความวิตกกังวลและความเศร้า ความผิดหวัง การเผชิญกับความสูญเสีย และความทุกข์

2.3 ทักษะการจัดการความเครียด ได้แก่ การบริหารเวลา การเพิ่มความคิด ทางบวก การรู้จักเทคนิคการผ่อนคลาย

3. ด้านความสามารถระหว่างบุคคล คือ ความสามารถในการเรียนรู้ที่จะอยู่ ร่วมกันกับผู้อื่น แบ่งออกเป็น 4 ทักษะ คือ

3.1 ทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล ได้แก่ การสื่อสารพูด ภาษเขียน และภาษากาย การฟังอย่างมีประสิทธิภาพ การแสดงความรู้สึก การให้ข้อมูลย้อนกลับ และการรับ ข้อมูลย้อนกลับ

3.2 ทักษะการปฏิเสธและการเจรจาต่อรอง ได้แก่ การบริหารความขัดแย้ง การเจรจาต่อรอง การแสดงออกอย่างเหมาะสม และการปฏิเสธ

3.3 ทักษะการเห็นอกเห็นใจ ได้แก่ ความสามารถที่จะฟังและเข้าใจ ความต้องการของผู้อื่นในสถานการณ์ต่างๆ ตลอดจนแสดงถึงความเข้าใจในสิ่งนั้น

3.4 ทักษะการทำงานเป็นทีมและการให้ความร่วมมือ ได้แก่ การแสดงความ เคารพในความคิดเห็นของผู้อื่น การประเมินความสามารถของตนเองและผู้อื่น การให้ความร่วมมือ และให้การสนับสนุนกลุ่ม

กรมสุขภาพจิต (2543) ได้แบ่งองค์ประกอบของทักษะชีวิตออกเป็น 9 ด้าน ได้แก่ ความคิดวิเคราะห์วิจารณ์ ความคิดสร้างสรรค์ ความตระหนักรู้ในตนเอง ความเห็นใจผู้อื่น ความภูมิใจ ในตนเอง ความรับผิดชอบต่อสังคม การสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร การตัดสินใจและแก้ปัญหา การจัดการกับอารมณ์และความเครียด และการจัดการกับอารมณ์และความเครียด โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ความคิดวิเคราะห์วิจารณ์ คือ ความสามารถที่จะวิเคราะห์ แยกแยะ ข้อมูล ข่าวสาร และสถานการณ์ต่างๆ
2. ความคิดสร้างสรรค์ คือ ความสามารถในการคิดออกไปอย่างกว้างขวาง โดยไม่ยึดติดอยู่ในกรอบ
3. ความตระหนักรู้ในตนเอง คือ ความสามารถในการค้นหาความสามารถ จุดเด่น จุดด้อย ของตนเอง และเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล
4. ความเห็นใจผู้อื่น คือ ความสามารถในการเข้าใจความรู้สึก และเห็นอกเห็นใจผู้อื่นที่แตกต่างจากตนเอง
5. ความภูมิใจในตนเอง คือ ความรู้สึกที่ว่าตนเองว่าค่า คับพบและภูมิใจในความสามารถด้านต่างๆ ของตน
6. ความรับผิดชอบต่อสังคม คือ ความรู้สึกที่ว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของสังคม และมีความรับผิดชอบในสังคม
7. การสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร คือ ความสามารถในการใช้คำพูด และภาษาท่าทางเพื่อการสื่อสารความรู้สึกนึกคิดของตนเอง และรับรู้ความรู้สึกนึกคิดของอีกผู้อื่น
8. การตัดสินใจและแก้ปัญหา คือ ความสามารถในการรับรู้ปัญหา สาเหตุของปัญหา หาทางเลือก วิเคราะห์ข้อดีข้อเสียของทางเลือก ประเมินทางเลือก ตัดสินใจเลือก และลงมือแก้ปัญหาอย่างถูกต้องเหมาะสม
9. การจัดการกับอารมณ์และความเครียด คือ ความสามารถในการประเมิน และรู้เท่าทันอารมณ์หรือความเครียด ซึ่งมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของคน เลือกใช้วิธีการจัดการกับอารมณ์หรือความเครียด และมีวิธีป้องกันการเกิดอารมณ์หรือความเครียดที่เหมาะสม

เทพ สวงนภิตติพันธ์ (2545) ได้แบ่งองค์ประกอบของทักษะชีวิตออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ทักษะชีวิตทางด้านร่างกาย ทักษะชีวิตทางด้านสังคม และทักษะชีวิตทางด้านจิตใจ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ทักษะชีวิตทางด้านร่างกาย คือ ความรู้ความสามารถหรือความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับ การรู้จักตนเอง การปฏิบัติตนเองให้เป็นผู้ที่มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี ตลอดจน การรู้จักพัฒนาบุคลิกภาพของตนเอง
2. ทักษะชีวิตทางด้านสังคม คือ ความรู้ความสามารถหรือความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับบทบาทของชีวิต การติดต่อสื่อสารที่ดีกับผู้อื่น การแสดงออกที่เหมาะสม ทักษะการสนทนาในสังคม การปฏิบัติตนเป็นคนดีต่อครอบครัวและสังคม

3. ทักษะชีวิตทางด้านจิตใจ คือ ความรู้ความสามารถหรือความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับ การรู้จักควบคุมอารมณ์ของตนเอง การปรับพฤติกรรมตนเอง การตัดสินใจที่ดี การสร้างความสำเร็จที่ดีให้แก่ตนเอง การขจัดทุกข์และสร้างสุข

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559) ได้ระบุสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนไว้ 5 ประการ ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ซึ่งสมรรถนะด้านความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตนี้ หมายถึง ความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ มาใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น และในสมรรถนะนี้ยังได้แบ่งองค์ประกอบของความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ออกเป็น 4 ด้าน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น คือ การรู้ความถนัด ความสามารถ รู้จุดเด่นจุดด้อยของตนเอง เข้าใจความแตกต่างของแต่ละบุคคล รู้จักตนเอง ยอมรับเห็นคุณค่าและภาคภูมิใจในตนเองและผู้อื่น มีเป้าหมายในชีวิต และมีความรับผิดชอบต่อสังคม
2. การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ คือ การแยกแยะข้อมูลข่าวสาร ปัญหาและสถานการณ์รอบตัว วิพากษ์วิจารณ์ และประเมินสถานการณ์รอบตัวด้วยหลักเหตุผลและข้อมูลที่ถูกต้อง ระบุปัญหา สาเหตุของปัญหา หาทางเลือกและตัดสินใจในการแก้ไข ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ อย่างสร้างสรรค์
3. การจัดการกับอารมณ์และความเครียด คือ ความเข้าใจและรู้เท่าทันภาวะอารมณ์ของบุคคล รู้สาเหตุของความเครียด รู้วิธีการควบคุมอารมณ์และความเครียด รู้วิธีผ่อนคลาย หลีกหนี และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดอารมณ์ไม่พึงประสงค์ไปในทางที่ดี
4. การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น คือ การเข้าใจมุมมอง อารมณ์ ความรู้สึกของผู้อื่น ใช้ภาษาพูดและภาษากายเพื่อสื่อความรู้สึกนึกคิดของตนเอง ระบุความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่น วางตัวได้อย่างถูกต้องเหมาะสมในสถานการณ์ต่างๆ ใช้การสื่อสารที่สร้างสัมพันธภาพที่ดี สร้างความร่วมมือและทำงานกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

จากการศึกษาองค์ประกอบทักษะชีวิตจากแนวคิดของนักวิชาการและสถาบันต่างๆ ทั้ง 8 กลุ่ม เมื่อพิจารณาความหมายของแต่ละองค์ประกอบสามารถยุบรวมองค์ประกอบที่เหมือนกัน และคล้ายคลึงกัน สรุปได้ดังตาราง 1

ตาราง 1 การสังเคราะห์องค์ประกอบทักษะชีวิต

องค์ประกอบทักษะชีวิต	Maxwell (1981)	Gazda, Childers and Brooks (1987)	WHO (1994)	Mangrulkar, Whitman and Posner (2001)	UNESCO (2001)	กรมสุขภาพจิต (2543)	เทพ สงวนภิตพันธ์ (2545)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน (2559)	รวม
1. การรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น	√	√	√		√	√	√	√	7
1.1 ทักษะด้านความรู้ในตนเองและการตระหนักรู้ในตนเอง	√								
1.2 ทักษะด้านการพัฒนาเอกลักษณ์และจุดมุ่งหมายในชีวิต		√							
1.3 การตระหนักรู้ในตน			√						
1.4 ความสามารถในการเข้าใจผู้อื่น			√						
1.5 ความสามารถส่วนบุคคล					√				
1.6 ความตระหนักรู้ในตนเอง						√			
1.7 ความภูมิใจในตนเอง						√			
1.8 ทักษะชีวิตทางด้านร่างกาย							√		
1.9 การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น								√	
2. การตัดสินใจและแก้ปัญหา	√	√	√	√	√	√		√	7
2.1 ทักษะการแก้ปัญหา	√								
2.2 ทักษะด้านการตัดสินใจและแก้ปัญหา		√							
2.3 การตัดสินใจ			√						

ตาราง 1 (ต่อ)

องค์ประกอบทักษะชีวิต	Maxwell (1981)	Gazda, Childers and Brooks (1987)	WHO (1994)	Mangrulkar, Whitman and Posner (2001)	UNESCO (2001)	กรมสุขภาพจิต (2543)	เทพ สงวนภิตพันธ์ (2545)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน (2559)	รวม
2.4 การแก้ปัญหา			√						
2.5 ความคิดสร้างสรรค์			√						
2.6 การคิดอย่างมีวิจารณญาณ			√						
2.7 ทักษะทางด้านความคิด				√					
2.8 ความสามารถทางความคิด					√				
2.9 ความคิดวิเคราะห์วิจารณ์						√			
2.10 ความคิดสร้างสรรค์						√			
2.11 การตัดสินใจและแก้ปัญหา						√			
2.12 การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหอย่างสร้างสรรค์								√	
3. การจัดการอารมณ์และ ความเครียด		√	√	√	√	√	√	√	7
3.1 ทักษะด้านการดูแลรักษา สุขภาพและร่างกาย		√							
3.2 การจัดการกับอารมณ์			√						
3.3 การจัดการกับความเครียด			√						
3.4 ทักษะการเผชิญอารมณ์				√					
3.5 ความสามารถส่วนบุคคล					√				
3.6 การจัดการกับอารมณ์และ ความเครียด						√			

ตาราง 1 (ต่อ)

องค์ประกอบทักษะชีวิต	Maxwell (1981)	Gazda, Childers and Brooks (1987)	WHO (1994)	Mangrulkar, Whitman and Posner (2001)	UNESCO (2001)	กรมสุขภาพจิต (2543)	เทพ สงวนภักดีพันธ์ (2545)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน (2559)	รวม
3.7 ทักษะชีวิตทางด้านจิตใจ							✓		
3.8 การจัดการกับอารมณ์และความเครียด								✓	
4. การติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธ์ภาพ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	8
4.1 ทักษะการมีปฏิสัมพันธ์	✓								
4.2 ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์และการสื่อสารระหว่างบุคคล		✓							
4.3 การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ			✓						
4.4 การสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล			✓						
4.5 ทักษะทางสังคม				✓					
4.6 ความสามารถระหว่างบุคคล					✓				
4.7 ความเห็นใจผู้อื่น						✓			
4.8 ความรับผิดชอบต่อสังคม						✓			
4.9 การสร้างสัมพันธ์ภาพและการสื่อสาร						✓			
4.10 ทักษะชีวิตทางด้านสังคม							✓		
4.11 การสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับผู้อื่น								✓	
รวม	3	4	10	3	4	9	3	4	

จากตาราง 1 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบทักษะชีวิต พบว่า มี 4 องค์ประกอบ ที่จะใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. การรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น
2. การตัดสินใจและแก้ปัญหา
3. การจัดการอารมณ์และความเครียด
4. การติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ

จากนั้นนำองค์ประกอบทักษะชีวิตทั้ง 4 ด้าน มาทำการสังเคราะห์ตัวชี้วัด โดยการศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวข้องในแต่ละองค์ประกอบ มีรายละเอียดดังนี้

1. การรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น

องค์ประกอบทักษะชีวิตด้านการรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ผู้วิจัยได้ทำการศึกษารายละเอียดและสังเคราะห์ตัวชี้วัดจากแนวคิด 7 กลุ่ม ปรากฏดังตาราง 2

ตาราง 2 การสังเคราะห์องค์ประกอบด้านการรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น

องค์ประกอบทักษะชีวิต ด้านการรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเอง และผู้อื่น	Maxwell (1981)	Gazda, Childers and Brooks (1987)	WHO (1994)	Mangrulkar, Whitman and Posner (2001)	UNESCO (2001)	กรมสุขภาพจิต (2543)	เทพ สงวนกิตติพันธ์ (2545)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559)	รวม
1. การรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเอง และผู้อื่น	√	√	√		√	√	√	√	7
1.1 ทักษะด้านความรู้ในตนเอง และการตระหนักรู้ในตนเอง	√								
1.2 ทักษะด้านการพัฒนา เอกลักษณ์และจุดมุ่งหมายในชีวิต		√							
1.3 การตระหนักรู้ในตน			√						

ตาราง 2 (ต่อ)

องค์ประกอบทักษะชีวิต ด้านการรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเอง และผู้อื่น	Maxwell (1981)	Gazda, Childers and Brooks (1987)	WHO (1994)	Mangrulkar, Whitman and Posner (2001)	UNESCO (2001)	กรมสุขภาพจิต (2543)	เทพ สงวนภิตติพันธ์ (2545)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559)	รวม
1.4 ความสามารถในการเข้าใจ ผู้อื่น			√						
1.5 ความสามารถส่วนบุคคล					√				
1.6 ความตระหนักรู้ในตนเอง						√			
1.7 ความภูมิใจในตนเอง						√			
1.8 ทักษะชีวิตทางด้านร่างกาย							√		
1.9 การตระหนักรู้และเห็นคุณค่า ในตนเองและผู้อื่น								√	

จากตาราง 2 ผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบของแต่ละกลุ่มแนวคิดมาสังเคราะห์เป็นตัวชี้วัดได้
ดังนี้

Maxwell (1981) ได้กล่าวถึงลักษณะของพฤติกรรมที่เป็นตัวชี้วัดขององค์ประกอบ
ทักษะชีวิตด้านการรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น โดยระบุไว้ในด้านทักษะด้านความรู้ใน
ตนเองและการตระหนักรู้ในตนเอง ประกอบด้วย การประเมินตนเอง การรู้จุดเด่นจุดด้อย การกำหนด
เป้าหมาย

Gazda, Childers and Brooks (1987) ได้กล่าวถึงลักษณะของพฤติกรรมที่เป็นตัวชี้วัด
ขององค์ประกอบทักษะชีวิตด้านการรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น โดยระบุไว้ในด้านทักษะ
ด้านการพัฒนาเอกลักษณ์และจุดมุ่งหมายในชีวิต ประกอบด้วย การพัฒนาตนเอง การตระหนักรู้ใน
อารมณ์ตนเอง การกำกับดูแลตนเอง การรักษาความมีคุณค่าในตนเอง และการเข้าใจบทบาททางเพศ

WHO (1994) ได้กล่าวถึงลักษณะของพฤติกรรมที่เป็นตัวชี้วัดขององค์ประกอบทักษะชีวิตด้านการรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น โดยระบุไว้ในด้านการตระหนักรู้ในตนเองและด้านความสามารถในการเข้าใจผู้อื่น ประกอบด้วย การรู้จักจุดเด่นจุดด้อย การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล การรับรู้ความต้องการของตนเอง

UNESCO (2001) ได้กล่าวถึงลักษณะของพฤติกรรมที่เป็นตัวชี้วัดขององค์ประกอบทักษะชีวิตด้านการรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น โดยระบุไว้ในด้านความสามารถส่วนบุคคล ประกอบด้วย การมีสร้างความเชื่อมั่นและความภาคภูมิใจในตนเอง การตระหนักรู้ในตนเองและตระหนักรู้ในสิทธิ การรู้จักจุดเด่นจุดด้อย การกำหนดเป้าหมาย การดูแลตนเอง การประเมินตนเอง การรับรู้ความต้องการของตนเองและผู้อื่น

กรมสุขภาพจิต (2543) ได้กล่าวถึงลักษณะของพฤติกรรมที่เป็นตัวชี้วัดขององค์ประกอบทักษะชีวิตด้านการรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น โดยระบุไว้ในด้านความตระหนักรู้ในตนเองและด้านความภูมิใจในตนเอง ประกอบด้วย การรู้จักจุดเด่นจุดด้อย การภูมิใจในความสามารถของตนเอง การเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล การเข้าใจความรู้สึกและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

เทพ สงวนกิตติพันธ์ (2545) ได้กล่าวถึงลักษณะของพฤติกรรมที่เป็นตัวชี้วัดขององค์ประกอบทักษะชีวิตด้านการรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น โดยระบุไว้ในด้านทักษะชีวิตทางด้านร่างกาย ประกอบด้วย การรู้จักตนเอง การปฏิบัติตนเองให้เป็นผู้ที่มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี การพัฒนาบุคลิกภาพของตนเอง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559) ได้กล่าวถึงลักษณะของพฤติกรรมที่เป็นตัวชี้วัดขององค์ประกอบทักษะชีวิตด้านการรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น โดยระบุไว้ในด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ประกอบด้วย การรู้ความถนัดความสามารถ การรู้จักจุดเด่นจุดด้อย การยอมรับความแตกต่างของแต่ละบุคคล การเห็นคุณค่าและภาคภูมิใจในตนเองและผู้อื่น การกำหนดเป้าหมายในชีวิต

จากการศึกษาแนวคิดข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าทักษะชีวิตด้านการรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น หมายถึง การรู้จักจุดเด่น จุดด้อย ของตนเอง มีความภาคภูมิใจในตนเอง เข้าใจความรู้สึกผู้อื่น เห็นอกเห็นใจผู้อื่น ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล และสามารถวางแผนเพื่อพัฒนาตนเอง และกำหนดเป้าหมายในชีวิต ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด ได้แก่

1. การรู้จักจุดเด่นจุดด้อยและมีความภาคภูมิใจในตนเอง หมายถึง นักเรียนสามารถบอกจุดเด่นจุดด้อย ลักษณะนิสัย ความถนัด ความสามารถ และแสดงความรู้สึกภาคภูมิใจในความสามารถ ความดีของตนเองได้

2. การเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นและยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล หมายถึง นักเรียนสามารถยอมรับในความแตกต่างทางความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมของตนเองและผู้อื่นได้อย่างมีเหตุผล

3. การวางแผนเพื่อพัฒนาตนเองและการกำหนดเป้าหมายในชีวิต หมายถึง ผู้เรียนสามารถกำหนดทิศทาง วางแผนและดำเนินชีวิตตามแผน ปรับปรุงตนเองเพื่อไปสู่เป้าหมายหรือความสำเร็จที่คาดหวังได้

2. การตัดสินใจและแก้ปัญหา

องค์ประกอบทักษะชีวิตการตัดสินใจและแก้ปัญหา ผู้วิจัยได้ทำการศึกษารายละเอียดและสังเคราะห์ตัวชี้วัดจากแนวคิด 7 กลุ่ม ปรากฏดังตาราง 3

ตาราง 3 การสังเคราะห์องค์ประกอบด้านการตัดสินใจและแก้ปัญหา

องค์ประกอบทักษะชีวิต ด้านการตัดสินใจและแก้ปัญหา	Maxwell (1981)	Gazda, Childers and Brooks (1987)	WHO (1994)	Mangrulkar, Whitman and Posner (2001)	UNESCO (2001)	กรมสุขภาพจิต (2543)	เทพ สงวนกิตติพันธ์ (2545)	สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559)	รวม
2. การตัดสินใจและแก้ปัญหา	√	√	√	√	√	√		√	7
2.1 ทักษะการแก้ปัญหา	√								
2.2 ทักษะด้านการตัดสินใจและ แก้ปัญหา		√							
2.3 การตัดสินใจ			√						
2.4 การแก้ปัญหา			√						
2.5 ความคิดสร้างสรรค์			√						
2.6 การคิดอย่างมีวิจารณญาณ			√						
2.7 ทักษะทางด้านความคิด				√					
2.8 ความสามารถทางความคิด					√				
2.9 ความคิดวิเคราะห์วิจารณ์						√			

ตาราง 3 (ต่อ)

องค์ประกอบทักษะชีวิต ด้านการตัดสินใจและแก้ปัญหา	Maxwell (1981)	Gazda, Childers and Brooks (1987)	WHO (1994)	Mangrulkar, Whitman and Posner (2001)	UNESCO (2001)	กรมสุขภาพจิต (2543)	เทพ สงวนกิตติพันธ์ (2545)	สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559)	รวม
2.10 ความคิดสร้างสรรค์						√			
2.11 การตัดสินใจและแก้ปัญหา						√			
2.12 การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาย่างสร้างสรรค์								√	

จากตาราง 3 ผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบของแต่ละกลุ่มแนวคิดมาสังเคราะห์เป็นตัวชี้วัด ได้ดังนี้

Maxwell (1981) ได้กล่าวถึงลักษณะของพฤติกรรมที่เป็นตัวชี้วัดขององค์ประกอบทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจและแก้ปัญหา โดยระบุไว้ในด้านทักษะการแก้ปัญหา ประกอบด้วย การค้นหาข้อมูล การตัดสินใจ การคิดหาทางเลือกที่เหมาะสม การวางแผน

Gazda, Childers and Brooks (1987) ได้กล่าวถึงลักษณะของพฤติกรรมที่เป็นตัวชี้วัดขององค์ประกอบทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจและแก้ปัญหา โดยระบุไว้ในด้านทักษะด้านการตัดสินใจและแก้ปัญหา ประกอบด้วย การค้นหาข้อมูล การวิเคราะห์และประเมินข้อมูล การประเมินปัญหา การจัดการปัญหา การแก้ปัญหา การกำหนดเป้าหมาย การคาดการณ์ การวางแผนอย่างเป็นระบบ การบริหารเวลา การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหาคือความขัดแย้ง

WHO (1994) ได้กล่าวถึงลักษณะของพฤติกรรมที่เป็นตัวชี้วัดขององค์ประกอบทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจและแก้ปัญหา โดยระบุไว้ในด้านการตัดสินใจ ด้านการแก้ปัญหา ด้านความคิดสร้างสรรค์ และด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ประกอบด้วย การตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ การค้นหาทางเลือก การประเมินทางเลือก การแก้ปัญหาที่เหมาะสม และการวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสาร

Mangrulkar, Whitman and Posner (2001) ได้กล่าวถึงลักษณะของพฤติกรรมที่เป็นตัวชี้วัดขององค์ประกอบทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจและแก้ปัญหา โดยระบุไว้ในด้านทักษะทางด้าน

ความคิด ประกอบด้วย การแก้ไข้ปัญหาการตัดสินใจ การเข้าใจผลที่จะเกิดขึ้นจากการกระทำ และการกำหนดทางเลือกในการแก้ไข้ปัญหา

UNESCO (2001) ได้กล่าวถึงลักษณะของพฤติกรรมที่เป็นตัวชี้วัดขององค์ประกอบทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจและแก้้ปัญหา โดยระบุไว้ในด้านความสามารถทางความคิด ประกอบด้วย การเก็บรวบรวมข้อมูลข่าวสาร การวิเคราะห์แยกแยะ การประเมินผลสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และการกำหนดทางเลือกในการแก้ไข้ปัญหา

กรมสุขภาพจิต (2543) ได้กล่าวถึงลักษณะของพฤติกรรมที่เป็นตัวชี้วัดขององค์ประกอบทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจและแก้้ปัญหา โดยระบุไว้ในด้านความคิดวิเคราะห์วิจารณ์ ด้านความคิดสร้างสรรค์ และด้านการตัดสินใจและแก้้ปัญหา ประกอบด้วย การวิเคราะห์ แยกแยะข้อมูลข่าวสาร และสถานการณ์ต่างๆ และการคิดนอกกรอบ การรับรู้ปัญหา สาเหตุของปัญหา หาทางเลือก วิเคราะห์ข้อดีข้อเสียของทางเลือก ประเมินทางเลือก ตัดสินใจเลือก และลงมือแก้้ปัญหาอย่างถูกต้องเหมาะสม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559) ได้กล่าวถึงลักษณะของพฤติกรรมที่เป็นตัวชี้วัดขององค์ประกอบทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจและแก้้ปัญหา โดยระบุไว้ในด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ประกอบด้วย การแยกแยะข้อมูลข่าวสาร ปัญหา และสถานการณ์ วิพากษ์วิจารณ์ และประเมินสถานการณ์ด้วยหลักเหตุผลและข้อมูลที่ถูกต้อง รับรู้ปัญหา สาเหตุของปัญหา หาทางเลือกและตัดสินใจในการแก้ไข้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ อย่างสร้างสรรค์

จากการศึกษาแนวคิดข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจและแก้้ปัญหา หมายถึง การรับรู้สาเหตุของปัญหา เลือกวิธีในการแก้ไข้ปัญหา วางแผนแก้ไข้ปัญหาอย่างเป็นระบบ เข้าใจ ยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตนเอง วิเคราะห์ แยกแยะข้อมูลข่าวสาร และเลือกรับข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ได้ ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด ได้แก่

1. การวิเคราะห์ แยกแยะข้อมูลข่าวสาร และเลือกรับข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ หมายถึง นักเรียนสามารถแสวงหาข้อมูลข่าวสารจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ วิเคราะห์ประโยชน์และคุณค่าของข้อมูลข่าวสาร เลือกใช้ข้อมูลข่าวสารเพื่อสร้างประโยชน์หรือความรู้ให้เกิดขึ้นกับตนเองได้
2. การรับรู้สาเหตุของปัญหา การเลือกวิธีแก้ไข้ปัญหาและวางแผนแก้ไข้ปัญหาอย่างเป็นระบบ หมายถึง นักเรียนสามารถบอกได้ว่าปัญหาที่เกิดขึ้นมีสาเหตุมาจากอะไร เลือกวิธีแก้ไข้ได้เหมาะสมปัญหา วางแผนการแก้ไข้ปัญหาและปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ได้
3. การยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตนเอง หมายถึง ผู้เรียนสามารถยอมรับผลดีและผลเสียที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตนเองได้

3. การจัดการอารมณ์และความเครียด

องค์ประกอบทักษะชีวิตด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด ผู้วิจัยได้
ทำการศึกษารายละเอียดและสังเคราะห์ตัวชี้วัดจากแนวคิด 7 กลุ่ม ปรากฏดังตาราง 4

ตาราง 4 การสังเคราะห์องค์ประกอบด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด

องค์ประกอบทักษะชีวิต ด้านการตัดสินใจและแก้ปัญหา	Maxwell (1981)	Gazda, Childers and Brooks (1987)	WHO (1994)	Mangrulkar, Whitman and Posner (2001)	UNESCO (2001)	กรมสุขภาพจิต (2543)	เทพ สงวนกิตติพันธ์ (2545)	สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559)	รวม
3. การจัดการอารมณ์และ ความเครียด		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	7
3.1 ทักษะด้านการดูแลรักษา สุขภาพและร่างกาย		✓							
3.2 การจัดการกับอารมณ์			✓						
3.3 การจัดการกับความเครียด			✓						
3.4 ทักษะการเผชิญอารมณ์				✓					
3.5 ความสามารถส่วนบุคคล					✓				
3.6 การจัดการกับอารมณ์และ ความเครียด						✓			
3.7 ทักษะชีวิตทางด้านจิตใจ							✓		
3.8 การจัดการกับอารมณ์และ ความเครียด								✓	

จากตาราง 4 ผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบของแต่ละกลุ่มแนวคิดมาสังเคราะห์เป็นตัวชี้วัดได้
ดังนี้

Gazda, Childers and Brooks (1987) ได้กล่าวถึงลักษณะของพฤติกรรมที่เป็นตัวชี้วัด
ขององค์ประกอบทักษะชีวิตด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด โดยระบุไว้ในด้านทักษะด้านการ

ดูแลรักษาสุขภาพและร่างกาย ประกอบด้วย การบริหารความเครียด และการเลือกปฏิบัติกิจกรรมในเวลาว่าง

WHO (1994) ได้กล่าวถึงลักษณะของพฤติกรรมที่เป็นตัวชี้วัดขององค์ประกอบทักษะชีวิตด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด โดยระบุไว้ในด้านการจัดการกับอารมณ์ และด้านการจัดการกับความเครียด ประกอบด้วย การรู้จักและเข้าใจอารมณ์ของตนเองและผู้อื่น การรู้สาเหตุของความเครียด การหาวิธีการควบคุมความเครียด การเรียนรู้วิธีการผ่อนคลายเมื่ออยู่ในภาวะความตึงเครียดได้อย่างเหมาะสม

Mangrulkar, Whitman and Posner (2001) ได้กล่าวถึงลักษณะของพฤติกรรมที่เป็นตัวชี้วัดขององค์ประกอบทักษะชีวิตด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด โดยระบุไว้ในด้านทักษะการเผชิญอารมณ์ ประกอบด้วย ความสามารถในการจัดการความเครียด การจัดการกับความรู้สึโกรธ สามารถควบคุมตนเองได้

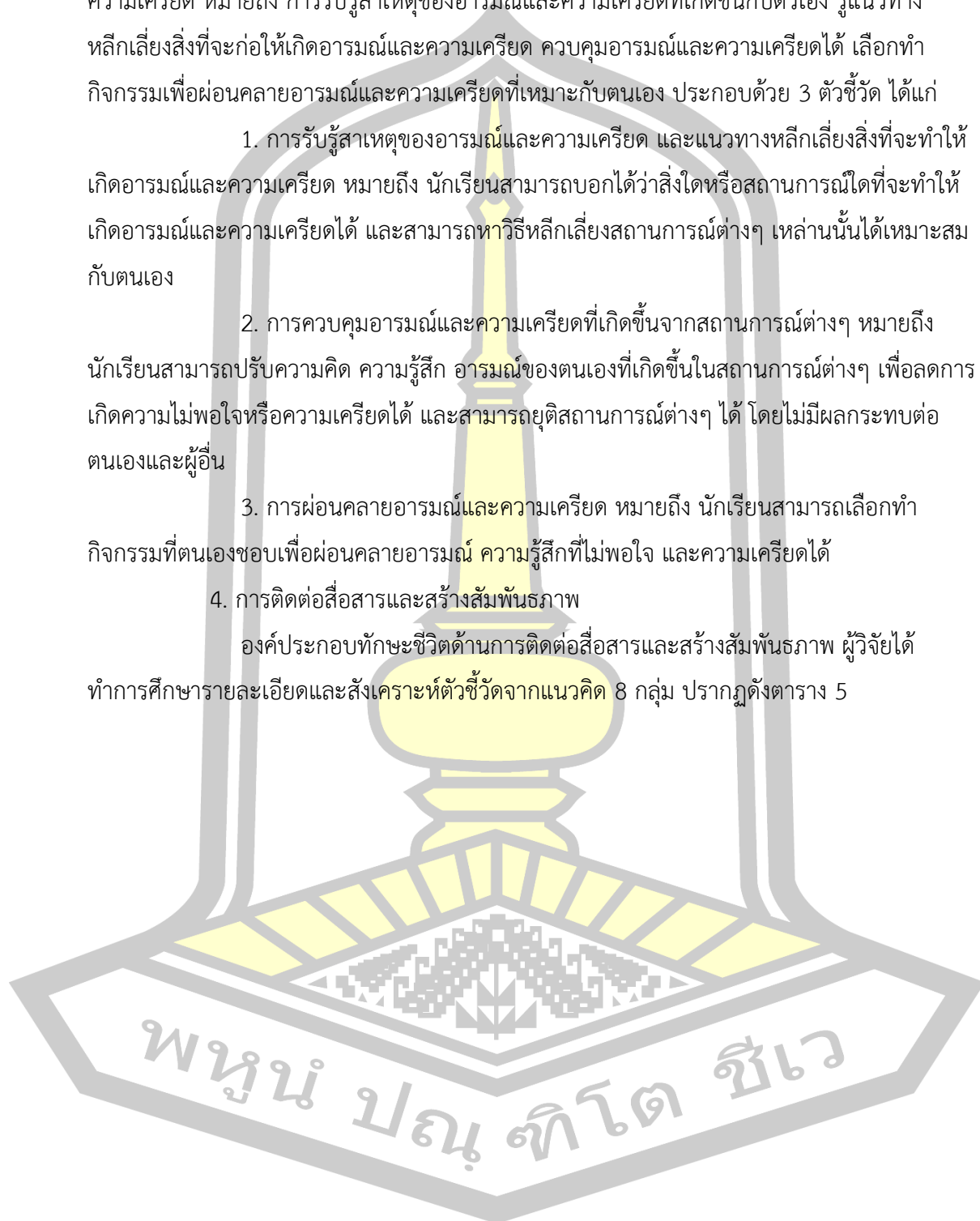
UNESCO (2001) ได้กล่าวถึงลักษณะของพฤติกรรมที่เป็นตัวชี้วัดขององค์ประกอบทักษะชีวิตด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด โดยระบุไว้ในด้านความสามารถส่วนบุคคล ประกอบด้วย การจัดการความโกรธ การจัดการกับความวิตกกังวล ความเศร้า ความผิดหวัง การเผชิญกับความสูญเสียและความทุกข์ การเพิ่มความคิดทางบวก การรู้จักเทคนิคการผ่อนคลาย ทัศนคติที่ดี (2543) ได้กล่าวถึงลักษณะของพฤติกรรมที่เป็นตัวชี้วัดขององค์ประกอบทักษะชีวิตด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด โดยระบุไว้ในด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด ประกอบด้วย ความสามารถในการประเมินและรู้เท่าทันอารมณ์หรือความเครียด การเลือกใช้วิธีการจัดการกับอารมณ์หรือความเครียด และมีวิธีป้องกันการเกิดอารมณ์หรือความเครียดที่เหมาะสม

เทพ สงวนกิตติพันธ์ (2545) ได้กล่าวถึงลักษณะของพฤติกรรมที่เป็นตัวชี้วัดขององค์ประกอบทักษะชีวิตด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด โดยระบุไว้ในด้านทักษะชีวิตทางด้านจิตใจ ประกอบด้วย ความรู้ความสามารถหรือความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการรู้จักควบคุมอารมณ์ของตนเอง การปรับพฤติกรรมตนเอง การตัดสินใจที่ดี การสร้างความสำเร็จที่ดีให้แก่ตนเอง การขจัดทุกข์และสร้างสุข

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559) ได้กล่าวถึงลักษณะของพฤติกรรมที่เป็นตัวชี้วัดขององค์ประกอบทักษะชีวิตด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด โดยระบุไว้ในด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด ประกอบด้วย ความเข้าใจและรู้เท่าทันภาวะอารมณ์ของบุคคล รู้สาเหตุของความเครียด รู้วิธีการควบคุมอารมณ์และความเครียด รู้วิธีผ่อนคลาย หลีกหนีภัยและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดอารมณ์ไม่พึงประสงค์

จากการศึกษาแนวคิดข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าทักษะชีวิตด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด หมายถึง การรับรู้สาเหตุของอารมณ์และความเครียดที่เกิดขึ้นกับตัวเอง รู้แนวทางหลีกเลี่ยงสิ่งที่จะก่อให้เกิดอารมณ์และความเครียด ควบคุมอารมณ์และความเครียดได้ เลือกทำกิจกรรมเพื่อผ่อนคลายอารมณ์และความเครียดที่เหมาะสมกับตนเอง ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด ได้แก่

1. การรับรู้สาเหตุของอารมณ์และความเครียด และแนวทางหลีกเลี่ยงสิ่งที่จะทำให้เกิดอารมณ์และความเครียด หมายถึง นักเรียนสามารถบอกได้ว่าสิ่งใดหรือสถานการณ์ใดที่จะทำให้เกิดอารมณ์และความเครียดได้ และสามารถหาวิธีหลีกเลี่ยงสถานการณ์ต่างๆ เหล่านั้นได้เหมาะสมกับตนเอง
2. การควบคุมอารมณ์และความเครียดที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์ต่างๆ หมายถึง นักเรียนสามารถปรับความคิด ความรู้สึก อารมณ์ของตนเองที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ต่างๆ เพื่อลดการเกิดความไม่พอใจหรือความเครียดได้ และสามารถยุติสถานการณ์ต่างๆ ได้ โดยไม่มีผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น
3. การผ่อนคลายอารมณ์และความเครียด หมายถึง นักเรียนสามารถเลือกทำกิจกรรมที่ตนเองชอบเพื่อผ่อนคลายอารมณ์ ความรู้สึกที่ไม่พอใจ และความเครียดได้
4. การติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ
องค์ประกอบทักษะชีวิตด้านการติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษารายละเอียดและสังเคราะห์ตัวชี้วัดจากแนวคิด 8 กลุ่ม ปรากฏดังตาราง 5

ตาราง 5 การสังเคราะห์องค์ประกอบด้านการติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ

องค์ประกอบทักษะชีวิต ด้านการตัดสินใจและแก้ปัญหา	Maxwell (1981)	Gazda, Childers and Brooks (1987)	WHO (1994)	Mangrulkar, Whitman and Posner (2001)	UNESCO (2001)	กรมสุขภาพจิต (2543)	เทพ สงวนกิตติพันธ์ (2545)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน (2559)	รวม
4. การติดต่อสื่อสารและสร้าง สัมพันธภาพ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	8
4.1 ทักษะการมีปฏิสัมพันธ์	✓								
4.2 ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์และ การสื่อสารระหว่างบุคคล		✓							
4.3 การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ			✓						
4.4 การสร้างสัมพันธภาพระหว่าง บุคคล			✓						
4.5 ทักษะทางสังคม				✓					
4.6 ความสามารถระหว่างบุคคล					✓				
4.7 ความเห็นใจผู้อื่น						✓			
4.8 ความรับผิดชอบต่อสังคม						✓			
4.9 การสร้างสัมพันธภาพและการ สื่อสาร						✓			
4.10 ทักษะชีวิตทางด้านสังคม							✓		
4.11 การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับ ผู้อื่น								✓	

จากตาราง 5 ผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบของแต่ละกลุ่มแนวคิดมาสังเคราะห์เป็นตัวชี้วัดได้
ดังนี้

Maxwell (1981) ได้กล่าวถึงลักษณะของพฤติกรรมที่เป็นตัวชี้วัดขององค์ประกอบ
ทักษะชีวิตด้านการติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ โดยระบุไว้ในด้านทักษะการมีปฏิสัมพันธ์

ประกอบด้วย ทักษะการสื่อสาร ทักษะการเข้าใจอารมณ์บุคคลอื่น ทักษะการตีความ ทักษะการกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม ทักษะการต่อต้านความกดดันจากสังคม และทักษะการฟังอย่างมีประสิทธิภาพ

Gazda, Childers and Brooks (1987) ได้กล่าวถึงลักษณะของพฤติกรรมที่เป็นตัวชี้วัดขององค์ประกอบทักษะชีวิตด้านการติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ โดยระบุไว้ในด้านทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์และการสื่อสารระหว่างบุคคล ประกอบด้วย การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพทั้งภาษาพูดและภาษากาย การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่น การมีส่วนร่วมและเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มและชุมชน การแสดงความคิดเห็นและความคิดได้อย่างชัดเจน

WHO (1994) ได้กล่าวถึงลักษณะของพฤติกรรมที่เป็นตัวชี้วัดขององค์ประกอบทักษะชีวิตด้านการติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ โดยระบุไว้ในด้านการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพและด้านการสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ประกอบด้วย ความสามารถในการใช้คำพูดและท่าทางเพื่อแสดงความรู้สึกนึกคิดของตนอย่างเหมาะสมกับสภาพวัฒนธรรมและสถานการณ์ต่างๆ สามารถที่จะแสดงความคิดเห็น ความต้องการ ความปรารถนา หรือการขอความช่วยเหลือ การขอร้อง และการเตือน

Mangrulkar, Whitman and Posner (2001) ได้กล่าวถึงลักษณะของพฤติกรรมที่เป็นตัวชี้วัดขององค์ประกอบทักษะชีวิตด้านการติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ โดยระบุไว้ในด้านทักษะทางสังคม ประกอบด้วย ความสามารถในการสื่อสาร การปฏิเสธ และเจรจาต่อรอง การแสดงออกที่เหมาะสม การมีสัมพันธภาพที่ดีต่อผู้อื่น การเห็นอกเห็นใจ และการให้ความร่วมมือ

UNESCO (2001) ได้กล่าวถึงลักษณะของพฤติกรรมที่เป็นตัวชี้วัดขององค์ประกอบทักษะชีวิตด้านการติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ โดยระบุไว้ในด้านความสามารถระหว่างบุคคล ประกอบด้วย ความสามารถในการสื่อสารด้วยพูด การเขียน และภาษากาย การฟังอย่างมีประสิทธิภาพ การแสดงความรู้สึก การเจรจาต่อรอง ความสามารถในการฟังและเข้าใจความต้องการของผู้อื่นในสถานการณ์ต่างๆ การแสดงความเคารพในความคิดเห็นของผู้อื่น การให้ความร่วมมือ และให้การสนับสนุนกลุ่ม

กรมสุขภาพจิต (2543) ได้กล่าวถึงลักษณะของพฤติกรรมที่เป็นตัวชี้วัดขององค์ประกอบทักษะชีวิตด้านการติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ โดยระบุไว้ในด้านความเห็นใจผู้อื่น ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม และด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร ประกอบด้วย ความรู้สึกที่ว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและมีความรับผิดชอบในสังคม ความสามารถในการใช้คำพูด และภาษาท่าทางเพื่อการสื่อสารความรู้สึกนึกคิดของตนเอง และรับรู้ความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่น

เทพ สงวนกิตติพันธ์ (2545) ได้กล่าวถึงลักษณะของพฤติกรรมที่เป็นตัวชี้วัดขององค์ประกอบทักษะชีวิตด้านการติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ โดยระบุไว้ในด้านทักษะชีวิต

ทางด้านสังคม ประกอบด้วย ความสามารถในการติดต่อสื่อสารที่ดีกับผู้อื่น การแสดงออกที่เหมาะสม ทักษะการสนทนา การปฏิบัติตนเป็นคนดีต่อครอบครัวและสังคม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559) ได้กล่าวถึงลักษณะของพฤติกรรมที่เป็นตัวชี้วัดขององค์ประกอบทักษะชีวิตด้านการติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ โดยระบุไว้ในด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น ประกอบด้วย การเข้าใจมุมมอง อารมณ์ รับรู้ความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่น การใช้ภาษาพูดและภาษากายเพื่อสื่อความรู้สึกนึกคิดของตนเอง วางตัวได้อย่างถูกต้องเหมาะสมในสถานการณ์ต่างๆ การสร้างความร่วมมือและทำงานกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

จากการศึกษาแนวคิดข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าทักษะชีวิตด้านการติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ หมายถึง การใช้ภาษาพูด ภาษาเขียน และภาษากายเพื่อแสดงความรู้สึก ความคิดของตนเองให้ผู้อื่นรับรู้ได้ ฟังและตีความจากสิ่งที่ฟังได้อย่างถูกต้อง ให้เกียรติและเคารพในสิทธิของผู้อื่น ให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของสังคม ประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

1. การใช้ภาษาพูด ภาษาเขียน และภาษากายเพื่อแสดงความรู้สึก ความคิดของตนเองให้ผู้อื่นรับรู้ได้ ฟังและตีความได้อย่างถูกต้อง หมายถึง นักเรียนสามารถถ่ายทอดความรู้สึก ความคิด หรือความต้องการต่างๆ ให้ผู้อื่นเข้าใจได้ โดยผ่านการพูด การเขียน หรือท่าทางต่างๆ สามารถฟัง จับใจความ และตีความสิ่งที่ได้ฟังได้อย่างถูกต้อง

2. การให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม หมายถึง นักเรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่น ให้เกียรติ เคารพ และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น สื่อสารกับผู้อื่นด้วยความสุภาพและเป็นมิตร อาสาช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน และปฏิบัติตนตามกฎกติกาของโรงเรียนและสังคมอย่างเต็มใจ

จากการศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตสามารถสรุปการสังเคราะห์องค์ประกอบและตัวชี้วัด ปรากฏดังตาราง 6

พหุ ประถมศึกษา

ตาราง 6 สรุปการสังเคราะห์องค์ประกอบและตัวชี้วัดทักษะชีวิต

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด
<p>1. การรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเอง และผู้อื่นหมายถึง การรู้จักเด่น จุดด้อยของตนเอง มีความภาคภูมิใจในตนเอง เข้าใจความรู้สึกผู้อื่น เห็นอกเห็นใจผู้อื่น ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถวางแผนเพื่อพัฒนาตนเอง และมีการกำหนดเป้าหมายในชีวิต</p>	<p>1.1 การรู้จักเด่นจุดด้อยและภาคภูมิใจในตนเอง หมายถึง นักเรียนสามารถ บอกจุดเด่นจุดด้อย ความถนัด ความสามารถ และแสดงความรู้สึกภาคภูมิใจ ในความสามารถหรือความดีของตนเองได้</p> <p>1.2 การเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นและยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล หมายถึง นักเรียนสามารถยอมรับในความแตกต่างทางความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมระหว่างตนเองและผู้อื่นได้</p> <p>1.3 การวางแผนชีวิตและการพัฒนาตนเอง หมายถึง นักเรียนสามารถกำหนดเป้าหมายในชีวิต วางแผนและดำเนินชีวิตตามแผน และปรับปรุงพัฒนาตนเองเพื่อไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ได้</p>
<p>2. การวิเคราะห์ข้อมูลและการตัดสินใจแก้ปัญหา หมายถึง การวิเคราะห์แยกแยะข้อมูล เลือกรับข้อมูลที่เป็นประโยชน์ การรับรู้สาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตนเอง การตัดสินใจและการเลือกวิธีแก้ปัญหา</p>	<p>2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลและเลือกรับข้อมูลที่เป็นประโยชน์ หมายถึง นักเรียนสามารถหาสืบค้นข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ได้สามารถแยกแยะข้อมูลที่น่าเชื่อถือ มีประโยชน์ และนำข้อมูลเหล่านั้นมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้</p> <p>2.2 การรับรู้สาเหตุของปัญหาและยอมรับผลจากการกระทำ หมายถึง นักเรียนสามารถบอกสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นได้ และสามารถยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตนเองได้</p> <p>2.3 การตัดสินใจและการแก้ไข้ปัญหา หมายถึง นักเรียนสามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง โดยคำนึงถึงความเหมาะสม เมื่อเกิดปัญหาหรือสถานการณ์ต่างๆ สามารถเลือกวิธีแก้ไข้ปัญหาที่เหมาะสมกับปัญหาที่เกิดขึ้น ไม่หลีกเลี่ยงปัญหา และสามารถวางแผนแก้ไข้ปัญหาได้</p>

ตาราง 6 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด
<p>3. การจัดการอารมณ์และความเครียด หมายถึง การรับรู้สาเหตุของอารมณ์ทางลบและความเครียดที่เกิดขึ้นกับตัวเอง การรู้แนวทางหลีกเลี่ยงสิ่งที่จะก่อให้เกิดอารมณ์ทางลบและความเครียด การควบคุมอารมณ์ การเลือกทำกิจกรรมเพื่อการผ่อนคลายที่เหมาะสมกับตนเอง</p>	<p>3.1 การรับรู้สาเหตุและการหลีกเลี่ยงสิ่งที่จะก่อให้เกิดอารมณ์และความเครียด หมายถึง นักเรียนสามารถบอกสาเหตุของการเกิดอารมณ์ทางลบและความเครียดของตนเองได้ และสามารถบอกวิธีหลีกเลี่ยงสิ่งที่จะก่อให้เกิดอารมณ์ทางลบและความเครียดได้</p> <p>3.2 การควบคุมอารมณ์ หมายถึง เมื่อเกิดปัญหาหรือสถานการณ์ต่างๆ ที่ก่อให้เกิดอารมณ์ทางลบ นักเรียนสามารถกำกับความคิด ความรู้สึก อารมณ์ของตนเอง เพื่อไม่ให้เกิดความเครียด ความไม่พอใจ และไม่แสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เช่น การทำร้ายตนเอง การทำร้ายผู้อื่น การทำลายข้าวของ ฯลฯ</p> <p>3.3 การผ่อนคลายอารมณ์และความเครียด หมายถึง นักเรียนสามารถเลือกทำกิจกรรมที่ตนเองชอบเพื่อผ่อนคลายอารมณ์ทางลบ ความรู้สึกที่ไม่พอใจ และความเครียดได้</p>
<p>4. การติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ หมายถึง การใช้ภาษาพูด ภาษาเขียน และภาษากายเพื่อแสดงความคิดความรู้สึกของตนเองให้ผู้อื่นรับรู้และเข้าใจ การฟังและการตีความจากสิ่งที่ฟังได้อย่างถูกต้อง ให้เกียรติและเคารพในสิทธิของผู้อื่น การให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของสังคม</p>	<p>4.1 การติดต่อสื่อสาร หมายถึง นักเรียนสามารถถ่ายทอดความรู้สึก ความคิด หรือความต้องการต่างๆ ให้ผู้อื่นเข้าใจได้ โดยผ่านการพูด การเขียน หรือทำทางต่างๆ สื่อสารกับผู้อื่นด้วยความสุภาพ สามารถฟังจับใจความ และตีความจากสิ่งที่ฟังได้อย่างถูกต้อง</p> <p>4.2 การสร้างสัมพันธภาพ หมายถึง นักเรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่น ให้เกียรติ เคารพรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น อาสาช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน และปฏิบัติตามกฎกติกาของโรงเรียนและสังคม</p>

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต

กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมหนึ่งที่อยู่ในกลุ่มของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 โดยกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ พัฒนาอย่างรอบด้านเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เสริมสร้างให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม สามารถจัดการตนเองได้ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยผู้วิจัยได้นำเสนอรายละเอียดต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมแนะแนว โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การแนะแนว

1.1 ความหมายของการแนะแนว

Jones (1956) ได้ให้ความหมายของการแนะแนวหมายถึง การที่บุคคลหนึ่งพยายามที่จะให้ความช่วยเหลือแก่บุคคลหนึ่ง เพื่อให้สามารถตัดสินใจเลือกสิ่งต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม ให้สามารถปรับตัวให้ดีขึ้น รวมทั้งสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเองได้

Willey and Strong (1960) ได้ให้ความหมายของการแนะแนวหมายถึง การให้ความช่วยเหลือให้บุคคลสามารถดำรงชีวิต พัฒนาความคิด และการตัดสินใจได้ด้วยตนเอง โดยบุคคลที่ให้การแนะแนวต้องมีวุฒิภาวะ มีประสบการณ์และได้รับการฝึกฝนมาเป็นอย่างดี

Good (1973) ได้ให้ความหมายของการแนะแนวหมายถึง การช่วยเหลือผู้เรียนอย่างมีระบบแบบแผน เน้นให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนา รู้จักแสวงหาความรู้ และช่วยให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายตามต้องการ

ลักขณา สรีวัฒน์ (2543) ได้ให้ความหมายของการแนะแนวหมายถึง กระบวนการที่จะช่วยให้บุคคลรู้จักและเข้าใจตนเอง เรียนรู้ที่จะเข้าใจสภาพแวดล้อม รู้จักวิธีการที่จะเผชิญกับปัญหา ตัดสินใจเลือกวิธีการที่เหมาะสม สามารถวางแผนและปรับตัวเข้ากับสังคม

กรมวิชาการ (2546) ได้ให้ความหมายของการแนะแนวหมายถึง การพัฒนาคนให้รู้จักช่วยตนเองหรือพึ่งตนเองได้ ด้วยกระบวนการที่ส่งเสริมให้บุคคลได้มีบทบาทเต็มทีในการเรียนรู้ของตนอย่างฉลาดเพื่อที่จะพัฒนาศักยภาพและสามารถจัดการชีวิตตนเองได้

พนม ลิ้มอารีย์ (2548) ได้ให้ความหมายของการแนะแนวหมายถึง การชี้ช่องทาง การบอกแนวทาง เพื่อช่วยให้ผู้ที่มีปัญหาสามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง ผู้แนะแนวทำหน้าที่เป็นเพียงผู้ให้ข้อมูลเท่านั้น

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2554) ได้ให้ความหมายของการแนะแนวหมายถึง กระบวนการที่ช่วยให้ผู้เรียนได้รู้จัก เข้าใจ รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น คิดเป็น ใช้ชีวิตเป็น สามารถตัดสินใจและวางแผนการศึกษา อาชีพ และปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

จากการศึกษาความหมายของการแนะแนวจากนักวิชาการข้างต้นสามารถสรุปได้
ว่า การแนะแนวหมายถึง กระบวนการช่วยเหลือให้บุคคลสามารถช่วยเหลือตนเองได้ ให้รู้จักและ
เข้าใจตนเอง สามารถแก้ไขปัญหาและดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสม พร้อมทั้งสามารถปรับตัวได้ตาม
สถานการณ์

1.2 ปรัชญาการแนะแนว

การแนะแนวเป็นการช่วยเหลือมนุษย์ในด้านต่างๆ โดยมีแบบแผน ดังนั้น
ผู้ที่ทำหน้าที่ให้แนะแนวควรเข้าใจธรรมชาติของมนุษย์ ตามปรัชญาการแนะแนว ดังนี้

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา (2533) ได้ระบุปรัชญาการแนะแนวไว้ใน
หลักและระบบงานแนะแนวในสถานศึกษา ดังนี้

1. ความแตกต่างระหว่างบุคคล แต่ละคนย่อมไม่เหมือนกัน ไม่ว่าจะเป็
นลักษณะรูปร่างหน้าตา นิสัยใจคอ สติปัญญาความสามารถ รวมไปถึงเจตคติ
2. พฤติกรรมทุกอย่างย่อมมีสาเหตุ การกระทำอย่างล้นมือมีสาเหตุอาจ
กระทำโดยเจตนาหรือไม่เจตนาก็ได้
3. คนย่อมมีการเปลี่ยนแปลง เนื่องจากคนมีการเรียนรู้ตลอดเวลาย่อม
ต้องเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีหรือไม่ดีก็ได้
4. คนย่อมมีศักดิ์ศรี หรือค่าของความเป็นคนเท่าเทียมกัน
5. ทุกคนย่อมมีศักยภาพแห่งตน
6. คนย่อมมีปัญหาไม่ว่าเวลาใดก็เวลาหนึ่ง เพราะทุกคนย่อมมีกิเลสตัณหา
หรือความต้องการ

สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย (2559) ได้เสนอปรัชญาการแนะแนว ดังนี้

1. ทุกคนมีคุณค่าและมีศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์
2. ทุกคนมีสิทธิเสรีภาพเท่าเทียมกัน
3. ทุกคนมีศักยภาพในการเรียนและพัฒนาตนเองได้
4. บุคคลมีความต้องการพื้นฐานโดยรวมเหมือนกัน แต่มีความแตกต่างกัน
ในรายละเอียด
5. พฤติกรรมมีสาเหตุ เมื่อกำหนดเหตุใหม่ได้ก็จะส่งผลต่อการ
เปลี่ยนแปลงใหม่ได้
6. มนุษย์แต่ละคนประสบปัญหาได้เหมือนกัน แต่การที่มนุษย์เป็นสัตว์สังคม
ย่อมต้องการพึ่งพาอาศัยกัน

จากการศึกษาปรัชญาการแนะแนวจากนักวิชาการข้างต้นผู้วิจัยยึดตามปรัชญา
การแนะแนวของสมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย ประกอบด้วย

1. ทุกคนมีคุณค่าและมีศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์
 2. ทุกคนมีสิทธิเสรีภาพเท่าเทียมกัน
 3. ทุกคนมีศักยภาพในการเรียนและพัฒนาตนเองได้
 4. บุคคลมีความต้องการพื้นฐานโดยรวมเหมือนกัน แต่มีความแตกต่างกัน
- ในรายละเอียด
5. พฤติกรรมมีสาเหตุ เมื่อกำหนดเหตุใหม่ได้ก็จะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงใหม่ได้
 6. มนุษย์แต่ละคนประสบปัญหาได้เหมือนกัน แต่การที่มนุษย์เป็นสัตว์สังคมย่อมต้องการพึ่งพาอาศัยกัน

1.3 หลักการแนะแนว

Shertzer and Stone (1981) ได้เสนอหลักการแนะแนวเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย ดังนี้

1. การแนะแนวเป็นการช่วยเหลือบุคคลโดยมุ่งเน้นให้บุคคลเกิดการพัฒนาตนเอง
2. การแนะแนวเป็นการสร้างสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเพื่อให้เกิดการช่วยเหลือ
3. การแนะแนวให้ความสำคัญกับการให้เกียรติ คำถึงถึงคุณค่าของบุคคลให้ความเคารพและให้สิทธิในการตัดสินใจ
4. การแนะแนวเป็นการให้ความช่วยเหลือบุคคลในการวางแผน การตีความสิ่งต่างๆ และการตัดสินใจอย่างฉลาด พร้อมจะแก้ไขหรือต่อสู้กับอุปสรรคต่างๆ ได้
5. การแนะแนวเป็นจุดเริ่มต้นในการรู้จักการทำงานร่วมกัน โดยไม่บังคับให้บุคคลปฏิบัติตามคำของผู้แนะแนว
6. การแนะแนวเป็นกระบวนการศึกษาที่จะต้องปฏิบัติการต่อเนื่อง
7. การแนะแนวเป็นกระบวนการเรียนรู้ในตัวบุคคล เพื่อให้ทราบจุดต่อยจุดเด่น และความสามารถต่างๆ ก่อนที่จะให้ความช่วยเหลือตามลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล
8. การแนะแนวเป็นหน้าที่ของบุคคลหลายคนช่วยกันทำงานอย่างเข้มแข็งประกอบด้วย ผู้แนะแนว ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ นักจิตวิทยา ฯลฯ มีส่วนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
9. การแนะแนวเป็นการช่วยให้บุคคลได้ตระหนักถึงความจริงที่เกี่ยวข้องกับตนเอง เพื่อจะได้รู้จักปรับตัว ปรับความเข้าใจในตนเอง การยอมรับและเข้าใจจุดมุ่งหมายของตนเอง
10. การแนะแนวเป็นการชี้ให้เห็นความแตกต่างระหว่างบุคคล

คมเพชร ฉัตรศุภกุล (2529) ได้เสนอหลักการแนะแนวเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย ดังนี้

1. การแนะแนวเป็นการบริการที่จัดให้กับบุคคลทุกคน มุ่งเน้นให้ทุกคนได้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขเหมาะสมกับตนเอง

2. การแนะแนวมีความสำคัญต่อชีวิตในทุกระยะ การแนะแนวเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องตั้งแต่เด็กจนเติบโต จบการศึกษา

3. การแนะแนวต้องยึดถือความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นสำคัญ บุคคลมีความแตกต่างกันไม่ว่าจะเป็นรูปร่างหน้าตา ลักษณะนิสัย ความคิด พฤติกรรม ดังนั้นการแนะแนวจึงต้องให้ความสำคัญกับความแตกต่างระหว่างบุคคล

4. การแนะแนวยึดหลักว่า มนุษย์ทุกคนมีค่าและความสามารถทุกคน

5. การที่บุคคลจะสามารถดำรงชีวิตได้นั้น ผู้ทำการแนะแนวต้องช่วยให้บุคคลมีความสามารถ 3 ประการ ได้แก่ ความสามารถในการเข้าใจตนเองอย่างถูกต้องจะช่วยให้แสดงพฤติกรรมต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม ความสามารถในการตัดสินใจด้วยตนเองเป็นคุณลักษณะที่จำบุคคลไปสู่ความเป็นอิสระและพึ่งตนเองได้ และความสามารถในการปรับตัวจะช่วยให้บุคคลอยู่กับสังคมได้อย่างมีความสุขและลดภาวะความเครียดได้

6. การแนะแนวมีลักษณะที่สำคัญ 3 ประการ ได้แก่ การแนะแนวมุ่งให้บุคคลได้เกิดการพัฒนาในด้านต่างๆ การแนะแนวมุ่งจะป้องกันปัญหาต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นกับบุคคล และการแนะแนวมุ่งช่วยแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น

7. การแนะแนวควรมุ่งเน้นให้เกิดการบูรณาการเพื่อนำไปใช้ในชีวิต

8. การแนะแนวควรมุ่งเน้นให้บุคคลสามารถสร้างจุดมุ่งหมายในชีวิตที่เหมาะสม และสามารถดำเนินชีวิตตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ได้

9. ผู้ทำหน้าที่การแนะแนวต้องตระหนักถึงความสามารถของตนเองที่จะให้ความช่วยเหลือต่อบุคคลอื่น หากเกินความสามารถควรส่งต่อบุคคลที่มีความสามารถและเหมาะสมกับสภาพปัญหานั้นต่อไป

กรมวิชาการ (2546) ได้เสนอหลักการแนะแนวเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย ดังนี้

1. จัดบริการให้กับทุกคนและให้บริการด้วยความเคารพในเกียรติแห่งความเป็นมนุษย์ที่เท่าเทียมกัน โดยคำนึงถึงประโยชน์ของผู้รับบริการเป็นสำคัญ

2. การจัดบริการต้องคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของบุคคล ไม่มีการบังคับ

3. การให้บริการต้องเปิดโอกาสให้บุคคลได้มีบทบาทสำคัญในการใช้ปัญญาเรียนรู้หาวิธีแก้ปัญหาด้วยตนเองและได้พัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพของตน

4. การให้บริการต้องตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการและคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

5. การให้บริการคือการอำนวยความสะดวกที่จำเป็นในการส่งเสริมพัฒนาการหรือพฤติกรรมที่พึงประสงค์

6. การให้บริการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์เป็นภารกิจที่พึงกระทำด้วยความเมตตาและด้วยความรู้ ความเข้าใจ และทุกคนควรมีส่วนร่วม

รังสรรค์ โฉมยา (2555) ได้เสนอหลักการแนะแนวที่พัฒนามาจากปรัชญาการแนะแนว เพื่อให้การดำเนินงานแนะแนวประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังนี้

1. การดำเนินงานแนะแนวอยู่ภายใต้แนวคิดการให้อิสระในการตัดสินใจ หรือการเลือกแนวทางต่างๆ ที่เหมาะสมด้วยตนเอง

2. การแนะแนวเป็นบริการกับสำหรับทุกคน โดยถือว่าทุกคนมีคุณค่า และศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์เท่าเทียมกัน

3. การดำเนินงานแนะแนวต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง จริงจัง ตามความเหมาะสม

4. การแนะแนวถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการศึกษา ให้กับนักเรียน ไม่สามารถแยกออกจากกันได้ ถือเป็นหนึ่งในกระบวนการเรียนการสอนปกติ

5. งานแนะแนวถือเป็นภาระหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของนักเรียน

6. งานแนะแนวเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีการพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ ที่เหมาะสมกับความรู้ ความถนัด ความสามารถ และเอกลักษณ์ของแต่ละคน

จากการศึกษาหลักการแนะแนวจากนักวิชาข้างต้นสามารถสรุปหลักการแนะแนวเพื่อการดำเนินการแนะแนวให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพตามหลักการของ ประกอบด้วย

1. การแนะแนวเป็นบริการสำหรับทุกคน โดยให้ความเคารพในเกียรติของความเป็นมนุษย์ที่เท่าเทียมกัน และคำนึงถึงประโยชน์ของผู้รับบริการเป็นสำคัญ

2. การแนะแนวต้องให้อิสระแก่บุคคลในการคิดการตัดสินใจ

3. การแนะแนวเป็นการช่วยเหลือบุคคลโดยมุ่งเน้นให้บุคคลเกิดการพัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพของตน

4. การแนะแนวต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นสำคัญ

5. การแนะแนวควรมุ่งเน้นให้เกิดการบูรณาการความรู้เพื่อการนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต

6. การแนะแนวต้องได้รับความร่วมมือจากทุกคนที่เกี่ยวข้องและปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเมตตา

1.4 จุดมุ่งหมายการแนะแนว

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และศูนย์เครือข่ายทั่วประเทศ (2553)

ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการแนะแนว ดังนี้

1. เพื่อส่งเสริมและพัฒนา ให้ผู้เรียนรู้จักและเห็นคุณค่าในตนเอง สามารถวางแผนด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มีความเจริญสูงสุดตามศักยภาพ

2. เพื่อป้องกัน เพื่อให้ผู้เรียนรู้เท่าทันปัญหา เลือกวิธีการปฏิบัติที่เหมาะสม เน้นการป้องกันก่อนที่จะเกิดปัญหา

3. เพื่อแก้ไขปัญหา เป็นการแก้ไขปัญหาในระยะเริ่มต้นที่ไม่เป็นปัญหารุนแรง กฤตวรรณ คำสม (2557) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายการแนะแนว ดังนี้

1. เพื่อป้องกันปัญหา การป้องกันปัญหาเป็นวิธีที่จะช่วยไม่ให้ปัญหาเกิดขึ้นได้ ทั้งนี้เนื่องจากปัญหาบางอย่างหากเกิดขึ้นแล้วจะต้องใช้เวลาในการแก้ปัญหา หรือต้องใช้ความพยายามในการแก้ปัญหานั้นๆ

2. เพื่อแก้ปัญหา การแก้ปัญหาก็จะเกิดขึ้นเมื่อการป้องกันปัญหาไม่สามารถป้องกันได้ทั้งหมด และเกิดปัญหาขึ้น ดังนั้นการแนะแนวจึงเป็นวิธีการช่วยให้ผู้รับบริการได้แก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง โดยมีผู้แนะแนวเป็นผู้เอื้ออำนวยให้ผู้รับบริการได้ใช้ความสามารถของตนเองในการแก้ไขปัญหานั้นๆ

3. เพื่อส่งเสริมและพัฒนา การส่งเสริมและพัฒนาเป็นกระบวนการของการแนะแนวที่จะช่วยส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนในทุกด้าน ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ทั้งนี้หากผู้เรียนได้รับการส่งเสริมและพัฒนาให้เต็มศักยภาพแล้ว จะช่วยให้ผู้เรียนเติบโตอย่างมีคุณภาพ เป็นพลเมืองที่ดีของประเทศต่อไป

จากการศึกษาจุดประสงค์การแนะแนวจากนักวิชาข้างต้นสามารถสรุปจุดประสงค์การแนะแนว ประกอบด้วย

1. เพื่อป้องกันปัญหา
2. เพื่อแก้ปัญหา
3. เพื่อส่งเสริมและพัฒนา

2. การจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551

2.1 หลักการจัดกิจกรรมแนะแนว

การจัดกิจกรรมแนะแนวต้องส่งเสริมและสนับสนุนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้เพื่อจะนำไปสู่สมรรถนะที่สำคัญ 5 ประการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ โดยนำไปบูรณาการในการจัดกิจกรรมตามลักษณะของกิจกรรมแนะแนวที่ระบุไว้ในหลักสูตร

แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ต้องส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะชีวิต โดยมุ่งจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจ ธรรมชาติของผู้เรียน และวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา ที่ตอบสนองจุดมุ่งหมายหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ให้ครอบคลุมทั้งด้านการศึกษา ด้านอาชีพ รวมทั้งด้านส่วนตัวและสังคมเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้เรียนมีอิสระในการคิดและตัดสินใจด้วยตนเอง เรียนรู้ด้วยตนเองด้วยการปฏิบัติจนกระทั่งเกิดทักษะชีวิต ตลอดจนครูทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม โดยมีครูผู้สอนกิจกรรมแนะแนว เป็นพี่เลี้ยงและประสานงาน

2.2 วัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนว

การจัดกิจกรรมแนะแนว มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ ดังนี้

1. เพื่อให้ผู้เรียนรู้จัก เข้าใจ รัก และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น
2. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถวางแผนการเรียน อาชีพ รวมทั้งการดำเนินชีวิต
3. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

2.3 ขอบข่ายของกิจกรรมแนะแนว

การจัดกิจกรรมแนะแนว มีขอบข่าย 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการศึกษา ให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองในด้านการเรียนอย่างเต็มตามศักยภาพ รู้จักแสวงหาและใช้ข้อมูลประกอบการวางแผนการเรียนหรือการศึกษาต่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีวิธีการเรียนรู้ และสามารถวางแผนการเรียนหรือการศึกษาต่อได้อย่างเหมาะสม
2. ด้านอาชีพ ให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเองในทุกด้าน รู้และเข้าใจโลกของงานอาชีพอย่างหลากหลาย มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต มีการเตรียมตัวสู่อาชีพ สามารถวางแผนเพื่อประกอบอาชีพตามที่ตนเองมีความถนัดและสนใจ
3. ด้านส่วนตัวและสังคม ให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง รักและเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น รักสิ่งแวดล้อม มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีเจตคติที่ดีต่อการมีชีวิตที่ดีมีคุณภาพ มีทักษะชีวิต และสามารถปรับตัว ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

2.4 แนวทางการจัดกิจกรรมแนะแนว

แนวทางการจัดกิจกรรมแนะแนว ประกอบด้วย

1. ศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจ ธรรมชาติของผู้เรียน

2. วิเคราะห์สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ วิสัยทัศน์ของสถานศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลของผู้เรียนเป็นรายบุคคล

3. กำหนดสัดส่วนของกิจกรรมแนะแนวให้ครอบคลุมด้านการศึกษาด้านอาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคม โดยยึดสภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจ ตลอดจนธรรมชาติของผู้เรียนและเป้าหมายของสถานศึกษา โดยครู ผู้ปกครอง และผู้เรียนมีส่วนร่วม

4. กำหนดวัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมแนะแนวของสถานศึกษาเป็นระดับการศึกษา และชั้นปี

5. ออกแบบการจัดกิจกรรมแนะแนว ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ การจัดกิจกรรม เวลาจัดกิจกรรม หลักฐานการทำกิจกรรม และการประเมินผล

6. จัดทำแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวรายชั่วโมง ประกอบด้วย ชื่อกิจกรรม จุดประสงค์ เวลา เนื้อหา/สาระ วิธีดำเนินกิจกรรม สื่อ/อุปกรณ์ และการประเมินผล

7. จัดกิจกรรมแนะแนวตามแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวและประเมินผลการจัดกิจกรรม

8. ประเมินเพื่อตัดสินผล และสรุปรายงาน

2.5 การประเมินกิจกรรมแนะแนว

การประเมินกิจกรรมแนะแนว ครูผู้สอนกิจกรรมแนะแนว ผู้เรียน และผู้ปกครอง มีภารกิจที่รับผิดชอบดังนี้

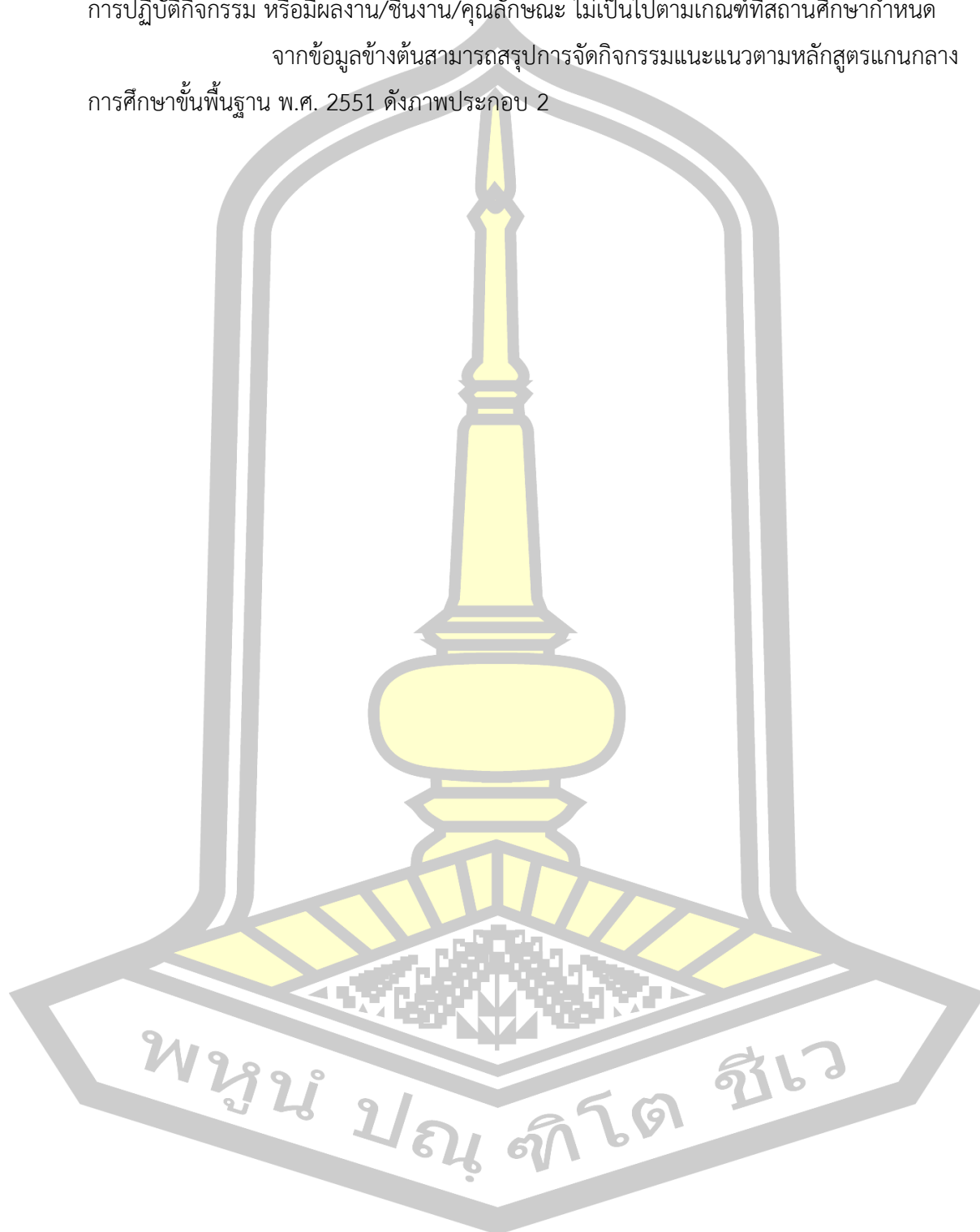
1. ครูผู้จัดกิจกรรมแนะแนว ผู้เรียน และผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยครูผู้จัดกิจกรรมมีภารกิจในการวางแผนการประเมิน ดำเนินการประเมินนำผลการประเมินไปพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และรายงานผลการดำเนินงานให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ

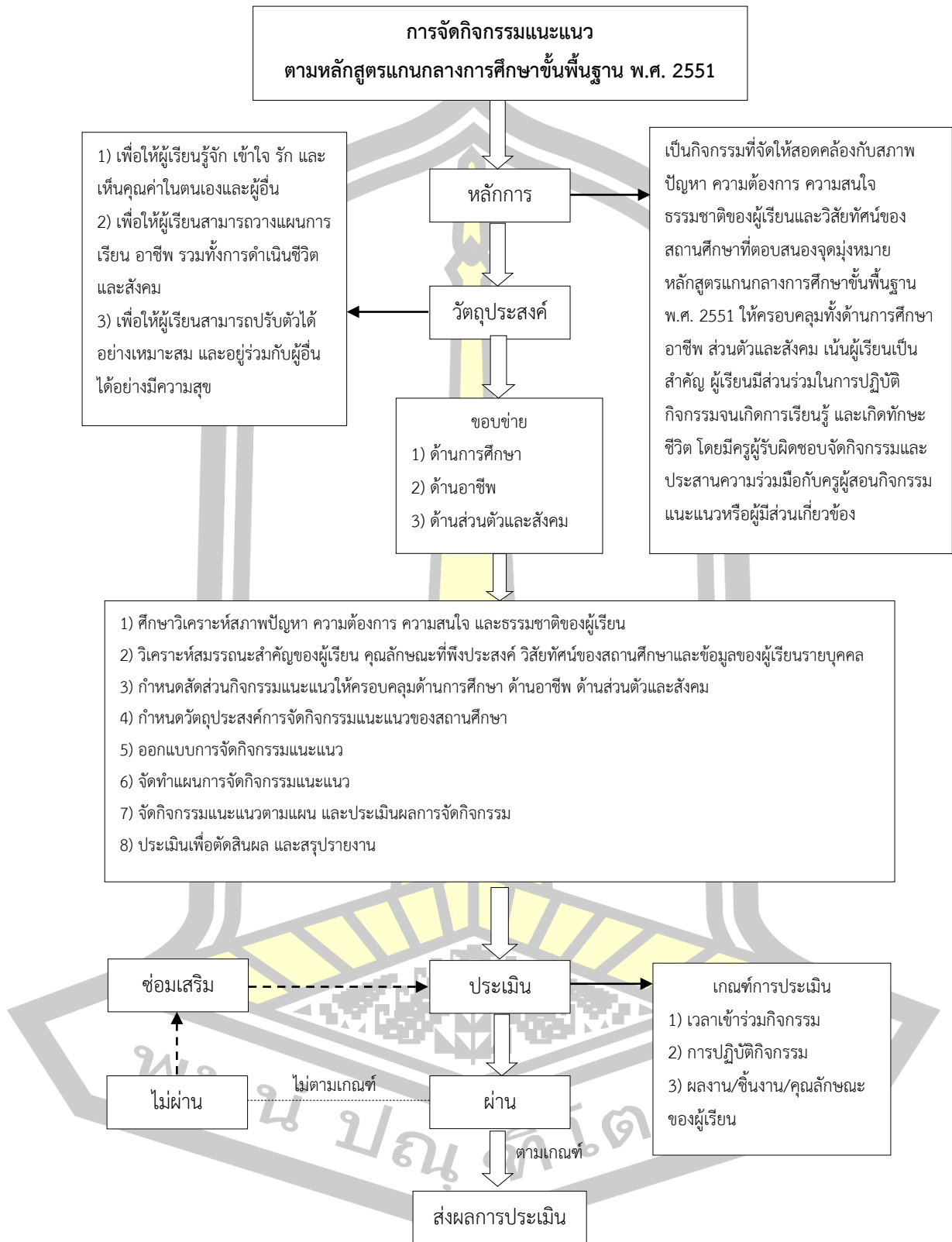
2. ผู้เรียนอาจมีส่วนร่วมในการวางแผนการประเมิน ประเมินตนเองและเพื่อน ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นในการประเมิน ประเมินผลการพัฒนาผู้เรียน โดยประสานร่วมมือกับครูผู้จัดกิจกรรม ประเมิน บันทึก สรุปผลการพัฒนาและการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน

3. การประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียน ครูผู้จัดกิจกรรมตรวจสอบเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม และประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมด้วยวิธีการที่หลากหลาย ตัดสินผลการประเมินเป็น “ผ่าน” และ “ไม่ผ่าน” ดังนี้

ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรม ปฏิบัติกิจกรรม และมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

ไม่ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่ครบตามเกณฑ์ ไม่ผ่าน
การปฏิบัติกิจกรรม หรือมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะ ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด
จากข้อมูลข้างต้นสามารถสรุปการจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลาง
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 การจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551

3. การพัฒนาทักษะชีวิตในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554) ได้กำหนดองค์ประกอบทักษะชีวิตที่สำคัญ ที่จะสร้างและพัฒนาเป็นภูมิคุ้มกันชีวิตให้กับเด็กและเยาวชนในสภาพสังคมปัจจุบัน และเตรียมพร้อมสำหรับอนาคตไว้ 4 องค์ประกอบ พร้อมทั้งพฤติกรรมที่คาดหวังและตัวชี้วัด ทักษะชีวิตของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาในแต่ละองค์ประกอบ ดังนี้

1. การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น พฤติกรรมที่คาดหวัง และตัวชี้วัดทักษะชีวิตของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเอง และผู้อื่น ดังรายละเอียดในตาราง 7

ตาราง 7 พฤติกรรมที่คาดหวังและตัวชี้วัดทักษะชีวิตของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น

พฤติกรรมทักษะชีวิตที่คาดหวัง	ตัวชี้วัด
1. รู้จักความถนัด ความสามารถ และบุคลิกภาพของตนเอง	1.1 วิเคราะห์ความถนัด ความสามารถ ของตนเองได้ 1.2 วิเคราะห์ลักษณะส่วนตน อุปนิสัย และค่านิยมของ ตนเองได้
2. รู้จุดเด่นจุดด้อยของตนเอง	2.1 วิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยของตนเองได้ 2.2 กำหนดเป้าหมายในชีวิตของตนเองได้อย่างเหมาะสม
3. ยอมรับความแตกต่างระหว่าง ตนเองและผู้อื่น	ยอมรับในความแตกต่างทางความคิด ความรู้สึก และ พฤติกรรมของตนเองและผู้อื่นได้อย่างมีเหตุผล
4. มองตนเองและผู้อื่นแง่บวก	สะท้อนมุมมองที่ดีของตนเองและผู้อื่นได้
5. รักและเห็นคุณค่าในตนเอง	5.1 แสดงความรู้สึกรักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่นได้ 5.2 นำเสนอคุณลักษณะที่ดีมีคุณค่าของตนเองและผู้อื่นได้
6. มีความภาคภูมิใจในตนเองและผู้อื่น	6.1 แสดงความรู้สึกภาคภูมิใจในความสามารถ ความดีของ ตนเองและผู้อื่น 6.2 แสดงความสามารถและความดีงามที่ตนเองภาคภูมิใจ ให้ผู้อื่นรับรู้ได้

ตาราง 7 (ต่อ)

พฤติกรรมทักษะชีวิตที่คาดหวัง	ตัวชี้วัด
7. มีความเชื่อมั่นในตนเองและผู้อื่น	7.1 กล้าแสดงออกทางความคิด ความรู้สึกและการกระทำของตนเองด้วยความมั่นใจ 7.2 ยอมรับในความคิด ความรู้สึกและการกระทำที่ดีของผู้อื่น
8. เคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น	8.1 เคารพในสิทธิของตนเองและผู้อื่นตามวิถีประชาธิปไตย 8.2 ปฏิบัติตามสิทธิของตนเอง
9. มีทักษะในการกำหนดเป้าหมายและทิศทางสู่ความสำเร็จ	9.1 กำหนดทิศทางและวางแผนการดำเนินชีวิตไปสู่เป้าหมายหรือความสำเร็จที่ตนเองคาดหวังได้ 9.2 ปฏิบัติตามแผนการดำเนินชีวิตที่กำหนดไว้และปรับปรุงให้มีโอกาสประสบความสำเร็จตามเป้าหมายได้

2. การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ พฤติกรรมที่คาดหวัง และตัวชี้วัดทักษะชีวิตของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ดังรายละเอียดในตาราง 8

ตาราง 8 พฤติกรรมที่คาดหวังและตัวชี้วัดทักษะชีวิตของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

พฤติกรรมทักษะชีวิตที่คาดหวัง	ตัวชี้วัด
1. เลือกรับข้อมูลข่าวสารอย่างไตร่ตรองและรู้เท่าทันสังคมที่เปลี่ยนแปลง	วิเคราะห์ประโยชน์และคุณค่าของข้อมูลข่าวสารเลือกใช้ข้อมูลข่าวสารเพื่อสร้างภูมิความรู้และการตัดสินใจเมื่อเผชิญสถานการณ์รอบตัว
2. ตัดสินใจในสถานการณ์ต่างๆ ที่เผชิญอย่างมีเหตุผลและรอบคอบ	2.1 ประเมินสถานการณ์ต่างๆ ที่เผชิญด้วยข้อมูลและเหตุผล ที่ถูกต้อง 2.2 ตัดสินใจในสถานการณ์ต่างๆ ที่เผชิญด้วยทางเลือกที่เหมาะสมและไม่เกิดผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

ตาราง 8 (ต่อ)

พฤติกรรมทักษะชีวิตที่คาดหวัง	ตัวชี้วัด
3. แก้ปัญหาในสถานการณ์วิกฤตได้อย่างเป็นระบบ	3.1 แก้ปัญหาเมื่อเผชิญสถานการณ์วิกฤตอย่างไตร่ตรองตามขั้นตอนหลักการแก้ปัญหา 3.2 วิเคราะห์ผลกระทบและหาทางป้องกันหรือแก้ปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ 3.3 วางตัวและกำหนดท่าทีที่เหมาะสมกับสถานการณ์
4. มีจินตนาการและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	สร้างสรรค์ผลงานและแสดงพฤติกรรมได้เป็นที่ยอมรับ
5. มองโลกในแง่ดี	5.1 บอกสิ่งที่มองเห็นหรือมุมมองด้านดีในบรรยากาศหรือสภาพเหตุการณ์ที่เป็นปัญหาได้ 5.2 มีความยืดหยุ่นทางความคิด
6. มีทักษะในการแสวงหาข้อมูลและใช้ข้อมูลให้เป็นประโยชน์	แสวงหาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ด้วยวิธีการที่มีประสิทธิภาพและใช้ประโยชน์กับตนเองและผู้อื่น
7. ประเมินและสร้างข้อสรุปบทเรียนชีวิตของตนเอง	ประเมินและสรุปผลการกระทำ การตัดสินใจและการแก้ปัญหาในสถานการณ์ซับซ้อนจากประสบการณ์ที่ดีของตนเองและผู้อื่นเป็นบทเรียนชีวิตของตนเอง

3. การจัดการกับอารมณ์และความเครียด พฤติกรรมที่คาดหวังและตัวชี้วัดทักษะชีวิตของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด รายละเอียดปรากฏดังตาราง 9

พหุบัณฑิต ชีวะ

ตาราง 9 พฤติกรรมที่คาดหวังและตัวชี้วัดทักษะชีวิตของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด

พฤติกรรมทักษะชีวิตที่คาดหวัง	ตัวชี้วัด
1. ประเมินและรู้เท่าทันสภาวะอารมณ์ที่เกิดขึ้นกับตนเอง	1.1 สำรองและประเมินอารมณ์ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของตนเองได้ 1.2 เลือกวิธีการจัดการหรือควบคุมอารมณ์ของตนเองได้เหมาะสม
2. จัดการความขัดแย้งต่างๆ ได้ด้วยวิธีที่เหมาะสม	2.1 เลือกวิธีการจัดการความขัดแย้งต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม 2.2 ยุติความรุนแรงในสถานการณ์ต่างๆ โดยสันติวิธี
3. คลายเครียดด้วยวิธีการที่สร้างสรรค์	มีวิธีการคลายความเครียดที่ไม่ทำให้เกิดผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น
4. รู้จักสร้างความสุขให้กับตนเองและผู้อื่น	4.1 มีวิธีการสร้างความสุขให้กับตนเองและผู้อื่นได้เหมาะสมกับเหตุการณ์ 4.2 ปรับความคิด ความรู้สึก อารมณ์ที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ต่างๆ ที่อาจก่อให้เกิดความไม่พอใจหรือความเครียดได้ด้วยวิธีการที่ถูกต้องและสร้างสรรค์

4. การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น พฤติกรรมที่คาดหวังและตัวชี้วัดทักษะชีวิตของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น ดังรายละเอียดในตาราง 10

ตาราง 10 พฤติกรรมที่คาดหวังและตัวชี้วัดทักษะชีวิตของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

พฤติกรรมทักษะชีวิตที่คาดหวัง	ตัวชี้วัด
1. รู้จักปฏิเสธเพื่อนในสถานการณ์เสี่ยงและรู้จักเตือนเพื่อนให้หลีกเลี่ยงความเสี่ยงหรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ถูกต้อง	1.1 ปฏิเสธเพื่อนในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ถูกต้องตามขั้นตอนการปฏิเสธ 1.2 เตือนเพื่อนหรือผู้ใกล้ชิดที่มีพฤติกรรมเสี่ยงในสถานการณ์ต่างๆ ได้ถูกต้องตามขั้นตอนทักษะการเตือน

ตาราง 10 (ต่อ)

พฤติกรรมทักษะชีวิตที่คาดหวัง	ตัวชี้วัด
2. กล้าแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์	กล้าแสดงความคิดเห็นประกอบเหตุผลด้วยวิธีการสื่อสารที่ดี
3. ทำงานร่วมกับผู้อื่นตามวิถีประชาธิปไตย	ทำงานร่วมกับผู้อื่นบนพื้นฐานของความเป็นประชาธิปไตยได้อย่างราบรื่น
4. มีจิตอาสาช่วยเหลือผู้อื่น	อาสาช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน
5. สร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นด้วยการสื่อสารเชิงบวก	มีวิธีการสื่อสารกับผู้อื่นทั้งด้านภาษาพูด ภาษากาย ด้วยความสุภาพและเป็นมิตร
6. เคารพกฎกติกาของสังคม	ปฏิบัติตามตามกฎกติกาของสังคมอย่างเต็มใจทุกสถานการณ์
7. ให้คำปรึกษาแก่ผู้อื่นได้	ให้คำปรึกษาแนะนำที่ถูกต้องแก่ผู้อื่น และผู้อื่นสามารถนำไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองได้

4. บทบาทของผู้เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วย กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ให้มีประสิทธิภาพตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานตามความเหมาะสม ดังนี้

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา

1.1 กำหนดแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา และโดยการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

1.2 ผู้บริหารชี้แจง ทำความเข้าใจ และสร้างความตระหนักให้บุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนเห็นคุณค่าและร่วมมือในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1.3 พัฒนาและส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และมีความทันสมัยในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่หลากหลายสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสถานการณ์ปัจจุบันอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

1.4 สร้างเครือข่ายและประสานความร่วมมือและความเข้าใจอันดีระหว่างสถานศึกษากับผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรม

1.5 นิเทศ ติดตาม ให้คำปรึกษา ประเมินผล และสร้างขวัญกำลังใจแก่
ผู้ปฏิบัติงานในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1.6 แลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่ผลงานที่ประสบผลสำเร็จกับหน่วยงาน
และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

2. บทบาทของครูผู้สอน

2.1 ศึกษาหลักการ วัตถุประสงค์ ขอบข่าย แนวการจัดกิจกรรม
การประเมินผลพัฒนาผู้เรียน และจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามเป้าหมาย

2.2 ชี้แจงและทำความเข้าใจกับผู้เรียนและผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม
พัฒนาผู้เรียน

2.3 ร่วมกับผู้เรียนออกแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด
ความสนใจของผู้เรียน และเป็นไปตามหลักการ ปรัชญา และแนวการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียน

2.4 ส่งเสริม กระตุ้น และอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น
อย่างอิสระในการจัดทำแผนงาน โครงการ ร่วมปฏิบัติกิจกรรม และการประเมินผล

2.5 ให้คำปรึกษา ดูแล ติดตาม ประสานงาน และอำนวยความสะดวกให้แก่
ผู้เรียนในการร่วมกิจกรรมให้เป็นไปตามแผน

2.6 ประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียน และซ่อมเสริมกรณี que ผู้เรียน
ไม่ผ่านเกณฑ์ พร้อมจัดทำเอกสารหลักฐานการประเมินผล

2.7 รายงานผลการดำเนินกิจกรรมให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ แล้วนำผลการจัด
กิจกรรมมาพัฒนาและปรับปรุงแก้ไข

2.8 แลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่ผลงานที่ประสบผลสำเร็จกับหน่วยงาน
และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

3. บทบาทของผู้เรียน

3.1 ศึกษาข้อมูล วิเคราะห์ตนเอง และเข้าร่วมกิจกรรมตามความสนใจ
ความถนัดและความสามารถ หรือตามข้อเสนอแนะของสถานศึกษา

3.2 เข้าร่วมการปฐมนิเทศจากครูผู้รับผิดชอบกิจกรรม

3.3 ร่วมประชุมเลือกตั้งคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ตามลักษณะของกิจกรรม

3.4 ร่วมประชุมจัดทำแผนงาน โครงการ ปฏิทินงาน และปฏิบัติกิจกรรม
ด้วยความเอาใจใส่อย่างสม่ำเสมอ

3.5 ร่วมประเมินการปฏิบัติกิจกรรมและนำผลมาพัฒนาตนเอง และนำเสนอ
ผลการปฏิบัติกิจกรรมต่อครูผู้รับผิดชอบ

3.6 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถอดประสบการณ์ ทบทวน และสะท้อนความรู้สึก ภายหลังจากปฏิบัติกิจกรรม รวมทั้งสร้างเครือข่ายจิตอาสาและขยายผลต่อยอดสู่ความยั่งยืน

4. บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษา

4.1 ให้ความเห็นชอบและมีส่วนร่วมในการกำหนดวางแผนดำเนินกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551

4.2 ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตาม ความเหมาะสม

5. บทบาทของผู้ปกครองและชุมชน

5.1 มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรม และอาสาสมัครกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษาและชุมชน

5.2 ยอมรับในศักยภาพของผู้เรียน ให้โอกาสให้ผู้เรียนได้สำรวจตนเองเพื่อ ประกอบการตัดสินใจในการเลือกแผนการเรียน การศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพ

5.3 ดูแล เอาใจใส่ผู้เรียน และให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา ป้องกัน และแก้ไขปัญหาของผู้เรียน

5.4 เป็นที่ปรึกษาหรือแนะแนวทางการดำเนินชีวิตที่ติงามให้แก่ผู้เรียน

5.5 ร่วมมือกับสถานศึกษาเพื่อติดตามประเมินผลพัฒนาและการปฏิบัติ กิจกรรมของผู้เรียน

การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ได้กำหนดสมรรถนะสำคัญสำหรับ ผู้เรียนไว้ 5 ประการ ได้แก่ 1) ความสามารถในการสื่อสาร 2) ความสามารถในการคิด 3) ความสามารถในการแก้ปัญหา 4) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และ 5) ความสามารถในการ ใช้เทคโนโลยี

การเสริมสร้างทักษะชีวิตจึงมีความสัมพันธ์กับสมรรถนะสำคัญสำหรับผู้เรียนด้าน ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ซึ่งผู้เรียนต้องความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ใน การดำเนินชีวิต การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงานและการอยู่ร่วมกันในสังคม ด้วยการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ อย่าง เหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และรู้จักหลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่ เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต ดังต่อไปนี้

ธีระ ชัยยุทธยรรยง (2545) ได้ทำการศึกษาวิธีการฝึกทักษะการดำเนินชีวิตแก่เด็ก และเยาวชนและเสนอแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียน ได้แก่

1) กิจกรรมการเรียนรู้การระดมสมอง 2) กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติ 3) กิจกรรมการเรียนรู้โดยการเรียนรู้จากตัวแบบ 4) กิจกรรมการเรียนรู้โดยการปลูกฝังค่านิยม และ 5) กิจกรรมการเรียนรู้โดยการสื่อความรู้สึกสะท้อนคิดความจริง

ทัศพร สุวรรณปักษ์ (2550) ได้ทำการศึกษาการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษา และเสนอแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียน ได้แก่ 1) กิจกรรมการเรียนรู้แบบบรรยาย 2) กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติ 3) กิจกรรมการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา 4) กิจกรรมการเรียนรู้แบบเผชิญสถานการณ์ และ 5) กิจกรรมการเรียนรู้โดยการสาธิต

สกล วรเจริญศรี (2550) ได้ทำการศึกษาทักษะชีวิตและการสร้างโมเดลกลุ่มอบรม เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน และเสนอแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียน ได้แก่ 1) กิจกรรมการเรียนรู้แบบเผชิญสถานการณ์ 2) กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติ 3) กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เกม 4) กิจกรรมการเรียนรู้โดยการให้ข้อมูลย้อนกลับ และ 5) กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบประเมินตนเอง

ดิฐภัทร บวรชัย (2555) ได้ทำศึกษาการพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างทักษะชีวิต เพื่อป้องกันยาเสพติดสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น และเสนอแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียน ได้แก่ 1) กิจกรรมการเรียนรู้แบบบรรยาย 2) กิจกรรมการเรียนรู้โดยการตั้งคำถาม 3) กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติ 4) กิจกรรมการเรียนรู้แบบเผชิญสถานการณ์ 5) กิจกรรมการเรียนรู้การอภิปรายกลุ่ม และ 6) กิจกรรมการเรียนรู้การฝึกปฏิบัติ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559) ได้เสนอแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตให้แก่ นักเรียน ในหนังสือเทคนิค วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อขับเคลื่อนจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านทักษะชีวิต ได้แก่ 1) กิจกรรมการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา 2) กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการคิดโดยใช้กระบวนการ GPAS 3) กิจกรรมการเรียนรู้แบบ K-W-L 4) กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เกม 5) กิจกรรมการเรียนรู้แบบโมเดลซิปปา 6) กิจกรรมการเรียนรู้แบบเผชิญสถานการณ์ 7) กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติ 8) กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ 9) กิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติของเดวิส 10) กิจกรรมการเรียนรู้แบบอุปนัย และ 11) กิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้

จากการศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต สามารถสังเคราะห์วิธีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตได้ดังตาราง 11

ตาราง 11 การสังเคราะห์วิธีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต

วิธีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต	ธีระ ชัยพุทธธรรม (2545)	ทัตพร สุวรรณปักษ์ (2550)	สกต วรเจริญศรี (2550)	ดิฐภัทร บวรชัย (2555)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน (2559)	ความถี่
1. กิจกรรมการเรียนรู้การระดมสมอง	✓					1
2. กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติ	✓	✓	✓	✓	✓	5
3. กิจกรรมการเรียนรู้โดยการเรียนรู้จากตัวแบบ	✓					1
4. กิจกรรมการเรียนรู้โดยการปลูกฝังค่านิยม	✓					1
5. กิจกรรมการเรียนรู้โดยการสื่อความรู้สึกสะท้อน คิดความจริง	✓				✓	2
6. กิจกรรมการเรียนรู้แบบบรรยาย		✓	✓	✓		3
7. กิจกรรมการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา		✓			✓	2
8. กิจกรรมการเรียนรู้แบบเผชิญสถานการณ์		✓		✓	✓	3
9. กิจกรรมการเรียนรู้โดยการสาธิต		✓				1
10. กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เกม			✓		✓	2
11. กิจกรรมการเรียนรู้โดยการให้ข้อมูลย้อนกลับ			✓			1
12. กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบประเมิน ตนเอง			✓			1
13. กิจกรรมการเรียนรู้โดยการตั้งคำถาม				✓		1
14. กิจกรรมการเรียนรู้การอภิปรายกลุ่ม				✓		1
15. กิจกรรมการเรียนรู้การฝึกปฏิบัติ				✓	✓	2
16. กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการคิดโดยใช้ กระบวนการ GPAS					✓	1

ตาราง 11 (ต่อ)

วิธีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต	ธีระ ชัยพุทธธรรม (2545)	ทัตพร สุวรรณปักษ์ (2550)	สกต วรเจริญศรี (2550)	ดิฐภัทร บวรชัย (2555)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน (2559)	ความถี่
17. กิจกรรมการเรียนรู้แบบ K-W-L					√	1
18. กิจกรรมการเรียนรู้แบบโมเดลซิปปา					√	1
19. กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ					√	1
20. กิจกรรมการเรียนรู้แบบอุปนัย					√	1

จากตาราง 11 ผู้วิจัยได้นำวิธีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตที่มีความสำคัญ
และมีความถี่มากที่สุด 3 อันดับ รวม 7 วิธีการ มาใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติ
2. กิจกรรมการเรียนรู้แบบบรรยาย
3. กิจกรรมการเรียนรู้แบบเผชิญสถานการณ์
4. กิจกรรมการเรียนรู้โดยการสื่อความรู้สึกสะท้อนคิดความจริง
5. กิจกรรมการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา
6. กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เกม
7. กิจกรรมการเรียนรู้การฝึกปฏิบัติ

1. กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติ (Role Playing)

กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติ (Role Playing) เป็นกระบวนการที่ช่วยให้
ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ โดยการให้ผู้เรียนสวมบทบาทในสถานการณ์ซึ่งมีความ
ใกล้เคียงกับความเป็นจริง และแสดงออกตามความรู้สึกนึกคิดของตนและนำการแสดงออกของผู้
แสดง ทั้งทางด้านความรู้ ความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมที่สังเกตพบมาเป็นข้อมูล ในการอภิปราย
เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในเรื่องต่างๆ
เกี่ยวกับบทบาทสมมติที่ตนแสดง และผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน และฝึกทักษะ

ต่างๆ มีขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559)

ขั้นที่ 1 ผู้สอน/ผู้เรียนนำเสนอสถานการณ์สมมติ และบทบาทสมมติ โดยกำหนดขั้น ให้มีความใกล้เคียงกับความเป็นจริง ไม่มีบทให้ผู้สวมบทบาท จะต้องคิดแสดงเอง หรืออาจให้บทบาทสมมติแบบแก้ปัญหา ซึ่งจะกำหนดสถานการณ์ที่มีปัญหาหรือความขัดแย้งให้ และผู้สวมบทบาทแก้ปัญหาตามความคิดของตน

ขั้นที่ 2 ผู้สอน/ผู้เรียนเลือกผู้แสดงบทบาท ในการเลือกผู้แสดงควรคำนึงถึงความเหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียนกับบทที่จะแสดง แต่ในบางกรณีผู้สอนอาจเลือกผู้เรียนที่มีบุคลิกภาพไม่ตรงกับบทที่จะแสดงเพื่อให้ได้รับประสบการณ์ในการแสดง แต่ผู้แสดงควรมีความเต็มใจที่จะแสดงเพื่อ ให้การแสดงออกมาดีที่สุด

ขั้นที่ 3 ผู้สอนเตรียมผู้สังเกตการณ์หรือผู้ชม ผู้สอนควรแนะนำการชมว่าควรสังเกตอะไร และควรบันทึกข้อมูลอย่างไร หรือผู้สอนอาจจัดทำแบบสังเกตการณ์ให้ผู้ชมใช้ในการสังเกตด้วยก็ได้

ขั้นที่ 4 ผู้เรียนแสดงบทบาท ผู้ชมและผู้สอนสังเกตพฤติกรรมที่แสดงออก

ขั้นที่ 5 ผู้เรียนและผู้สอนอภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับความรู้ ความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมที่แสดงออกของผู้แสดง

2. กิจกรรมการเรียนรู้แบบบรรยาย (Lecture)

กิจกรรมการเรียนรู้แบบบรรยาย เป็นกระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยการพูด บอก เล่า อธิบาย สิ่งที่ต้องการสอนแก่ผู้เรียน ให้ผู้เรียนซักถาม แล้วประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียน ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้ (ทิตินา แชมมณี, 2552)

ขั้นที่ 1 การเตรียมการบรรยาย การบรรยายที่ดี ต้องอาศัยการเตรียมการที่ดี ผู้สอนต้องศึกษาเนื้อหาที่จะบรรยายให้เข้าใจ หากพบว่ามีจุดใดที่ยังไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัยควรศึกษาค้นคว้าให้กระจ่าง จากนั้นคัดเลือกเนื้อหาที่มีความจำเป็นหรือมีประโยชน์ต่อผู้เรียนแล้วนำไปจัดลำดับเนื้อหาว่าสิ่งใดควรพูดก่อนพูดหลังและจะเชื่อมโยงกันอย่างไร สำหรับเนื้อหาที่มีความคลุมเครือควรหาตัวอย่างประกอบหรือใช้สื่อประกอบ และควรหาเทคนิคในการนำเสนอเนื้อหาแต่ละส่วนให้น่าสนใจ ทำทลายความคิด และเข้าใจได้ง่าย ซึ่งอาจจะเป็นการใช้คำถามกระตุ้นหรือการเล่าประสบการณ์ที่แปลกใหม่ หรือนำเสนอปัญหาที่ทำทลายความคิดก่อนการบรรยายผู้สอนควรมีโครงสร้างสำหรับการบรรยายและมีเอกสารประกอบการบรรยาย

ขั้นที่ 2 การบรรยาย การบรรยายผู้บรรยายควรสร้างความสนใจของผู้เรียน พยายามรักษาความสนใจนั้นให้คงอยู่ตลอดการบรรยายด้วยเทคนิคต่างๆ เช่น 1) การใช้ปัญหาเป็นสิ่งเร้า เช่น ใช้ข่าว เหตุการณ์สำคัญ และกรณีตัวอย่างต่างๆ 2) การใช้การทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเห็นความสามารถของตนในเรื่องนั้น 3) การใช้สื่อประกอบ 4) การใช้การซักถาม ประกอบกับการบรรยาย 5) การใช้กิจกรรมประกอบการบรรยาย เช่น การอภิปรายกลุ่มย่อย การสาธิต การแสดงบทบาทสมมติ การเล่นเกม การทดลองปฏิบัติ 6) การยกตัวอย่างประกอบการอธิบาย 7) การใช้อารมณ์ขัน และ 8) การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามและแสดงความคิดเห็น

ขั้นที่ 3 การอภิปรายซักถามและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ก่อนยุติการบรรยายผู้บรรยายควรสรุปสาระสำคัญของการบรรยายและควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามหรือเปิดอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น จากนั้นควรมีการทดสอบการเรียนรู้ของผู้เรียนในเรื่องที่บรรยาย ด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การสุ่มถามผู้เรียน การทำแบบทดสอบ

3. กิจกรรมการเรียนรู้แบบเผชิญสถานการณ์

กิจกรรมการเรียนรู้แบบเผชิญสถานการณ์ เป็นการฝึกให้ผู้เรียนใช้วิธีคิดและสามารถเผชิญสถานการณ์ และตัดสินใจได้ถูกต้อง โดยวิธีคิด เพื่อให้สามารถเผชิญสถานการณ์ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล ข่าวสาร ข้อเท็จจริง ความรู้และหลักการ แล้วประเมินค่าข่าวสาร หลักการ ความรู้ เลือกและตัดสินใจปฏิบัติและแก้ปัญหา ทั้งด้านการศึกษา อาชีพ ครอบครัว และสังคม มีขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559)

ขั้นที่ 1 ขั้นสร้างศรัทธา กิจกรรมในขั้นนี้มุ่งสร้างความสนใจและความเชื่อมั่นให้เกิดขึ้น

ขั้นที่ 2 ขั้นศึกษาสังคม ฝึกทักษะรวบรวมข้อมูลข่าวสาร ข้อเท็จจริง ความรู้และหลักการ กิจกรรมในขั้นนี้จะเสนอสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวันของผู้เรียน เพื่อนำไปสู่การฝึกนิสัยและทักษะในการแสวงหาความรู้ข่าวสาร

ขั้นที่ 3 ขั้นระดมเผชิญสถานการณ์ (ฝึกทักษะการประเมินค่า) กิจกรรมในขั้นนี้เป็นขั้นของการผจญปัญหา และสถานการณ์

ขั้นที่ 4 ขั้นวิจารณ์ความคิด (ฝึกทักษะการเลือกและการตัดสินใจ) กิจกรรมในขั้นนี้เป็นขั้นตอนที่เร้าให้ผู้เรียนได้คิด วิเคราะห์ วิจารณ์ ทางเลือกต่างๆ ก่อนตัดสินใจ ซึ่งมีความสำคัญมาก

ขั้นที่ 5 ขั้นปรับพฤติกรรม (ฝึกการปฏิบัติ) กิจกรรมในขั้นนี้เป็นขั้นตอนของการลงมือแก้ปัญหา และเผชิญ สถานการณ์จนสำเร็จคล่องด้วยดี

4. กิจกรรมการเรียนรู้โดยการสื่อความรู้สึกสะท้อนคิดความจริง (Reflective Thinking)

กิจกรรมการเรียนรู้โดยการสื่อความรู้สึกสะท้อนคิดความจริง เป็นการไตร่ตรองความคิด ความเชื่อ ทักษะคติ และการกระทำของตนเองจากสถานการณ์ที่ตนเองเข้าไปมีส่วนร่วม จากมุมมองที่

หลากหลาย การหาเหตุผลมาสนับสนุน ก่อให้เกิดความเข้าใจในปรากฏการณ์นั้นและ รู้ตระหนักในความหมายการกระทำ ของตนเองและคุณค่า ในประสบการณ์ที่เรียนรู้มากขึ้น นำ ไปสู่การวางแผนการพัฒนาตนเองในอนาคต ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการสื่อความรู้สึกสะท้อนคิดความจริง ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ (กนกนุช ชื่นเลิศสกุล, 2544)

ขั้นที่ 1 การบรรยายเหตุการณ์ ด้วยการตอบคำถามว่า เกิดอะไรขึ้น

ขั้นที่ 2 การบอกความคิดความรู้สึกที่เกิดขึ้น ด้วยการตอบคำถามว่า เราคิดและรู้สึกอย่างไรบ้าง

ขั้นที่ 3 การประเมินความคิดเห็นต่อสถานการณ์ ด้วยการตอบคำถามว่า มีประสบการณ์อะไรที่เป็นด้านบวกหรือผลดีบ้าง หรือมีประสบการณ์อะไรที่เป็นด้านลบหรือผลเสียบ้าง

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์ภาพรวมของสถานการณ์ ด้วยการตอบคำถามว่า เราารู้สึกอะไรบ้างเกี่ยวกับสถานการณ์นั้น

ขั้นที่ 5 การค้นหาข้อสรุป ด้วยการตอบคำถามว่า มีอะไรที่เราจะกระทำในสถานการณ์ดังกล่าวได้บ้าง

ขั้นที่ 6 การวางแผนการกระทำสำหรับอนาคต ด้วยการตอบคำถามว่า เราจะทำอย่างไรถ้าเหตุการณ์นี้เกิดขึ้นอีก

5. กิจกรรมการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา (Case Study)

กิจกรรมการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา เป็นการศึกษารื่องราว เรื่องเล่าหรือชุดของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น กรณีศึกษามีลักษณะเป็นเรื่องราวเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นรอบตัว เรื่องที่มีประเด็นปัญหา และหาข้อยุติไม่ได้ หรืออาจเป็นเรื่องที่สมบูรณในตัวเอง แต่จะสร้างให้เด็กรู้จักอภิปราย ถกเถียง และคิดวิเคราะห์ตัดสินใจจากเหตุผลและการให้แนวทางการแก้ปัญหาต่างๆ ดังนั้นกรณีศึกษาจึงเป็นกระบวนการที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ตามวัตถุประสงค์ โดยการให้ผู้เรียนศึกษาเรื่องจริงหรือสมมติขึ้น และตอบประเด็นคำถามเกี่ยวกับเรื่องนั้น แล้วนำคำตอบและเหตุผลที่มาของคำตอบนั้น มาใช้เป็นข้อมูลในการอภิปราย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ซึ่งจะเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์แบบเรียนรู้ความคิดของผู้อื่น อีกทั้งช่วยให้ผู้เรียนมีมุมมองที่กว้างขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559) ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ (ทิตินา แคมมณี, 2552)

ขั้นที่ 1 การเตรียมการ ก่อนการสอนผู้สอนจำเป็นต้องเตรียมกรณีตัวอย่างให้พร้อม กรณีตัวอย่างที่เหมาะสมจะต้องมีสาระและช่วยทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ มีลักษณะใกล้เคียงกับความเป็นจริง กรณีตัวอย่างที่นำมาใช้มักเป็นเรื่องที่มีสถานการณ์ปัญหาขัดแย้ง ซึ่งจะช่วยกระตุ้นความคิดของผู้เรียน หากไม่มีสถานการณ์ที่เป็นปัญหาขัดแย้งอาจใช้วิธีการตั้งประเด็นคำถามที่

ท้าทายให้ผู้เรียนคิดก็ได้ ผู้สอนอาจนำเรื่องจริงมาเขียนเป็นกรณีตัวอย่าง หรืออาจใช้เรื่องจากหนังสือพิมพ์ ข่าวและเหตุการณ์จากสื่อต่างๆ เมื่อได้กรณีตัวอย่างที่ต้องการแล้วผู้สอนจะต้องเตรียมประเด็นคำถามสำหรับการอภิปรายเพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ที่ต้องการ

ขั้นที่ 2 การนำเสนอกรณีตัวอย่าง ผู้สอนเป็นผู้นำเสนอกรณีตัวอย่างหรืออาจใช้เรื่องจริงจากผู้เรียนเป็นกรณีตัวอย่างก็ได้ ในกรณีที่ใช้เรื่องจริงจากผู้เรียน ครูผู้สอนต้องมีความชำนาญในการวิเคราะห์กรณีตัวอย่างและตั้งประเด็นคำถามได้เร็ว วิธีการนำเสนอทำได้หลายวิธี เช่น การพิมพ์เป็นข้อมูลมาให้ผู้เรียนอ่าน การเล่ากรณีตัวอย่างให้ฟัง หรือนำเสนอโดยใช้สื่อมัลติมีเดีย หรืออาจให้ผู้เรียนแสดงเป็นละครหรือบทบาทสมมติก็ได้

ขั้นที่ 3 การศึกษากรณีตัวอย่างและการอภิปราย ผู้สอนควรแบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่มย่อย และกำหนดเวลาที่เหมาะสมในการศึกษากรณีตัวอย่าง และคิดหาคำตอบ ไม่ควรให้ผู้เรียนตอบประเด็นคำถามทันที ผู้เรียนแต่ละคนควรมีคำตอบของตนเตรียมไว้ก่อน แล้วจึงร่วมกันอภิปรายและนำเสนอผลการอภิปรายระหว่างกลุ่มเป็นการแลกเปลี่ยนกัน ผู้สอนต้องตระหนักว่าการสอนโดยใช้กรณีตัวอย่างไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิด จุดมุ่งหมายคือให้ผู้เรียนเห็นคำตอบที่หลากหลาย ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนมีความคิดที่กว้างขึ้น มองปัญหาในแง่มุมที่หลากหลาย การอภิปรายจึงควรมุ่งเน้นไปที่เหตุผลหรือที่มาของความคิดที่ผู้เรียนใช้ในการแก้ปัญหา

6. กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เกม (Game)

กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เกม เป็นกระบวนการที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์โดยการให้ผู้เรียนเล่นเกมตามกติกา และนำเนื้อหาและข้อมูลของเกม พฤติกรรมการเล่น วิธีการเล่น และผลการเล่นเกม ของผู้เรียนมาใช้ในการอภิปรายเพื่อสรุปการเรียนรู้ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องต่างๆ อย่างสนุกสนานและท้าทายความสามารถ เกิดประสบการณ์ตรง และเป็นวิธีที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมสูง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559) ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เกม ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ (ทิตินา แจมมณี, 2552)

ขั้นที่ 1 การเลือกและนำเสนอเกม เกมที่นำมาใช้ในการสอน มีอยู่ด้วยกัน 3 ประเภท คือ 1) เกมแบบไม่มีการแข่งขัน 2) เกมแบบแข่งขันมีผู้แพ้ผู้ชนะ 3) เกมจำลองสถานการณ์ การเลือกเกมเพื่อนำมาใช้สอน ผู้สอนอาจเป็นผู้สร้างเกมขึ้นมาเองเพื่อให้เหมาะกับวัตถุประสงค์ของการสอน หรืออาจจะนำเกมที่มีผู้สร้างขึ้นแล้วมาปรับดัดแปลงให้ตรงกับความต้องการ แล้วจึงนำไปใช้สอน

ขั้นที่ 2 การชี้แจงวิธีการเล่นและกติกาการเล่น เนื่องจากเกมแต่ละเกมมีวิธีการเล่นและกติกาการเล่นที่มีความยุ่งยากซับซ้อนมากขึ้นแตกต่างกัน ในกรณีที่เกมนั้นเป็นเกมง่ายๆ มีวิธีเล่นและกติกาไม่ซับซ้อนการชี้แจงก็ย่อมทำได้ง่าย แต่ถ้าเกมนั้นมีความซับซ้อนมากการชี้แจงก็จะทำได้ยากขึ้น ผู้สอนควรจัดลำดับขั้นตอนและให้รายละเอียดที่ชัดเจนโดยอาจต้องใช้สื่อเข้าช่วยและอาจให้

ผู้เรียนซ้อมเล่นก่อนการเล่นจริง และแจ้งกติกาการเล่นให้ผู้เล่นทราบก่อนทุกครั้งซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญมาก และควรดูแลให้ผู้เล่นปฏิบัติตามกติกาอย่างเคร่งครัด

ขั้นที่ 3 การเล่นเกม ผู้สอนควรจัดสถานที่และสภาพที่เอื้อต่อการเล่นเกม ซึ่งจะทำการการเล่นเป็นไปอย่างไม่ติดขัดและไม่เสียเวลา ควบคุมการเล่นเกมให้เป็นไปตามลำดับขั้นตอน และเวลาที่กำหนด ระหว่างการเล่นเกมครูผู้สอนต้องสังเกตพฤติกรรมของผู้เล่น และบันทึกข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ไว้เพื่อนำไปใช้ในการอภิปรายหลังการเล่นเกม หรือมอบหมายให้ผู้เรียนเป็นผู้สังเกตร่วมด้วย

ขั้นที่ 4 การอภิปรายหลังการเล่นเกม การเล่นเกมเป็นการเรียนรู้ที่เอาชนพokusสรค์เพื่อจะไปที่ถึงเป้าหมาย ดังนั้นการอภิปรายต้องมุ่งประเด็นไปตามวัตถุประสงค์ของการสอนนั้นๆ เช่น ถ้าใช้เกมเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทักษะ การอภิปรายก็ควรมุ่งไปที่ทักษะนั้น ว่าผู้เรียนได้พัฒนาทักษะนั้นเพียงใด ประสบความสำเร็จตามต้องการหรือไม่ และจะมีวิธีใดที่จะช่วยให้ประสบความสำเร็จมากขึ้น ถ้ามุ่งเนื้อหาสาระจากเกม ควรอภิปรายในประเด็นที่ว่า ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาสาระอะไรจากเกมบ้าง รู้ได้อย่างไร ด้วยวิธีใด มีความเข้าใจในเนื้อหาอันน้อยอย่างไร มุ่งการเรียนรู้ความเป็นจริงของสถานการณ์ ก็ควรอภิปรายในประเด็นที่ว่าผู้เรียนได้เรียนรู้ความจริงอะไรบ้าง การเรียนรู้นั้นได้มาจากไหนและอย่างไร ผู้เรียนได้ตัดสินใจอะไรบ้าง ทำไมจึงตัดสินใจเช่นนั้น และการตัดสินใจให้ผลอย่างไร ผู้เรียนมีข้อสรุปอย่างไรเพราะอะไรจึงสรุปอย่างนั้น

7. กิจกรรมการเรียนรู้การฝึกปฏิบัติ (Practice)

กิจกรรมการเรียนรู้การฝึกปฏิบัติ เป็นการจัดกิจกรรมให้ตรงกับประสบการณ์ของผู้เรียน โดยการให้ลงมือปฏิบัติ เป็นการสอนที่มุ่งให้เกิดการผสมผสานระหว่างทฤษฎีและการปฏิบัติ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ (สุพิน บุญชูวงศ์, 2562)

ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียม ผู้สอนกำหนดจุดมุ่งหมายของการฝึกปฏิบัติ รายละเอียดขั้นตอนการทำงาน เตรียมสื่อและอุปกรณ์ ใบงาน หรือคู่มือในการปฏิบัติ

ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินการ ผู้สอนให้ความรู้และทักษะที่เป็นพื้นฐานในการฝึกปฏิบัติ มอบหมายงานเป็นกลุ่มหรือรายบุคคล กำหนดหัวข้อการรายงานหรือการบันทึกผลการฝึกปฏิบัติงานของผู้เรียน

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันสรุปกิจกรรมการฝึกปฏิบัติ

ขั้นที่ 4 ขั้นประเมินผล ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน เช่น ความสนใจ ความร่วมมือ ความเป็นระเบียบการประหยัด การใช้และการเก็บรักษาเครื่องมือ และการตรวจผลงาน

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาโปรแกรม

1. ความหมายของโปรแกรม

Tyler (1986) ได้ให้ความหมายของโปรแกรม คือ โครงร่างของงานที่จะกระทำ หรือการจัดเตรียมแผนการที่จะทำ หรือชุดเหตุการณ์ที่รวบรวมไว้ ซึ่งรวมทั้งกิจกรรมทุกอย่างที่กระทำ ในค่าย หรือศูนย์ต่างๆ เป็นต้น

Barr and Keating (1990) ได้ให้ความหมายของโปรแกรม 3 แบบ ขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคลและการนำไปใช้ คือ 1) โปรแกรม หมายถึงหน่วย (Units) ที่จัดขึ้นเพื่อทำกิจกรรมพิเศษ หรือใช้บริหารตามความต้องการของสถาบันหรือบุคคล 2) โปรแกรม หมายถึงลำดับการปฏิบัติตามที่วางแผนไว้ (Series of Planned Intervention) เพื่อวัตถุประสงค์โดยเฉพาะสำหรับกลุ่มเป้าหมาย 3) โปรแกรม หมายถึงกิจกรรมที่วางแผนไว้ (Planned Activity) เพื่อบรรลุเป้าหมายโดยเฉพาะ

Rogers (2000) ได้ให้ความหมายของทฤษฎีโปรแกรม คือ การสร้างโมเดลที่เป็นไปได้เกี่ยวกับโปรแกรมที่ถูกคาดหวังว่าจะทำงานอย่างไรเพื่อที่จะทำให้เกิดผลลัพธ์ที่ต้องการ ซึ่งนักประเมินจะใช้ทฤษฎีนี้เป็นแนวทางในการดำเนินการประเมินและใช้เป็นมาตรฐาน (Benchmark) ในการตัดสินประสิทธิผลของโครงการ

Chen and others (2009) ได้ให้ความหมายของทฤษฎีโปรแกรม คือ การกำหนดถึงสิ่งที่จะต้องกระทำเพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายที่พึงประสงค์ ผลกระทบสำคัญที่คาดว่าจะเกิดขึ้น และเงื่อนไขที่จะทำให้เป้าหมายหรือผลกระทบเหล่านี้เกิดขึ้นได้ ทฤษฎีโปรแกรมประกอบด้วย 2 ส่วน คือ 1) เป็นส่วนที่ระบุถึงโครงสร้างของโปรแกรมที่ควรจะเป็น ประกอบด้วย การจัดการกระทำ (treatments) ผลลัพธ์ (Outcomes) และกระบวนการนำไปสู่การปฏิบัติ (Implementation Processes) ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับคุณค่าของโปรแกรม ส่วนนี้จะถูกต้องเรียกว่า “Normative Theory” และ 2) เป็นส่วนที่ระบุถึงกลไกเชิงสาเหตุที่เชื่อมต่อความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการกระทำของโปรแกรม กระบวนการนำไปสู่การปฏิบัติและผลลัพธ์ ส่วนนี้จะถูกเรียกว่า “Causative Theory” โดยที่ Normative Theory จะให้การชี้แนะเกี่ยวกับเป้าหมายหรือผลลัพธ์ที่จะต้องตรวจสอบหรือติดตาม และการออกแบบ และดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการกระทำส่วน Causative Theory จะระบุถึงประเด็นที่เกี่ยวกับการทำงานของโปรแกรมภายใต้สภาพการณ์ที่กำหนด และผลที่จะเกิดขึ้นจากโปรแกรม

นิตา ซูโต (2538) ได้ให้คำจำกัดความโปรแกรม คือ ความคิด แนวทาง กิจกรรม หรือ ผลรวมที่เกิดจากกิจกรรมที่ได้จัดวางไว้ในโปรแกรมนั้นๆ หรือกลุ่มของกิจกรรมที่ดำเนินการอย่างมีระบบระเบียบ มีงบประมาณ และระยะเวลาดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

หรรษา สุขกาล (2543) ได้ให้ความหมายของโปรแกรม คือ แผนที่วางไว้ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติตามเป้าหมาย ภายใต้บริบทของสถาบัน

รัชนี กัลยาวิณัย และอัจฉรา ธารอุไรกุล (2545) ได้ให้ความหมายของโปรแกรม คือ การตรวจดูเอกสารต่างๆ ที่ใช้เขียนโปรแกรม (reviewing) การออกแบบโปรแกรม (designing) การเขียนรหัสโปรแกรม (coding) การทดสอบโปรแกรม (testing) และการจัดทำเอกสาร (documenting)

บุญชม ศรีสะอาด (2546) ได้กล่าวว่าหลักสูตรคือโปรแกรมการศึกษา ซึ่งในความหมายนี้หลักสูตร คือ ชุดวิชา

อุ๋นตา นพคุณ (2546) ได้กล่าวถึงความแตกต่างระหว่างโปรแกรมกับโครงการ ไว้ว่า โปรแกรม คืองานประจำที่มีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ส่วนโครงการจะมีลักษณะทึ่ม เป็นงานเฉพาะกิจ ตามความจำเป็นในสังคมเพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ แต่ถ้าหากโครงการมีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ในระยะเวลาที่ยาวนานในกรณีเช่นนี้ โครงการก็จะกลายเป็นโปรแกรม ดังนั้น ระยะเวลาจึงจำเป็น ในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและมีการพัฒนา ประเมินผล เพื่อการคงอยู่ของกิจกรรมเป็นปัจจัย ที่สำคัญของโปรแกรม และได้ชี้แจงโดยอ้างความเห็นของ Boyle และ Boone ว่าในการให้ ความหมาย ของโปรแกรมหรือการวางแผนโปรแกรมจะให้ความสำคัญกับความร่วมมือระหว่างผู้เรียน กับครู ในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของการจัดการศึกษาในโรงเรียนเรื่อง การเรียนรู้แบบ ร่วมมือ (Collaborative Learning) หรือการใช้ผู้เรียนและประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัด กิจกรรม (People's Participation)

สมศักดิ์ จิตตพรพงษ์ (2547) ได้ให้ความหมายของโปรแกรม คือ การจัดวางกิจกรรม อย่างมีระบบ ตั้งแต่การวิเคราะห์ความต้องการ การวางแผน การสอน การประเมินผล และการประชาสัมพันธ์โปรแกรม ซึ่งมีวิธีการทำงานเป็นขั้นตอน

ยอดอนงค์ จอมหงษ์พิพัฒน์ (2553) ได้ให้ความหมายของโปรแกรม คือ แผนหรือกิจกรรมอันเป็นมวลประสบการณ์ที่วางไว้อย่างเป็นระบบระเบียบมีขั้นตอนในการพัฒนาที่ สร้างขึ้นโดยการประยุกต์จากองค์ประกอบที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กันของหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เป็น พื้นฐานของการ พัฒนาโปรแกรมเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติให้ได้ตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายภายใต้ บริบทของการพัฒนา ในแต่ละองค์กร

จากการศึกษาความหมายของโปรแกรมจากนักวิชาการข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า โปรแกรม หมายถึง กิจกรรมหรือแบบแผนที่มีรูปแบบและแนวทางที่มีขั้นตอนอย่างเป็นระบบ มีการกำหนดวัตถุประสงค์ วิธีการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

2. องค์ประกอบของโปรแกรม

ธำรง บัวศรี (2542) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของโปรแกรม ประกอบด้วย 9 องค์ประกอบ ได้แก่

1. เป้าหมายและนโยบายทางการศึกษา

2. จุดมุ่งหมาย
3. รูปแบบและโครงสร้างหลักสูตร
4. จุดประสงค์รายวิชา
5. เนื้อหา
6. จุดประสงค์การเรียนการสอน
7. กลยุทธ์การจัดการเรียนการสอน
8. การประเมินผล
9. วัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน

นฤมล มณีงาม (2547) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของโปรแกรม ประกอบด้วย

8 องค์ประกอบ ได้แก่

1. หลักการของโปรแกรม
2. วัตถุประสงค์ของโปรแกรม
3. ลักษณะของโปรแกรม
4. คุณสมบัติของโปรแกรม
5. เนื้อหาที่ใช้ในโปรแกรม
6. เอกสารที่ใช้ในโปรแกรม
7. การจัดการเรียนรู้ในโปรแกรม
8. การประเมินผลโปรแกรม

สุมิตรา พงศธร (2550) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของโปรแกรม ประกอบด้วย

5 องค์ประกอบ ได้แก่

1. จุดมุ่งหมาย
2. เป้าหมาย
3. วัตถุประสงค์
4. เนื้อหาวิชา
5. กิจกรรมการเรียนการสอน

ไท่ คำล้าน (2551) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของโปรแกรม ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ

ได้แก่

1. จุดมุ่งหมาย
2. กิจกรรม
3. วิธีการอบรม
4. เนื้อหาสาระ

5. การประเมินผล

ปริญญา มีสุข (2552) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของโปรแกรม ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ ได้แก่

1. สภาพปัญหา
2. วัตถุประสงค์
3. โครงสร้างเวลา
4. คุณสมบัติของผู้เข้าร่วมโปรแกรม
5. เนื้อหาที่ใช้
6. การจัดการเรียนรู้ในโปรแกรม
7. การประเมินผลโปรแกรม

ยอดอนงค์ จอมหงษ์พิพัฒน์ (2553) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของโปรแกรม ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่

1. วิสัยทัศน์
2. หลักการ
3. วัตถุประสงค์
4. เนื้อหา
5. กระบวนการ
6. โครงสร้าง
7. การวัดและประเมินผลโปรแกรม

ชนกพร จุฑาสงษ์ (2559) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของโปรแกรม ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่

1. บริบททั่วไปของโปรแกรม ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย
2. เนื้อหาโปรแกรม ได้แก่ วิธีปฏิบัติ กิจกรรม
3. การประเมินผลโปรแกรม ได้แก่ การประเมินผลหลังการใช้โปรแกรม

และการสรุปผล

รัฐศาสตร์ พาณิชยพงษ์ศักดิ์ (2559) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของโปรแกรม ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่

1. หลักการ
2. วัตถุประสงค์
3. รูปแบบและวิธีการพัฒนา
4. เนื้อหาและสาระสำคัญ

5. การประเมินผลโปรแกรม

จากการศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของโปรแกรมจากนักวิชาการข้างต้น
สามารถสังเคราะห์องค์ประกอบของโปรแกรมได้ดังตาราง 12

ตาราง 12 การสังเคราะห์องค์ประกอบของโปรแกรม

องค์ประกอบของโปรแกรม	อังกอร์ บัวศรี (2542)	นงนุช มณีงาม (2547)	สุมิตรา พงศธร (2550)	ไพฑูริย์ คำถ่าน (2551)	ปริญญา มีสุข (2552)	ยอดอนงค์ จอมทองชัยพัฒนา (2553)	ชนกพร จุฑาสงษ์ (2559)	รัฐศาสตร์ พาณิชยพงษ์ศักดิ์ (2559)	ความถี่
1. หลักการ		√				√	√	√	3
2. เป้าหมายและนโยบาย	√		√				√		3
3. จุดมุ่งหมาย	√	√	√	√	√	√	√	√	8
4. รูปแบบและโครงสร้างหลักสูตร	√	√						√	3
5. จุดประสงค์รายวิชา	√		√						2
6. จุดประสงค์การเรียนการสอน	√								1
7. เนื้อหา	√	√	√	√	√	√	√	√	8
8. กิจกรรมการพัฒนา	√	√	√	√	√	√			6
9. การประเมินผลโปรแกรม	√	√		√	√	√	√	√	7
10. วัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน	√	√							2
11. คุณสมบัติของโปรแกรม		√							1
12. วิธีการอบรม				√					1
13. โครงสร้างเวลา					√				1
14. สภาพปัญหา					√				1
15. คุณสมบัติของผู้เข้าร่วมโปรแกรม					√				1

จากตาราง 12 ผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบของโปรแกรมที่มีความสำคัญและมีความถี่มากที่สุด
มาใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ

1. หลักการและเป้าหมายของโปรแกรม
2. จุดมุ่งหมาย
3. เนื้อหา
4. กิจกรรมการพัฒนา
5. การประเมินผลโปรแกรม

3. การพัฒนาโปรแกรม

Knowles (1980) ได้เสนอแนวทางการพัฒนาโปรแกรม ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 7 องค์ประกอบ ได้แก่

1. การจัดบรรยากาศสำหรับการเรียนรู้
2. การจัดตั้งองค์การสำหรับการวางแผน
3. การวินิจฉัยความต้องการสำหรับการเรียนรู้
4. การจัดสร้างทิศทางเป้าหมายสำหรับการเรียนรู้
5. การปฏิบัติตามโปรแกรม
6. การออกแบบด้านประสบการณ์การเรียนรู้
7. การประเมินผลและการวินิจฉัยซ้ำอีกครั้งหนึ่ง

Boyle (1981) ได้เสนอแนวทางการพัฒนาโปรแกรม ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 8 องค์ประกอบ ได้แก่

1. การมีส่วนร่วม มีแนวคิด 2 แนวทางในด้านการมีส่วนร่วม แนวทางหนึ่ง คือ ผู้สอนหรือผู้พัฒนาโครงการควรเป็นผู้พัฒนาโปรแกรม ส่วนผู้เรียนจะเรียนรู้และได้ประโยชน์จากร่วมกิจกรรมของโครงการที่วางแผนไว้ อีกแนวคิดหนึ่งคือผู้เรียนควรมีส่วนร่วมอย่างจริงจังในกระบวนการพัฒนาโปรแกรมบนความเชื่อที่ว่าผู้เรียนไม่ได้เรียนเนื้อหาเท่านั้นแต่ควรเรียนรู้กระบวนการแก้ปัญหาซึ่งผู้เรียนสามารถนำกระบวนการแก้ปัญหาที่เรียนรู้นั้นใช้แก้ปัญหาได้ตลอดไป แม้ไม่มีผู้รู้และผู้พัฒนาโปรแกรมนั้นต่อไปแล้ว

2. ความต้องการและความสนใจ แหล่งที่มาของความต้องการอาจแบ่งเป็นความต้องการของผู้เรียน ซึ่งมีความต้องการของตนเองเพื่อการพัฒนาและประโยชน์ของตนเอง ความต้องการของนักการศึกษาออกโรงเรียน มุ่งจะให้ผู้เรียนเรียนรู้เนื้อหาเชิงวิชาการที่เป็นผลดีต่อผู้เรียนและชุมชน แต่อาจจะไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ผู้พัฒนาโปรแกรมต้องเผชิญกับความแตกต่างและต้องตัดสินใจเลือกที่จะพัฒนาโปรแกรม เพื่อตอบสนองแหล่งใดแหล่งหนึ่งโดยสร้างเกณฑ์ในการเลือกขึ้นมาเพื่อใช้เกณฑ์นั้นตัดสิน

3. ความสมดุลของโปรแกรม ผู้พัฒนาโปรแกรมจะต้องคำนึงถึงความสมดุลของการออกแบบโปรแกรมที่สามารถตอบสนองกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย เพื่อที่จะให้โปรแกรมมีประสิทธิภาพ

4. การประเมิน แนวทางการประเมินโปรแกรมนั้น บางคนเชื่อว่า น่าจะเป็นหน้าที่ของผู้เชี่ยวชาญภายนอกโดยประเมินตามวัตถุประสงค์ของโปรแกรมที่กำหนดไว้ ส่วนบางความเห็นก็คิดว่าบุคคลที่มีส่วนตั้งแต่เริ่มโปรแกรมเป็นผู้ที่รู้รายละเอียดสมควรเป็นผู้ประเมินโปรแกรม

5. การตัดสินใจ การที่ผู้พัฒนาโปรแกรมเป็นผู้ตัดสินใจกำหนดเป้าหมายของโปรแกรม เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้พัฒนาโปรแกรมผลักดันความเชื่อ ค่านิยม ทักษะคติของตนเองไปสู่ผู้เรียน จึงเสนอแนวคิดให้ผู้เรียนพัฒนาความเชื่อ ค่านิยม เจตคติของตนเองโดยอาศัยกระบวนการทางการศึกษา ซึ่งกระบวนการนี้ช่วยเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดวุฒิภาวะ และสามารถนาตนเองในการเรียนรู้ได้

6. การสนับสนุน การสนับสนุนทางการเงินในการพัฒนาโปรแกรมการจัดการศึกษา เป็นประเด็นที่มีการถกเถียงกัน มุมมองหนึ่งเห็นว่าการจัดการศึกษานอกระบบควรเป็นการให้บริการแก่ประชาชนโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย การเก็บเงินอาจจะเป็นการปิดกั้นประชาชนผู้ไม่สามารถจ่ายเงินได้ อีกมุมมองหนึ่ง เห็นว่าการศึกษานอกระบบที่มีคุณภาพควรจำเป็นที่จะต้องได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายจากผู้เรียน นอกจากนั้นการที่ผู้เรียนต้องจ่ายเงินเป็นการสร้างความรู้สึกมีคุณค่าแก่ตนเอง โดยที่โปรแกรมแบบให้เปล่าไม่สามารถให้ได้

7. จุดเน้น มีความเชื่อเรื่องกลุ่มเป้าหมายในการเรียนรู้ บางคนเห็นว่า ควรเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ ข้อจำกัดของการศึกษานอกระบบรายบุคคลจะบริการประชาชนได้มากเท่าใด ความเชื่อที่สองคือ การจัดการศึกษานอกระบบเกิดขึ้นได้ดีที่สุดในสภาวะกลุ่ม ด้วยเหตุที่กลุ่มเป็นหน่วยหนึ่งของสังคมโดยรายบุคคลขาดลักษณะเชิงสังคมที่เอื้อต่อการเรียนรู้โดยบังเอิญจากกลุ่ม ความเชื่อที่สามเชื่อในการจัดการเชิงชุมชนที่สามารถครอบคลุมประเด็นทางเศรษฐกิจการเมืองและสังคมอย่างกว้างขวางการแก้ปัญหาต้องมีความเข้าใจในปัญหาอื่นเกี่ยวข้องด้วยไม่สามารถแก้ปัญหาใดปัญหาหนึ่งได้ การเชื่อมโยงการแก้ปัญหาจึงต้องครอบคลุม

8. คุณภาพ คุณภาพทางการศึกษานอกระบบมีความสำคัญ ซึ่งตัวชี้วัดคุณภาพในการศึกษามี 2 ส่วน คือ เชิงปริมาณ เช่น จำนวนผู้เข้าร่วมโปรแกรม คະแนนความก้าวหน้าหลังเข้ารับการอบรม หรือควรเป็นเชิงคุณภาพ เช่น การสัมภาษณ์ผู้เข้าโปรแกรม

Boone (1992) ได้เสนอแนวทางการพัฒนาโปรแกรม ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 3 องค์ประกอบ ได้แก่

1. การกำหนดแผนมีข้อกำหนด 4 ข้อ คือ 1) การจัดทำแผนนั้นเป็นการเปลี่ยนแปลงให้เข้าถึงแผนปฏิบัติการขององค์กร 2) การจัดทำแผนต้องมีการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างกันโดยการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง 3) การดำเนินงานในการจัดทำแผนต้องมีความเป็นประชาธิปไตย 4) ต้องมีการสื่อสารที่เป็นกระบวนการเพื่ออธิบายความเข้าใจระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้อง

2. การออกแบบและการดำเนินการมีข้อกำหนด 8 ข้อ คือ 1) การดำเนินการตามแผนจะต้องตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย 2) แผนจะเป็นพิมพ์เขียวในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเพื่อประโยชน์ขององค์กรในระยะยาว 3) แผนเป็นตัวกำหนดการจัดสรร การจัดรูปแบบและการใช้ทรัพยากร 4) แผนเป็นตัวชี้แนะและกำหนดทิศทางในการตัดสินใจ 5) แผนเป็นการจัดเตรียมการใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างเหมาะสม 6) การออกแบบการปฏิบัติเป็นการพัฒนาอย่างเป็นระบบ 7) แผนปฏิบัติต้องมีจุดมุ่งหมายสาธารณะ 8) แผนและแผนปฏิบัตินั้นเป็นจัดเตรียม เพื่อกำหนดการพัฒนาบุคคล ให้มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติ

3. การตรวจสอบและประเมินผล โดยให้ความสำคัญในการติดตามและสนับสนุนกิจกรรมของผู้เรียนและผู้สอน เพื่อให้เกิดการยอมรับในกิจกรรม โดยระบบการติดตามจะมีลักษณะเหมือนการสื่อสารสองทางที่เชื่อมระหว่างนักศึกษานอกระบบกับกลุ่มการตรวจสอบ และประเมินผลเป็นการสร้างความรับผิดชอบในการปฏิบัติอย่างแท้จริง การตรวจสอบประเมินผลดำเนินการ เพื่อให้ได้ข้อมูลข่าวสารจากกิจกรรมการเรียนการสอน ที่นำมาพิจารณาเพื่อปรับการตัดสินใจให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการวางโครงสร้างทรัพยากรบุคคลและอื่นๆ

วิโรจน์ สารรัตน์ (2551) ได้เสนอแนวทางการพัฒนาโปรแกรม ประกอบด้วย องค์ประกอบสำคัญ 5 องค์ประกอบ ได้แก่

1. ศึกษาข้อมูลพื้นฐานและตรวจสอบแนวคิดเชิงทฤษฎีของโปรแกรม การตรวจสอบแนวคิดเชิงทฤษฎีของโปรแกรมที่พัฒนา

2. ปรับปรุงแก้ไขและจัดทำเอกสารประกอบ

3. ตรวจสอบและการปรับปรุงโปรแกรม

4. สร้างเครื่องมือประเมิน

5. ทดลองโปรแกรมในภาคสนาม/การทดลองในภาคสนามจริง

ญาดาภักดิ์ กัลปดี (2559) ได้เสนอแนวทางการพัฒนาโปรแกรม ประกอบด้วย องค์ประกอบสำคัญ 4 องค์ประกอบ ได้แก่

1. ชั้นศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและ แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย

1) การศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาองค์ประกอบ 2) ศึกษาสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์

2. ขั้นการสร้างโปรแกรมและเอกสารประกอบ ประกอบด้วย 1) ร่างโปรแกรมและกำหนดองค์ประกอบ 2) นำองค์ประกอบมาสร้างความสัมพันธ์ 3) เขียนรายละเอียดโปรแกรม 4) สร้างเอกสารประกอบโปรแกรมและคู่มือการใช้โปรแกรม 5) ตรวจสอบโปรแกรม 6) ปรับปรุงแก้ไขโปรแกรม

3. ขั้นสร้างเครื่องมือประเมินโปรแกรม

4. การนำโปรแกรมไปใช้

พิมพ์พิศา ชัชชวพันธ์ (2559) ได้เสนอแนวทางการพัฒนาโปรแกรม ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 4 องค์ประกอบ ได้แก่

1. การวิเคราะห์ความจำเป็น
2. การออกแบบโปรแกรม
3. การใช้โปรแกรม
4. การประเมินผลโปรแกรม

จากการศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาโปรแกรมจากนักวิชาการข้างต้นสามารถสังเคราะห์องค์ประกอบการพัฒนาโปรแกรมได้ดังตาราง 13

ตาราง 13 การสังเคราะห์องค์ประกอบการพัฒนาโปรแกรม

องค์ประกอบการพัฒนาโปรแกรม	Knowles (1980)	Boyle (1981)	Boone (1992)	วิโรจน์ สารรัตน์ (2551)	ญาดาภักดิ์ กัลปดี (2559)	พิมพ์พิศา ชัชชวพันธ์ (2559)	ความถี่
1. การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้	√						1
2. การตั้งองค์การสำหรับการวางแผน	√	√					2
3. การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น	√	√		√	√	√	5
4. การกำหนดจุดประสงค์ของโปรแกรม	√	√					2
5. การปฏิบัติตามโปรแกรม	√		√				2
6. การออกแบบโปรแกรม	√		√	√	√	√	5
7. การประเมินผลโปรแกรม	√	√	√	√		√	5

ตาราง 13 (ต่อ)

องค์ประกอบการพัฒนาโปรแกรม	Knowles (1980)	Boyle (1981)	Boone (1992)	วิโรจน์ สารรัตน์ (2551)	ญาติศักดิ์ กัลป์ตี (2559)	พิมพ์พิศ ชัชวพันธ์ (2559)	ความถี่
8. ความสมดุลของโปรแกรม		√					1
9. การสนับสนุน		√					1
10. จุดเน้น		√					1
11. คุณภาพ		√					1
12. การพัฒนาบุคลากร			√				1
13. สร้างเครื่องมือประเมิน				√	√		2
14. การนำโปรแกรมไปใช้				√	√	√	3

จากตาราง 13 ผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบการพัฒนาโปรแกรมที่มีความสำคัญและมีความถี่มากที่สุด มาใช้ในการวิจัยโดยคำนึงถึงความเหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่

1. การวิเคราะห์ความความต้องการจำเป็น
2. การกำหนดจุดประสงค์ของโปรแกรม
3. การออกแบบโปรแกรม
4. การประเมินผลโปรแกรม
4. การประเมินโปรแกรม

Tyler (1986) ได้เสนอแนวทางการประเมินโปรแกรม โดยแบ่งการประเมินออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่

1. ประเมินวัตถุประสงค์ของโปรแกรม
2. ประเมินแผนการเรียนรู้ของโปรแกรม
3. ประเมินเพื่อการพัฒนาโปรแกรม

4. ประเมินการปฏิบัติของโปรแกรม

5. ประเมินผลลัพธ์ของโปรแกรม

The Joint Committee on Standards for Educational Evaluation (2010)

สมาคมแห่งประเทศสหรัฐอเมริกา ได้เสนอแนวทางการประเมินโปรแกรม โดยแบ่งการประเมินออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่

1. ประเมินการใช้ประโยชน์
2. ประเมินความเป็นไปได้
3. ประเมินความเหมาะสม
4. ประเมินความถูกต้อง
5. ประเมินความรับผิดชอบการประเมิน

เรวดี ทรงเที่ยง (2548) ได้เสนอแนวทางการประเมินโปรแกรม โดยแบ่งการประเมินโปรแกรมออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

1. การประเมินคุณค่าของโปรแกรม โดยทำการประเมินจาก 1) คุณภาพของโปรแกรม ประเมินเพื่อตรวจสอบคุณภาพของเนื้อหาสาระ กิจกรรม หรือการปฏิบัติงาน ความรู้สึก หรือปฏิกิริยาของผู้เข้าร่วมโปรแกรมเป็นอย่างไร 2) ประเมินความเหมาะสม ประเมินเพื่อตรวจสอบความสามารถของโปรแกรมว่าตอบสนองความต้องการและความคาดหวังของผู้เข้าร่วมและองค์การหรือไม่ และการวัดระดับความยากง่ายอย่างไร 3) ประสิทธิภาพ ประเมินเพื่อตรวจสอบว่าโปรแกรมประสบความสำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ 4) ประสิทธิภาพ ประเมินเพื่อตรวจสอบว่าผลของโปรแกรมนั้นเหมาะสมกับทรัพยากรที่องค์การและผู้เข้าร่วมโปรแกรมลงทุนหรือไม่ 5) ความสำคัญ ประเมินเพื่อตรวจสอบว่าโปรแกรมมีคุณค่าสำหรับผู้เข้าร่วมโปรแกรมและต่อองค์การหรือไม่
 2. ประเมินผลการใช้โปรแกรม โดยที่จะคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของโปรแกรมเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาว่าโปรแกรมสามารถส่งเสริมแรงจูงใจภายในเพื่อสร้างสัมพันธภาพในการทำงานให้เพิ่มขึ้นหรือไม่ โดยจะประเมินผลการเรียนรู้ในแต่ละกิจกรรมและการเปลี่ยนแปลงของการพัฒนา
- โท คำล้าน (2551) ได้เสนอแนวทางในการประเมินโปรแกรมจากการศึกษาการพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำทางสิ่งแวดล้อมศึกษาสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา โดยแบ่งการประเมินโปรแกรมออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่
1. ผลการพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรม
 2. การวัดและเปรียบเทียบความรู้ก่อนและหลังการอบรม
 3. การวัดเจตคติต่อภาวะผู้นำ
 4. การศึกษาและเปรียบเทียบผลปฏิบัติงาน
 5. การวัดพฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการพัฒนา

ยอดอนงค์ จอมหงส์พิพัฒน์ (2553) ได้เสนอแนวทางในการประเมินโปรแกรมจากการศึกษาโปรแกรมพัฒนาครูผู้นำการจัดการเรียนตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยแบ่งการประเมินโปรแกรมออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่

1. การวัดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเป็นครูผู้นำการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา ดำเนินการทั้งก่อนและหลังการใช้โปรแกรมโดยใช้แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นแบบปรนัย

2. การวัดเจตคติต่อการเป็นครูผู้นำการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา ดำเนินการทั้งก่อนและหลังการพัฒนาตามโปรแกรม โดยใช้แบบวัดเจตคติต่อการเป็นครูผู้นำการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. การวัดทักษะการเป็นครูผู้นำการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ดำเนินการพัฒนาตามโปรแกรม ระหว่างการพัฒนาตามโปรแกรม และหลังการพัฒนาตามโปรแกรม โดยใช้แบบประเมินทักษะการเป็นครูผู้นำการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน และแบบประเมินตนเองในการเป็นครูผู้นำการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน

รัฐศาสตร์ พาณิชยศาสตร์ (2559) ได้เสนอแนวทางในการประเมินโปรแกรมจากการศึกษาการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน โดยแบ่งการประเมินโปรแกรมออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่

1. ประเมินรูปแบบของโปรแกรม คือ ประเมินคุณภาพของโปรแกรม เช่น เนื้อหา รูปแบบในการจัดกิจกรรม ความเหมาะสม ความพึงพอใจ และเป้าหมาย

2. ประเมินผลการใช้โปรแกรม คือ การประเมินผลการพัฒนาหลังการใช้โปรแกรม โดยใช้แบบวัดหรือแบบทดสอบหลังการพัฒนา

วราภรณ์ บุญเยี่ยม (2559) ได้เสนอแนวทางในการประเมินโปรแกรมจากการศึกษาการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูระดับประถมศึกษา ด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยแบ่งการประเมินโปรแกรมออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่

1. ประเมินรูปแบบของโปรแกรม คือ ประเมินคุณภาพของโปรแกรมจากความพึงพอใจของผู้เข้ารับการพัฒนาต่อโปรแกรม การพัฒนา โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจต่อโปรแกรมการพัฒนา

2. ประเมินผลการใช้โปรแกรม คือ การประเมินผลการพัฒนาหลังการใช้โปรแกรม โดยใช้แบบวัด/แบบทดสอบและแบบสังเกต ซึ่งแบ่งการประเมินเป็น 3 ระยะ ประกอบด้วย ก่อนการพัฒนา ระหว่างการพัฒนา และหลังการพัฒนา

จากการศึกษาแนวคิด วิธีการ ที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโปรแกรมจากนักวิชาการ ช่างต้น ผู้วิจัยได้นำแนวคิด วิธีการ ที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโปรแกรมโดยคำนึงความเหมาะสมและ

เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถสรุปได้ว่า การประเมินโปรแกรม ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ ได้แก่

1. การประเมินรูปแบบโปรแกรม โดยทำการประเมิน 3 ด้าน ได้แก่ การประเมินความเป็นประโยชน์ การประเมินความเหมาะสม และการประเมินความเป็นไปได้
2. การประเมินผลการใช้โปรแกรม โดยทำการประเมิน 3 ด้าน ได้แก่ การสังเกต การทดสอบ ก่อน-หลัง การเข้าร่วมโปรแกรม และการประเมินความพึงพอใจ

แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียน

1. ความหมายของการพัฒนาครู

สมาน รังสิโยภุชณ (2542) ได้ให้ความหมายการพัฒนาบุคลากร หมายถึง กระบวนการเสริมสร้างและเปลี่ยนแปลงบุคลากรในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะในการทำงาน ลักษณะนิสัย เจตคติ และวิธีการในการทำงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน

สุปราณี ศรีฉัตรภิมุข (2542) ได้ให้ความหมายการพัฒนาบุคลากร หมายถึง การเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความชำนาญให้แก่บุคลากร เพื่อส่งเสริมความสามารถในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและเจตคติในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ทำให้บุคลากรมีความเจริญก้าวหน้าในการทำงาน

สุนันทา เลาहनันทน (2544) ได้ให้ความหมายการพัฒนาบุคลากร หมายถึง กระบวนการที่ออกแบบไว้อย่างมีเป้าหมายเพื่อให้บุคลากรได้มีโอกาสเรียนรู้เพื่อเพิ่มพูนความรู้ และศักยภาพในการทำงาน

กิริติ ยศยิ่งยง (2548) ได้ให้ความหมายการพัฒนาบุคลากร หมายถึง กระบวนการเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ ความสามารถ และการปรับพฤติกรรมของบุคลากรในการทำงาน เพื่อดึงเอาศักยภาพที่มีอยู่ออกมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และการพัฒนาบุคลากรยังเอื้ออำนวยต่อการช่วยให้องค์กรบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

ภุชงค์ บุญอุทัย (2555) ได้ให้ความหมายการพัฒนาครูและบุคลากร หมายถึง การช่วยเหลือสนับสนุน ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจในเป้าหมายของการจัดการเรียนการสอน เนื้อหาสาระการเรียนรู้ มีความสามารถในการออกแบบกิจกรรม มีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมในอาชีพครู พร้อมทั้งมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนครู ผู้ปกครองและชุมชน

วราภรณ์ บุญเยี่ยม (2559) ได้ให้ความหมายการพัฒนาครูและบุคลากร หมายถึง กระบวนการส่งเสริมเพิ่มพูนให้ครูและบุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจ มีความสามารถและเจตคติที่ดี สนับสนุนให้ครูและบุคลากรเข้ารับการประชุม อบรม สัมมนา เพื่อให้เกิดการพัฒนาตนเองให้มี คุณภาพ

จากความหมายของการพัฒนาครูที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การพัฒนาครู หมายถึง กระบวนการส่งเสริมพัฒนาครูให้มีความรู้ ทักษะและความสามารถในการปฏิบัติงานทั้ง ทางด้านการจัดการเรียนรู้และงานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมายให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ

2. ความสำคัญของการพัฒนาครู

มนูญ ไชยทองศรี (2544) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการพัฒนาบุคลากรไว้ว่า การพัฒนาบุคลากรเป็นสิ่งสำคัญที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ เพราะเป็นการส่งเสริมพัฒนาความรู้ความสามารถของบุคลากรให้ก้าวทันความก้าวหน้าของเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

ถิรพล วัฒนประดิษฐ์ (2546) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการพัฒนาบุคลากรไว้ดังนี้

1. การพัฒนาบุคลากรช่วยให้ระบบและวิธีปฏิบัติงานดียิ่งขึ้น
2. เกิดการประหยัดลดค่าใช้จ่ายเพราะหากบุคลากรได้รับการพัฒนาดีแล้วย่อมสามารถปฏิบัติงานได้ถูกต้อง
3. ช่วยลดระยะเวลาเรียนรู้ให้น้อยลงโดยเฉพาะผู้ที่เข้างานใหม่หรือรับตำแหน่งใหม่ ซึ่งจะทำให้ลดความเสียหายจากการลองผิดลองถูก
4. เป็นการช่วยแบ่งเบาภาระผู้บังคับบัญชา
5. เป็นวิธีการอย่างหนึ่งที่จะกระตุ้นการทำงานของบุคลากร
6. บุคลากรได้รับความรู้ใหม่ๆ ทันต่อเหตุการณ์และความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีต่างๆ

วันทนา เนาว์วัน (2548) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการพัฒนาบุคลากรไว้ดังนี้

1. การพัฒนาบุคลากรช่วยทำให้ระบบการปฏิบัติงานมีสมรรถนะที่ดีขึ้น และยังทำให้บุคลากรเข้าใจหลักการและนโยบายขององค์การ
2. การพัฒนาบุคลากรเป็นวิธีการลดความผิดพลาดในการทำงาน
3. การพัฒนาบุคลากรช่วยลดค่าใช้จ่ายในเรื่องของการทำงานล่วงเวลา ทำให้งานเสร็จทันตามกำหนด
4. การพัฒนาบุคลากรเป็นการช่วยแบ่งเบาภาระหน้าที่ของผู้บังคับบัญชา เพราะบุคลากรได้รับการพัฒนาในเรื่องของทักษะ ความรู้ ความคิด

5. การพัฒนาบุคลากรเป็นวิธีการที่จะช่วยกระตุ้นบุคลากรในการปฏิบัติงาน เนื่องจากต้องมีการแข่งขันเพื่อความอยู่รอดในองค์กร

6. การพัฒนาบุคลากรช่วยให้ระยะเวลาเรียนรู้งานน้อยลง เนื่องจากบุคลากรได้รับการปฐมนิเทศ การสอนงาน ทำให้เข้าใจและสามารถปฏิบัติงานได้ด้วยตนเอง

กระทรวงศึกษาธิการ (2553) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการพัฒนาครูและบุคลากรไว้ว่า การพัฒนาครูและบุคลากรเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน เมื่อครูและบุคลากรถูกพัฒนาจนกลายเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ ก็จะสามารถพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียน กระบวนการสอนให้มีคุณภาพตามมาด้วย ดังนั้นการพัฒนาครูและบุคลากรมีความสำคัญเพื่อให้เกิดการยกระดับคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ชวนคิด มะเสนะ (2559) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการพัฒนาบุคลากรไว้ว่า เป็นสิ่งท้าทายนักบริหารการศึกษาและนักบริหารงานบุคคลในองค์กรทางการศึกษา และเป็นงานที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะครูและบุคลากรทางการศึกษาถือเป็นกลไกสำคัญที่สุดในการขับเคลื่อนการทำงานต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายในหน่วยงานทางการศึกษา ดังนั้นจึงต้องมีการพัฒนาครูและบุคลากร เพื่อที่จะเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ พัฒนาเจตคติของครูและบุคลากรให้ไปในทิศทางเดียวกันซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของหน่วยงาน

วรภรณ์ บุญเยี่ยม (2559) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการพัฒนาครูไว้ว่า การพัฒนาครูมีความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่ง และต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและเป็นประจำ เพื่อให้ทันต่อความก้าวหน้าทางวิชาการใหม่ๆ เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูสามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาการสอนของตนให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จากความสำคัญของการพัฒนาครูที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การพัฒนาครูมีความสำคัญในการพัฒนาผู้เรียน พัฒนางค์การ และยกระดับคุณภาพการศึกษา เนื่องด้วยครูและบุคลากรมีความสำคัญในขับเคลื่อนและดำเนินงานในองค์กร ดังนั้นจึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนา ไม่ว่าจะเป็นด้านทักษะในการปฏิบัติงาน ด้านการเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการ และเจตคติที่ดีต่อการทำงานและองค์กร เพื่อส่งผลให้งานเกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และการบรรลุเป้าหมายสูงสุดขององค์กร

3. วิธีการพัฒนาครู

การพัฒนาครูได้มีนักวิชาการและสถาบันต่างๆ ได้ระบุกิจกรรมที่จะช่วยให้ครูหรือบุคลากรในองค์กรมีความสามารถ มีประสิทธิภาพเพื่อพัฒนาองค์กรให้บรรลุเป้าหมาย ดังนี้

สมาคมครูแห่งรัฐอัลเบอร์ตา ประเทศแคนาดา (The Alberta Teachers' Association, 2016) การพัฒนาวิชาชีพครูเป็นการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องของครู จึงต้องออกแบบกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพที่บูรณาการกับการทำงานเพื่อให้ครูได้ปรับปรุงการสอน ที่จะส่งผลต่อการ

พัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของนักเรียน จึงได้เสนอแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาครูให้มีประสิทธิภาพ ทั้งการพัฒนาครูรายบุคคลและรายกลุ่ม 26 กิจกรรม โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) เป็นกิจกรรมที่ครูศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้น ในการปฏิบัติการสอนของตน เมื่อพบปัญหาที่หาวิธีแก้ไขปรับปรุง ซึ่งการวิจัยปฏิบัติการเป็นกลยุทธ์การ สะท้อนผลการสอนที่จำเป็นต้องรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ สามารถปฏิบัติได้ทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม

2. การศึกษาหนังสือ (Book Study) กิจกรรมนี้จะได้ผลดีที่สุดเมื่อผู้เข้าร่วมมีทักษะและความสนใจที่เหมือนกัน แต่การมีมุมมองทางความคิดที่แตกต่างกัน สำหรับการอ่านและการอภิปราย ประกอบด้วยการประชุม 4-8 ครั้ง แต่ละครั้งใช้เวลา 60-90 นาที โดยการคัดเลือกหนังสือในหัวข้อที่เป็นที่สนใจของสมาชิกทุกคนในกลุ่ม เป็นหนังสือกระตุ้นความคิดและมีเนื้อหาเชิงลึกเพื่อกระตุ้นให้เกิดการอภิปราย และการสรุปผล การสรุปผลใช้เกณฑ์จากคำถามดังนี้

2.1 หนังสือได้กระตุ้นให้เกิดการคิดและการอภิปรายหรือไม่

2.2 สมาชิกกลุ่มศึกษาหนังสือบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้หรือไม่

2.3 ประสพการณ์ที่กลุ่มได้เรียนรู้จะนำไปปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนได้อย่างไร

3. การพัฒนาหลักสูตรแบบร่วมมือ (Collaborative Curriculum Development) เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ครูทำงานร่วมกัน เพื่อศึกษาค้นคว้าเนื้อหาวิชาเชิงลึก และวางแผนร่วมกันเพื่อออกแบบเอกสารประกอบการสอน วิธีสอน แหล่งทรัพยากร และเครื่องมือการประเมิน

4. การจัดทำแผนผังหลักสูตร (Curriculum Mapping) เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือในการจัดระบบการสอน ครูจะวางโครงสร้างลำดับของเนื้อหาที่จะสอนและกำหนดขอบเขตของเรื่องที่จะสอนให้กับนักเรียนทุกคน แผนผังหลักสูตรนี้ยังใช้เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียนและในเขตพื้นที่การศึกษา และเป็นกำหนดการสอนที่ครูจะต้องปฏิบัติการสอน เนื้อหาอะไร สอนเมื่อไร และจะสอดคล้องข้อมูลการประเมินด้านใดบ้าง ซึ่งจะช่วยให้ครูสามารถปรับปรุงการสอนได้

5. การวางแผนหลักสูตรบูรณาการ (Integrated Curriculum Planning) เป็นการจัดทำหลักสูตรบูรณาการโดยครูจัดระบบหลักสูตรที่มีเนื้อหาข้ามกลุ่มสาระเข้าสู่หน่วยการเรียนรู้ที่มีความเชื่อมโยง ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนเห็นความสัมพันธ์ของเนื้อหา ครูต้องวางแผนหลักสูตรบูรณาการ ดังนี้

5.1 กำหนดหน่วยการเรียนรู้และจุดเน้นของหน่วยการเรียนรู้

5.2 แสวงหาแหล่งข้อมูลนอกเหนือจากแบบเรียน

5.3 ความเชื่อมโยงระหว่างความคิดรวบยอด

5.4 กำหนดกรอบเนื้อหาของหน่วยการเรียนรู้

5.5 กำหนดตารางเรียนที่ยืดหยุ่น

5.6 จัดกลุ่มนักเรียนให้มีความยืดหยุ่น

6. การวิจัยบทเรียน (Lesson Study) เป็นกิจกรรมครูรวมกลุ่มกัน 3-6 คน เพื่อช่วยกันตรวจสอบและปรับปรุงการสอนซึ่งกันและกันอย่างเป็นระบบ ในกระบวนการนี้ครูจะวางแผนคัดเลือกวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ที่นักเรียนไม่สามารถเรียนรู้ได้ และนำมาร่วมกันตั้งคำถามเพื่อการวิจัยบทเรียน คำถามวิจัยนี้จะเป็นชี้แนะการทำงานของครู จากนั้นครูจะร่วมมือกันวางแผนรายละเอียด สำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของแผนการสอนทุกแผนในบทเรียน เมื่อครูหนึ่งคนปฏิบัติการสอนในชั้นเรียน สมาชิกกลุ่มที่เหลือจะสังเกตการสอน หลังจากสังเกตการสอนแล้ว กลุ่มจะประชุมเพื่ออภิปรายสิ่งที่ตนได้สังเกตเพื่อแก้ไขแผนการสอน จากนั้นให้ครูอีกคนนำไปใช้สอน ในชั้นเรียนห้องที่ 2 ขณะที่สมาชิกกลุ่มคนอื่นเข้าสังเกตการสอน กลุ่มจะพบกันอีกครั้งเพื่ออภิปรายผล ข้อมูลจากการสังเกตและขั้นสุดท้ายครูจะเขียนรายงานสิ่งที่ตนได้เรียนรู้จากการวิจัยบทเรียน และการตอบคำถามวิจัยที่กำหนดไว้

7. พี่เลี้ยงและการเป็นพี่เลี้ยง (Mentors and Mentorship) คือกระบวนการที่จัดให้ครูที่มีความเชี่ยวชาญด้านการสอนหรือมีประสบการณ์มากกว่าช่วยเหลือครูที่ด้อยประสบการณ์ด้านการสอน โดยการช่วยเหลือแนะนำด้านการออกแบบ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การเข้าสังเกต การสอนในชั้นเรียน การให้ข้อมูลย้อนกลับหลังการสังเกตการสอน การให้คำแนะนำ เพื่อเพิ่มทักษะการสอนการพัฒนาเทคนิคการสอนใหม่ๆ และการแก้ปัญหาที่เกี่ยวกับการจัดการชั้นเรียน

8. การชี้แนะโดยเพื่อนร่วมงาน (Peer Coaching) คือกระบวนการที่ครูขอให้เพื่อนร่วม งานเข้าสังเกตการปฏิบัติสอนของตน และขอรับข้อมูลย้อนกลับเพื่อปรับปรุงการสอนของตน

9. การสะท้อนคิดด้วยตนเอง (Self Reflection) การสะท้อนคิดด้วยตนเองเป็นทักษะ ที่สำคัญของการพัฒนาการปฏิบัติงานในวิชาชีพของตน ครูที่สอนอย่างมีประสิทธิภาพส่วนมาก จะใช้การสะท้อนคิด 3 ระดับ คือ การสะท้อนคิดขณะวางแผนการสอน สะท้อนคิดขณะปฏิบัติการสอน และสะท้อนคิดหลังการสอนเพื่อการปรับปรุงการสอน การสะท้อนคิดด้วยตนเองแบ่งได้เป็น 4 ขั้นตอน

9.1 การระบุปัญหาที่เกิดขึ้นจากการสอน

9.2 การรวบรวมข้อมูลเพื่อหาประเด็นที่จะปรับปรุง

9.3 การสะท้อนคิด วิเคราะห์ข้อมูลและตัดสินใจเกี่ยวกับกลยุทธ์ใหม่ๆ ในการ

แก้ปัญหา

9.4 การประยุกต์ใช้กลยุทธ์เพื่อการปรับปรุงการสอน

10. กลุ่มร่วมศึกษา (Study Groups) เป็นการรวมกลุ่มของครูไม่เกิน 6 คน มีการพบปะอย่างสม่ำเสมอเพื่อศึกษาประเด็นหรือหัวข้อที่กำหนดไว้ล่วงหน้า ขั้นตอนการดำเนินงานของกลุ่มร่วมศึกษา ได้แก่ การนิยามภารกิจของการพบกลุ่มร่วมศึกษาแต่ละครั้ง กำหนดตารางเวลา ประชุมและสถานที่ประชุม การกำหนดบทบาทของสมาชิกกลุ่มในการประชุม การอภิปราย แลกเปลี่ยนเพื่อตัดสินใจ กำหนดแผนปฏิบัติการสำหรับประเด็นที่ร่วมศึกษาและพิจารณาหาผู้นำที่เหมาะสม การอภิปรายเกณฑ์และการประเมินความสำเร็จ

11. การประเมินผลงานของนักเรียน (Examining Student Work) ผลงานของนักเรียนจะช่วยให้ครูได้ข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับการสอนของตน ได้วิธีการเรียนรู้และประยุกต์ใช้ทักษะใหม่ที่นักเรียนได้เรียนรู้ของนักเรียนที่มีผลการเรียนต่างระดับกัน ซึ่งจะช่วยให้ครูปรับปรุงการสอนที่จะช่วยนักเรียนทุกคนเรียนรู้ได้

12. การเขียนบันทึก (Journaling) เป็นเทคนิคหนึ่งสำหรับการบันทึกการสังเกตและการสะท้อนคิดเกี่ยวกับการสอน ความก้าวหน้าของนักเรียน การใช้นวัตกรรมการสอนหรือประเด็นอื่นๆ ที่ครูต้องการพัฒนา

13. การเยี่ยมชมชั้นเรียน (Classroom Visitation) เป็นการเรียนรู้จากเพื่อนครูที่มีวิธีสอนที่เป็นเลิศและได้รับการยอมรับโดยครูเข้าเยี่ยมชมชั้นเรียนของเพื่อนครูด้วยกัน เพื่อสังเกตการใช้ นวัตกรรมการสอนเพื่อการเรียนรู้การใช้ นวัตกรรมการสอนนั้นและนำมาปรับใช้หรือสกัดเป็นวิธีการสอนของตนที่เป็นผลจากการสังเกต

14. การสนทนาอย่างมีจุดเน้น (Focus Conversations) เป็นกระบวนการที่ช่วยให้บุคคลสะท้อนคิดร่วมกันเกี่ยวกับประเด็นใดๆ ก็ได้ ผู้นำการสนทนาจะตั้งชุดของคำถามที่จะนำสู่ การตอบสนองของกลุ่มตั้งแต่หัวข้อที่ผิวเผินจนถึงการนำไปประยุกต์ใช้

15. การประชุมสัมมนา (Conference) เป็นการประชุมสัมมนาเพื่อแลกเปลี่ยน การปฏิบัติการสอนที่เป็นเลิศระหว่างครูเพื่อการเรียนรู้ร่วมกัน การประชุมสัมมนาที่เป็นส่วนหนึ่งของ แผนพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่องจะเป็นการประชุมสัมมนาที่มีประสิทธิภาพ

16. การวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analysis) เป็นวิธีการที่ครูศึกษาและใช้ข้อมูล เพื่อการตัดสินใจว่าจะสอนอะไร สอนอย่างไร และใช้ตัดสินว่านักเรียนได้เรียนรู้ในเรื่องที่สอนหรือไม่ ได้แก่ ข้อมูลจากแบบทดสอบมาตรฐาน แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้น หรืองานที่ครูมอบหมาย แฟ้มสะสม งานของนักเรียน การสังเกต และข้อมูลจากแหล่งอื่นๆ

17. การแลกเปลี่ยนบุคลากร (Education Exchange) เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริม การเรียนรู้ของครู โดยที่โรงเรียนอาจมีสัญญาแลกเปลี่ยนครูทั้งระดับชาติและนานาชาติ

18. การรับนักศึกษาครูฝึกประสบการณ์วิชาชีพ (Hosting a Student Teacher) เป็น รูปแบบหนึ่งของการนิเทศแบบพี่เลี้ยงร่วมกับมหาวิทยาลัย ทั้งครูพี่เลี้ยงในโรงเรียน และอาจารย์นิเทศก์จากมหาวิทยาลัยได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

19. การค้นคว้าทางอินเทอร์เน็ต (Internet Research) เปิดโอกาสให้เข้าถึงฐานข้อมูลจำนวนมากในหัวข้อที่ไม่มีขีดจำกัดโดยบุคคลทั่วโลก

20. เครือข่าย (Networks) โดยการใช้เครือข่ายและกลยุทธ์การสื่อสาร โรงเรียนและระบบการศึกษาจะต้องเชื่อมโยงกันและสนับสนุนซึ่งกันและกัน การเชื่อมต่อคอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ช่วยเชื่อมโยงครูเข้าสู่ชุมชนอิเล็กทรอนิกส์ ระบบเปิดสามารถเชื่อมโยงครูเข้ากับระบบเครือข่ายห้องสมุด ฐานข้อมูลและระบบสื่อสารอื่นๆ ที่มีอยู่แล้ว

21. การเข้าศึกษาต่อหลังสำเร็จการศึกษา (Post-Secondary Courses) ครูที่สนใจในการพัฒนาวิชาการอย่างต่อเนื่องสมัครเข้าศึกษาต่อในสถาบันการศึกษา สถาบันบางแห่งเสนอกลยุทธ์การเรียนออนไลน์หรือจัดการศึกษานอกที่ตั้งของสถาบัน

22. แฟ้มสะสมงาน (Professional Portfolio) เป็นการรวบรวมหนังสือเกียรติบัตร ใบวุฒิบัตรหรือผลงาน ซึ่งเป็นเอกสารการปฏิบัติงานวิชาชีพของครู ครูบางคนใช้กระบวนการพัฒนาแฟ้มสะสมงานเพื่อสะท้อนผลและปรับปรุงการปฏิบัติงานวิชาชีพของตน

23. ทีมงานพัฒนาโรงเรียน (School Improvement Teams) เป็นการรวมกลุ่มของ ครูเพื่อจัดตั้งเป็นทีมงานเพื่อพัฒนาโรงเรียนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมด้านต่างๆ ซึ่งส่งผลให้ครูมีความจำเป็นต้องพัฒนาวิชาชีพของตน และครูต้องมีความเต็มใจที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนหรือพฤติกรรมการทำงาน รวมทั้งการที่ครูต้องเสียสละเวลาเพื่อทำให้เกิดการพัฒนาโรงเรียนตามแผนกลยุทธ์ที่ทีมงานได้กำหนดร่วมกัน

24. การประชุมครู (Teachers' Conventions) การประชุมครูทั้งระดับท้องถิ่น และ ระดับชาติในวาระที่แตกต่างกัน เช่น การประชุมเพื่อร่วมกันอภิปรายเพื่อหาข้อสรุปในประเด็นต่างๆ หรือการประชุมเพื่อสรุปผลการดำเนินงาน ซึ่งการประชุมและสัมมนาครูนี้สามารถสร้างแรงบันดาลใจ จูงใจ และสร้างความรู้สึกในการริเริ่มทำงานด้วยวิธีการใหม่ๆ ได้ ดังนั้นโรงเรียนบางแห่งจะส่งครูร่วมประชุมสัมมนาเป็นกลุ่มและนำสิ่งที่กลุ่มครูได้เรียนรู้กลับมาประชุมอภิปรายและเสนอวิธีการนำความรู้นั้นๆ มาใช้ปรับปรุงการเรียนรู้ของนักเรียนและปฏิบัติการสอนใน ห้องเรียน

25. การประชุมทางไกล (Video Conferencing) เป็นการประชุมที่ช่วยให้ครูสามารถปรึกษาเพื่อนร่วมงานเมื่อมีข้อจำกัดด้านระยะทางที่ทำให้ครูไม่ได้เข้าร่วมประชุมได้ การประชุมทางไกลสามารถใช้ในการอำนวยความสะดวกกลุ่มร่วมศึกษา กลุ่มวิเคราะห์ผลงานนักเรียน การอบรมปฏิบัติการและการนำเสนองาน

26. สถาบันภาคฤดูร้อน (Summer Institutes) เป็นการเสนอโอกาสให้ครูได้เข้าร่วม ศึกษาด้านหลักสูตรและการสอนในช่วงระยะเวลาปิดภาคฤดูร้อนในสถาบันทางวิชาชีพ ซึ่งสถาบันส่วนใหญ่อาจจะจัดระยะเวลา 3 วัน หรือมากกว่านั้น

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541) ได้เสนอแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาครูและบุคลากรให้มีประสิทธิภาพ 9 กิจกรรม มีรายละเอียดดังนี้

1. การปฐมนิเทศ จัดขึ้นสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใหม่หรือผู้ปฏิบัติงานให้สามารถปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายได้ เรื่องการปฐมนิเทศคือการแนะนำสถานที่ระเบียบข้อบังคับต่างๆ การจัดองค์กร การรู้จักผู้ร่วมงานและแนวทางการปฏิบัติงาน

2. การอบรม เป็นการปรึกษาหารือชี้แจงในการตัดสินใจหรือการรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป วิธีการที่ใช้ เช่น การอบรมสัมมนาเพื่อให้ครูได้ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ การวางแผนในการปฏิบัติงาน การอบรมประจำเดือนเพื่อชี้แจงการปฏิบัติราชการ และเสริมความรู้ต่างๆ การอบรมสายชั้นเป็นการพัฒนาความรู้ในแต่ละสายชั้น

3. การฝึกอบรม เป็นกระบวนการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถและทักษะของบุคลากร เพื่อให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งในสภาพการณ์ปัจจุบันและในอนาคต เช่น การพัฒนา หลักสูตร

4. การประชุมเชิงปฏิบัติการ เป็นการจัดเพื่อเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจ และเพิ่มความสามารถเรื่องต่างๆ ที่คณะครูมีความต้องการและได้ฝึกปฏิบัติจริง เช่น การประชุมเชิงปฏิบัติการ การเขียนแผนการสอน การเขียนคำขอและผลงานทางวิชาการ การทำและการใช้สื่อการเรียน การสอนการใช้คอมพิวเตอร์ในการปฏิบัติงาน

5. การปฏิบัติจริง เป็นการนำความรู้หรือวิธีการใหม่ๆ ให้คณะครูที่มีความรู้ความสามารถนำไปทดลองการปฏิบัติจริง แล้วนำผลมาเสนอที่ประชุมเพื่อให้คณะครูคนอื่นนำไปปฏิบัติ ตาม เช่น การพัฒนาแผนการสอน การพัฒนาวิธีสอน

6. การศึกษาเอกสาร เป็นวิธีพัฒนาความรู้ความสามารถของครูด้วยการอ่านหนังสือที่เกี่ยวข้อง

7. การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน เป็นวิธีพัฒนาความรู้และขั้นตอนการปฏิบัติของครูด้วยการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานให้คณะครูในแต่ละงานที่เกี่ยวข้องได้มีไว้ศึกษาและเป็นคู่มือการปฏิบัติงาน เช่น คู่มือการวางแผนการบริหารโรงเรียน การรับสมัครนักเรียนชั้นก่อนประถมศึกษา การรับบริจาค

8. การเข้าศึกษาอบรมนอกสังกัด เป็นการสนับสนุนให้คณะครูได้เข้าประชุมอบรมในวิชาการต่างๆ ในหน่วยงานนอกสังกัด ที่จัดเพิ่มเติมโดยการร่วมออกค่าใช้จ่ายในการอบรม

9. การศึกษาดูงาน เป็นวิธีการพัฒนาความรู้ความสามารถและประสบการณ์ โดยตรง ประหยัดเวลา เป็นที่ชื่นชอบของบุคลากรที่ได้เห็นตัวอย่างผลงานและให้ความสนใจในการปฏิบัติตาม

บุญเลิศ กลิ่นรัตน์ (2542) ได้เสนอแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาบุคลากร ในองค์กร ให้มีประสิทธิภาพ 5 กิจกรรม โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การสอนและให้คำปรึกษา (Coaching and Counseling) วิธีนี้นำมาใช้เมื่อ บุคลากรไม่สามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ที่รับผิดชอบอยู่ให้เกิดผลดีได้ วิธีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์วิธี นี้เป็นวิธีที่ผู้บริหารเปิดโอกาสไว้ตลอดเวลา เมื่อตัวบุคลากรต้องการสอนหรือขอคำปรึกษาขณะที่เข้า ทำงาน

2. การสอนและการนิเทศงาน (Job Instruction and Job Supervision) ต่างจากการสอนและให้คำปรึกษา คือ การสอนและการนิเทศงานนั้น ตัวผู้บริหารต้องเป็นฝ่ายลง ไปคลุกคลีกับการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างใกล้ชิด ไม่ใช่นั่งรอคอยข้อมูลอยู่ห่างๆ ดังเช่น วิธีการ แรก จุดประสงค์ของวิธีนี้ คือ การสอน ตรวจสอบ แนะนำ แก้ไข และควบคุมให้บุคลากรปฏิบัติงานด้วยความถูกต้องรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ผู้บริหารต้องเตรียมตัวอย่างเป็นทางการเพื่อสอนงาน และนิเทศงาน

3. การมอบหมายงานให้ทำและรักษาการ (Job Assignment and Acting) เป็นวิธีการที่ใช้เพิ่มขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์ที่ดีมากวิธีหนึ่ง แต่วิธีนี้ต้องคำนึงในแง่ กฎหมายโดยเฉพาะองค์การของรัฐ และรัฐวิสาหกิจอาจใช้วิธีได้ไม่มากนัก เพราะอาจเกิดปัญหาในทาง กฎหมายได้ หลักการสำคัญของการมอบหมายงานให้ทำและให้รักษาการคือการให้โอกาส ผู้ใต้บังคับบัญชาได้แสดงฝีมือแทนตน เมื่อถึงเวลาและโอกาสอันควร โดยให้ปฏิบัติหน้าที่แทนบางเรื่อง โดยผู้บริหารอาจจะคอยให้ความช่วยเหลืออยู่ห่างๆ หรือให้ทำแทนพร้อมทั้งหมดในช่วงระยะเวลาใด เวลาหนึ่งก็ได้

4. การโยกย้ายหมุนเวียนการปฏิบัติงาน (Job Rotation) ทำให้บุคลากรมีทักษะ ประสบการณ์ใหม่ๆ และรอบรู้ต่างๆ นอกเหนือจากงานที่ตนรับผิดชอบประจำ วิธีนี้ช่วยให้บุคคลแต่ละ ฝ่ายรู้ปัญหาและอุปสรรคซึ่งกันและกัน เพราะบางปัญหามีสาเหตุมาจากความไม่เรียบร้อยของงาน ในฝ่ายอื่นก่อให้เกิดความเข้าใจและเห็นอกเห็นใจพร้อมที่จะให้ความร่วมมือและแก้ไข นอกจากนี้ยังมีความสำคัญต่อการที่จะนำไปใช้ ปรับตำแหน่งบุคลากรให้สูงขึ้นเช่นกัน แต่การใช้วิธีนี้ต้องตระหนักใน ภูมิหลังของบุคลากรแต่ละคนด้วย เช่น เพศ วุฒิทางการศึกษา สาขาวิชาที่เรียนจบ ความถนัด ขีดความสามารถ โรคประจำตัว เป็นต้น

5. การฝึกอบรม (Training) ปัจจุบันกระแสความนิยมจัดให้มีการฝึกอบรม เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์กำลังอยู่ในระดับที่สูงมาก มีการจัดฝึกอบรมอย่างแพร่หลายไม่ว่าจะเป็น

ภาครัฐหรือเอกชนแต่การฝึกอบรมเป็นเพียงวิธีการหนึ่งเท่านั้น การฝึกอบรมที่ได้ผลจำเป็นต้องมีการเตรียมการวางแผนอย่างเป็นระบบ และกับเรื่องที่เหมาะสมตามความจำเป็นโดยต้องปฏิบัติตามแผนอย่างเคร่งครัด

กรมสามัญศึกษา (2543) ได้เสนอแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาครูและบุคลากรด้านการปฏิบัติงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพ 3 กลุ่มกิจกรรม มีรายละเอียดดังนี้

1. การนิเทศภายในดำเนินการ ประกอบด้วย
 - 1.1 การปฐมนิเทศครูและบุคลากรใหม่
 - 1.2 การนิเทศภายในหมวดวิชา กลุ่มสาระการเรียนรู้
 - 1.3 การเชิญวิทยากรหรือผู้อำนวยการในสาขาวิชามาให้ความรู้
2. การจัดเอกสารความรู้ด้านวิชาการ
3. การอบรมดำเนินการ ประกอบด้วย
 - 3.1 ศึกษาดูงานพร้อมการปฏิบัติงาน
 - 3.2 ปฐมนิเทศและประชุมชี้แจง
 - 3.3 ให้ทำงานในฐานะผู้ช่วย
 - 3.4 ให้ฝึกงานโดยมอบหมายให้ปฏิบัติจริง
 - 3.5 ส่งเข้ารับการอบรมระยะสั้น
 - 3.6 ส่งไปศึกษาต่อทั้งภายในประเทศและนอกประเทศ
 - 3.7 ส่งไปเรียนทางวิชาการในมหาวิทยาลัยหรือสถาบันต่างๆ บางเวลา
 - 3.8 มอบหมายหน้าที่พิเศษให้ทำ
 - 3.9 ให้การนิเทศภายใน
 - 3.10 ประชุมอบรมเพื่อสัมมนาครูหัวหน้าสายวิชาหรือครูในแต่ละรายวิชา
 - 3.11 ส่งเสริมครูให้รู้จักใช้ห้องสมุดให้เป็นประโยชน์
 - 3.12 ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูใช้อุปกรณ์โสตทัศนศึกษา

กรมวิชาการ (2545) ได้เสนอแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพ 8 กิจกรรม มีรายละเอียดดังนี้

1. จัดหาแหล่งเรียนรู้ให้ครูได้ศึกษาและพัฒนาตนเอง
2. จัดระบบนิเทศภายในสถานศึกษาให้ร้อยรัดกับการนิเทศภายนอก หรือการส่งเสริม สนับสนุนจากสถาบันการศึกษาที่เป็นพี่เลี้ยงของสถานศึกษา
3. ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษากล้าคิดกล้าตัดสินใจและมีเสรีภาพทางวิชาการ

4. ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษาได้ทำงานร่วมกันได้แลกเปลี่ยน
สิ่งที่เรียนรู้และประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกัน

5. ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษาเข้ารับการอบรมร่วม
ประชุมสัมมนา ฝึกปฏิบัติการ ที่หน่วยงานหรือสถาบันการศึกษาต่างๆ จัดขึ้น

6. ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษาแลกเปลี่ยนการเรียนรู้และ
ประสบการณ์ ในการทำงานกับบุคคลในสถานศึกษาอื่น

7. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูพัฒนาตนเองตามมาตรฐานวิชาชีพครู

8. ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษาได้สะสมประสบการณ์ทางวิชาชีพ
เพื่อการเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น

กิตติวดี บุญชื้อ (2546) ได้สรุปผลการศึกษารูปแบบการพัฒนาครูทั้งโรงเรียน
โครงการโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนพร้อมทั้งเสนอแนวทางการจัดกิจกรรม
เพื่อพัฒนาครูให้มีประสิทธิภาพ 10 กิจกรรม มีรายละเอียดดังนี้

1. จัดการประชุมสัมมนาและอบรม เพื่อสร้างความตระหนักถึงบทบาท
และข้อควรปฏิบัติในการพัฒนาโรงเรียนให้สอดคล้องกับแนวในการปฏิรูปการศึกษาตามทที่
กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดไว้

2. จัดให้มีการประชุมชี้แจงแนวทางในการดำเนินงานปฏิรูป โดยจัดเพิ่มเข้าไปใน
ระเบียบวาระการประชุมรายเดือนเพื่อติดตามและตรวจสอบการดำเนินงาน และจัดตั้งทีมงานรับ
หน้าที่ในแต่ละเรื่องตามที่ตกลงกันในการประชุม ควบคู่ไปกับการติดตามความก้าวหน้าในการ
ปฏิบัติงาน

3. สนับสนุนการศึกษาด้วยตนเองของคณะครู โดยจัดมุมวิชาการให้โดยเฉพาะ
และจัดหาสื่อสิ่งพิมพ์ที่ได้รับจาก สกศ. และจากหน่วยงานต้นสังกัดไว้ให้ครูได้ศึกษาค้นคว้า
รวมทั้งจัดบริการให้ครูได้ร่วมรับฟังข้อมูล ข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์ วิทยุ อินเทอร์เน็ต และวีดิทัศน์
และส่งเสริมครูในการลาไปศึกษาต่อทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยการจัดสรรเวลาให้

4. เปิดโอกาสให้ครูได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูด้วยกันเองโรงเรียน
โดยโดยเฉพาะครูที่เป็นครูต้นแบบหรือครูแห่งชาติ ในหัวข้อที่ครูสนใจ เช่น การปฏิรูปการศึกษา
การแก้ปัญหาการเรียน การผลิตสื่อประกอบการเรียน การสอนเฉพาะวิชา การจัดกิจกรรมส่งเสริม
การเรียน รวมทั้งการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ โดยยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง
ของการเรียน มีการนิเทศติดตามและแลกเปลี่ยนประสบการณ์เชิงกัลยาณมิตรในกลุ่มครูด้วยกัน
และวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่เป็นองค์รวม เพื่อให้เห็นพัฒนาการของนักเรียนทุก
ด้าน ไม่เน้นเฉพาะความรู้ความจำ

5. จัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยเชิญวิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องในสาขาที่สนใจมาให้ความรู้และคำแนะนำในการปฏิบัติงาน ไม่ว่าจะเป็นการวิจัยในชั้นเรียน การผลิตสื่อที่เหมาะสม การทำหลักสูตร การทำแผน การสอน การสร้างแบบประเมินการเรียนรู้ แม้กระทั่งการใช้ภาษากับผู้ปกครอง ทั้งในภาษาเขียนและการสนทนาเพื่อสื่อสารกับผู้ปกครองเกี่ยวกับนักเรียนที่มีปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไข

6. จัดให้มีการศึกษานอกสถานที่เพื่อเก็บเกี่ยวความรู้และศึกษาบทเรียนที่อยู่นอกห้องเรียน เยี่ยมชมและศึกษาดูงานสถานศึกษาอื่นๆ ที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานปฏิรูปการเรียนรู้ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในห้องเรียนของตนเองให้เกิดผลดีมากที่สุด และมีความหมายมากที่สุดสำหรับนักเรียน

7. เปิดโอกาสให้บุคลากรทุกคนตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานเป็นระยะๆ ทั้งในด้านการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน และการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพของผู้สอน มีการปรับปรุงหลังการประเมินเพื่อให้การเรียนรู้ของนักเรียนมีประสิทธิภาพสูงสุด

8. pluggedใจสำนึกของการทำงานร่วมกันเพื่อเป้าหมายเดียวกัน คือ พัฒนาการของนักเรียนโดยการจัดให้ครูทำงานร่วมกันเป็นทีมมีการประสานงานร่วมกันทั้งในแนวคิด (สายวิชา) และแนวนอน (ระดับชั้น) เมื่อสิ้นภาคการเรียนมีการวิเคราะห์จุดเด่นและจุดที่ต้องปรับปรุงร่วมกัน และช่วยกันคิดหาทางแก้ไขด้วยความรู้สึกที่ดีต่อกันและด้วยความเป็นกัลยาณมิตร

9. สนับสนุนให้ครูได้รับข่าวสารและความรู้จากสื่อต่างๆ นอกจากเอกสารและสิ่งพิมพ์ เช่น วิทยุทัศน์เกี่ยวกับเรื่องนวัตกรรมการศึกษา การอบรมทางไกลจากสถานีโทรทัศน์เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแนวใหม่ การพัฒนาทั้งระบบ การพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นระบบ กระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียน ตลอดจนการประเมินการเรียนรู้ของนักเรียนตามสภาพจริง

10. สนับสนุนให้เปิดห้องพิเศษสำหรับครูโดยตั้งชื่อแตกต่างกันไป เช่น ห้องปฏิรูป ศูนย์การเรียนรู้ศูนย์การศึกษาค้นคว้า เป็นต้น โดยจัดให้เป็นแหล่งรวบรวมเอกสาร หนังสือ สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ ที่เกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา รวมทั้งข่าวสารความเคลื่อนไหวต่างๆ ทางการศึกษา เพื่อให้ครูได้มาศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550) ได้เสนอแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาครูและบุคลากร ในหน่วยงานทางการศึกษาต่างๆ 12 กิจกรรม มีรายละเอียดดังนี้

1. การส่งครูไปเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนาตามที่หน่วยงานต่างๆ จัดขึ้น
2. การไปศึกษาดูงาน การจัดอบรมสัมมนาในโรงเรียนโดยเชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้
3. การส่งครูไปศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

4. การนิเทศภายใน
5. การทำวิจัยในชั้นเรียน
6. การมอบหมายให้ครูอ่านหนังสือเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนรู้และงานที่เกี่ยวข้องกับครู
7. การเรียนรู้จากการปฏิบัติโดยหมุนเวียนครูให้ปฏิบัติงานในหลายหน้าที่
8. การจัดทีมงานเพื่อเรียนรู้และปฏิบัติงานร่วมกัน
9. การนำโครงการต่างๆ จากภายนอกเข้ามาดำเนินการภายในโรงเรียน เพื่อกระตุ้นการทำงานของครูภายในโรงเรียน
10. การสนับสนุนครูให้ทำผลงานทางวิชาการเพื่อเลื่อนวิทยฐานะและขอรับรางวัลจากหน่วยงานต่าง ๆ
11. การส่งครูไปเป็นวิทยากรในโอกาสต่างๆ
12. การเข้าร่วมโครงการต่างๆ ทั้งระดับประเทศและระดับภูมิภาคเพื่อกระตุ้นให้ครูตื่นตัวพัฒนาตนเอง

ชวนคิด มະเสนะ (2559) ได้เสนอแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาครูและบุคลากรในหน่วยงานทางการศึกษาต่างๆ 3 กลุ่มกิจกรรม มีรายละเอียดดังนี้

1. การพัฒนาในขณะที่ปฏิบัติงาน ประกอบด้วย
 - 1.1 การสอนงาน เป็นกระบวนการในการสร้างองค์ความรู้ ความสามารถ ทักษะ และ ความเชี่ยวชาญชำนาญงานอย่างใดอย่างหนึ่งให้เกิดขึ้นภายใต้บรรยากาศความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ที่เหมาะสมและเชื่อมต่อการเรียนรู้ และการฝึกฝนความชำนาญเชี่ยวชาญในเรื่องนั้นๆ โดยผู้สอนจะทำหน้าที่ เป็นผู้ช่วยชี้แนะในการกำหนดเป้าหมายและระดับขีดความสามารถในการปฏิบัติงานให้แก่ผู้เรียน
 - 1.2 ระบบพี่เลี้ยง จัดให้ผู้ที่มิประสบความสำเร็จในการทำงานหรือที่มักเรียกกันว่า รุ่นพี่คอยให้คำปรึกษาแนะนำ ช่วยเหลือบุคลากรที่เข้ามาใหม่เพื่อให้มีทักษะในการทำงานตลอดจนเรียนรู้วัฒนธรรมองค์กร
 - 1.3 การเรียนรู้จากการปฏิบัติงาน เป็นเทคนิคการฝึกอบรมที่ต้องการบุคลากรเรียนรู้จากการปฏิบัติงานโดยตรง ซึ่งมักเป็นการประชุมร่วมกันในกลุ่มงาน ร่วมกันคิดวิเคราะห์
2. การพัฒนานอกจากการปฏิบัติงาน (Off the Job Development) ประกอบด้วย
 - 2.1 การฝึกอบรมในห้องหรือในชั้นเรียน เป็นวิธีการฝึกอบรมที่มีวิทยากร โดยผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้มีปฏิสัมพันธ์กันโดยตรงในการถ่ายทอดความรู้ โดยใช้เทคนิคการฝึกอบรมแบบต่างๆ เช่น การบรรยาย การฝึกปฏิบัติ การอภิปราย กรณีศึกษา เป็นต้น ถ้าต้องการให้มี

ประสิทธิภาพสูงวิทยาการต้องเน้นการสร้างประสบการณ์และความเหมาะสมกับสภาพการณ์ของผู้เข้ารับการศึกษา

2.2 การฝึกอบรมทางไกล (Distance Training) เป็นวิธีการฝึกอบรมที่ผู้รับการฝึกอบรมไม่ต้องไปเข้ารับฟังการบรรยายในชั้นเรียน เป็นการเรียนรู้ในสิ่งต่างๆ ด้วยตนเองอย่างอิสระ กระบวนการฝึกอบรมมีความยืดหยุ่นในเรื่องเวลา สถานที่ โดยคำนึงถึงความสะดวกของผู้เรียนเป็นหลัก รูปแบบการฝึกอบรม จะใช้สื่อการเรียนประเภทต่างๆ แทนวิทยากร เช่น สิ่งพิมพ์ เอกสาร สื่อทางวิทยุ สื่อทางโทรทัศน์ และสื่ออื่นๆ รวมทั้งการพบกลุ่มโดยมีวิทยากรทบทวนให้ความรู้ อภิปรายแลกเปลี่ยนประสบการณ์ หรือตอบปัญหา รวมทั้งสอนเสริมเป็นครั้งคราว

2.3 การศึกษาดูงาน เป็นวิธีการพัฒนารูปแบบหนึ่งที่ยอดนิยมมากในวงการศึกษา ซึ่งจะจัดให้ศึกษาดูงานหน่วยงานที่เป็นต้นแบบ หรือมีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ในการบริหารและการจัดการเรียน

2.4 การศึกษาต่อ การสนับสนุนให้บุคลากรได้รับการศึกษาเพิ่มเติมในสถาบันการศึกษา ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศเพื่อให้ได้ความรู้เพิ่มขึ้น ได้วุฒิปริญญาชั้นสูงกว่าเดิม ซึ่งจะประโยชน์โดยตรงต่อการปฏิบัติงาน เงินเดือนและความก้าวหน้าในตำแหน่งงานที่สูงขึ้น

3. การพัฒนาตนเอง (Self Development) ประกอบด้วย

3.1 ศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากหนังสือหรือเอกสารทางวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและ เป็นประโยชน์ต่องานของตนเอง ซึ่งจะเป็นการเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในสิ่งใหม่ๆ ทันก้าวทันกับความก้าวหน้าอยู่เสมอ

3.2 ศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ นโยบาย แผนงาน โครงการของหน่วยงาน เพื่อนำมาจัดทำแผนปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ชัดเจนและให้การทำงานสอดคล้องกับเป้าหมายของหน่วยงาน

3.3 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์และความคิดเห็นกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน ผู้ใต้บังคับบัญชา และผู้เกี่ยวข้อง

3.4 การติดตามข้อมูลข่าวสารและเหตุการณ์สำคัญ ทั้งภายในและนอกประเทศเพื่อเป็นการเปิดมุมมองใหม่ๆ ของตน

จากการศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับวิธีการพัฒนาครูจากนักวิชาการข้างต้น สามารถสังเคราะห์ห้วงค์ประกอบวิธีการพัฒนาครูได้ดังตาราง 14

ตาราง 14 (ต่อ)

องค์ประกอบวิธีการพัฒนาครู	The Alberta Teachers Association (2016)	สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541)	บุญเลิศ กลิ่นรัตน์ (2542)	กรมสามัญศึกษา (2543)	กรมวิชาการ (2545)	กิตยวี บัญชี (2546)	สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550)	ชวนคิด มะเสนะ (2559)	ความถี่
22. สถาบันภาคฤดูร้อน	√								1
23. การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน		√							1
24. การประชุมนิเทศ		√		√	√				3
25. การศึกษาดูงาน		√		√	√	√	√	√	6
26. การให้คำปรึกษา			√						1

จากตาราง 14 ผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบวิธีการพัฒนาครูที่มีความสำคัญและมีความถี่มากที่สุด มาใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่

1. การศึกษาดูงาน
 2. การฝึกอบรม
 3. การประชุมเชิงปฏิบัติการ
 4. การเป็นพี่เลี้ยง
 5. การนิเทศ
4. หลักการพัฒนา 70 : 20 : 10

หลักการพัฒนา 70 : 20 : 10 เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่มีต้นกำเนิดจากการวิจัยเชิงประจักษ์โดยนักวิชาการที่มีชื่อว่า Morgan McCall และทีมงาน ได้ให้แนวคิดว่าความสำเร็จของการเรียนรู้จะเกิดขึ้นในสถานที่ทำงานโดยแบ่งสัดส่วนการเรียนรู้ของบุคลากรออกเป็นสามส่วน ได้แก่ การเรียนรู้จากโปรแกรม 10% การเรียนรู้จากผู้อื่น 20% และการเรียนรู้จากประสบการณ์ 70% (อาภรณ์ ภูวิทย์พันธ์ : 2559) โดยมีนักวิชาการของไทยได้นำมาประยุกต์เป็นหลักในการพัฒนาบุคลากรในองค์กร ดังนี้

อาภรณ์ ภูวิทย์พันธ์ (2559) ได้กล่าวถึงรูปแบบการเรียนรู้แบบ 70 : 20 : 10 Learning Model ซึ่งเป็นการพัฒนาบุคลากรให้ประสบความสำเร็จ มีรูปแบบการเรียนรู้ ดังนี้

1. รูปแบบการเรียนรู้แบบ 10% เป็นแนวทางการเรียนรู้แบบเป็นทางการ ที่มีการกำหนดรูปแบบการเรียนรู้ไว้อย่างเฉพาะเจาะจง ไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้ผ่านสื่อการเรียนรู้ที่จัดเตรียมไว้แล้ว หรือการเรียนรู้ผ่านการอบรมด้วยโปรแกรมอบรมที่กำหนดขึ้น โดยมีการกำหนดเนื้อหาหลักสูตรและระยะเวลาไว้ล่วงหน้าอย่างชัดเจน ไม่จะเป็นการอบรมภายในองค์กร การอบรมภายนอกองค์กร การเรียนแบบออนไลน์ และการฝึกอบรม ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้ไปบูรณาการในการทำงานต่อไป

2. รูปแบบการเรียนรู้แบบ 20% เป็นแนวทางการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่ทำงานอยู่รอบตัว ผ่านกระบวนการพูดคุยการแลกเปลี่ยนมุมมอง ความรู้ทัศนคติ และประสบการณ์ เป็นรูปแบบการเรียนรู้แบบไม่เป็นทางการที่เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาและทุกสถานที่ เป็นการเรียนรู้ที่ต้องอาศัยการมีสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้ให้การเรียนรู้และผู้เรียนรู้ โดยผู้ให้การเรียนรู้ต้องมีศิลปะในการพูดคุย การสร้างบรรยากาศ เพื่อให้ผู้เรียนรู้เกิดความรู้สึกมีส่วนร่วมและมีความพร้อมที่จะรับฟังในเนื้อหาที่ได้แลกเปลี่ยนมุมมองความคิดเห็นระหว่างกัน รูปแบบการเรียนรู้นี้จะเกิดขึ้นจากผู้อื่น ไม่จะเป็นผู้บังคับบัญชาโดยตรง ผู้บังคับบัญชาโดยอ้อม เพื่อนร่วมงานภายในหน่วยงาน เพื่อนร่วมงานต่างหน่วยงาน ผู้ใต้บังคับบัญชา ลูกค้าและคู่ค้า เช่น การเป็นที่เลี้ยง การให้คำปรึกษา การนิเทศ และการประชุมกลุ่ม เป็นต้น

3. รูปแบบการเรียนรู้แบบ 70% เป็นแนวทางการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์การทำงาน เป็นรูปแบบการเรียนรู้แบบไม่เป็นทางการ ไม่มีโครงสร้างและรูปแบบที่แน่นอน การทำงานโดยการได้เห็นหรือการสัมผัสของจริงในพื้นที่ปฏิบัติงานจริง ทำให้ผู้เรียนเกิดการรับรู้ได้อย่างรวดเร็ว การรับรู้ที่มีประสิทธิภาพจึงนำไปสู่การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพด้วยเช่นกัน เนื่องจากผู้เรียนจะนำเหตุการณ์หรือเรื่องราวที่ได้รับรู้ นำไปสู่การจดจำและการแสดงพฤติกรรมนั้นอีก หากสิ่งที่รับรู้ส่งผลเชิงบวกกับผู้เรียนเอง เช่น การเรียนรู้จากการทำงานจริง การมอบหมายงานที่ท้าทาย และการศึกษานอกสถานที่ เป็นต้น

ปิยนันท์ สวัสดิ์ศฤงฆาต (2561) ได้กล่าวถึงการนำรูปแบบการพัฒนา 70 : 20 : 10 มาใช้ในการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพของคนในองค์กร เพื่อให้มีทักษะและความสามารถในการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย

1. สัดส่วน 10% จากการเรียนการสอนและการฝึกอบรม คือ การเรียนรู้อย่างเป็นทางการเพื่อให้เข้าใจทฤษฎีและหลักการ ถือได้ว่าเป็นการให้ความรู้เบื้องต้นและปรับพื้นฐานให้แก่ผู้เข้าร่วมโครงการให้เท่าเทียมกัน โดยใช้การเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การอบรม การสัมมนา การบรรยาย หรือการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ต่างๆ

2. สัดส่วน 20% จากการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น คือ การที่ผู้เข้าร่วมโครงการเรียนรู้จากผู้อื่นด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การเรียนรู้จากพี่เลี้ยง โค้ช หรือติดตามผู้เชี่ยวชาญไปดูงาน รวมถึงการทำงานโครงการพิเศษกับคนอื่นๆ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

3. สัดส่วน 70% จากการการปฏิบัติงาน คือ การที่ผู้เข้าร่วมโครงการทุกคนต้องนำหลักการหรือแนวคิดที่ได้เรียนรู้จากสัดส่วน 10% และการเรียนรู้โดยการมีปฏิสัมพันธ์จากสัดส่วน 20% ไปปฏิบัติจริงในการทำงาน ประสบการณ์จากการปฏิบัติจริงจะเป็นประโยชน์มากเพราะผู้เข้าร่วมโครงการจะได้เรียนรู้ความผิดพลาดและหาวิธีแก้ไขได้

จากหลักการพัฒนา 70 : 20 : 10 ข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า เป็นหลักการพัฒนาที่มีความเหมาะสมและสามารถนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาครูได้ โดยผู้วิจัยได้แบ่งรูปแบบการเรียนรู้นี้ออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ การฝึกอบรม 10% การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 20% และการเรียนรู้จากการปฏิบัติงาน 70%

แนวคิดเกี่ยวกับการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

ชาย โปธิสิตา (2547) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการสนทนากลุ่ม คือ การสนทนาเพื่อมุ่งหาความคิดเห็นและประสบการณ์ของผู้เข้าร่วมสนทนา ซึ่งอาจแตกต่างกันและหลากหลาย ไม่จำเป็นต้องสอดคล้องลงรอยกันเสมอไป โดยการสนทนากลุ่มประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. กำหนดปัญหาหรือหัวข้อ รวมทั้งคำถามและวัตถุประสงค์แบบตัวอย่างเพื่อร่วมในและกำหนดผู้ที่จะทำเหมาะสม
2. กำหนดประชากรเป้าหมายในการวิจัยให้เหมาะสมกับเรื่องและหัวข้อการวิจัย
3. สร้างแนวคำถามสำหรับการสนทนาและกำหนดผู้ที่จะทำหน้าที่ดำเนินการสนทนา

(Moderator)

4. จัดการสนทนากลุ่ม ซึ่งมีกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การเข้าถึงกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้แล้ว เพื่อเชิญมาร่วมการสนทนาให้ได้ และการดำเนินการสนทนาในสถานที่และเวลาที่เหมาะสม ในขั้นนี้คือการนำเอาสิ่งที่ทำในทั้งสามขั้นตอนข้างต้นลงสู่การปฏิบัติ

5. จัดการข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และเสนอผลการวิจัย ซึ่งอาจจะอยู่ในรูปของการสรุปเอาเฉพาะสาระสำคัญเพื่อประโยชน์เฉพาะบางอย่างขึ้นอยู่กับเจตจำนงของผู้วิจัย

รัตนะ บัวสนธ์ (2551) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการสนทนากลุ่ม คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยกลุ่มบุคคลที่ผู้วิจัยคัดเลือกมา โดยพิจารณาตามคุณสมบัติต่างๆ แล้วให้บุคคลเหล่านั้นมีปฏิสัมพันธ์กันแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่างๆ ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ ทั้งนี้ในระหว่างการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยต้อง

สังเกตพฤติกรรมของบุคคลที่ร่วมการสนทนากลุ่มไปด้วย วิจารณ์นี้เป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ช่วงเวลาไม่มาก ซึ่งใช้เฉพาะการเก็บข้อมูลตามประเด็นที่ต้องการและเมื่อได้แล้วก็ยุติการสนทนา

เก็จนก เอื้อวงศ์ (2562) ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการสนทนากลุ่ม คือ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพวิธีการหนึ่งได้รับความนิยม มุ่งเน้นการสนทนาอภิปรายของบุคคลที่มีความรู้หรือมีประสบการณ์ในประเด็นใดประเด็นหนึ่ง องค์ประกอบที่สำคัญคือประเด็นหรือแนวคำถามในการสนทนาที่มีความชัดเจนและมีการเรียงลำดับเป็นอย่างดี ประกอบด้วยคำถามนำคำถามหลัก และคำถามเพื่อการสรุป ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มและผู้ดำเนินการสนทนากลุ่มต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้และมีประสบการณ์ในเรื่องที่ทำการสนทนากลุ่มด้วย นอกจากนี้การสนทนากลุ่มยังประกอบด้วย ผู้จัดบันทึกและผู้บริการทั่วไป

การสนทนากลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย ระยะเวลาก่อนการเริ่มการสนทนากลุ่ม ระหว่างการสนทนากลุ่ม และระยะเวลาจบการสนทนากลุ่ม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ระยะเวลาก่อนเริ่มการสนทนากลุ่ม ผู้ดำเนินการสนทนากลุ่มควรมีข้อมูลพื้นฐานของผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม เพื่อประโยชน์ต่อการดำเนินการสนทนากลุ่ม

2. ระหว่างการสนทนากลุ่ม

2.1 ผู้ดำเนินการต้องเริ่มต้นในการสร้างสัมพันธภาพ ระหว่างผู้ดำเนินการกับผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม และผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มด้วยตนเอง เพื่อให้เกิดบรรยากาศที่เป็นกันเอง โดยให้สมาชิกแนะนำตนเอง ทำให้ผู้เข้าร่วมการสนทนารู้จักกันและผู้ดำเนินการจะได้มีข้อมูลพื้นฐานของผู้เข้าร่วมสนทนาด้วย

2.2 ผู้ดำเนินการอธิบายวัตถุประสงค์ ขอบข่ายของการสนทนากลุ่ม กระบวนการและวิธีที่จะดำเนินการสนทนากลุ่ม การรักษาความลับของผู้ให้ข้อมูล สิทธิของผู้ร่วมสนทนากลุ่มและสอบถามความสมัครใจในการร่วมสนทนา

2.3 การร่วมกันกำหนดและปฏิบัติตามกติกาในการสนทนา เช่น การพูดทีละคน การแสดงความคิดเห็น

2.4 การขออนุญาตบันทึกเสียงระหว่างการสนทนากลุ่มจากผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม

2.5 การเริ่มต้นการสนทนาด้วยคำถามนำซึ่งอาจเรียกว่าเป็นคำถามย่อยก่อนเข้าสู่การสนทนา ควรเป็นประเด็นคำถามซึ่งสามารถเชื่อมโยงไปสู่ประเด็นหลักในการสนทนาได้

2.6 เมื่อเข้าสู่ประเด็นหลัก ผู้ดำเนินการจะขอให้ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มอภิปรายอย่างอิสระเกี่ยวกับพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษา โดยผู้ดำเนินการใช้คำถามที่เตรียมไว้ อาจใช้คำพูดหรือคำถามเพื่อแสดงความอยากรู้ในเรื่องที่ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม กระตุ้นให้ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มได้พูดคุยกันเองซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นการพูดกับผู้ดำเนินการกลุ่มเท่านั้น การให้

กำลังใจบุคคลที่เขินอายหรือไม่กล้าพูดและพยายามลดบทบาทของผู้ที่ครอบงำกลุ่ม โดยการใช้ทั้ง คำพูดและภาษาท่าทาง

2.7 ในบางครั้งอาจเกิดความขัดแย้งในการสนทนากลุ่ม ผู้ดำเนินการต้องมีวิธีการ และสามารถจัดการกับความขัดแย้งในกลุ่ม ควบคุมหรือตัดประเด็นที่คาดว่าจะนำไปสู่ความขัดแย้ง และให้โอกาสแก่สมาชิกที่ไม่ค่อยแสดงความคิดเห็น โดยต้องแสดงความเป็นกลางในประเด็นที่ ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มเห็นแตกต่างกันหรือมีความขัดแย้งกัน

2.8 ผู้ดำเนินการไม่แสดงตัวว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญในประเด็นที่สนทนา และไม่ตัดสิน ความรู้ความเข้าใจของสมาชิก หากสมาชิกขอให้แสดงความคิดเห็นควรหลีกเลี่ยงการเสนอความเห็น อย่างสุภาพ

2.9 ผู้ดำเนินการควรใช้การตั้งประเด็นเพื่อให้เกิดการอภิปรายอย่างกว้างขวาง นอกจากนี้ประเด็นคำถามที่ใช้อาจมีการปรับเปลี่ยนหรือการจัดลำดับของประเด็นคำถามใหม่ได้

3. ระยะเวลาจบการสนทนากลุ่ม ผู้ดำเนินการสนทนากลุ่มใช้คำถามเพื่อสรุป การสนทนาและกล่าวขอบคุณในความร่วมมือของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มทุกคน มีการมอบของที่ระลึก และขอความอนุเคราะห์ในการเข้าร่วมสนทนาอีกครั้ง หากผู้วิจัยพิจารณาว่าจำเป็นต้องมีการนัดหมาย เพิ่มเติม

จากแนวคิดเกี่ยวกับการสนทนากลุ่มข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การสนทนากลุ่ม เป็นวิธีการเก็บข้อมูลที่มุ่งเน้นให้ผู้ร่วมการสนทนาแสดงความคิดเห็น อภิปราย และให้ข้อเสนอแนะ ในประเด็นที่ผู้วิจัยทำการศึกษา สามารถนำข้อมูลที่ได้ทำการสรุปเป็นองค์ความรู้ประกอบการ ดำเนินการวิจัยในขั้นต่อไป

แนวคิดเกี่ยวกับการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship)

การสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) เป็นวิธีการประเมินรูปแบบหนึ่งที่เริ่มต้น จากการประเมินผลงานทางศิลปะในอดีต ด้วยวิธีที่เป็นธรรมชาติ โดยการใช้ความรู้สึก ความรู้ และ ประสบการณ์ของผู้ที่ทำการประเมิน การประเมินวิธีนี้ได้รับความนิยมน้อยกว่าหลายงานแวดวงทาง การศึกษาได้นำมาประยุกต์ใช้ โดยมีนักวิชาการได้ให้เสนอแนวคิดในการประยุกต์ใช้ ดังรายละเอียด ต่อไปนี้

Eisner (1976) ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ คือ การประเมิน รูปแบบหนึ่งที่อาศัยการประเมินจากความรู้สึก การหยั่งรู้ ความรู้ ความเชี่ยวชาญประกอบกับ ประสบการณ์ของผู้เชี่ยวชาญที่ทำการประเมิน

Conrad and Wilson (1985) ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ คือ การอาศัยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีความชำนาญในสาขาวิชานั้นๆ ร่วมกันประเมิน การวิพากษ์ทาง และหาข้อสรุปเนื่องจากข้อสรุปที่ได้มาจากผู้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีความชำนาญจึงเป็นข้อสรุปที่ยอมรับได้

Dormer (1994) ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ คือ การประเมินที่ยึดความรู้ และใช้ความสามารถที่มีอยู่ในตัวของผู้ประเมินเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจและให้คุณค่าแก่สิ่งที่ทำการประเมิน

โยธิน ศรีโสภ (2550) ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ โดยการประยุกต์ใช้ตามแนวคิดของ Eisner คือ รูปแบบการประเมินวิธีหนึ่งตามธรรมชาติ รูปแบบการประเมิน มีรายละเอียดดังนี้

1. เป็นการประเมินให้ความสำคัญกับผู้เชี่ยวชาญในการใช้วิจารณ์ วิเคราะห์ วิจัย อย่างลึกซึ้ง นำไปสู่ประเด็นเป้าหมายเพื่อหาข้อสรุปที่เหมาะสมของสิ่งที่ทำการประเมิน
2. เป็นรูปแบบการประเมินที่เน้นผลเฉพาะเจาะจง เนื่องจากรูปแบบการประเมินนี้พัฒนามาจากรูปแบบการวิจารณ์งานศิลปะ ที่มีความละเอียดอ่อนลึกซึ้ง และต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญระดับสูงมาวินิจฉัย เนื่องจากงานศิลปะไม่สามารถวัดคุณค่าได้จากเครื่องมือวัดใดๆ นอกจากการใช้วิจารณ์ของผูู้เชี่ยวชาญเท่านั้น ต่อมามีการประยุกต์ใช้กับการศึกษาในสาขาที่ต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้นจริงๆ รูปแบบการประเมินนี้จึงเป็นที่นิยมนำมาใช้ประเมินผลทางการศึกษา
3. เป็นรูปแบบการประเมินที่ใช้คำตัดสิน ของบุคคลผู้เชี่ยวชาญเป็นเครื่องมือในการประเมินผล โดยให้ความเชื่อถือในประสบการณ์ ความคิดวิจารณ์ที่ดี และความเที่ยงธรรมของผู้เชี่ยวชาญ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ทัศพร สุวรรณพิกษ์ (2550) ได้ทำการศึกษาการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษา โดยมีจุดมุ่งหมายของการวิจัยคือ 1) เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียน 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์ ด้านการตัดสินใจและแก้ไขปัญหา และด้านตระหนักรู้ในตนเอง และ 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในด้านกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยใช้การจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียน ได้แก่ 1) กิจกรรมการเรียนรู้แบบบรรยาย 2) กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติ 3) กิจกรรมการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา 4) กิจกรรมการเรียนรู้แบบเผชิญสถานการณ์ และ 5) กิจกรรมการเรียนรู้โดยการสาธิต พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์

ด้านการตัดสินใจและแก้ไขปัญหา และด้านตระหนักรู้ในตนเอง หลังการทดลองสูงกว่า ก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สกล วรเจริญศรี (2550) ได้ทำการศึกษาทักษะชีวิตและการสร้างโมเดลกลุ่มอบรม เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน โดยมีจุดมุ่งหมายการวิจัยคือ 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบของทักษะชีวิตของนักเรียนวัยรุ่น 2) เพื่อสร้างโมเดลกลุ่มฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนวัยรุ่น 3) เพื่อเปรียบเทียบทักษะชีวิตของนักเรียนวัยรุ่นโดยรวมและรายองค์ประกอบก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล ของกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรมและกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้ รับการฝึกอบรมใดๆ ผลการศึกษาพบว่า ทักษะชีวิตของวัยรุ่น ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ทักษะด้านสังคม 2) ทักษะด้านความคิด และ 3) ทักษะด้านการเผชิญทางอารมณ์ โมเดล การฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นเริ่มต้น 2) ขั้นดำเนินการ 3) ขั้นยุติการฝึกอบรม โดยใช้ทฤษฎีการให้คำปรึกษาและเทคนิคทางจิตวิทยาในการพัฒนาทักษะชีวิต ได้แก่ 1) กิจกรรมการเรียนรู้แบบเผชิญสถานการณ์ 2) กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติ 3) กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เกม 4) กิจกรรมการเรียนรู้โดยการให้ข้อมูลย้อนกลับ และ 5) กิจกรรม การเรียนรู้โดยใช้แบบประเมินตนเอง และทักษะชีวิตโดยรวมและรายองค์ประกอบของกลุ่ม ทดลอง ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

ดิฐภัทร บวรชัย (2555) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาหลักสูตรเสริมการสร้างทักษะชีวิต เพื่อป้องกันยาเสพติดสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยมีจุดมุ่งหมายการวิจัย คือ 1) เพื่อสร้างและพัฒนาหลักสูตรเสริมการสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกัน ยาเสพติดสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น 2) เพื่อทดลองใช้หลักสูตรเสริมการสร้างทักษะชีวิต เพื่อป้องกันยาเสพติดสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น 3) เพื่อประเมินหลักสูตรเสริมการสร้าง ทักษะชีวิตเพื่อป้องกันยาเสพติดสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในงานวิจัยนี้ทักษะชีวิต เพื่อป้องกันยาเสพติดสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ การควบคุมตนเอง การเห็นคุณค่าในตนเอง การตัดสินใจ การแก้ปัญหา และการปฏิเสธ โดยแบ่ง การศึกษาออกเป็น 4 ระยะ โดยใช้วิธีการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างทักษะชีวิต ได้แก่ 1) กิจกรรมการ เรียนรู้แบบบรรยาย 2) กิจกรรมการเรียนรู้โดยการตั้งคำถาม 3) กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทบาท สมมติ 4) กิจกรรมการเรียนรู้แบบเผชิญสถานการณ์ 5) กิจกรรมการเรียนรู้การอภิปรายกลุ่ม และ 6) กิจกรรมการเรียนรู้การฝึกปฏิบัติ ผลการศึกษาพบว่า

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน สภาพปัญหาความต้องการจำเป็นในการพัฒนา พบว่า ทักษะชีวิตที่ต้องการพัฒนามากที่สุด คือ การควบคุมตนเอง

2. การสร้างหลักสูตรเสริมการสร้างทักษะชีวิต ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ การสร้างโครงร่างหลักสูตรเสริมการสร้างทักษะชีวิต การตรวจสอบโครงร่างหลักสูตรเสริมการสร้างทักษะชีวิตโดยการจัดการสนทนากลุ่ม และการปรับปรุงโครงร่างหลักสูตรเสริมการสร้างทักษะชีวิต

3. การตรวจสอบประสิทธิผลของหลักสูตรเสริมการสร้างทักษะชีวิต ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ การนำหลักสูตรเสริมการสร้างทักษะชีวิตไปใช้ในโรงเรียน การประเมินการใช้หลักสูตรเสริมการสร้างทักษะชีวิต และการประเมินความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรเสริมการสร้างทักษะชีวิต ผลการตรวจสอบประสิทธิผลของหลักสูตรเสริมการสร้างทักษะชีวิต พบว่า ด้านความรู้อันก่อนการใช้หลักสูตรเสริมการสร้างทักษะชีวิต มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 12.83 หลังการใช้หลักสูตรเสริมการสร้างทักษะชีวิต มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 20.53 ด้านเจตคติ คะแนนการประเมินด้านเจตคติอยู่ในระดับมาก ผลการประเมินด้านประสิทธิผลหลักสูตรเสริมการสร้างทักษะชีวิต โดยการใช้เกณฑ์ E1/E2 คือ 80/80 พบว่า ค่าประสิทธิผลของกระบวนการหลักสูตรเสริมการสร้างทักษะชีวิตเท่ากับ 80.98 และค่าประสิทธิผลของผลลัพธ์หลักสูตรเสริมการสร้างทักษะชีวิตเท่ากับ 82.13 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด และความพึงพอใจของนักเรียนต่อหลักสูตรเสริมการสร้างทักษะชีวิตอยู่ในระดับมาก

4. การแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรเสริมการสร้างทักษะชีวิต หลักจากการนำหลักสูตรเสริมการสร้างทักษะชีวิตไปใช้ ได้แก่ การจัดสถานที่ การจัดบรรยากาศห้องเรียน

ปิยาภรณ์ พุ่มแก้ว (2555) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาหลักสูตรทักษะชีวิตโดยใช้การคิดเป็นฐานการเรียนรู้สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา โดยมีจุดมุ่งหมายการวิจัย คือ 1) เพื่อพัฒนาหลักสูตรทักษะชีวิตโดยใช้การคิดเป็นฐานการเรียนรู้สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา 2) เพื่อศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรทักษะชีวิตโดยใช้การคิดเป็นฐานการเรียนรู้สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา องค์ประกอบของหลักสูตรประกอบด้วย สภาพปัญหาและความจำเป็น หลักการของหลักสูตร วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างเนื้อหาและเวลา แนวการจัดกิจกรรม สื่อ/อุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้ และแนวการวัดและประเมินผล โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ขั้นตอนที่ 2 การสร้างหลักสูตร ขั้นตอนที่ 3 การนำหลักสูตรไปใช้ ขั้นตอนที่ 4 การประเมินและปรับปรุงหลักสูตร โดยมีรูปแบบการวิจัยทดลอง ผลการศึกษาพบว่า

1. องค์ประกอบของทักษะชีวิต ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ความสามารถในการคิด ความสามารถในการตัดสินใจและแก้ปัญหา ความสามารถในการสื่อสารและทักษะทางสังคม ความสามารถในการควบคุมอารมณ์และการจัดการความเครียด และความสามารถในการรู้จักและเข้าใจตนเอง องค์ประกอบของหลักสูตรประกอบด้วย สภาพปัญหาและความจำเป็น หลักการของหลักสูตร จุดประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างเนื้อหาและเวลา แนวการจัดกิจกรรม สื่อและอุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ และการวัดประเมินผล

2. หลักสูตรแบ่งออกเป็น 10 หน่วยกิจกรรม เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรม 32 ชั่วโมง ใช้แผนการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร จำนวน 31 แผนการเรียนรู้

3. ผลการประเมินแผนการจัดกิจกรรม พบว่า มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ทุกแผนการเรียนรู้ ขั้นตอนการจัดกิจกรรมในแต่ละแผนการเรียนรู้ แบ่งออกได้ 5 ขั้นตอน ได้แก่ การสร้างแรงจูงใจในการเรียน การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การประสานพลังฝึกคิด การผลิตผลงาน นำเสนอ และการสรุปประเมินผลสู่การประยุกต์ใช้

4. การประเมินและปรับปรุงหลักสูตร การประเมินผลใช้วิธีการทดสอบก่อน-หลังเรียน กลุ่มตัวอย่างได้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 40 คน เป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 20 คน พบว่า คะแนนการประเมินทักษะชีวิตของกลุ่มทดลองใช้หลักสูตรกับกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การประเมินทักษะชีวิตหลังการใช้หลักสูตรของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พัฒนาการของพฤติกรรมทักษะชีวิตมีแนวโน้มสูงขึ้น และผลการประเมินประสิทธิผลของหลักสูตร พบว่า หลักสูตรมีประสิทธิผลตามเกณฑ์ที่กำหนด

ธनिया เทียนคำศรี (2557) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครู เพื่อการออกแบบกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตในการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา โดยมีจุดมุ่งหมายการวิจัย คือ 1) เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูเพื่อการออกแบบกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตในการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของ นักเรียนระดับประถมศึกษา 2) เพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพของการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูเพื่อออกแบบกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตในการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของ นักเรียนระดับประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือ ครูระดับประถมศึกษา โรงเรียนอนุบาลศาลาแดง จังหวัดสระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 30 คน และสถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า t-test ผลการศึกษาพบว่า

1. หลักสูตรฝึกอบรมครูเพื่อการออกแบบกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตในการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการของหลักสูตรฝึกอบรม วัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรม เนื้อหาและระยะเวลาของการฝึกอบรม กิจกรรมการฝึกอบรม สื่อที่ใช้ในการฝึกอบรม และการวัดประเมินผลการฝึกอบรม โดยมีเนื้อหาในการฝึกอบรม 4 แผนการฝึกอบรม ได้แก่ แผนการฝึกอบรมที่ 1 ทักษะชีวิตในการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ แผนการฝึกอบรมที่ 2 ธรรมชาติปัญหาของนักเรียนประถมศึกษา แผนการฝึกอบรมที่ 3 การออกแบบกิจกรรมการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และ แผนการฝึกอบรมที่ 4 การวัดประเมินผลการเรียนรู้

2. ประสิทธิภาพของการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูเพื่อออกแบบการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของ นักเรียนระดับประถมศึกษา

2.1 ประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมครูเพื่อการออกแบบการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ที่จัดทำขึ้นมีประสิทธิภาพ 92.83/93.77 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ มาตรฐานที่กำหนดไว้ คือ 80/80 กล่าวได้ว่าเป็นหลักสูตรฝึกอบรมที่มีประสิทธิภาพ สามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมได้

2.2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการเข้ารับการฝึกอบรมครู เพื่อออกแบบการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของ นักเรียนระดับประถมศึกษาพบว่า คะแนนก่อนเข้ารับการฝึกอบรมของครูเฉลี่ย 9.90 คิดเป็นร้อยละ 33.00 และคะแนนหลังเข้ารับการฝึกอบรมของครูเฉลี่ย 28.13 คิดเป็นร้อยละ 93.77 เมื่อนำไปเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยโดยวิธีการทางสถิติ พบว่า คะแนนหลังเข้ารับการฝึกอบรมของครูสูงกว่าคะแนนก่อนเข้ารับการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 ผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมครูเพื่อออกแบบการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของ นักเรียนระดับประถมศึกษา พบว่า ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมครูเพื่อออกแบบการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของ นักเรียนระดับประถมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

สวัสดี นาปองศรี (2557) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าการพัฒนาหลักสูตรทักษะชีวิตเพื่อเสริมสร้าง การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น สำหรับนักเรียนประถมศึกษา โดยมีจุดมุ่งหมาย การวิจัย คือ 1) พัฒนาหลักสูตรทักษะชีวิตเพื่อเสริมสร้างการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น สำหรับนักเรียนประถมศึกษา 2) ศึกษาประสิทธิภาพของหลักสูตรทักษะชีวิตเพื่อเสริมสร้าง การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเอง สำหรับนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยแบ่ง ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หัวหน้าวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษาพิเศษ และนักวิชาการสาธารณสุข จำนวน 10 คน เพื่อออกแบบและสร้างหลักสูตร และ 2) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 35 คน เป็นกลุ่มทดลองใช้หลักสูตร เครื่องมือที่ใช้ในการ วิจัย ได้แก่ 1) แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม 2) แบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร 3) หลักสูตร ทักษะชีวิตเพื่อการเสริมสร้างการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น จำนวน 4 หน่วยการ เรียนรู้ 4) แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 13 แผน รวม 26 ชั่วโมง 5) แบบบันทึกพฤติกรรมนักเรียน 6) แบบวัดทักษะชีวิตด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น 7) แบบสอบถามความ คิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 8) แบบสอบถามความพึงพอใจ และสถิติที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า t-test ผลการศึกษาพบว่า

1. หลักสูตรทักษะชีวิตเพื่อเสริมสร้างการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น สำหรับนักเรียนประถมศึกษา มีองค์ประกอบ 14 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) สภาพปัญหาและความสำคัญจำเป็นของหลักสูตร 2) หลักการของหลักสูตร 3) วิสัยทัศน์ 4) พันธกิจ 5) เป้าหมายของหลักสูตร 6) ผลการเรียนรู้ 7) สารระการการเรียนรู้ 8) คำอธิบายรายวิชา 9) โครงสร้างเนื้อหาและเวลา 10) เวลาเรียน 11) โครงสร้างรายวิชา 12) แนวการจัดกิจกรรม 13) สื่อ/อุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้ และ 14) แนวการวัดและประเมินผล โดยการขับเคลื่อนผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ได้แก่ การสร้างแรงจูงใจในการเรียน การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การประสานพลังคิด การผลิตผลงานนำเสนอ การสรุปประเมินสู่การประยุกต์ใช้ หลักสูตรมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการศึกษาประสิทธิภาพของหลักสูตรทักษะชีวิตเพื่อเสริมสร้างการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น สำหรับนักเรียนประถมศึกษา โดยพิจารณาประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตร 3 ส่วน ได้แก่ 1) การประเมินจากนักเรียนกลุ่มทดลอง โดยใช้แบบวัดทักษะชีวิตของกลุ่มเป้าหมาย คะแนนก่อนและหลังการใช้หลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนกลุ่มทดลองที่มีต่อหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด 2) การประเมินความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีต่อพฤติกรรมทักษะชีวิตของนักเรียน ได้แก่ ครูผู้สอน และผู้ปกครอง พบว่ามีความคิดเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งสองกลุ่ม

สกาวเนตร ไทรแจ่มจันทร์ (2558) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนพยาบาลทหารอากาศ โดยมีจุดมุ่งหมายการวิจัย คือ 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบทักษะชีวิตของนักเรียนพยาบาลทหารอากาศ 2) เพื่อสร้างหลักสูตรการฝึกอบรม และ 3) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนพยาบาลทหารอากาศ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาองค์ประกอบทักษะชีวิตของนักเรียนพยาบาลทหารอากาศ ปีการศึกษา 2556 จำนวน 516 คน และ 2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนพยาบาลทหารอากาศ ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 45 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสอบถามทักษะชีวิต 2) แบบประเมินผลสัมฤทธิ์ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรม 4) แบบสังเกตตรวจสอบรายการ และสถิติที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยคะแนน การทดสอบค่า t-test ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ผลการศึกษาพบว่า

1. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของทักษะชีวิตของนักเรียนพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหม ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ การตระหนักรู้ในตนเอง การแก้ปัญหา การจัดการอารมณ์ การเห็นอกเห็นใจ และการสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล

2. หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนพยาบาลทหารอากาศ มีองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ จุดมุ่งหมายของหลักสูตรฝึกอบรม ประสบการณ์/เนื้อหาสาระของ หลักสูตรฝึกอบรม การจัดประสบการณ์ในการเรียนรู้ และการวัดและการประเมินผลการฝึกอบรม

3. การศึกษาประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของ นักเรียนพยาบาลทหารอากาศ พิจารณาประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตร 3 ส่วน ได้แก่ 1) การประเมินเอกสารหลักสูตร พบว่า หลักสูตรฝึกอบรมมีความเหมาะสม และความสอดคล้อง ในระดับมาก 2) การประเมินการใช้หลักสูตร พบว่า นักเรียนพยาบาลทหารอากาศที่เข้ารับการ ฝึกอบรมมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก และ 3) การประเมินสัมฤทธิ์ผล ของหลักสูตร พบว่า หลังการฝึกอบรมนักเรียนพยาบาลทหารอากาศมีค่าคะแนนเฉลี่ยทักษะชีวิต สูงกว่าก่อนการฝึกอบรม

อนงค์รัตน์ รินแสงปิ่น (2558) ได้ทำการศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตให้กับแกนนำเด็กและเยาวชนตำบลหลวงใต้ โดยมีจุดมุ่งหมายการวิจัย คือ 1) เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะชีวิตแบบมีส่วนร่วมกับแกนนำเด็กและเยาวชน 2) เพื่อเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ทักษะชีวิตแกนนำเด็กและเยาวชนในตำบลหลวงใต้ กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัย ได้แก่ แกนนำเด็กและเยาวชนตำบลหลวงใต้ อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะชีวิตแบบมีส่วนร่วม และแบบประเมิน ความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ผลการศึกษาพบว่า การเสริมสร้าง กระบวนการเรียนรู้ทักษะชีวิตกลุ่มแกนนำเด็กและเยาวชนตำบลหลวงใต้ โดยประเมินผลการมีส่วนร่วม การจัดกิจกรรมการเรียนรู้และติดตามผลจากการสัมภาษณ์เด็กและเยาวชนต่อการอยู่ร่วมกับ ชุมชนอย่างสร้างสรรค์และแนวทางการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เสริมสร้างทักษะชีวิตในด้าน ประสบการณ์ การสะท้อนความคิดเห็นและถกเถียง เข้าใจและเกิดความคิดรวบยอดในเชิงบวก การลองผิดลองถูกในการสร้างสัมพันธ์ภาพกับบุคคลอื่น และประยุกต์การเรียนรู้แก้ปัญหา กับ ภาวะความเครียดจากกิจกรรม ซึ่งการเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้จึงส่งผลให้เด็กและเยาวชน เชื่อมโยง ทักษะชีวิตให้สามารถพัฒนาตนเองกับชีวิตจริงอย่างมีคุณค่าและดำรงตนในสังคมได้อย่างมี ความสุขได้ ในระดับมากที่สุดจากค่าเฉลี่ย 4.62

องอาจ เทียมกลาง (2559) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อแก้ไขพฤติกรรม นักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3 โดยมีจุดมุ่งหมายการวิจัยคือ 1) เพื่อศึกษา สภาพปัจจุบันด้านทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มหาสารคาม เขต 3 2) เพื่อสร้างและพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อแก้ไขพฤติกรรมนักเรียนในโรงเรียน มัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3 3) เพื่อการทดลองใช้ชุดกิจกรรมทักษะ ชีวิตเพื่อแก้ไขพฤติกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม

เขต 3 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) ครู ผู้บริหารสถานศึกษา และ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 10 โรงเรียน รวม 120 คน เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันด้าน ทักษะชีวิตของนักเรียน 2) ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูหัวหน้างานกิจการ นักเรียน จำนวน 30 คน เพื่อสร้างและพัฒนาชุดกิจกรรมทักษะชีวิต 3) กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษา และรองผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 7 คน เพื่อนำชุดกิจกรรมทักษะ ชีวิตไปใช้ และ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ครูผู้สอน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 266 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมิน สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ผลการศึกษาพบว่า

1. สภาพปัจจุบันด้านทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3 ซึ่งประกอบด้วย ด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเอง และผู้อื่น ด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ด้านการสร้าง สัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น และด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด โดยรวมและรายด้านมีการ ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

2. ชุดกิจกรรมการพัฒนาทักษะเพื่อแก้ไขพฤติกรรมนักเรียน โดยรวมมีระดับ ความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เป็นชุดกิจกรรมที่ฝึกให้ผู้เรียน มีทักษะชีวิตดีขึ้น เป็นชุดกิจกรรมที่ให้ประโยชน์ และเป็นชุดกิจกรรมที่เหมาะสมกับผู้เรียน

3. การทดลองใช้ชุดกิจกรรมทักษะชีวิต เพื่อแก้ไขพฤติกรรมนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3 พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมการปฏิบัติ อยู่ในระดับมากทุกด้าน

วีรภัทร ไม้ไหว (2560) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูเพื่อพัฒนาทักษะ ชีวิตของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยมีจุดมุ่งหมายการวิจัยคือ 1) พัฒนา หลักสูตรฝึกอบรมครูเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร 2) ประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมครูเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนระดับ ประถมศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 30 คน จากโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า หลักสูตรฝึกอบรมครูเพื่อ พัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 5 ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 3) เนื้อหาสาระหลักสูตร 4) กิจกรรมการฝึกอบรม และ 5) สื่อประกอบการฝึกอบรม ผลการประเมินประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกอบรมครูเพื่อพัฒนา ทักษะชีวิตของนักเรียน ระดับประถมศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ครูผู้สอนที่รับการ ฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรม มีความรู้ความเข้าใจ หลังฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม ด้านความรู้และ

ประสบการณ์ในการจัดการฝึกอบรม ครูผู้รับการอบรมมีความพึงพอใจระดับมากที่สุดต่อการพัฒนาครูเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน และสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนได้ระดับมากที่สุด

สุธน วงศ์แดง และคณะ (2561) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาครู มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ โดยมีจุดมุ่งหมายการวิจัยคือ 1) พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาครู มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ 2) ศึกษาประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาครู มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักศึกษาครู จำนวน 60 คน หลักสูตรฝึกอบรมประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมาย 3) เนื้อหาและโครงสร้าง เนื้อหาของหลักสูตร 4) ระยะเวลา 5) กิจกรรมการฝึกอบรม 6) สื่อประกอบการฝึกอบรม และ 7) การวัดผลและประเมินผล ผลการศึกษาพบว่า สภาพและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 พบว่า นักศึกษาครูมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับน้อย ความต้องการความจำเป็นในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก ผลการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของหลักสูตรฝึกอบรมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด จากการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม พบว่า นักศึกษาครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 หลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักศึกษาครูมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับดีมาก และหลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การศึกษาประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 พบว่า มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.25/87.25 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ 80/80 และนักศึกษามีความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมอยู่ในระดับมากที่สุด

งานวิจัยต่างประเทศ

Francis and John (2014) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมของครูและผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการศึกษาทักษะชีวิตในโรงเรียนมัธยมศึกษา (LSE) โดยมีจุดมุ่งหมายการวิจัยคือ 1) การศึกษาชุดโปรแกรม LSE 2) เพื่อศึกษาเจตคติของครูและนักเรียนต่อชุดโปรแกรม LSE ในโรงเรียนมัธยมศึกษา 3) เพื่อสร้างและเตรียมความพร้อมของการเรียนการสอน ทรัพยากรสื่อการเรียนการสอน ของชุดโปรแกรม LSE ในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษา 15 คน 2) ครู 30 คน 3) นักเรียน 180 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความพึงพอใจ และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การวิเคราะห์จากโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับข้อมูลเชิงปริมาณ และการวิเคราะห์เนื้อหาสำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพ ผลการศึกษาพบว่า ครูส่วนใหญ่ไม่ได้รับการฝึกอบรมการศึกษาทักษะชีวิต การเตรียม

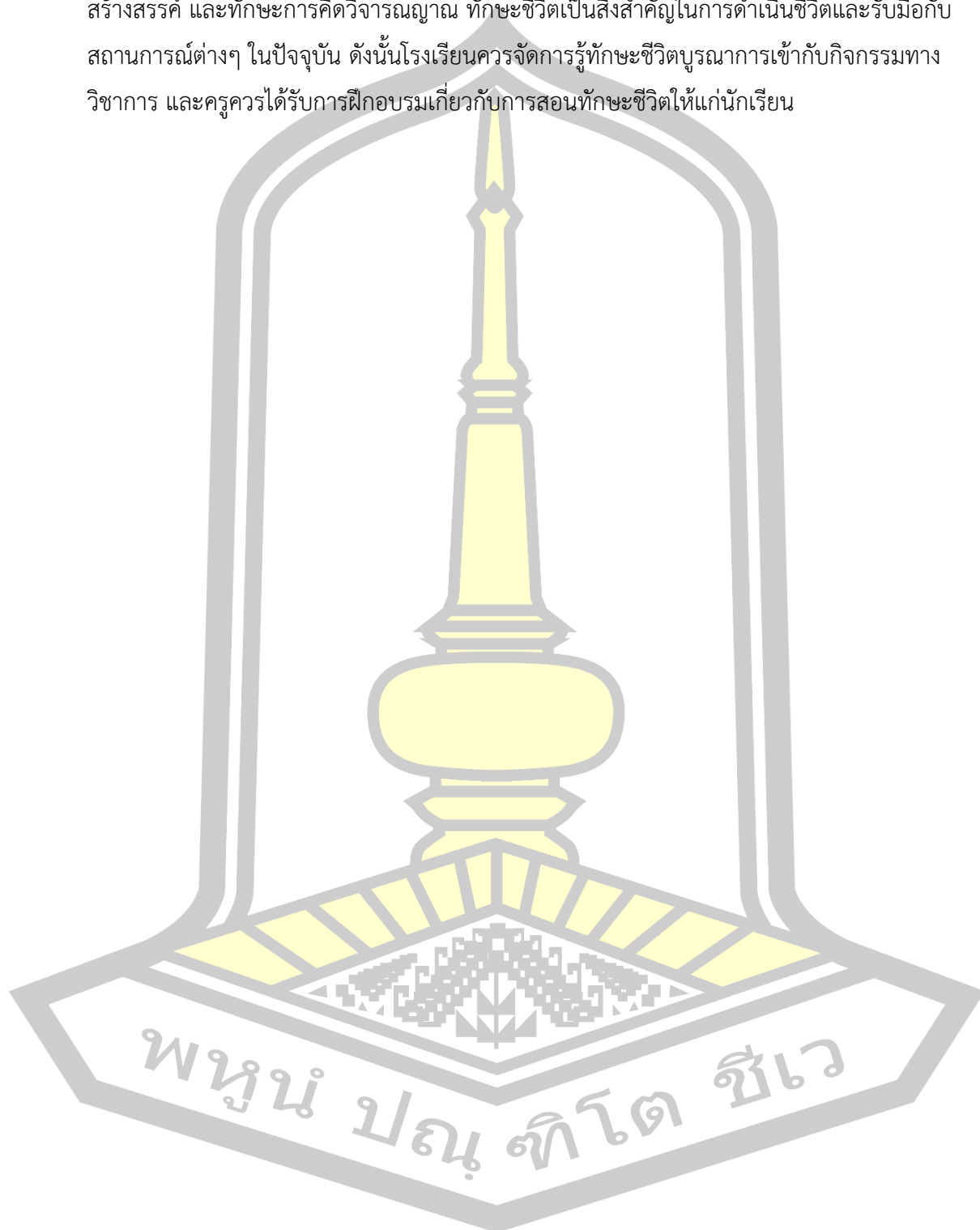
ความพร้อมครูจึงอยู่ระดับต่ำ ครูมีเจตคติเชิงลบต่อชุดโปรแกรม LSE ส่วนนักเรียนมีเจตคติเชิงบวกต่อชุดโปรแกรม LSE และระดับการเตรียมความพร้อมของการเรียนการสอน ทรัพยากรสื่อการเรียนการสอน อยู่ในระดับต่ำ สรุปได้ว่า ครูควรได้รับการฝึกอบรมก่อนที่จะทำการสอนทักษะชีวิตให้นักเรียน และทางสถานศึกษาควรจัดทรัพยากร สิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

Krishnendu Munsri and Debjani Guha (2014) ได้ทำการศึกษาระยะเปรียบเทียบสถานการณ์การศึกษาทักษะชีวิตในหลักสูตรการศึกษาครู กลุ่มประเทศ SAARC ประกอบด้วย อัฟกานิสถาน บังคลาเทศ ภูฏาน อินเดีย มัลดีฟส์ เนปาล ปากีสถาน และศรีลังกา โดยได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับบริบทของกลุ่มประเทศ SAARC เกี่ยวกับหลักสูตรทักษะชีวิต ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มประเทศ SAARC ได้นำทักษะชีวิตมาบูรณาการรวมเข้ากับหลักสูตรด้านต่างๆ มีทั้งหลักสูตรที่ได้รับการพัฒนาแล้วและยังไม่ได้ได้รับการพัฒนา ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำลังพยายามที่จะพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน กลุ่มประเทศ SAARC ได้นำหลักสูตรทักษะชีวิตบรรจุลงในหลักสูตรเพื่ออบรมครูระดับมัธยมศึกษาสำหรับการสอนทักษะชีวิต นอกจากนี้ยังมีแนวโน้มที่จะขยายการสอนหลักสูตรทักษะชีวิตให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และครูระดับมัธยมศึกษาที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรทักษะชีวิต Life Skill Education ไม่เพียงแต่สามารถใช้ความรู้เพื่อช่วยให้เข้าใจตนเองและสามารถแก้ปัญหาของตนเองได้เท่านั้น แต่ยังสามารถนำความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมหลักสูตรทักษะชีวิตถ่ายทอดสู่นักเรียน ช่วยให้นักเรียนสามารถปรับตัวและจัดการปัญหาต่างๆ ได้

Bardhan (2016) ได้ทำการศึกษากิจกรรมทักษะชีวิตเพื่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเสี่ยงของวัยรุ่น กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ กลุ่มเด็กและเยาวชน อายุระหว่าง 8-17 ปี โดยเป็นการคัดเลือกแบบสมัครใจ รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ กรณีศึกษา โดยมีจุดมุ่งหมายการวิจัยคือ การศึกษาและทำความเข้าใจว่าเด็กในโรงเรียนมีพฤติกรรมอย่างไร การฝึกทักษะชีวิตด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง โดยมีครูทำหน้าที่ให้คำปรึกษาสามารถลดพฤติกรรมเสี่ยงได้หรือไม่ ผลการศึกษาพบว่า การฝึกทักษะชีวิตอย่างต่อเนื่องพร้อมการให้คำปรึกษาช่วยให้วัยรุ่นสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเสี่ยงและมีพัฒนาการเปลี่ยนแปลงในเชิงบวก และยังช่วยให้วัยรุ่นมีพัฒนาการด้านความสัมพันธ์ที่เป็นมิตรกับครู เพื่อน และผู้ปกครอง เพิ่มมากขึ้น

Gayatri, Channaveer and Lakshmana (2017) ได้ทำการศึกษาโปรแกรมการเรียนรู้ทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีจุดมุ่งหมายการวิจัยเพื่อศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมการเรียนรู้ทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อประเมินความต้องการของนักเรียนที่ได้เข้าร่วมโปรแกรมการเรียนรู้ทักษะชีวิต กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ นักเรียน 15 คน เข้าร่วมโปรแกรมการเรียนรู้ทักษะชีวิตที่มีทักษะชีวิตตามองค์ประกอบของ WHO และผู้ปกครอง 13 คน ในการสัมภาษณ์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบวัดทักษะชีวิตและการสัมภาษณ์

ผลการศึกษาพบว่า การดูแลจากผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับทักษะชีวิตด้านการคิดสร้างสรรค์ และทักษะการคิดวิจารณ์ญาณ ทักษะชีวิตเป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินชีวิตและรับมือกับสถานการณ์ต่างๆ ในปัจจุบัน ดังนั้นโรงเรียนควรจัดการรู้ทักษะชีวิตบูรณาการเข้ากับกิจกรรมทางวิชาการ และครูควรได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการสอนทักษะชีวิตให้นักเรียน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครู เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ระยะที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ระยะที่ 3 การพัฒนาโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ระยะที่ 4 การนำโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปใช้

ผู้วิจัยได้นำเสนอระยะการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย และผลที่ได้รับในแต่ละระยะของการศึกษา ดังรายละเอียดในตาราง 15

พหุ ประถมศึกษา

ตาราง 15 ระยะเวลาวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย และผลที่ได้รับจากการพัฒนาโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ระยะเวลาวิจัย	วิธีดำเนินการวิจัย	ผลที่ได้รับ
<p>ระยะที่ 1</p> <p>การศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน</p>	<p>1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สาระขององค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียน</p> <p>2. การประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียน ด้วยการสนทนากลุ่ม (Focus Group)</p>	<p>1. องค์ประกอบและตัวชี้วัดทักษะชีวิตของนักเรียน</p> <p>2. วิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต</p>
<p>ระยะที่ 2</p> <p>การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน</p>	<p>1. สร้างแบบสอบถามและเก็บข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน</p> <p>2. วิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์</p> <p>3. วิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index)</p>	<p>1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ และวิธีการพัฒนาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน</p> <p>2. ความต้องการจำเป็น</p>

ตาราง 15 (ต่อ)

ระยะการวิจัย	วิธีดำเนินการวิจัย	ผลที่ได้รับ
<p>ระยะที่ 3</p> <p>การพัฒนาโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ (Best Practice) เพื่อยกร่างโปรแกรมและร่างคู่มือการพัฒนาโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียน 2. ร่างโปรแกรมและคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียน 3. ประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนโดย การสัมมนา กลุ่มอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. โปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2. คู่มือโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
<p>ระยะที่ 4</p> <p>การนำโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปใช้</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. นำโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง 2. ประเมินโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครูมีสามารถในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียน 2. ระดับความพึงพอใจของครูต่อโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

รายละเอียดการดำเนินการในแต่ละระยะของการวิจัยเพื่อพัฒนาโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียน และทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์องค์ประกอบและตัวชี้วัด โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 2 การประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดด้วยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) และแบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัด

มีรายละเอียดการดำเนินการวิจัยดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียน และทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์องค์ประกอบและตัวชี้วัด โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

2. รวบรวมข้อมูล ทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์องค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียน

ขั้นตอนที่ 2 การประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดด้วยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) และแบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัด

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

1.1 ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพแบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัด ผู้วิจัยได้กำหนดคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญไว้ดังนี้

1.1.1 ผู้เชี่ยวชาญ ด้านการวิจัย จำนวน 2 คน

1.1.1.1 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก ด้านการวิจัย

หรือด้านการวัดผลประเมินผล

1.1.1.2 มีประสบการณ์การทำงานอย่างน้อย 5 ปี

1.1.2 ผู้เชี่ยวชาญ ด้านการศึกษา จำนวน 1 คน

- 1.1.2.1 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก ด้านการศึกษา
- 1.1.2.2 มีประสบการณ์การทำงานอย่างน้อย 5 ปี
- 1.1.3 ผู้เชี่ยวชาญ ด้านจิตวิทยา จำนวน 2 คน
- 1.1.3.1 สำเร็จการศึกษาระดับโท หรือปริญญาเอก ด้านจิตวิทยา ด้านการแนะแนว ด้านพฤติกรรมศาสตร์
- 1.1.3.2 มีประสบการณ์การทำงานอย่างน้อย 5 ปี
- ผู้วิจัยได้คัดเลือกผู้เชี่ยวชาญตามคุณสมบัติข้างต้นโดยการเลือกแบบเจาะจง ดังนี้
- ด้านการวิจัย จำนวน 2 คน
1. รองศาสตราจารย์ ดร.บุญชม ศรีสะอาด อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- ด้านการศึกษา จำนวน 1 คน
- รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- ด้านจิตวิทยา จำนวน 2 คน
1. พันตรีหญิง ดร.ศุภกวี เล็บขาว อาจารย์ประจำภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
2. นางสาวสมจิตร สุทธิรัตน์ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนนาปีปทุม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26
- 1.2 ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน เพื่อประเมินความสอดคล้องขององค์ประกอบและตัวชี้วัด ด้วยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้วิจัยได้กำหนดคุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิไว้ดังนี้
- 1.2.1 ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านจิตวิทยา จำนวน 4 คน
- 1.2.1.1 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท หรือปริญญาเอก ด้านจิตวิทยา ด้านการแนะแนว ด้านพฤติกรรมศาสตร์
- 1.2.1.2 มีประสบการณ์การทำงานอย่างน้อย 5 ปี
- 1.2.2 ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการศึกษา จำนวน 3 คน
- 1.2.2.1 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท หรือปริญญาเอก ด้านการศึกษา

1.2.2.2 มีประสบการณ์การทำงานอย่างน้อย 5 ปี

ผู้วิจัยได้คัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิตามคุณสมบัติข้างต้นโดยการเลือกแบบเจาะจง

ดังนี้

ด้านจิตวิทยา

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภมรพรรณ บุระยาตร์ อาจารย์ประจำ
ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทร์เพ็ญ ภูโสภาก หัวหน้าภาควิชา
จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว-คอมพิวเตอร์ศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
มหาสารคาม
3. นางเครือวัลย์ พนมหิรัญ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนนคร
ขอนแก่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25
4. นางเพ็ญประภา ชูยกระเดื่อง ครูเชี่ยวชาญ โรงเรียนขอนแก่น
วิทยายน 2 (สมาน สุเมโธ) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

ด้านการศึกษา

1. ดร.ครรชิต วรรณชา ศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม
2. นายสุดใจ สุปัญบุตร ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26
3. นางวาทีณี ทองอาสน์ รองผู้อำนวยการ ฝ่ายวิชาการ โรงเรียน
สารคามพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบคำถามการสนทนา
กลุ่ม และแบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัด

2.2 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

2.2.1 แบบคำถามการสนทนากลุ่ม

2.2.1.1 ศึกษาวิธีการจัดการสนทนากลุ่มและการสร้างแบบคำถาม
การสนทนากลุ่ม

2.2.1.2 นำข้อมูลที่ได้มาสร้างแบบคำถามการสนทนากลุ่มตามกรอบ

เนื้อหา

2.2.1.3 นำร่างแบบคำถามการสนทนากลุ่มที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่
ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหา นำข้อเสนอแนะที่
ได้มาเป็นแนวทางในการปรับปรุงคำถามการสนทนากลุ่มให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.2.1.4 ตรวจสอบคุณภาพความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ทำการวิเคราะห์ความสอดคล้องด้วยวิธีการหาค่า IOC รายข้อ ซึ่งค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ต้องมากกว่า 0.50 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) โดยแบบคำถาม การสนทนากลุ่มที่สร้างขึ้น มีค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ระหว่าง 0.80–1.00

2.2.1.5 ปรับปรุงแบบคำถามการสนทนากลุ่มตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ จัดพิมพ์แบบคำถามการสนทนากลุ่มฉบับสมบูรณ์

2.2.2 แบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัด

2.2.2.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบประเมินความเหมาะสมของ องค์ประกอบและตัวชี้วัด

2.2.2.2 นำข้อมูลที่ได้มาสร้างแบบประเมินความเหมาะสมของ องค์ประกอบและตัวชี้วัดตามกรอบเนื้อหา

2.2.2.3 นำร่างแบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบ และตัวชี้วัดที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง และความครอบคลุมของเนื้อหา นำข้อเสนอแนะที่ได้มาเป็นแนวทางในการปรับปรุงแบบประเมิน ความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.2.2.4 ตรวจสอบคุณภาพความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ทำการวิเคราะห์ความสอดคล้องด้วยวิธีการหาค่า IOC รายข้อ ซึ่งค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ต้องมากกว่า 0.50 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) โดยแบบ ประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดที่สร้างขึ้น มีค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ระหว่าง 0.80–1.00

2.2.2.5 ปรับปรุงแบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบ และตัวชี้วัดตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ จัดพิมพ์แบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบ และตัวชี้วัดฉบับสมบูรณ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือราชการจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย มหาสารคาม เพื่อเชิญผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม

3.2 ติดต่อประสานงานกับผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ตามวัน เวลา สถานที่ ตามที่กำหนดในหนังสือราชการ

4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การสนทนากลุ่ม

4.1.1 ทำการสรุปข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม

4.1.2 นำข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่เข้าร่วมการ
สนทนากลุ่มตรวจสอบและยืนยันความถูกต้อง

4.1.3 ปรับแก้ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มตามคำแนะนำของ
ผู้ทรงคุณวุฒิ

4.2 แบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัด

4.2.1 ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของแบบประเมิน

4.2.2 นำแบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดที่ได้
จากการสนทนากลุ่ม ซึ่งแบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดมีลักษณะเป็น
มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคอร์ท (Likert Scale) มีเกณฑ์การประเมินดังนี้

ระดับมากที่สุด หมายถึง องค์ประกอบและตัวชี้วัดมีความเหมาะสม

ระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง องค์ประกอบและตัวชี้วัดมีความเหมาะสมระดับมาก

ระดับปานกลาง

ระดับ 3 หมายถึง องค์ประกอบและตัวชี้วัดมีความเหมาะสม

ระดับน้อย

ระดับ 2 หมายถึง องค์ประกอบและตัวชี้วัดมีความเหมาะสม

ระดับน้อยที่สุด

ระดับ 1 หมายถึง องค์ประกอบและตัวชี้วัดมีความเหมาะสม

4.2.3 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินความเหมาะสมของ
องค์ประกอบและตัวชี้วัดโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยแปลความหมายตามเกณฑ์ Midpoint ดังนี้
(บุญชม ศรีสะอาด, 2546)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง องค์ประกอบและตัวชี้วัด
มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง องค์ประกอบและตัวชี้วัด
มีความเหมาะสมระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง องค์ประกอบและตัวชี้วัด
มีความเหมาะสมระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง องค์ประกอบและตัวชี้วัด
มีความเหมาะสมระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง องค์กรประกอบและตัวชี้วัด

มีความเหมาะสมระดับน้อยที่สุด

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

5.1 การตรวจสอบแบบคำถามการสนทนากลุ่มและแบบประเมินความเหมาะสมขององค์กรประกอบและตัวชี้วัด ได้แก่ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

5.2 การวิเคราะห์แบบประเมินความเหมาะสมขององค์กรประกอบและตัวชี้วัด ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ระยะที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครู เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 1 สร้างแบบสอบถามและเก็บข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์หาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index) เพื่อจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครู เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มีรายละเอียดการดำเนินการวิจัยดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สร้างแบบสอบถามและเก็บข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

1.1 ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนกิจกรรมแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 2,358 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนกิจกรรมแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 331 คน ได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Sampling) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.2.1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยการเทียบจำนวนประชากรกับ ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 331 คน

1.2.2 สุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ระดับภูมิภาค ประกอบด้วย ภาคกลาง ภาคใต้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ โดยใช้เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเป็นหน่วยสุ่ม ด้วยวิธีการจับฉลาก ร้อยละ 30 รวมทั้งสิ้น 13 เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ดังรายละเอียดตาราง 16

ตาราง 16 ตารางสุ่มกลุ่มตัวอย่างระดับภูมิภาคโดยใช้เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเป็นหน่วยสุ่ม

ภูมิภาค	จำนวน (เขต)	จำนวนเขต (ร้อยละ 30)	ผลการสุ่ม
1. ภาคกลาง	10 (สพม.1-10)	3	1. สพม.2 2. สพม.3 3. สพม.8
2. ภาคใต้	8 (สพม.11-18)	3	1. สพม.14 2. สพม.16 3. สพม.18
3. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	15 (สพม.19-33)	4	1. สพม.20 2. สพม.25 3. สพม.31 4. สพม.33
4. ภาคเหนือ	9 (สพม.34-42)	3	1. สพม.37 2. สพม.38 3. สพม.42
รวม	42	13	

1.2.3 สุ่มกลุ่มตัวอย่างระดับเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ด้วยวิธีการเทียบสัดส่วน โดยกำหนดให้จำนวนโรงเรียนเท่ากับจำนวนครูผู้สอนกิจกรรมแนะแนว เนื่องจากในโรงเรียนมัธยมศึกษาอย่างน้อยมีครูผู้สอนกิจกรรมแนะแนว 1 คน ด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง รวมทั้งสิ้น 331 คน รายละเอียดปรากฏดังตาราง 17

ตาราง 17 ตารางสุ่มกลุ่มตัวอย่างระดับเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา	จำนวน (โรงเรียน)	สุ่มกลุ่มตัวอย่าง (คน)
1. สพม.2	51	24
2. สพม.3	47	22
3. สพม.8	55	25
4. สพม.14	27	12
5. สพม.16	53	25
6. สพม.18	50	23
7. สพม.20	63	29
8. สพม.25	84	39
9. สพม.31	50	23
10. สพม.33	85	39
11. สพม.37	46	21
12. สพม.38	47	22
13. สพม.42	58	27
รวม	716	331

1.3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ผู้วิจัยได้กำหนดคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญไว้ดังนี้

1.3.1 ผู้เชี่ยวชาญ กลุ่มการวิจัย จำนวน 2 คน

1.3.1.1 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก ด้านการวิจัย หรือด้านการวัดผลประเมินผล

1.3.1.2 มีประสบการณ์การทำงานอย่างน้อย 5 ปี

1.3.2 ผู้เชี่ยวชาญ กลุ่มการศึกษา จำนวน 1 คน

1.3.2.1 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก ด้านการศึกษา

1.3.2.2 มีประสบการณ์การทำงานอย่างน้อย 5 ปี

1.3.3 ผู้เชี่ยวชาญ ด้านจิตวิทยา จำนวน 2 คน

1.3.3.1 สำเร็จการศึกษาระดับโท หรือปริญญาเอก ด้านจิตวิทยา ขีด้านการแนะแนว ด้านพฤติกรรมศาสตร์

1.3.3.2 มีประสบการณ์การทำงานอย่างน้อย 5 ปี

ผู้วิจัยได้คัดเลือกผู้เชี่ยวชาญตามคุณสมบัติข้างต้นโดยการเลือกแบบเจาะจง ดังนี้
ด้านการวิจัย จำนวน 2 คน

1. รองศาสตราจารย์ ดร.บุญชม ศรีสะอาด อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2. รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ด้านการศึกษา จำนวน 1 คน

รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ด้านจิตวิทยา จำนวน 2 คน

1. พันตรีหญิง ดร.ดุขฎิ เล็บขาว อาจารย์ประจำภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2. นางสาวสมจิตร สุทธินันท์ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวาปีปทุม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีทั้งหมด 65 ข้อ โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 4 ข้อ เป็นแบบสอบถามตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 48 ข้อ เป็นแบบสอบถาม

ลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคอร์ท (Likert Scale) กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ในระดับมากที่สุด	ระดับ 5 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมในปัจจุบัน/ที่พึงประสงค์
ในระดับมาก	ระดับ 4 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมในปัจจุบัน/ที่พึงประสงค์
ในระดับปานกลาง	ระดับ 3 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมในปัจจุบัน/ที่พึงประสงค์
ในระดับน้อย	ระดับ 2 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมในปัจจุบัน/ที่พึงประสงค์
ในระดับน้อยที่สุด	ระดับ 1 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมในปัจจุบัน/ที่พึงประสงค์

ตอนที่ 3 วิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูที่มีความสำคัญต่อการเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 11 ข้อ เป็นแบบสอบถามเรียงลำดับความสำคัญ

ตอนที่ 4 วิธีการพัฒนาครูที่มีความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 2 ข้อ เป็นแบบสอบถามเรียงลำดับความสำคัญและแบบสอบถามแสดงความคิดเห็น

2.2 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.2.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า

2.2.2 ร่างแบบสอบถามโดยใช้ประเด็นขององค์ประกอบและตัวชี้วัดที่ได้จากผลการศึกษาในระยะที่ 1 มาเป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถาม

2.2.3 นำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องและปรับปรุงตามคำแนะนำ

2.2.4 ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ทำการวิเคราะห์ความสอดคล้องด้วยวิธีการหาค่า IOC รายข้อ ซึ่งค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ต้องมากกว่า 0.50 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) โดยแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมีค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ระหว่าง 0.60–1.00

2.2.5 ปรับปรุง แก้ไข ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ จัดทำแบบสอบถาม และนำไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 35 คน

2.2.6 นำข้อมูลที่ได้จากการนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ หาค่าความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha) โดยค่าที่ยอมรับได้ต้องมากกว่า 0.80 ขึ้นไป โดยแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน มีค่าความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha) เท่ากับ 0.86 และแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ มีค่าความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha) เท่ากับ 0.93

2.2.7 จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ และนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือราชการในการเก็บข้อมูลจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

3.2 ติดต่อประสานงานกับทางโรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

3.3 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยการจัดส่งไปรษณีย์ และขอให้กลุ่มตัวอย่างส่งแบบสอบถามกลับมายังผู้วิจัยโดยผู้วิจัยแนบซองไปรษณีย์ไปด้วย

4. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

4.1 การตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ได้แก่ ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และค่าความเชื่อมั่น สัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ คัดแยก และเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่สมบูรณ์เท่านั้น

1.2 แบบสอบถามมาเป็นแบบสอบถามลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคอร์ท (Likert Scale) กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมในปัจจุบัน/ที่พึงประสงค์ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมในปัจจุบัน/ที่พึงประสงค์
ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมในปัจจุบัน/ที่พึงประสงค์
ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมในปัจจุบัน/ที่พึงประสงค์
ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมในปัจจุบัน/ที่พึงประสงค์
ในระดับน้อยที่สุด

1.3 บันทึกข้อมูลแบบสอบถามในโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

1.4 วิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ด้วยโปรแกรม
คอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลผลตามเกณฑ์
Midpoint ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

4.51 – 5.00 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมในปัจจุบัน/ที่พึงประสงค์
ในระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมในปัจจุบัน/ที่พึงประสงค์
ในระดับมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมในปัจจุบัน/ที่พึงประสงค์
ในระดับปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมในปัจจุบัน/ที่พึงประสงค์
ในระดับน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมในปัจจุบัน/ที่พึงประสงค์
ในระดับน้อยที่สุด

1.5 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามใน ส่วนการแสดงความคิดเห็น
โดยการสรุปเนื้อหา

2. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์
ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์หาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index) เพื่อจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. นำผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์มาคำนวณหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index) ตามสูตรค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$)
2. จัดเรียงค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index) เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการร่างโปรแกรมและคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ระยะที่ 3 การพัฒนาโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) เพื่อยกร่างโปรแกรมและคู่มือโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 2 ร่างโปรแกรมและคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยการสัมมนากลุ่มอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship)

มีรายละเอียดการดำเนินการวิจัยดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) เพื่อยกร่างโปรแกรมและคู่มือโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

1.1 การศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) เพื่อร่างโปรแกรมและคู่มือโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การเลือกโรงเรียนไว้ดังนี้

1.1.1 เป็นโรงเรียนที่ได้รับการยอมรับจากสังคมในเรื่องของการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิต

1.1.2 เป็นโรงเรียนที่ได้รับรางวัลจากหน่วยงานราชการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิต

ผู้วิจัยทำการศึกษาข้อมูลและคัดเลือกโรงเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้เพื่อทำการศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) จำนวน 3 โรงเรียน โดยทำการสัมภาษณ์ครูผู้สอนกิจกรรมแนะแนว ผู้บริหาร และนักเรียนของแต่ละโรงเรียน

1. โรงเรียนนครขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น
2. โรงเรียนศรีกระนวนวิทยาคม อำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น
3. โรงเรียนร้อยเอ็ดวิทยาลัย อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด

1.2 ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผู้วิจัยได้กำหนดคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญไว้ดังนี้

- 1.2.1 ผู้เชี่ยวชาญ กลุ่มการวิจัย จำนวน 2 คน
- 1.2.1.1 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก ด้านการวิจัย หรือด้านการวัดผลประเมินผล
- 1.2.1.2 มีประสบการณ์การทำงานอย่างน้อย 5 ปี
- 1.2.2 ผู้เชี่ยวชาญ กลุ่มการศึกษา จำนวน 1 คน
- 1.2.2.1 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก ด้านการศึกษา
- 1.2.2.2 มีประสบการณ์การทำงานอย่างน้อย 5 ปี
- 1.2.3 ผู้เชี่ยวชาญ ด้านจิตวิทยา จำนวน 2 คน
- 1.2.3.1 สำเร็จการศึกษาระดับโท หรือปริญญาเอก ด้านจิตวิทยา
ด้านการแนะแนว ด้านพฤติกรรมศาสตร์

1.2.3.2 มีประสบการณ์การทำงานอย่างน้อย 5 ปี

ผู้วิจัยได้คัดเลือกผู้เชี่ยวชาญตามคุณสมบัติข้างต้นโดยการเลือกแบบเจาะจง ดังนี้

ด้านการวิจัย จำนวน 2 คน

1. รองศาสตราจารย์ ดร.บุญชม ศรีสะอาด อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ด้านการศึกษา จำนวน 1 คน

รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ อาจารย์ประจำภาควิชา
บริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ด้านจิตวิทยา จำนวน 2 คน

1. พันตรีหญิง ดร.ศุภฎี เล็บขาว อาจารย์ประจำภาควิชาจิตวิทยา
การศึกษาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2. นางสาวสมจิตร สุทธิพันธ์ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวาปีปทุม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีการ
ปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

2.2 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

2.2.1 ศึกษาวิธีการการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

2.2.2 นำผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์

และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น เป็นข้อมูลในการสร้างคำถามในแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

2.2.3 นำร่างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์พิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ของข้อคำถาม และนำมาปรับปรุงตาม
ข้อเสนอแนะ

2.2.4 ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง
โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ทำการวิเคราะห์ความสอดคล้อง
ด้วยวิธีการหาค่า IOC รายข้อ ซึ่งค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ต้องมากกว่า 0.50 ขึ้นไป
(บุญชม ศรีสะอาด, 2545) โดยแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่สร้างขึ้น มีค่าดัชนีความสอดคล้อง
IOC ระหว่าง 0.80-1.00

2.2.5 ปรับปรุงแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ
และจัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างฉบับสมบูรณ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือราชการเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการศึกษาโรงเรียนที่มี
วิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) จากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

3.2 ติดต่อประสานงานกับโรงเรียนเพื่อนัดหมายในการศึกษาโรงเรียนที่มี
วิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)

3.3 ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ครูผู้สอนกิจกรรมแนะแนว ผู้บริหาร

และนักเรียน

4. การจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยวิเคราะห์เนื้อหา จัดกลุ่มและสรุปผลการสัมภาษณ์เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการร่างโปรแกรมและคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

5.1 การตรวจสอบคุณภาพแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ได้แก่

ดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

ขั้นตอนที่ 2 ร่างโปรแกรมและคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. ศึกษาวิธีการสร้างโปรแกรมและคู่มือ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างโปรแกรมและคู่มือ
2. นำผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น และข้อมูลการศึกษาการศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ มาเป็นข้อมูลในการร่างโปรแกรมและคู่มือ
3. นำร่างโปรแกรมและคู่มือเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอคำแนะนำและข้อเสนอแนะ

4. แก้ไขร่างโปรแกรมและคู่มือตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เสนอแนะ

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยการสัมมนากลุ่มอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship)

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

1.1 ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพแบบคำถามการสัมมนากลุ่มอิงผู้เชี่ยวชาญ และแบบประเมินความเหมาะสมของโปรแกรม ผู้วิจัยได้กำหนดคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญไว้ดังนี้

1.1.1 ผู้เชี่ยวชาญ กลุ่มการวิจัย จำนวน 2 คน

1.1.1.1 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก ด้านการวิจัย หรือด้านการ

วัดผลประเมินผล

1.1.1.2 มีประสบการณ์การทำงานอย่างน้อย 5 ปี

1.1.2 ผู้เชี่ยวชาญ กลุ่มการศึกษา จำนวน 1 คน

1.1.2.1 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก ด้านการศึกษา

1.1.2.2 มีประสบการณ์การทำงานอย่างน้อย 5 ปี

1.1.3 ผู้เชี่ยวชาญ ด้านจิตวิทยา จำนวน 2 คน

1.1.3.1 สำเร็จการศึกษาระดับโท หรือปริญญาเอก ด้านจิตวิทยา

ด้านการแนะแนว ด้านพฤติกรรมศาสตร์

1.1.3.2 มีประสบการณ์การทำงานอย่างน้อย 5 ปี

ผู้วิจัยได้คัดเลือกผู้เชี่ยวชาญตามคุณสมบัติข้างต้นโดยการเลือกแบบเจาะจง ดังนี้
ด้านการวิจัย จำนวน 2 คน

1. รองศาสตราจารย์ ดร.บุญชม ศรีสะอาด อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัย
และพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2. รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัย
และพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ด้านการศึกษา จำนวน 1 คน

รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ อาจารย์ประจำภาควิชา
บริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ด้านจิตวิทยา จำนวน 2 คน

1. พันตรีหญิง ดร.ศุภฎี เล็บขาว อาจารย์ประจำภาควิชาจิตวิทยา
การศึกษาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2. นางสาวสมจิตร สุทธิพันธ์ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวาปีปทุม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26

1.2 ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน เพื่อประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้
และความเป็นประโยชน์ของโปรแกรม โดยการสัมมนากลุ่มอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship)
ผู้วิจัยได้กำหนดคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญไว้ดังนี้

1.2.1 ผู้เชี่ยวชาญ ด้านจิตวิทยา จำนวน 4 คน

1.2.1.1 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท หรือปริญญาเอก ด้านจิตวิทยา
ด้านการแนะแนว ด้านพฤติกรรมศาสตร์

1.2.1.2 มีประสบการณ์การทำงานอย่างน้อย 5 ปี

1.2.2 ผู้เชี่ยวชาญ ด้านการศึกษา จำนวน 3 คน

1.2.2.1 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท หรือปริญญาเอก

ด้านการศึกษา

1.2.2.2 มีประสบการณ์การทำงานอย่างน้อย 5 ปี

ผู้วิจัยได้คัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิตามคุณสมบัติข้างต้นโดยการเลือกแบบเจาะจง

ดังนี้

ด้านจิตวิทยา

1. ดร.ชนิตา รุ่งเรือง อาจารย์ประจำภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
2. พันตรีหญิง ดร.ดุขุฎี เล็บขาว อาจารย์ประจำภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
3. นางกรรณิการ์ ค่ายหนองสง ครูชำนาญการพิเศษ หัวหน้างานแนะแนวการศึกษา โรงเรียนผดุงนารี อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
4. นางสาวสมจิตร สุทธิพันธ์ ครูชำนาญการพิเศษ หัวหน้างานแนะแนวการศึกษา โรงเรียนวาปีปทุม อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม

ด้านการศึกษา

1. รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
2. ดร.นิพนธ์ ยศดา ผู้อำนวยการโรงเรียนสารคามพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
3. นายสุตใจ สุปัญญาตร ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินความเหมาะสมของโปรแกรม

2.2 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

2.2.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบประเมินความเหมาะสมของโปรแกรม

2.2.2 นำข้อมูลที่ได้มาสร้างแบบประเมินความเหมาะสมของโปรแกรม

ตามกรอบเนื้อหา

2.2.3 นำร่างแบบประเมินความเหมาะสมของโปรแกรมที่สร้างขึ้นเสนอ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหา

นำข้อเสนอแนะที่ได้มาเป็นแนวทางในการปรับปรุงแบบประเมินความเหมาะสมของโปรแกรมให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.2.4 ตรวจสอบคุณภาพความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ทำการวิเคราะห์ความสอดคล้องด้วยวิธีการหาค่า IOC รายข้อ ซึ่งค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ต้องมากกว่า 0.50 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) โดยแบบประเมินความเหมาะสมของโปรแกรมที่สร้างขึ้น มีค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ระหว่าง 0.60–1.00

2.2.5 ปรับปรุงแบบประเมินความเหมาะสมของโปรแกรมตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ จัดพิมพ์แบบประเมินความเหมาะสมของโปรแกรมฉบับสมบูรณ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือราชการเพื่อเชิญผู้เชี่ยวชาญร่วมการสัมมนากลุ่มอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) จากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

3.2 ติดต่อประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญเพื่อนัดหมายวัน เวลา สถานที่ในการสัมมนากลุ่มอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship)

4. การจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การสัมมนากลุ่มอิงผู้เชี่ยวชาญ

4.1.1 ทำการสรุปข้อมูลที่ได้จากการสัมมนากลุ่มอิงผู้เชี่ยวชาญ

4.1.2 นำข้อมูลที่ได้จากการสัมมนากลุ่มอิงผู้เชี่ยวชาญส่งให้ผู้เชี่ยวชาญที่เข้าร่วมการสัมมนากลุ่มอิงผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและยืนยันความถูกต้อง

4.1.3 ปรับแก้ข้อมูลที่ได้จากการสัมมนากลุ่มอิงผู้เชี่ยวชาญตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

4.2 แบบประเมินความเหมาะสมของโปรแกรม

4.2.1 ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของแบบประเมิน

4.2.2 นำแบบประเมินความเหมาะสมของโปรแกรมที่ได้จากการสัมมนากลุ่มอิงผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งแบบประเมินความเหมาะสมของโปรแกรมมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคอร์ท (Likert Scale) มีเกณฑ์การประเมินดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์ระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์ระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์ระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้/ความเป็น
ประโยชน์ระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้/ความเป็น
ประโยชน์ระดับน้อยที่สุด

4.2.3 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินความเหมาะสมของโปรแกรม
โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป
โดยแปลความหมายตามเกณฑ์ Midpoint ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้/
ความเป็นประโยชน์ระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้/
ความเป็นประโยชน์ระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้/
ความเป็นประโยชน์ระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้/
ความเป็นประโยชน์ระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้/
ความเป็นประโยชน์ระดับน้อยที่สุด

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

5.1 การตรวจสอบคุณภาพแบบคำถามการสัมมนากลุ่มอิงผู้เชี่ยวชาญ
และแบบประเมินความเหมาะสมของโปรแกรม ได้แก่ ดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

5.2 การวิเคราะห์แบบประเมินความเหมาะสมของโปรแกรม ได้แก่ค่าเฉลี่ย
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ระยะที่ 4 การนำโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของ นักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปใช้

ขั้นตอนที่ 1 การนำโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต
ของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปใช้

ขั้นตอนที่ 2 การประเมินโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะ
ชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มีรายละเอียดการดำเนินการวิจัยดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การนำโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปใช้

1. กลุ่มเป้าหมาย

1.1 ระยะเวลาที่ 1 การเตรียมความพร้อม ได้แก่ ครูผู้สอนกิจกรรมแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 6 คน ที่สมัครใจเข้าร่วมโปรแกรม

1.2 ระยะเวลาที่ 2 การอบรม ได้แก่ ครูผู้สอนกิจกรรมแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 35 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง

1.3 ระยะเวลาที่ 3 การเรียนรู้จากการปฏิบัติงานและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ได้แก่ ครูผู้สอนกิจกรรมแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 6 คน ที่สมัครใจเข้าร่วมโปรแกรม

1.4 ระยะเวลาที่ 4 การประเมินผล ได้แก่ ครูผู้สอนกิจกรรมแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 6 คน ที่สมัครใจเข้าร่วมโปรแกรม

ขั้นตอนที่ 2 การประเมินโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การประเมินโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งการประเมินออกเป็น 3 ระยะเวลา ได้แก่ 1) การประเมินก่อนการเข้าร่วมโปรแกรม 2) การประเมินระหว่างการเข้าร่วมโปรแกรม และ 3) การประเมินหลังการเข้าร่วมโปรแกรม มีรายละเอียดดังนี้

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

1.1 ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินก่อนการเข้าร่วมโปรแกรม การประเมินระหว่างการเข้าร่วมโปรแกรม และการประเมินหลังการเข้าร่วมโปรแกรม ผู้วิจัยได้กำหนดคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญไว้ดังนี้

1.1.1 ผู้เชี่ยวชาญ กลุ่มการวิจัย จำนวน 2 คน

1.1.1.1 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก ด้านการวิจัย หรือด้านการวัดผลประเมินผล

1.1.1.2 มีประสบการณ์การทำงานอย่างน้อย 5 ปี

1.1.2 ผู้เชี่ยวชาญ กลุ่มการศึกษา จำนวน 1 คน

1.1.2.1 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก ด้านการศึกษา

1.1.2.2 มีประสบการณ์การทำงานอย่างน้อย 5 ปี

1.1.3 ผู้เชี่ยวชาญ ด้านจิตวิทยา จำนวน 2 คน

1.1.3.1 สำเร็จการศึกษาระดับโท หรือปริญญาเอก ด้านจิตวิทยา
ด้านการแนะแนว ด้านพฤติกรรมศาสตร์

1.1.3.2 มีประสบการณ์การทำงานอย่างน้อย 5 ปี

ผู้วิจัยได้คัดเลือกผู้เชี่ยวชาญตามคุณสมบัติข้างต้นโดยการเลือกแบบเจาะจง
ดังนี้

ด้านการวิจัย จำนวน 2 คน

1. รองศาสตราจารย์ ดร.บุญชม ศรีสะอาด อาจารย์ประจำภาควิชา
วิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2. รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน อาจารย์ประจำภาควิชา
วิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ด้านการศึกษา จำนวน 1 คน

รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ อาจารย์ประจำภาควิชา
บริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ด้านจิตวิทยา จำนวน 2 คน

1. พันตรีหญิง ดร.ดุขฎิ เล็บขาว อาจารย์ประจำภาควิชาจิตวิทยา
การศึกษาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2. นางสาวสมจิตร สุทธิพันธ์ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวาปีปทุม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26

1.2 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครูผู้สอนกิจกรรมแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 6 คน ที่เข้าร่วมโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนา
ผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินความรู้ก่อนและหลังการเข้า
ร่วมโปรแกรม แบบประเมินการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เข้าร่วมโปรแกรม และแบบประเมินความพึง
พอใจโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามกรอบองค์ประกอบของ
โปรแกรม

2.2 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

2.2.1 แบบประเมินความรู้ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมการจัด

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2.1.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตและวิธีการจัด
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2.2.1.2 นำข้อมูลที่ได้มาสร้างเป็นแบบประเมินความรู้ จำนวน 30 ข้อ

2.2.1.3 นำร่างแบบประเมินความรู้ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหา นำข้อเสนอแนะที่ได้มา
เป็นแนวทางในการปรับปรุงแบบทดสอบให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.2.1.4 ตรวจสอบคุณภาพความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ
5 คน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ทำการวิเคราะห์ความสอดคล้องด้วยวิธีการหาค่า IOC รายข้อ
ซึ่งค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ต้องมากกว่า 0.50 ขึ้นไป ((บุญชม ศรีสะอาด, 2545) โดยแบบ
ประเมินความรู้ที่สร้างขึ้น มีค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ระหว่าง 0.80–1.00

2.2.1.5 นำแบบประเมินความรู้ไปทดลองใช้กับครูผู้สอนกิจกรรม
แนะแนว โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ที่ไม่ใช่กลุ่ม
ตัวอย่าง 30 คน

2.2.1.6 นำผลที่ได้ไปวิเคราะห์หาคุณภาพแบบประเมินความรู้โดยการ
หาค่าความยากง่ายเป็นรายข้อ ได้ค่ายากง่ายระหว่าง 0.27–0.73 ผู้วิจัยเลือกใช้จำนวน 20 ข้อ

2.2.1.7 จากนั้นนำแบบประเมินความรู้ไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น
ทั้งฉบับ (Cronbach's Alpha) โดยค่าที่ยอมรับได้ต้องมากกว่า 0.80 ขึ้นไป โดยแบบประเมินความรู้
มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.81

2.2.2 แบบประเมินการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เข้าร่วมโปรแกรมการจัด
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2.2.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตและวิธีการจัด
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2.2.2.2 นำข้อมูลที่ได้มาสร้างแบบประเมินการเข้าร่วมกิจกรรม

2.2.2.3 นำร่างแบบประเมินการเข้าร่วมโปรแกรมที่สร้างขึ้นเสนอ
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหา
นำข้อเสนอแนะที่ได้มาเป็นแนวทางในการปรับปรุงแบบประเมินการเข้าร่วมกิจกรรมให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.2.2.4 ตรวจสอบคุณภาพความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ทำการวิเคราะห์ความสอดคล้องด้วยวิธีการหาค่า IOC รายข้อ ซึ่งค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ต้องมากกว่า 0.50 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) โดยแบบ ประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดที่สร้างขึ้น มีค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ระหว่าง 0.80–1.00

2.2.2.5 ปรับปรุงแบบประเมินการเข้าร่วมกิจกรรมตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ จัดพิมพ์แบบประเมินการเข้าร่วมกิจกรรมฉบับสมบูรณ์

2.2.3 แบบประเมินความพึงพอใจโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2.3.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการประเมิน ความพึงพอใจ

2.2.3.2 นำข้อมูลที่ได้มาสร้างแบบประเมินความพึงพอใจโปรแกรม การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามกรอบองค์ประกอบของโปรแกรม

2.2.3.3 นำร่างแบบประเมินความพึงพอใจโปรแกรมที่สร้างขึ้นเสนอ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหา นำข้อเสนอนั้นที่ได้มาเป็นแนวทางในการปรับปรุงแบบประเมินความพึงพอใจให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.2.3.4 ตรวจสอบคุณภาพความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ทำการวิเคราะห์ความสอดคล้องด้วยวิธีการหาค่า IOC รายข้อ ซึ่งค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ต้องมากกว่า 0.50 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) โดยแบบ ประเมินความพึงพอใจโปรแกรมที่สร้างขึ้น มีค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ระหว่าง 0.80–1.00

2.2.3.5 ปรับปรุงแบบประเมินความพึงพอใจโปรแกรมตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ จัดพิมพ์แบบประเมินการเข้าร่วมกิจกรรมฉบับสมบูรณ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 เก็บข้อมูลเพื่อการประเมินก่อนการเข้าร่วมโปรแกรม โดยใช้แบบประเมิน ความรู้ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรม

3.2 เก็บข้อมูลการประเมินระหว่างการเข้าร่วมโปรแกรม โดยใช้แบบประเมิน การเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เข้าร่วมโปรแกรม

3.3 เก็บข้อมูลการประเมินหลังการเข้าร่วมโปรแกรม โดยใช้แบบประเมิน ความรู้ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรม และแบบประเมินความพึงพอใจโปรแกรม

4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 แบบประเมินความรู้ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.1.1 เก็บข้อมูลแบบประเมินความรู้ก่อนการเข้าร่วมโปรแกรม ในระยะที่ 1 การเตรียมความพร้อม และเก็บข้อมูลแบบประเมินความรู้หลังการเข้าร่วมโปรแกรม ในระยะที่ 4 การประเมินผล

4.1.2 นำแบบประเมินความรู้ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมมาตรวจให้คะแนนและบันทึกข้อมูล

4.1.3 นำผลคะแนนการประเมินความรู้ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรม มาเปรียบเทียบความแตกต่างทางสถิติ

4.2 แบบประเมินการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เข้าร่วมโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.2.1 แบบประเมินการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เข้าร่วมโปรแกรม จะเก็บคะแนนจากการผลการปฏิบัติงาน 40 คะแนน การเข้าร่วมนิเทศ 30 คะแนน และการเข้าร่วมการสร้างชุมชนทางวิชาชีพ (PLC) 30 คะแนน รวม 100 คะแนน

4.2.2 นำผลคะแนนรวมการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เข้าร่วมโปรแกรม มาแปลผลตามเกณฑ์ต่อไปนี้

81 – 100 หมายถึง ผ่านการประเมินการเข้าร่วมกิจกรรม ในระดับดีมาก

71 – 80 หมายถึง ผ่านการประเมินการเข้าร่วมกิจกรรมในระดับดี

61 – 70 หมายถึง ผ่านการประเมินการเข้าร่วมกิจกรรม ในระดับค่อนข้างดี

51 – 60 หมายถึง ผ่านการประเมินการเข้าร่วมกิจกรรม ในระดับพอใช้

0 – 50 หมายถึง ไม่ผ่านการประเมินการเข้าร่วมกิจกรรม

4.3 แบบประเมินความพึงพอใจโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.3.1 ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของแบบประเมินความพึงพอใจ
โปรแกรม

4.3.2 นำแบบประเมินความพึงพอใจโปรแกรม ซึ่งแบบประเมิน
ความเหมาะสมของโปรแกรมมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคอร์ท (Likert
Scale) มีเกณฑ์การประเมินดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

4.3.3 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินความพึงพอใจโปรแกรม
โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป
โดยแปลความหมายตามเกณฑ์ Midpoint ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

5.1 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรม
ด้วย t-test (Dependent Samples t-test)

5.2 ค่าความยากง่าย

5.3 ค่าความเชื่อมั่น

พหุบัณฑิตวิทยาลัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการพัฒนาโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครู เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยขอนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมาย ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์แทนความหมายต่างๆ ดังนี้

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
D	แทน	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน
I	แทน	ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์
$PNI_{modified}$	แทน	ดัชนีความต้องการจำเป็น
N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลวิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครู เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ผลการศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครู เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ระยะที่ 2 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ระยะที่ 3 ผลการพัฒนาโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ระยะที่ 4 ผลการนำโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปใช้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 1 ผลการศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครู เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 1 ผลการศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียน และทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์องค์ประกอบและตัวชี้วัด โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

1. การศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจาก Maxwell (1981), Gazda, Childers and Brooks (1987), WHO (1994), Mangrulkar Whitman และ Posner (2001), UNESCO (2001), กรมสุขภาพจิต (2543), เทพ สงวนกิตติพันธ์ (2545) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559) โดยทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์องค์ประกอบและตัวชี้วัด โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ดังรายละเอียดปรากฏตาราง 18

ตาราง 18 องค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด
<p>1. การรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเอง และผู้อื่น หมายถึง การรับรู้จุดเด่น จุดด้อย ของตนเอง มีความภาคภูมิใจในตนเอง เข้าใจความรู้สึกผู้อื่น เห็นอกเห็นใจผู้อื่น ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถวางแผนเพื่อพัฒนาตนเอง และกำหนดเป้าหมายในชีวิต</p>	<p>1.1 การรับรู้จุดเด่นจุดด้อยและมีความภาคภูมิใจในตนเอง หมายถึง นักเรียนสามารถ บอกจุดเด่นจุดด้อย ลักษณะนิสัย ความถนัด ความสามารถ และแสดงความรู้สึกภาคภูมิใจในความสามารถ ความดีของตนเองได้</p> <p>1.2 การเข้าใจความรู้สึกผู้อื่น เห็นอกเห็นใจผู้อื่น และยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล หมายถึง นักเรียนสามารถ ยอมรับในความแตกต่างทางความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมของตนเองและผู้อื่นได้อย่างมีเหตุผล</p> <p>1.3 การวางแผนเพื่อพัฒนาตนเองและการกำหนดเป้าหมายในชีวิต หมายถึง นักเรียนสามารถกำหนดทิศทาง วางแผน และดำเนินชีวิตตามแผน ปรับปรุงตนเองเพื่อไปสู่เป้าหมายหรือความสำเร็จที่คาดหวังได้</p>
<p>2. การตัดสินใจและแก้ปัญหา หมายถึง การรับรู้สาเหตุของปัญหา เลือกวิธีในการแก้ไขปัญหา วางแผนแก้ไขปัญหอย่างเป็นระบบ เข้าใจ ยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตนเอง วิเคราะห์ แยกแยะข้อมูลข่าวสาร และเลือกรับข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ได้</p>	<p>2.1 การวิเคราะห์ แยกแยะข้อมูลข่าวสาร และเลือกรับข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ หมายถึง นักเรียนสามารถแสวงหาข้อมูลข่าวสารจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ วิเคราะห์ประโยชน์และคุณค่าของข้อมูลข่าวสาร เลือกใช้ข้อมูลข่าวสารเพื่อสร้างประโยชน์หรือความรู้ให้เกิดขึ้นกับตนเองได้</p> <p>2.2 การรับรู้สาเหตุของปัญหา การเลือกวิธีแก้ไขปัญหาและวางแผนแก้ไขปัญหอย่างเป็นระบบ หมายถึง นักเรียนสามารถบอกได้ว่าปัญหาที่เกิดขึ้นมีสาเหตุมาจากอะไร เลือกวิธีแก้ไขได้เหมาะสมปัญหา วางแผนการแก้ไขปัญหาและปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ได้</p> <p>2.3 การยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตนเอง หมายถึง นักเรียนสามารถยอมรับ ผลดีและผลเสียที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตนเองได้</p>

ตาราง 18 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด
<p>3. การจัดการอารมณ์และความเครียด หมายถึง การรับรู้สาเหตุของอารมณ์และความเครียดที่เกิดขึ้นกับตัวเอง รู้แนวทางหลีกเลี่ยงสิ่งที่จะก่อให้เกิดอารมณ์และความเครียด ควบคุมอารมณ์และความเครียดได้ เลือกทำกิจกรรมเพื่อผ่อนคลายอารมณ์และความเครียดที่เหมาะสมกับตนเอง</p>	<p>3.1 การรับรู้สาเหตุของอารมณ์และความเครียด และแนวทางหลีกเลี่ยงสิ่งที่จะทำให้เกิดอารมณ์และความเครียด หมายถึง นักเรียนสามารถบอกได้ว่าสิ่งใดหรือสถานการณ์ใดที่จะทำให้เกิดอารมณ์และความเครียดได้ และสามารถหาวิธีหลีกเลี่ยงสถานการณ์ต่างๆ เหล่านั้นได้เหมาะสมกับตนเอง</p> <p>3.2 การควบคุมอารมณ์และความเครียดที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์ต่างๆ หมายถึง นักเรียนสามารถปรับความคิดความรู้สึก อารมณ์ของตนเองที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ต่างๆ เพื่อลดการเกิดความไม่พอใจหรือความเครียดได้ และสามารถยุติสถานการณ์ต่างๆ ได้ โดยไม่มีผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น</p> <p>3.3 การผ่อนคลายอารมณ์และความเครียด หมายถึง นักเรียนสามารถเลือกทำกิจกรรมที่ตนเองชอบเพื่อผ่อนคลายอารมณ์ ความรู้สึกที่ไม่พอใจ และความเครียดได้</p>
<p>4. การติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ หมายถึง การใช้ภาษาพูด ภาษาเขียน และภาษากายเพื่อแสดงความรู้สึก ความคิดของตนเองให้ผู้อื่นรับรู้ได้ ฟังและตีความตีความจากสิ่งที่ฟังได้อย่างถูกต้อง ให้เกียรติและเคารพในสิทธิของผู้อื่น ให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของสังคม</p>	<p>4.1 การใช้ภาษาพูด ภาษาเขียน และภาษากายเพื่อแสดงความรู้สึก ความคิดของตนเองให้ผู้อื่นรับรู้ได้ ฟังและตีความได้อย่างถูกต้อง หมายถึง นักเรียนสามารถถ่ายทอดความรู้สึก ความคิด หรือความต้องการต่างๆ ให้ผู้อื่นเข้าใจได้ โดยผ่านการพูด การเขียน หรือท่าทางต่างๆ สามารถฟัง จับใจความ และตีความสิ่งที่ฟังได้อย่างถูกต้อง</p> <p>4.2 การให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม หมายถึง นักเรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่น ให้เกียรติ เคารพ และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น สื่อสารกับผู้อื่นด้วยความสุภาพและเป็นมิตร อาสาช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน และปฏิบัติตามกฎกติกาของโรงเรียนและสังคมอย่างเต็มที่</p>

จากตาราง 18 พบว่า ผลการวิเคราะห์ สังเคราะห์องค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) มี 4 องค์ประกอบ 11 ตัวชี้วัด ดังนี้

1. การรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) การรู้จักจุดเด่นจุดด้อยและมีความภาคภูมิใจในตนเอง 2) การเข้าใจความรู้สึกผู้อื่น เห็นอกเห็นใจผู้อื่น และยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล และ 3) การวางแผนเพื่อพัฒนาตนเองและการกำหนดเป้าหมายในชีวิต
2. การตัดสินใจและแก้ปัญหา ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) การวิเคราะห์แยกแยะข้อมูลข่าวสาร และเลือกรับข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ 2) การรับรู้สาเหตุของปัญหา และ 3) การยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตนเอง
3. การจัดการอารมณ์และความเครียด ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) การรับรู้สาเหตุของอารมณ์และความเครียด และแนวทางหลีกเลี่ยงสิ่งที่จะทำให้เกิดอารมณ์และความเครียด 2) การควบคุมอารมณ์และความเครียดที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์ต่างๆ และ 3) การผ่อนคลายอารมณ์และความเครียด
4. การติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ ประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) การใช้ภาษาพูด ภาษาเขียน และภาษากายเพื่อแสดงความรู้สึก ความคิดของตนเองให้ผู้อื่นรับรู้ได้ ฟังและตีความได้อย่างถูกต้อง 2) การให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

2. การศึกษาวิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครู ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จาก ธีระ ชัยยุทธยรรยง (2545), ทศพร สุวรรณปักษ์ (2550), สกล วรเจริญศรี (2550), ดิฐภัทร บวรชัย (2555) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559) โดยทำการวิเคราะห์สังเคราะห์วิธีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ประกอบด้วย 7 วิธีการ ได้แก่

1. กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติ
2. กิจกรรมการเรียนรู้แบบบรรยาย

3. กิจกรรมการเรียนรู้แบบเผชิญสถานการณ์
4. กิจกรรมการเรียนรู้โดยการสื่อความรู้สึกสะท้อนคิดความจริง
5. กิจกรรมการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา
6. กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เกม
7. กิจกรรมการเรียนรู้การฝึกปฏิบัติ

3. การศึกษาวิธีการพัฒนาครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการพัฒนาครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จาก The Alberta Teachers' Association (2016), สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541), บุญเลิศ กลิ่นรัตน์ (2542), กรมสามัญศึกษา (2543), กรมวิชาการ (2545), กิตยวดี บุญชื้อ (2546), สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550) และ ชวนคิด มะเสนะ (2559) โดยทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์วิธีการพัฒนาครู โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ประกอบด้วย 5 วิธีการ ได้แก่

1. การศึกษาดูงาน
2. การฝึกอบรม
3. การประชุมเชิงปฏิบัติการ
4. การเป็นพี่เลี้ยง
5. การนิเทศ

ขั้นตอนที่ 2 ผลการยืนยันองค์ประกอบและตัวชี้วัดด้วยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) และแบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัด โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน

1. การสนทนากลุ่ม (Focus Group)

ผลการศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครู เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยการสนทนากลุ่ม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 การกำหนดองค์ประกอบและตัวชี้วัดทักษะชีวิตของนักเรียน

1. ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทักษะชีวิตที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัย ว่ามีความสำคัญจำเป็นต่อการเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างไร

ทักษะชีวิตของนักเรียน ประกอบด้วย

1. การรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น หมายถึง การรู้จักจุดเด่นจุดด้อย ของตนเอง มีความภาคภูมิใจในตนเอง เข้าใจความรู้สึกผู้อื่น เห็นอกเห็นใจผู้อื่น ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถวางแผนเพื่อพัฒนาตนเอง และกำหนดเป้าหมายในชีวิต

2. การตัดสินใจและแก้ไขปัญหา หมายถึง การรับรู้สาเหตุของปัญหา เลือกวิธีในการแก้ไขปัญหา วางแผนแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ เข้าใจ ยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตนเอง วิเคราะห์ แยกแยะข้อมูลข่าวสาร และเลือกรับข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ได้

3. การจัดการอารมณ์และความเครียด หมายถึง การรับรู้สาเหตุของอารมณ์และความเครียดที่เกิดขึ้นกับตัวเอง รู้แนวทางหลีกเลี่ยงสิ่งที่จะก่อให้เกิดอารมณ์และความเครียด ควบคุมอารมณ์และความเครียดได้ เลือกทำกิจกรรมเพื่อผ่อนคลายอารมณ์และความเครียดที่เหมาะสมกับตนเอง

4. การติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ หมายถึง การใช้ภาษาพูด ภาษาเขียน และภาษากายเพื่อแสดงความรู้สึก ความคิดของตนเองให้ผู้อื่นรับรู้ได้ ฟังและตีความจากสิ่งที่ฟังได้อย่างถูกต้อง ให้เกียรติและเคารพในสิทธิของผู้อื่น ให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของสังคม

ผลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าองค์ประกอบทั้ง 4 องค์ประกอบ มีความเหมาะสมและมีความสำคัญจำเป็นต่อการเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยให้ปรับแก้ดังรายละเอียดต่อไปนี้

องค์ประกอบที่ 2 การตัดสินใจและแก้ไขปัญหา เป็น การวิเคราะห์ข้อมูลและการตัดสินใจแก้ปัญหา และปรับแก้ปัญหานิยามศัพท์เฉพาะ หมายถึง การวิเคราะห์แยกแยะข้อมูลเลือกรับข้อมูลที่เป็นประโยชน์ การรับรู้สาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตนเอง การตัดสินใจและการเลือกวิธีแก้ปัญหา

องค์ประกอบที่ 3 การจัดการอารมณ์และความเครียด ปรับแก้นิยามศัพท์เฉพาะ หมายถึง การรับรู้สาเหตุของอารมณ์ทางลบและความเครียดที่เกิดขึ้นกับตัวเอง การรู้แนวทางหลีกเลี่ยงสิ่งที่จะก่อให้เกิดอารมณ์ทางลบและความเครียด การควบคุมอารมณ์ การเลือกทำกิจกรรมเพื่อการผ่อนคลายที่เหมาะสมกับตนเอง

องค์ประกอบที่ 4 การติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ ปรับแก้นิยามศัพท์เฉพาะ หมายถึง การใช้ภาษาพูด ภาษาเขียน และภาษากายเพื่อแสดงความคิดความรู้สึกของตนเองให้ผู้อื่นรับรู้และเข้าใจ การฟังและการตีความจากสิ่งที่ฟังได้อย่างถูกต้อง ให้เกียรติและเคารพในสิทธิของผู้อื่น การให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของสังคม

2. ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวชี้วัดขององค์ประกอบที่ 1 การรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ว่ามีความสำคัญจำเป็นต่อการเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างไร

องค์ประกอบที่ 1 การรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ประกอบด้วย

3 ตัวชี้วัด

1. การรู้จักเด่นจุดด้อยและมีความภาคภูมิใจในตนเอง หมายถึง นักเรียนสามารถ บอกจุดเด่นจุดด้อย ลักษณะนิสัย ความถนัด ความสามารถ และแสดงความรู้สึกภาคภูมิใจในความสามารถ ความดีของตนเองได้

2. การเข้าใจความรู้สึกผู้อื่น เห็นอกเห็นใจผู้อื่น และยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล หมายถึง นักเรียนสามารถยอมรับในความแตกต่างทางความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมของตนเองและผู้อื่นได้อย่างมีเหตุผล

3. การวางแผนเพื่อพัฒนาตนเองและการกำหนดเป้าหมายในชีวิต หมายถึง นักเรียนสามารถกำหนดทิศทาง วางแผนและดำเนินชีวิตตามแผน ปรับปรุงตนเองเพื่อไปสู่เป้าหมายหรือความสำเร็จที่คาดหวังได้

ผลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าตัวชี้วัดขององค์ประกอบที่ 1 มีความเหมาะสมและมีความสำคัญจำเป็นต่อการเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยให้ปรับแก้ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตัวชี้วัดที่ 1 การรู้จักเด่นจุดด้อยและมีความภาคภูมิใจในตนเอง เป็นการรู้จักเด่นจุดด้อยและภาคภูมิใจในตนเอง และปรับแก้นิยามศัพท์เฉพาะ หมายถึง นักเรียนสามารถ บอกจุดเด่นจุดด้อย ความถนัด ความสามารถ และแสดงความรู้สึกภาคภูมิใจในความสามารถหรือความดีของตนเองได้

ตัวชี้วัดที่ 2 การเข้าใจความรู้สึกผู้อื่น เห็นอกเห็นใจผู้อื่น และยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล เป็นการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นและยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล และปรับแก้นิยามศัพท์เฉพาะ หมายถึง นักเรียนสามารถยอมรับในความแตกต่างทางความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมระหว่างตนเองและผู้อื่นได้

ตัวชี้วัดที่ 3 การวางแผนเพื่อพัฒนาตนเองและการกำหนดเป้าหมายในชีวิต เป็นการวางแผนชีวิตและการพัฒนาตนเอง และปรับแก้นิยามศัพท์เฉพาะ หมายถึง นักเรียนสามารถกำหนดเป้าหมายในชีวิต วางแผนและดำเนินชีวิตตามแผน และปรับปรุงพัฒนาตนเองเพื่อไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ได้

3. ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวชี้วัดขององค์ประกอบที่ 2 การตัดสินใจและแก้ปัญหา ว่ามีความสำคัญจำเป็นต่อการเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างไร

องค์ประกอบที่ 2 การตัดสินใจและแก้ปัญหา ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด

1. การวิเคราะห์ แยกแยะข้อมูลข่าวสาร และเลือกรับข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ หมายถึง นักเรียนสามารถแสวงหาข้อมูลข่าวสารจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ วิเคราะห์ประโยชน์ และคุณค่าของข้อมูลข่าวสาร เลือกใช้ข้อมูลข่าวสารเพื่อสร้างประโยชน์หรือความรู้ให้เกิดขึ้นกับตนเองได้

2. การรับรู้สาเหตุของปัญหา การเลือกวิธีแก้ไขปัญหาและวางแผนแก้ไข ปัญหาอย่างเป็นระบบ หมายถึง นักเรียนสามารถบอกได้ว่าปัญหาที่เกิดขึ้นมีสาเหตุมาจากอะไร เลือกวิธีแก้ไขได้เหมาะสมปัญหา วางแผนการแก้ไขปัญหาและปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ได้

3. การยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตนเอง หมายถึง นักเรียนสามารถยอมรับ ผลดีและผลเสียที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตนเองได้

ผลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าตัวชี้วัดขององค์ประกอบที่ 2 มีความเหมาะสมและมีความสำคัญจำเป็นต่อการเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยให้ปรับแก้ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตัวชี้วัดที่ 1 การวิเคราะห์ แยกแยะข้อมูลข่าวสาร และเลือกรับข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ เป็น การวิเคราะห์ข้อมูลและเลือกรับข้อมูลที่เป็นประโยชน์ และปรับแก้ นิยามศัพท์เฉพาะ หมายถึง นักเรียนสามารถหาสืบค้นข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ได้สามารถแยกแยะข้อมูลที่น่าเชื่อถือ มีประโยชน์ และนำข้อมูลเหล่านั้นมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้

ตัวชี้วัดที่ 2 การรับรู้สาเหตุของปัญหา การเลือกวิธีแก้ไขปัญหาและวางแผนแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ เป็น การรับรู้สาเหตุของปัญหาและยอมรับผลจากการกระทำ และปรับแก้ นิยามศัพท์เฉพาะ หมายถึง นักเรียนสามารถบอกสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นได้ และสามารถยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตนเองได้

ตัวชี้วัดที่ 3 การยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตนเอง เป็นการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา และปรับแก้ นิยามศัพท์เฉพาะ หมายถึง นักเรียนสามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง โดยคำนึงถึงความเหมาะสม เมื่อเกิดปัญหาหรือสถานการณ์ต่างๆ สามารถเลือกวิธีแก้ไขปัญหาที่เหมาะสมกับปัญหาที่เกิดขึ้น ไม่หลีกเลี่ยงปัญหา และสามารถวางแผนแก้ไขปัญหาได้

4. ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวชี้วัดขององค์ประกอบที่ 3 การจัดการอารมณ์และความเครียด ว่ามีความสำคัญจำเป็นต่อการเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างไร

องค์ประกอบที่ 3 การจัดการอารมณ์และความเครียด ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด

1. การรับรู้สาเหตุของอารมณ์และความเครียด และแนวทางหลีกเลี่ยงสิ่งที่จะทำให้เกิดอารมณ์และความเครียด หมายถึง นักเรียนสามารถบอกได้ว่าสิ่งใดหรือสถานการณ์ใดที่จะทำให้เกิดอารมณ์และความเครียดได้ และสามารถหาวิธีหลีกเลี่ยงสถานการณ์ต่างๆ เหล่านั้นได้เหมาะสมกับตนเอง

2. การควบคุมอารมณ์และความเครียดที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์ต่างๆ หมายถึง นักเรียนสามารถปรับความคิด ความรู้สึก อารมณ์ของตนเองที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ต่างๆ เพื่อลดการเกิดความไม่พอใจหรือความเครียดได้ และสามารถยุติสถานการณ์ต่างๆ ได้ โดยไม่มีผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

3. การผ่อนคลายอารมณ์และความเครียด หมายถึง นักเรียนสามารถเลือกทำกิจกรรมที่ตนเองชอบเพื่อผ่อนคลายอารมณ์ ความรู้สึกที่ไม่พอใจ และความเครียดได้

ผลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าตัวชี้วัดขององค์ประกอบที่ 3 มีความเหมาะสมและมีความสำคัญจำเป็นต่อการเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยให้ปรับแก้ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตัวชี้วัดที่ 1 การรับรู้สาเหตุของอารมณ์และความเครียด และแนวทางหลีกเลี่ยงสิ่งที่จะทำให้เกิดอารมณ์และความเครียด เป็น การรับรู้สาเหตุและการหลีกเลี่ยงสิ่งที่จะก่อให้เกิดอารมณ์และความเครียด และปรับแก้นิยามศัพท์เฉพาะ หมายถึง นักเรียนสามารถบอกสาเหตุของการเกิดอารมณ์ทางลบและความเครียดของตนเองได้ และสามารถบอกวิธีหลีกเลี่ยงสิ่งที่จะก่อให้เกิดอารมณ์ทางลบและความเครียดได้

ตัวชี้วัดที่ 2 การควบคุมอารมณ์และความเครียดที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์ต่างๆ เป็นการควบคุมอารมณ์ และปรับแก้นิยามศัพท์เฉพาะ หมายถึง เมื่อเกิดปัญหาหรือสถานการณ์ต่างๆ ที่ก่อให้เกิดอารมณ์ทางลบ นักเรียนสามารถกำกับความคิด ความรู้สึก อารมณ์ของตนเองเพื่อไม่ให้เกิดความเครียด ความไม่พอใจ และไม่แสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เช่น การทำร้ายตนเอง การทำร้ายผู้อื่น การทำลายข้าวของ ฯลฯ

ตัวชี้วัดที่ 3 การผ่อนคลายอารมณ์และความเครียด ปรับแก้นิยามศัพท์เฉพาะ หมายถึง นักเรียนสามารถเลือกทำกิจกรรมที่ตนเองชอบเพื่อผ่อนคลายอารมณ์ทางลบ ความรู้สึกที่ไม่พอใจ และความเครียดได้

5. ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวชี้วัดขององค์ประกอบที่ 4 การติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ ว่ามีความสำคัญจำเป็นต่อการเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างไร

องค์ประกอบที่ 4 การติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ ประกอบด้วย
2 ตัวชี้วัด

1. การใช้ภาษาพูด ภาษาเขียน และภาษากายเพื่อแสดงความรู้สึก ความคิดของตนเองให้ผู้อื่นรับรู้ได้ ฟังและตีความได้อย่างถูกต้อง หมายถึง นักเรียนสามารถถ่ายทอดความรู้สึก ความคิด หรือความต้องการต่างๆ ให้ผู้อื่นเข้าใจได้ โดยผ่านการพูด การเขียน หรือท่าทางต่างๆ สามารถฟัง จับใจความ และตีความสิ่งที่ได้ฟังได้อย่างถูกต้อง

2. การให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม หมายถึง นักเรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่น ให้เกียรติ เคารพ และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น สื่อสารกับผู้อื่นด้วยความสุภาพและเป็นมิตร อาสาช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน และปฏิบัติตามกฎกติกาของโรงเรียนและสังคมอย่างเต็มใจ

ผลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าตัวชี้วัดขององค์ประกอบที่ 4 มีความเหมาะสมและมีความสำคัญจำเป็นต่อการเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยให้ปรับแก้ตั้งรายละเอียดต่อไปนี้

ตัวชี้วัดที่ 1 การใช้ภาษาพูด ภาษาเขียน และภาษากายเพื่อแสดงความรู้สึก ความคิดของตนเองให้ผู้อื่นรับรู้ได้ ฟังและตีความได้อย่างถูกต้อง เป็น การติดต่อสื่อสารและปรับแก้ नियามศัพท์เฉพาะ หมายถึง นักเรียนสามารถถ่ายทอดความรู้สึก ความคิด หรือความต้องการต่างๆ ให้ผู้อื่นเข้าใจได้ โดยผ่านการพูด การเขียน หรือท่าทางต่างๆ สื่อสารกับผู้อื่นด้วยความสุภาพ สามารถฟัง จับใจความ และตีความจากสิ่งที่ได้ฟังได้อย่างถูกต้อง

ตัวชี้วัดที่ 2 การให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม เป็น การสร้างสัมพันธภาพ และปรับแก้ नियามศัพท์เฉพาะ หมายถึง นักเรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่น ให้เกียรติ เคารพ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น อาสาช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน และปฏิบัติตามกฎกติกาของโรงเรียนและสังคม

ผู้วิจัยได้สรุปองค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) รายละเอียดปรากฏดังตาราง 19

ตาราง 19 องค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จาก การสนทนากลุ่ม (Focus Group)

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด
<p>1. การรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเอง และผู้อื่น หมายถึง การรู้จักจุดเด่น จุดด้อย ของตนเอง มีความภาคภูมิใจในตนเอง เข้าใจความรู้สึกผู้อื่น เห็นอกเห็นใจผู้อื่น ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถวางแผนเพื่อพัฒนาตนเอง และมีการกำหนดเป้าหมายในชีวิต</p>	<p>1.1 การรู้จักจุดเด่นจุดด้อยและภาคภูมิใจในตนเอง หมายถึง นักเรียนสามารถ บอกจุดเด่นจุดด้อย ความถนัด ความสามารถ และแสดงความรู้สึกภาคภูมิใจในความสามารถ หรือความดีของตนเองได้</p> <p>1.2 การเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นและยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล หมายถึง นักเรียนสามารถยอมรับในความแตกต่างทางความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมระหว่างตนเองและผู้อื่นได้</p> <p>1.3 การวางแผนชีวิตและการพัฒนาตนเอง หมายถึง นักเรียนสามารถกำหนดเป้าหมายในชีวิต วางแผนและดำเนินชีวิตตามแผน และปรับปรุงพัฒนาตนเองเพื่อไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ได้</p>
<p>2. การวิเคราะห์ข้อมูลและการตัดสินใจแก้ปัญหา หมายถึง การวิเคราะห์แยกแยะข้อมูล เลือกรับข้อมูลที่เป็นประโยชน์ การรับรู้สาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตนเอง การตัดสินใจและการเลือกวิธีแก้ปัญหา</p>	<p>2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลและเลือกรับข้อมูลที่เป็นประโยชน์ หมายถึง นักเรียนสามารถหาสืบค้นข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ได้สามารถแยกแยะข้อมูลที่น่าเชื่อถือ มีประโยชน์ และนำข้อมูลเหล่านั้นมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้</p> <p>2.2 การรับรู้สาเหตุของปัญหาและยอมรับผลจากการกระทำ หมายถึง นักเรียนสามารถบอกสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นได้ และสามารถยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตนเองได้</p> <p>2.3 การตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา หมายถึง นักเรียนสามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง โดยคำนึงถึงความเหมาะสมเมื่อเกิดปัญหาหรือสถานการณ์ต่างๆ สามารถเลือกวิธีแก้ไขปัญหาที่เหมาะสมกับปัญหาที่เกิดขึ้น ไม่หลีกเลี่ยงปัญหา และสามารถวางแผนแก้ไขปัญหาได้</p>

ตาราง 19 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด
<p>3. การจัดการอารมณ์และความเครียด หมายถึง การรับรู้สาเหตุของอารมณ์ทางลบและความเครียดที่เกิดขึ้นกับตัวเอง การรู้แนวทางหลีกเลี่ยงสิ่งที่จะก่อให้เกิดอารมณ์ทางลบและความเครียด การควบคุมอารมณ์ การเลือกทำกิจกรรมเพื่อการผ่อนคลายที่เหมาะสมกับตนเอง</p>	<p>3.1 การรับรู้สาเหตุและการหลีกเลี่ยงสิ่งที่จะก่อให้เกิดอารมณ์และความเครียด หมายถึง นักเรียนสามารถบอกสาเหตุของการเกิดอารมณ์ทางลบและความเครียดของตนเองได้ และสามารถบอกวิธีหลีกเลี่ยงสิ่งที่จะก่อให้เกิดอารมณ์ทางลบและความเครียดได้</p> <p>3.2 การควบคุมอารมณ์ หมายถึง เมื่อเกิดปัญหาหรือสถานการณ์ต่างๆ ที่ก่อให้เกิดอารมณ์ทางลบ นักเรียนสามารถกำกับความคิด ความรู้สึก อารมณ์ของตนเองเพื่อไม่ให้เกิดความเครียด ความไม่พอใจ และไม่แสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เช่น การทำร้ายตนเอง การทำร้ายผู้อื่น การทำลายข้าวของ ฯลฯ</p> <p>3.3 การผ่อนคลายอารมณ์และความเครียด หมายถึง นักเรียนสามารถเลือกทำกิจกรรมที่ตนเองชอบเพื่อผ่อนคลายอารมณ์ทางลบ ความรู้สึกที่ไม่พอใจ และความเครียดได้</p>
<p>4. การติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ หมายถึง การใช้ภาษาพูด ภาษาเขียน และภาษากายเพื่อแสดงความคิดความรู้สึกของตนเอง ให้ผู้อื่นรับรู้และเข้าใจ การฟังและการตีความจากสิ่งที่ฟังได้อย่างถูกต้อง ให้เกียรติและเคารพในสิทธิของผู้อื่น การให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของสังคม</p>	<p>4.1 การติดต่อสื่อสาร หมายถึง นักเรียนสามารถถ่ายทอดความรู้สึก ความคิด หรือความต้องการต่างๆ ให้ผู้อื่นเข้าใจได้ โดยผ่านการพูด การเขียน หรือทำทางต่างๆ สื่อสารกับผู้อื่นด้วยความสุภาพ สามารถฟัง จับใจความ และตีความจากสิ่งที่ได้ฟังได้อย่างถูกต้อง</p> <p>4.2 การสร้างสัมพันธภาพ หมายถึง นักเรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่น ให้เกียรติ เคารพ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น อาสาช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน และปฏิบัติตามกฎกติกาของโรงเรียนและสังคม</p>

จากตาราง 19 พบว่า การสนทนากลุ่มเพื่อยืนยันองค์ประกอบและตัวชี้วัด ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นตรงกันว่า การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มี 4 องค์ประกอบ 11 ตัวชี้วัด ดังนี้

1. การรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) การรู้จักจุดเด่นจุดด้อยและภาคภูมิใจในตนเอง 2) การเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นและยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล และ 3) การวางแผนชีวิตและการพัฒนาตนเอง

2. การวิเคราะห์ข้อมูลและการตัดสินใจแก้ปัญหา ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลและเลือกรับข้อมูลที่เป็นประโยชน์ 2) การรับรู้สาเหตุของปัญหาและยอมรับผลจากการกระทำ และ 3) การตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา

3. การจัดการอารมณ์และความเครียด ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) การรับรู้สาเหตุและการหลีกเลี่ยงสิ่งทีก่อให้เกิดอารมณ์และความเครียด 2) การควบคุมอารมณ์ และ 3) การผ่อนคลายอารมณ์และความเครียด

4. การติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ ประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) การติดต่อสื่อสาร และ 2) การสร้างสัมพันธภาพ

ตอนที่ 2 การกำหนดวิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต

1. ท่านคิดว่ากิจกรรมใดบ้างที่เหมาะสมกับการเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

- 1.1 กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติ
- 1.2 กิจกรรมการเรียนรู้แบบบรรยาย
- 1.3 กิจกรรมการเรียนรู้แบบเผชิญสถานการณ์
- 1.4 กิจกรรมการเรียนรู้โดยการสื่อความรู้สึกสะท้อนคิดความจริง
- 1.5 กิจกรรมการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา
- 1.6 กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เกม
- 1.7 กิจกรรมการเรียนรู้การฝึกปฏิบัติ

ผลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าวิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เหมาะสมและสามารถเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียน ได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติ กิจกรรมการเรียนรู้แบบเผชิญสถานการณ์ กิจกรรมการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา และกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เกม และเสนอให้เพิ่มวิธีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียน ได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้ Active Learning กิจกรรมการให้คำปรึกษา และกิจกรรม

การเรียนรู้โดยการตั้งคำถาม R-C-A รวมวิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เหมาะสมและสามารถเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติ
2. กิจกรรมการเรียนรู้แบบเผชิญสถานการณ์
3. กิจกรรมการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา
4. กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เกม
5. กิจกรรมการเรียนรู้ Active Learning
6. กิจกรรมการให้คำปรึกษา
7. กิจกรรมการเรียนรู้โดยการตั้งคำถาม R-C-A

ตอนที่ 3 การกำหนดวิธีการพัฒนาครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต

1. ท่านคิดว่าวิธีการใดบ้างที่เหมาะสมกับการพัฒนาครูให้เกิดทักษะในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรใช้วิธีการใด

- 1.1 การศึกษาดูงาน
- 1.2 การอบรม
- 1.3 การประชุมเชิงปฏิบัติการ
- 1.4 การเป็นที่เลี้ยง
- 1.5 การนิเทศ

ผลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าวิธีการพัฒนาครูที่เหมาะสม ได้แก่ การฝึกอบรม การประชุมเชิงปฏิบัติการ การเป็นที่เลี้ยง การนิเทศ และเสนอให้เพิ่มวิธีการพัฒนาครู ได้แก่ การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ รวมวิธีการพัฒนาครูที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. การอบรม
2. การประชุมเชิงปฏิบัติการ
3. การเป็นที่เลี้ยง
4. การนิเทศ
5. การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

พหุ มัชฌิม ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

2. การประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัด

ผลการศึกษารายองค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยแบบประเมินองค์ประกอบและตัวชี้วัด โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ผลการศึกษารายองค์ประกอบทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยแบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัด โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน ดังรายละเอียดในตาราง 20

ตาราง 20 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมขององค์ประกอบทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้าน

องค์ประกอบทักษะชีวิตของนักเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1. การรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น	4.71	0.49	มากที่สุด
2. การวิเคราะห์ข้อมูลและการตัดสินใจแก้ปัญหา	4.57	0.53	มากที่สุด
3. การจัดการอารมณ์และความเครียด	4.57	0.53	มากที่สุด
4. การติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ	4.57	0.79	มากที่สุด
รวม	4.61	0.28	มากที่สุด

จากตาราง 20 พบว่า องค์ประกอบทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกองค์ประกอบ

2.1.1 ผลการศึกษารายองค์ประกอบด้านการรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่นของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยแบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัด โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน รายละเอียดปรากฏดังตาราง 21

ตาราง 21 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมขององค์ประกอบด้านการรับรู้ และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่นของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้าน

ด้านการรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1. การรู้จักเด่นจุดด้อยและภาคภูมิใจในตนเอง	4.57	0.53	มากที่สุด
2. การเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นและยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล	4.43	0.53	มาก
3. การวางแผนชีวิตและการพัฒนาตนเอง	4.57	0.53	มากที่สุด
รวม	4.52	0.33	มากที่สุด

จากตาราง 21 พบว่า องค์ประกอบด้านการรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่นของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายตัวชี้วัด พบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ การรู้จักเด่นจุดด้อยและภาคภูมิใจในตนเอง และการวางแผนชีวิตและการพัฒนาตนเอง และมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก จำนวน 1 ตัวชี้วัด ได้แก่ การเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นและยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล

2.1.2 ผลการศึกษาองค์ประกอบด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและตัดสินใจแก้ปัญหาของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยแบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัด โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน รายละเอียดปรากฏดังตาราง 22

พูน ปณ ทิโต ชีเว

ตาราง 22 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมขององค์ประกอบด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและตัดสินใจแก้ปัญหาของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้าน

ด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและการตัดสินใจและแก้ปัญหา	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1. การวิเคราะห์ข้อมูลและเลือกรับข้อมูลที่เป็นประโยชน์	4.57	0.53	มากที่สุด
2. การรับรู้สาเหตุของปัญหาและยอมรับผลจากการกระทำ	4.57	0.53	มากที่สุด
3. การตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา	4.57	0.53	มากที่สุด
รวม	4.57	0.32	มากที่สุด

จากตาราง 22 พบว่า องค์ประกอบด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและตัดสินใจแก้ปัญหาของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายตัวชี้วัด พบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกตัวชี้วัด

2.1.3 ผลการศึกษาขององค์ประกอบด้านการจัดการอารมณ์และความเครียดของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยแบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัด โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน รายละเอียดปรากฏดังตาราง 23

ตาราง 23 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมขององค์ประกอบด้านการจัดการอารมณ์และความเครียดของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้าน

ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1. การรับรู้สาเหตุและการหลีกเลี่ยงสิ่งที่ก่อให้เกิดอารมณ์และความเครียด	4.57	0.53	มากที่สุด
2. การควบคุมอารมณ์	4.43	0.53	มาก
3. การผ่อนคลายอารมณ์และความเครียด	4.57	0.53	มากที่สุด
รวม	4.52	0.26	มากที่สุด

จากตาราง 23 พบว่า องค์ประกอบด้านการจัดการอารมณ์และความเครียดของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายตัวชี้วัด พบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ การรับรู้สาเหตุและการหลีกเลี่ยงสิ่งที่ก่อให้เกิดอารมณ์และความเครียด และการผ่อนคลายอารมณ์และความเครียด และมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก จำนวน 1 ตัวชี้วัด ได้แก่ การควบคุมอารมณ์

2.1.4 ผลการศึกษาขององค์ประกอบด้านการติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยแบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัด โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน รายละเอียดปรากฏดังตาราง 24

พหุ ประถมศึกษา

ตาราง 24 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมขององค์ประกอบด้านการติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้าน

ด้านการติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1. การติดต่อสื่อสาร	4.57	0.53	มากที่สุด
2. การสร้างสัมพันธภาพ	4.71	0.49	มากที่สุด
โดยรวม	4.64	0.24	มากที่สุด

จากตาราง 24 พบว่า องค์ประกอบด้านการติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายตัวชี้วัด พบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกตัวชี้วัด

สรุปได้ว่า การประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 คน พบว่า องค์ประกอบและตัวชี้วัดมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากถึงระดับมากที่สุด และสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้

2.2 ผลการศึกษาวិธีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เหมาะสมกับการเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยแบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัด โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน รายละเอียดปรากฏดังตาราง 25

พูนุ ปณุกิตโต ชีเว

ตาราง 25 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมของวิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้าน

วิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1. กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติ	4.29	0.49	มาก
2. กิจกรรมการเรียนรู้แบบเผชิญสถานการณ์	4.14	0.38	มาก
3. กิจกรรมการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา	4.29	0.76	มาก
4. กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เกม	4.00	0.58	มาก
5. กิจกรรมการเรียนรู้ Active Learning	4.00	0.58	มาก
6. กิจกรรมการให้คำปรึกษา	4.29	0.49	มาก
7. กิจกรรมการเรียนรู้โดยการตั้งคำถาม R-C-A	3.86	0.38	มาก
โดยรวม	4.12	0.19	มาก

จากตาราง 25 พบว่า วิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกด้าน

สรุปได้ว่า การประเมินความเหมาะสมของวิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน พบว่า วิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้

2.3 ผลการศึกษาวิธีการพัฒนาครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยแบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัด โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน รายละเอียดปรากฏดังตาราง 26

ตาราง 26 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมของวิธีการพัฒนาครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้าน

วิธีการพัฒนาครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1. การฝึกอบรม	3.86	0.38	มาก
2. การประชุมเชิงปฏิบัติการ	4.29	0.49	มาก
3. การเป็นพี่เลี้ยง	3.71	0.49	มาก
4. การนิเทศ	4.29	0.49	มาก
5. การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	3.86	0.38	มาก
โดยรวม	4.00	0.16	มาก

จากตาราง 26 พบว่า วิธีการพัฒนาครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกด้าน

สรุปได้ว่า การประเมินความเหมาะสมของวิธีการพัฒนาครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน พบว่า วิธีการพัฒนาครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้

พูนุ ปณุกิตโต ชีเว

ระยะที่ 2 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รายละเอียดปรากฏดังตาราง 27

ตาราง 27 ค่าความถี่และค่าร้อยละ ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อมูลพื้นฐาน	N = 331	
	จำนวน	ร้อยละ
1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา	331	100
สพม. 2	24	7.12
สพม. 3	22	6.56
สพม. 8	25	7.68
สพม. 14	12	3.77
สพม. 16	25	7.40
สพม. 18	23	6.98
สพม. 20	29	8.80
สพม. 25	39	11.73
สพม. 31	23	6.98
สพม. 33	39	11.87
สพม. 37	21	6.42

ตาราง 27 (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐาน	N = 331	
	จำนวน	ร้อยละ
สพม. 38	22	6.56
สพม. 42	27	8.10
2. ขนาดโรงเรียน	331	100
โรงเรียนขนาดเล็ก (1 - 499 คน)	36	10.88
โรงเรียนขนาดกลาง (500 - 1,499 คน)	86	25.98
โรงเรียนขนาดใหญ่ (1,500 - 2,499 คน)	109	32.93
โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ (2,500 คน ขึ้นไป)	100	30.21
3. ประสบการณ์การสอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (กิจกรรมแนะแนว)	331	100
น้อยกว่า 1 ปี	17	5.14
1 - 10 ปี	124	37.46
11 - 20 ปี	106	32.02
21 - 30 ปี	36	10.88
มากกว่า 30 ปี	48	14.50
4. วุฒิการศึกษา	331	100
สำเร็จการศึกษาทางจิตวิทยา สาขาใดสาขาหนึ่ง	255	77.00
สำเร็จการศึกษาสาขาอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องทางจิตวิทยา	76	23.00

จากตาราง 27 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 331 คน เมื่อจำแนกตามสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พบว่า 3 อันดับแรก ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ร้อยละ 11.87 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ร้อยละ 11.73 และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ร้อยละ 8.80 ตามลำดับ

จำแนกผู้ตอบแบบสอบถามตามขนาดโรงเรียน พบว่า ส่วนมากเป็นผู้ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ (1,500-2,499 คน) ร้อยละ 32.93 โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ (2,500 คน ขึ้นไป)

ร้อยละ 30.21 โรงเรียนขนาดกลาง (500-1,499 คน) ร้อยละ 25.98 และโรงเรียนขนาดเล็ก (1-499 คน) ร้อยละ 10.88 ตามลำดับ

จำแนกผู้ตอบแบบสอบถามตามประสบการณ์การสอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (กิจกรรมแนะแนว) พบว่า ส่วนมากเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ทำงานระหว่าง 1-10 ปี ร้อยละ 37.46 ระหว่าง 11-20 ปี ร้อยละ 32.02 มากกว่า 30 ปี ร้อยละ 14.50 ระหว่าง 21-30 ปี ร้อยละ 10.88 และน้อยกว่า 1 ปี ร้อยละ 5.14 ตามลำดับ

และจำแนกผู้ตอบแบบสอบถามตามวุฒิการศึกษา พบว่า ส่วนมากเป็นผู้ที่สำเร็จการศึกษาทางจิตวิทยา สาขาใดสาขาหนึ่ง ร้อยละ 77 และสำเร็จการศึกษาสาขาอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องทางจิตวิทยา ร้อยละ 23 ตามลำดับ

1.2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังรายละเอียดในตาราง 28

ตาราง 28 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

องค์ประกอบ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับพฤติกรรม	\bar{X}	S.D.	ระดับพฤติกรรม
1. การรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น	3.82	0.62	มาก	4.89	0.11	มากที่สุด
2. การวิเคราะห์ข้อมูลและการตัดสินใจแก้ปัญหา	3.65	0.70	มาก	4.87	0.17	มากที่สุด
3. การจัดการอารมณ์และความเครียด	3.51	0.47	มาก	4.79	0.16	มากที่สุด
4. การติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ	3.49	0.72	ปานกลาง	4.63	0.25	มากที่สุด
รวม	3.62	0.56	มาก	4.79	0.15	มากที่สุด

จากตาราง 28 พบว่า สภาพปัจจุบันของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายองค์ประกอบพบว่าอยู่ในระดับมาก 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านการรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและการตัดสินใจ แก้ปัญหา และด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด และอยู่ในระดับปานกลาง 1 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านการติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ

และสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณารายองค์ประกอบพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกองค์ประกอบ ได้แก่ ด้านการรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและการตัดสินใจ แก้ปัญหา ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด และด้านการติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ

1.3 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น รายตัวชี้วัดและรายข้อ รายละเอียดปรากฏดังตาราง 29

ตาราง 29 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น รายตัวชี้วัดและรายข้อ

ด้านการรับรู้และเห็นคุณค่า ในตนเองและผู้อื่น	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ พฤติกรรม	\bar{X}	S.D.	ระดับ พฤติกรรม
การรู้จักเด่นจุดด้อยและภาคภูมิใจในตนเอง	3.75	0.54	มาก	4.94	0.11	มากที่สุด
1. นักเรียนของท่านสามารถบอกได้ว่าอะไรคือสิ่งที่ตนเองควรปรับปรุงแก้ไข	3.50	0.81	ปานกลาง	4.87	0.33	มากที่สุด
2. นักเรียนของท่านสามารถบอกจุดเด่นของตนเองได้	3.44	0.66	ปานกลาง	4.93	0.25	มากที่สุด
3. นักเรียนของท่านสามารถบอกความสามารถพิเศษของตนเองได้	3.83	0.73	มาก	4.96	0.19	มากที่สุด
4. นักเรียนของท่านแสดงออกถึงความภูมิใจ ดีใจ เมื่อทำงานหรือชิ้นงานที่ได้รับมอบหมายสำเร็จ	4.06	0.85	มาก	4.97	0.16	มากที่สุด
5. นักเรียนของท่านสามารถบอกความดีที่ตนเองเคยทำได้	3.92	0.76	มาก	4.95	0.21	มากที่สุด
การเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นและยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล	3.86	0.79	มาก	4.84	0.22	มากที่สุด
6. นักเรียนของท่านสามารถพูดคุยกับผู้อื่นได้ แม้ความคิดเห็นไม่ตรงกัน	3.78	0.85	มาก	4.95	0.21	มากที่สุด
7. นักเรียนของท่านสามารถยอมรับว่าทุกคนมีความแตกต่างกัน	3.78	0.85	มาก	4.67	0.47	มากที่สุด

ตาราง 29 (ต่อ)

ด้านการรับรู้และเห็นคุณค่า ในตนเองและผู้อื่น	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ พฤติกรรม	\bar{X}	S.D.	ระดับ พฤติกรรม
8. นักเรียนของท่านสามารถยอมรับ คำวิจารณ์ คำตำหนิจากผู้อื่นได้	3.86	1.02	มาก	4.94	0.25	มากที่สุด
9. นักเรียนของท่านสามารถยอมรับ ความคิดเห็นที่แตกต่างจากตนเองได้	4.02	0.72	มาก	4.98	0.15	มากที่สุด
10. นักเรียนของท่านคำนึงถึง ความรู้สึกของผู้อื่น	3.87	1.01	มาก	4.67	0.47	มากที่สุด
การวางแผนชีวิตและการพัฒนา ตนเอง	3.85	0.66	มาก	4.90	0.13	มากที่สุด
11. นักเรียนของท่านสามารถบอกได้ ว่าในอนาคตอยากศึกษาต่อสาขา/ คณะ ไต	3.95	0.74	มาก	4.95	0.22	มากที่สุด
12. นักเรียนของท่านสามารถบอกได้ ว่าในอนาคตอยากประกอบอาชีพใด	3.73	0.49	มาก	4.96	0.21	มากที่สุด
13. นักเรียนของท่านสามารถบอก แผนการดำเนินชีวิตของตนเองได้	3.52	0.52	มาก	4.67	0.47	มากที่สุด
14. นักเรียนของท่านเปิดใจและ พร้อมที่จะเรียนรู้ในสิ่งใหม่ๆ	3.98	1.02	มาก	4.96	0.19	มากที่สุด
15. นักเรียนของท่านมีความ กระตือรือร้นที่จะเรียนรู้เพื่อพัฒนา ตนเอง	4.05	1.02	มาก	4.97	0.16	มากที่สุด
รวม	3.82	0.62	มาก	4.89	0.11	มากที่สุด

จากตาราง 29 พบว่า สภาพปัจจุบันของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้าง
ทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ด้านการรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก รายตัวชี้วัดพบว่าอยู่ในระดับมากทุกตัวชี้วัด

และสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ด้านการรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณารายตัวชี้วัดพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกตัวชี้วัด

1.4 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและการตัดสินใจแก้ปัญหา รายตัวชี้วัดและรายชื่อ รายละเอียดปรากฏดังตาราง 30

ตาราง 30 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและการตัดสินใจแก้ปัญหา รายตัวชี้วัดและรายชื่อ

ด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและการตัดสินใจแก้ไขปัญหา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับพฤติกรรม	\bar{X}	S.D.	ระดับพฤติกรรม
การวิเคราะห์ข้อมูลและเลือกรับข้อมูลที่เป็นประโยชน์	3.56	0.70	มาก	4.89	0.17	มากที่สุด
1. นักเรียนของท่านมีความสามารถในการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ได้	3.71	0.51	มาก	4.95	0.21	มากที่สุด
2. นักเรียนของท่านสามารถแยกแยะข้อมูลที่น่าเชื่อถือและไม่น่าเชื่อถือได้	3.24	0.84	ปานกลาง	4.95	0.21	มากที่สุด
3. นักเรียนของท่านสามารถพิจารณาข้อมูลจากสื่อต่างๆ ก่อนที่จะเชื่อ	3.52	1.16	มาก	4.67	0.47	มากที่สุด

ตาราง 30 (ต่อ)

ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล และการตัดสินใจแก้ไขปัญหา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ พฤติกรรม	\bar{X}	S.D.	ระดับ พฤติกรรม
4. นักเรียนของท่านสามารถนำข้อมูล ที่เป็นประโยชน์ไปปรับใช้ในการ ดำเนินชีวิตได้	3.79	0.85	มาก	4.97	0.17	มากที่สุด
การรับรู้สาเหตุของปัญหาและ ยอมรับผลจากการกระทำ	3.81	0.73	มาก	4.85	0.21	มากที่สุด
5. นักเรียนของท่านสามารถบอก สาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นได้	3.88	1.02	มาก	4.94	0.24	มากที่สุด
6. นักเรียนของท่านสามารถยอมรับ กับปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้	3.54	0.53	มาก	4.92	0.26	มากที่สุด
7. นักเรียนของท่านสามารถยอมรับ ได้ว่าปัญหาที่เกิดขึ้น เกิดจากการ กระทำของตนเอง	4.06	1.02	มาก	4.67	0.47	มากที่สุด
8. นักเรียนของท่านสามารถยอมรับ ผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำของ ตนเองได้	3.76	0.85	มาก	4.86	0.35	มากที่สุด
การตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา	3.58	0.71	มาก	4.87	0.18	มากที่สุด
9. เมื่อเกิดปัญหาหรือสถานการณ์คับ ขัน นักเรียนของท่านสามารถ ตัดสินใจแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง	3.52	1.16	มาก	4.63	0.48	มากที่สุด
10. นักเรียนของท่านสามารถเลือก วิธีแก้ไขปัญหาได้เหมาะสมกับปัญหา ที่เกิดขึ้น	3.47	0.54	ปานกลาง	4.93	0.26	มากที่สุด

ตาราง 30 (ต่อ)

ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล และการตัดสินใจแก้ไขปัญหา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ พฤติกรรม	\bar{X}	S.D.	ระดับ พฤติกรรม
11. เมื่อเกิดปัญหาขึ้น นักเรียนของท่านพร้อมที่จะหาวิธีแก้ไขปัญหา ไม่หลีกเลี่ยงปัญหา	3.52	0.52	มาก	4.93	0.25	มากที่สุด
12. นักเรียนของท่านสามารถวางแผนแก้ไขปัญหาย่างเป็นขั้นตอนได้	3.79	0.85	มาก	4.98	0.15	มากที่สุด
รวม	3.65	0.70	มาก	4.87	0.17	มากที่สุด

จากตาราง 30 พบว่า สภาพปัจจุบันของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและการตัดสินใจแก้ไขปัญหา โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายตัวชี้วัดพบว่า อยู่ในระดับมากทุกตัวชี้วัด

และสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและการตัดสินใจแก้ไขปัญหา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณารายตัวชี้วัดพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกตัวชี้วัด

1.5 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด รายตัวชี้วัดและรายข้อรายละเอียดปรากฏดังตาราง 31

ตาราง 31 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดกิจกรรม พัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด ราย ตัวชี้วัดและรายข้อ

ด้านการจัดการอารมณ์และ ความเครียด	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ พฤติกรรม	\bar{X}	S.D.	ระดับ พฤติกรรม
การรับรู้สาเหตุและการหลีกเลี่ยงสิ่งที ก่อให้เกิดอารมณ์และความเครียด	3.69	0.64	มาก	4.87	0.17	มากที่สุด
1. นักเรียนของท่านสามารถบอก สถานการณ์ที่ทำให้เกิดอารมณ์ทาง ลบได้	3.77	0.80	มาก	4.91	0.28	มากที่สุด
2. นักเรียนของท่านสามารถบอกวิธี หลีกเลี่ยงสิ่งทีก่อให้เกิดอารมณ์ทาง ลบได้	3.52	0.53	มาก	4.92	0.27	มากที่สุด
3. นักเรียนของท่านสามารถบอก สถานการณ์ที่ทำให้เกิดความเครียด ได้	3.79	0.85	มาก	4.67	0.47	มากที่สุด
4. นักเรียนของท่านสามารถบอกวิธี หลีกเลี่ยงสิ่งทีก่อให้เกิดความเครียด ได้	3.69	0.84	มาก	4.98	0.15	มากที่สุด
การควบคุมอารมณ์	3.41	0.54	ปานกลาง	4.74	0.21	มากที่สุด
5. นักเรียนของท่านสามารถควบคุม อารมณ์เมื่อเกิดเหตุการณ์หรือตกอยู่ ในสถานการณ์ตึงเครียดได้	3.52	0.52	มาก	4.66	0.48	มากที่สุด
6. นักเรียนของท่านสามารถยุติ ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้ด้วยวิธีการ ประนีประนอม	2.97	0.79	ปานกลาง	4.67	0.47	มากที่สุด

ตาราง 31 (ต่อ)

ด้านการจัดการอารมณ์และ ความเครียด	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ พฤติกรรม	\bar{X}	S.D.	ระดับ พฤติกรรม
7. เมื่อเกิดสถานการณ์ที่ก่อให้เกิด อารมณ์ทางลบและความเครียด นักเรียนของท่านสามารถแสดง พฤติกรรมออกมาได้อย่างเหมาะสม ไม่ใช้ความรุนแรง	3.58	0.49	มาก	4.96	0.19	มากที่สุด
8. นักเรียนของท่านสามารถบอกวิธี จัดการความเครียดของตนเองได้	3.58	0.91	มาก	4.67	0.47	มากที่สุด
การผ่อนคลายอารมณ์และ ความเครียด	3.41	0.38	ปานกลาง	4.76	0.20	มากที่สุด
9. นักเรียนของท่านสามารถบอก กิจกรรมที่ทำเพื่อการผ่อนคลายจาก อารมณ์ทางลบและความเครียดได้	3.25	0.46	ปานกลาง	4.90	0.32	มากที่สุด
10. เมื่อเกิดอารมณ์ทางลบและ ความเครียด นักเรียนของท่าน สามารถเลือกทำกิจกรรมที่ชอบ เพื่อ การผ่อนคลายได้	3.69	0.53	มาก	4.98	0.13	มากที่สุด
11. นักเรียนของท่านสามารถบอก กิจกรรมหรืองานอดิเรกของตนเองได้	3.29	0.45	ปานกลาง	4.39	0.49	มาก
รวม	3.51	0.47	มาก	4.79	0.16	มากที่สุด

จากตาราง 31 พบว่า สภาพปัจจุบันของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้าง
ทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายตัวชี้วัดพบว่า
ตัวชี้วัดที่ 1 การรับรู้สาเหตุและการหลีกเลี่ยงสิ่งทีก่อให้เกิดอารมณ์และความเครียด อยู่ในระดับมาก และ

ตัวชี้วัดที่ 2 การควบคุมอารมณ์ และตัวชี้วัดที่ 3 การผ่อนคลายอารมณ์และความเครียด อยู่ในระดับปานกลาง

และสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณารายตัวชี้วัดพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกตัวชี้วัด

1.6 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ รายตัวชี้วัดและรายชื่อ รายละเอียดปรากฏดังตาราง 32

ตาราง 32 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ รายตัวชี้วัดและรายชื่อ

ด้านการติดต่อสื่อสาร และสร้างสัมพันธภาพ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ พฤติกรรม	\bar{X}	S.D.	ระดับ พฤติกรรม
การติดต่อสื่อสาร	3.59	0.69	มาก	4.79	0.17	มากที่สุด
1. นักเรียนของท่านสามารถพูดเพื่อสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม สุขภาพ และมีกาลเทศะ	3.55	0.89	มาก	4.91	0.29	มากที่สุด
2. นักเรียนของท่านสามารถใช้ภาษาเขียนได้อย่างเหมาะสม เข้าใจง่าย ไม่ วกวน	3.53	0.90	มาก	4.94	0.24	มากที่สุด
3. นักเรียนของท่านมีทักษะการฟัง การอ่าน และจับใจความสำคัญได้	3.27	0.44	ปานกลาง	4.34	0.47	มาก

ตาราง 32 (ต่อ)

ด้านการติดต่อสื่อสาร และสร้างสัมพันธ์ภาพ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ พฤติกรรม	\bar{X}	S.D.	ระดับ พฤติกรรม
4. นักเรียนของท่านมีกิริยาและ มารยาทที่เหมาะสม	4.03	0.73	มาก	4.97	0.18	มากที่สุด
การสร้างสัมพันธ์ภาพ	3.42	0.75	ปานกลาง	4.52	0.32	มากที่สุด
5. นักเรียนของท่านสามารถทำ กิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่น	2.99	1.28	ปานกลาง	4.34	0.47	มาก
6. นักเรียนของท่านร่วมทำกิจกรรม ต่างๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น	3.02	1.35	ปานกลาง	4.37	0.48	มาก
7. นักเรียนของท่านให้เกียรติและ เคารพผู้อื่น	3.53	0.90	มาก	4.34	0.47	มาก
8. นักเรียนของท่านช่วยเหลือเพื่อน ช่วยเหลือครู โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน	3.66	0.56	มาก	4.84	0.36	มากที่สุด
9. นักเรียนของท่านปฏิบัติตามกฎ ข้อตก ของโรงเรียน	3.26	0.46	ปานกลาง	4.34	0.47	มาก
10. นักเรียนของท่านรักษาและดูแล สิ่งของ สถานที่ ที่เป็นของส่วนรวม	4.09	0.71	มาก	4.92	0.28	มากที่สุด
รวม	3.49	0.72	ปานกลาง	4.63	0.25	มากที่สุด

จากตาราง 32 พบว่า สภาพปัจจุบันของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธ์ภาพ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณารายตัวชี้วัดพบว่า ตัวชี้วัดที่ 1 การติดต่อสื่อสาร อยู่ในระดับมาก และตัวชี้วัดที่ 2 การสร้างสัมพันธ์ภาพ อยู่ในระดับปานกลาง

และสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ด้านการติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณา
รายตัวชี้วัดพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกตัวชี้วัด

2. ผลการวิเคราะห์ความสำคัญของวิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เหมาะสมกับการจัด
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อการเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์ความสำคัญของวิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เหมาะสมกับ
การเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ด้านการรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น รายละเอียดปรากฏดังตาราง 33

ตาราง 33 ร้อยละ ลำดับความสำคัญของวิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เหมาะสมกับการเสริมสร้าง
ทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น
พื้นฐาน ด้านการรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น

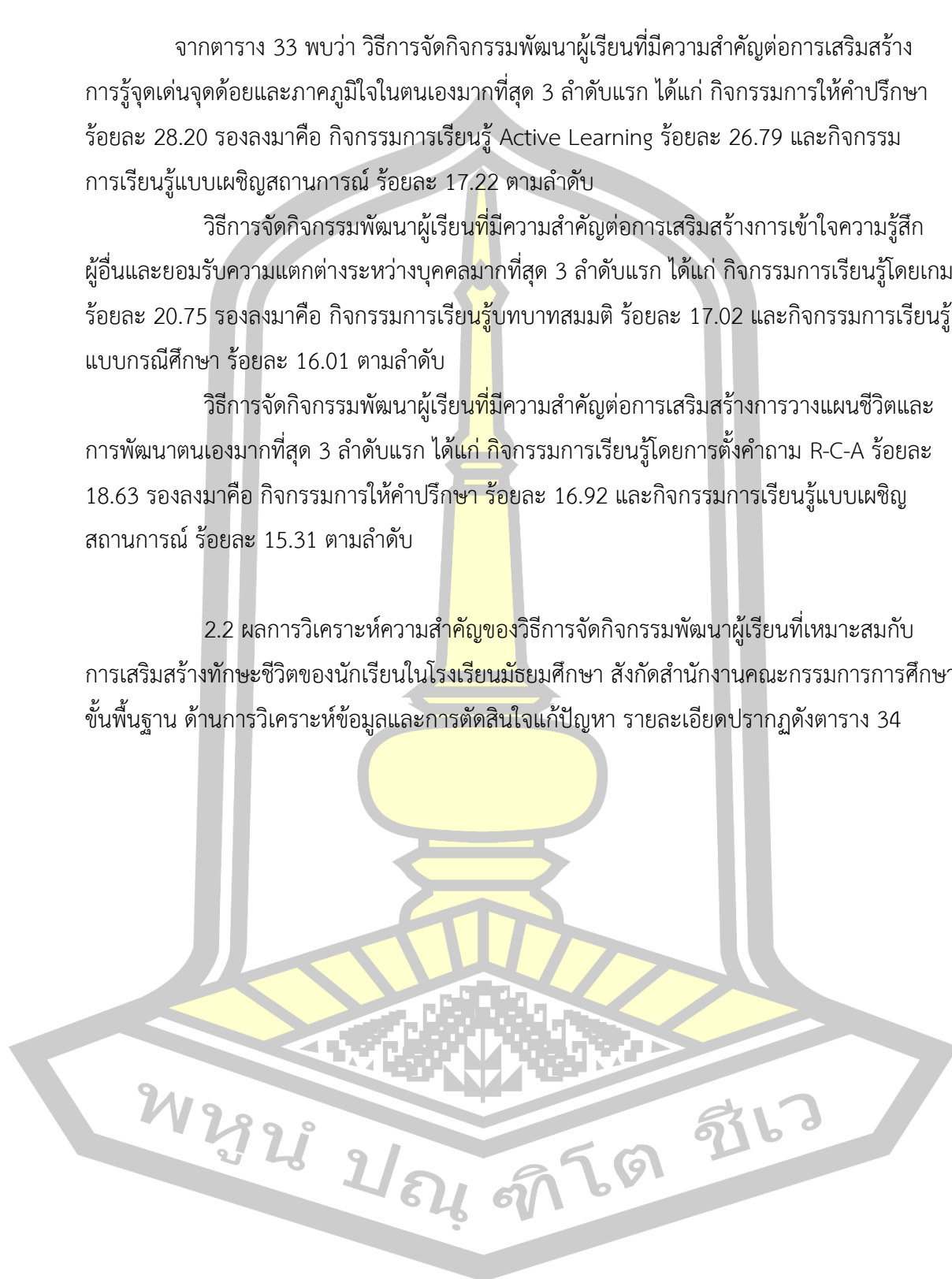
วิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียน ด้านการรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น	ตัวชี้วัด					
	1. การรู้จุดเด่น จุดด้อยและ ภาคภูมิใจใน ตนเอง		2. การเข้าใจ ความรู้สึกผู้อื่น และยอมรับ ความแตกต่าง ระหว่างบุคคล		3. การวางแผน ชีวิตและการ พัฒนาตนเอง	
	ร้อยละ	ลำดับ	ร้อยละ	ลำดับ	ร้อยละ	ลำดับ
1. กิจกรรมการเรียนรู้บทบาทสมมติ	11.98	4	17.02	2	11.28	6
2. กิจกรรมการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา	4.73	7	16.01	3	11.98	5
3. กิจกรรมการให้คำปรึกษา	28.20	1	10.67	6	16.92	2
4. กิจกรรมการเรียนรู้โดยการตั้งคำถาม R-C-A	5.94	5	14.80	4	18.63	1
5. กิจกรรมการเรียนรู้โดยเกม	5.14	6	20.75	1	11.18	7
6. กิจกรรมการเรียนรู้ Active Learning	26.79	2	9.16	7	14.70	4
7. กิจกรรมการเรียนรู้แบบเผชิญสถานการณ์	17.22	3	11.58	5	15.31	3

จากตาราง 33 พบว่า วิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีความสำคัญต่อการเสริมสร้าง การรู้จุดเด่นจุดด้อยและภาคภูมิใจในตนเองมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ กิจกรรมการให้คำปรึกษา ร้อยละ 28.20 รองลงมาคือ กิจกรรมการเรียนรู้ Active Learning ร้อยละ 26.79 และกิจกรรม การเรียนรู้แบบเผชิญสถานการณ์ ร้อยละ 17.22 ตามลำดับ

วิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีความสำคัญต่อการเสริมสร้างการเข้าใจความรู้สึก ผู้อื่นและยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้โดยเกม ร้อยละ 20.75 รองลงมาคือ กิจกรรมการเรียนรู้บทบาทสมมติ ร้อยละ 17.02 และกิจกรรมการเรียนรู้ แบบกรณีศึกษา ร้อยละ 16.01 ตามลำดับ

วิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีความสำคัญต่อการเสริมสร้างการวางแผนชีวิตและ การพัฒนาตนเองมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้โดยการตั้งคำถาม R-C-A ร้อยละ 18.63 รองลงมาคือ กิจกรรมการให้คำปรึกษา ร้อยละ 16.92 และกิจกรรมการเรียนรู้แบบเผชิญ สถานการณ์ ร้อยละ 15.31 ตามลำดับ

2.2 ผลการวิเคราะห์ความสำคัญของวิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เหมาะสมกับ การเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและการตัดสินใจแก้ปัญหา รายละเอียดปรากฏดังตาราง 34

ตาราง 34 ร้อยละ ลำดับความสำคัญของวิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เหมาะสมกับการเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและการตัดสินใจแก้ปัญหา

วิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียน การวิเคราะห์ข้อมูลและการตัดสินใจแก้ปัญหา	ตัวชี้วัด					
	1. การวิเคราะห์ข้อมูลและเลือกเก็บข้อมูลที่เป็นประโยชน์		2. การรับรู้สาเหตุของปัญหาและยอมรับผลจากการกระทำ		3. การตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา	
	ร้อยละ	ลำดับ	ร้อยละ	ลำดับ	ร้อยละ	ลำดับ
1. กิจกรรมการเรียนรู้บทบาทสมมติ	16.82	3	9.47	7	17.22	3
2. กิจกรรมการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา	5.94	7	20.04	1	23.46	1
3. กิจกรรมการให้คำปรึกษา	13.90	4	16.31	3	10.57	5
4. กิจกรรมการเรียนรู้โดยการตั้งคำถาม R-C-A	12.29	5	10.47	6	4.33	7
5. กิจกรรมการเรียนรู้โดยเกม	21.25	2	11.28	5	13.49	4
6. กิจกรรมการเรียนรู้ Active Learning	23.16	1	14.70	4	9.87	6
7. กิจกรรมการเรียนรู้แบบเผชิญสถานการณ์	6.65	6	17.72	2	21.05	2

จากตาราง 34 พบว่า วิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีความสำคัญต่อการเสริมสร้างการวิเคราะห์ข้อมูลและเลือกเก็บข้อมูลที่เป็นประโยชน์มากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้ Active Learning ร้อยละ 23.16 รองลงมาคือ กิจกรรมการเรียนรู้โดยเกม ร้อยละ 21.25 และกิจกรรมการเรียนรู้บทบาทสมมติ ร้อยละ 16.82 ตามลำดับ

วิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีความสำคัญต่อการเสริมสร้างการรับรู้สาเหตุของปัญหาและยอมรับผลจากการกระทำมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา ร้อยละ 20.04 รองลงมาคือ กิจกรรมการเรียนรู้แบบเผชิญสถานการณ์ ร้อยละ 17.72 และกิจกรรมการให้คำปรึกษา ร้อยละ 16.31 ตามลำดับ

วิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีความสำคัญต่อการเสริมสร้างการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหามากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา 23.46

รองลงมาคือ กิจกรรมการเรียนรู้แบบเผชิญสถานการณ์ 21.05 และกิจกรรมการเรียนรู้บทบาทสมมติ 17.22 ตามลำดับ

2.3 ผลการวิเคราะห์ความสำคัญของวิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เหมาะสมกับการเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด รายละเอียดปรากฏดังตาราง 35

ตาราง 35 ร้อยละ ลำดับความสำคัญของวิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เหมาะสมกับการเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด

วิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียน การจัดการอารมณ์และความเครียด	ตัวชี้วัด					
	1. การรับรู้สาเหตุและการหลีกเลี่ยงสิ่งทีก่อให้เกิดอารมณ์และความเครียด		2. การควบคุมอารมณ์		3. การผ่อนคลายอารมณ์และความเครียด	
	ร้อยละ	ลำดับ	ร้อยละ	ลำดับ	ร้อยละ	ลำดับ
1. กิจกรรมการเรียนรู้บทบาทสมมติ	10.17	7	15.61	3	11.68	4
2. กิจกรรมการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา	12.69	4	19.74	1	10.47	6
3. กิจกรรมการให้คำปรึกษา	17.82	2	12.29	4	16.72	3
4. กิจกรรมการเรียนรู้โดยการตั้งคำถาม R-C-A	15.71	3	12.19	5	10.57	5
5. กิจกรรมการเรียนรู้โดยเกม	10.47	6	11.88	6	21.95	1
6. กิจกรรมการเรียนรู้ Active Learning	11.88	5	10.78	7	18.63	2
7. กิจกรรมการเรียนรู้แบบเผชิญสถานการณ์	21.25	1	17.52	2	9.97	7

จากตาราง 35 พบว่า วิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีความสำคัญต่อการรับรู้สาเหตุและการหลีกเลี่ยงสิ่งทีก่อให้เกิดอารมณ์และความเครียดมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้แบบเผชิญสถานการณ์ ร้อยละ 21.25 รองลงมาคือ กิจกรรมการให้คำปรึกษา ร้อยละ 17.82 และกิจกรรมการเรียนรู้โดยการตั้งคำถาม R-C-A ร้อยละ 15.71 ตามลำดับ

วิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีความสำคัญต่อการเสริมสร้างการควบคุมอารมณ์มากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา ร้อยละ 19.74 รองลงมาคือ กิจกรรมการเรียนรู้แบบเผชิญสถานการณ์ ร้อยละ 17.52 และกิจกรรมการเรียนรู้บทบาทสมมติ ร้อยละ 15.61 ตามลำดับ

วิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีความสำคัญต่อการเสริมสร้างการผ่อนคลายอารมณ์และความเครียดมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้โดยเกม ร้อยละ 21.95 รองลงมาคือ กิจกรรมการเรียนรู้ Active Learning ร้อยละ 18.63 และกิจกรรมการให้คำปรึกษา ร้อยละ 16.72 ตามลำดับ

2.4 ผลการวิเคราะห์ความสำคัญของวิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เหมาะสมกับการเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ รายละเอียดปรากฏดังตาราง 36

ตาราง 36 ร้อยละ ลำดับความสำคัญของวิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เหมาะสมกับการเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ

วิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียน การติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ	ตัวชี้วัด			
	1. การติดต่อสื่อสาร		2. การสร้างสัมพันธภาพ	
	ร้อยละ	ลำดับ	ร้อยละ	ลำดับ
1. กิจกรรมการเรียนรู้บทบาทสมมติ	19.94	1	16.31	3
2. กิจกรรมการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา	12.39	4	10.37	7
3. กิจกรรมการให้คำปรึกษา	12.19	5	11.28	6
4. กิจกรรมการเรียนรู้โดยการตั้งคำถาม R-C-A	15.81	3	11.88	4
5. กิจกรรมการเรียนรู้โดยเกม	11.08	6	18.53	2
6. กิจกรรมการเรียนรู้ Active Learning	17.72	2	20.24	1
7. กิจกรรมการเรียนรู้แบบเผชิญสถานการณ์	10.88	7	11.38	5

จากตาราง 36 พบว่า วิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีความสำคัญต่อการติดต่อสื่อสารมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้บทบาทสมมติ ร้อยละ 19.94 รองลงมาคือ กิจกรรม

การเรียนรู้ Active Learning ร้อยละ 17.72 และกิจกรรมการเรียนรู้โดยการตั้งคำถาม R-C-A ร้อยละ 15.81 ตามลำดับ

วิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีความสำคัญต่อการสร้างสัมพันธภาพมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้ Active Learning ร้อยละ 20.24 รองลงมาคือ กิจกรรมการเรียนรู้โดยเกม ร้อยละ 18.53 และกิจกรรมการเรียนรู้บทบาทสมมติ ร้อยละ 16.31 ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ความสำคัญของวิธีการพัฒนาครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครู เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รายละเอียดปรากฏดังตาราง 37

ตาราง 37 ร้อยละ ลำดับความสำคัญของวิธีการพัฒนาครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เหมาะสมกับการเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

วิธีการพัฒนาครู	ร้อยละ	ลำดับ
1. การอบรม (Training)	25.63	1
2. การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop)	17.13	4
3. การเป็นพี่เลี้ยง (Mentoring)	11.80	5
4. การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC)	23.60	2
5. การนิเทศ (Classroom Observation)	21.83	3

จากตาราง 37 พบว่า วิธีการพัฒนาครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เหมาะสมกับการเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียน มากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ การอบรม (Training) ร้อยละ 25.63 รองลงมาคือ การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) ร้อยละ 23.60 และการนิเทศ (Classroom Observation) ร้อยละ 21.83 ตามลำดับ

4. ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครู เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีรายละเอียดดังนี้

4.1 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครู เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รายละเอียดปรากฏดังตาราง 38

ตาราง 38 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน (D) ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ (I) ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็น ของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

องค์ประกอบ	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน (D)	ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ (I)	I-D	PNI_{modified} (I-D)/D	ลำดับความต้องการจำเป็น
1. การรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น	3.82	4.89	1.07	0.28	3
2. การวิเคราะห์ข้อมูลและการตัดสินใจแก้ปัญหา	3.65	4.87	1.22	0.33	2
3. การจัดการอารมณ์และความเครียด	3.51	4.79	1.28	0.36	1
4. การติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ	3.49	4.63	1.14	0.33	2

จากตาราง 38 พบว่า การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุดคือ ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด ($PNI_{\text{modified}} = 0.36$) รองลงมาคือ ด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและการตัดสินใจแก้ปัญหา ($PNI_{\text{modified}} = 0.33$) ด้านการติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ ($PNI_{\text{modified}} = 0.33$) และด้านการรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ($PNI_{\text{modified}} = 0.28$) ตามลำดับ

4.2 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ดังรายละเอียดในตาราง 39

ตาราง 39 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน (D) ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ (I) ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็น ของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครู เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น

ด้านการรับรู้และเห็นคุณค่า ในตนเองและผู้อื่น	ค่าเฉลี่ย สภาพ ปัจจุบัน (D)	ค่าเฉลี่ย สภาพที่พึง ประสงค์ (I)	I-D	PNI_{modified} (I-D)/D	ลำดับ ความ ต้องการ จำเป็น
1. การรู้จักเด่นจุดด้อยและภาคภูมิใจใน ตนเอง	3.75	4.94	1.19	0.32	1
2. การเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นและยอมรับ ความแตกต่างระหว่างบุคคล	3.86	4.84	0.98	0.25	3
3. การวางแผนชีวิตและการพัฒนาตนเอง	3.85	4.90	1.05	0.27	2

จากตาราง 39 พบว่า การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ตัวชี้วัดที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุดคือ การรู้จักเด่นจุดด้อยและภาคภูมิใจในตนเอง ($PNI_{\text{modified}} = 0.32$) รองลงมาคือ การวางแผนชีวิตและการพัฒนาตนเอง ($PNI_{\text{modified}} = 0.27$) และการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นและยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ($PNI_{\text{modified}} = 0.25$) ตามลำดับ

4.3 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครู เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและการตัดสินใจแก้ปัญหา รายละเอียดปรากฏดังตาราง 40

ตาราง 40 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน (D) ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ (I) ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็น ของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครู เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและการตัดสินใจแก้ปัญหา

ด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและการตัดสินใจแก้ปัญหา	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน (D)	ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ (I)	I-D	PNI_{modified} (I-D)/D	ลำดับความต้องการจำเป็น
1. การวิเคราะห์ข้อมูลและเลือกรับข้อมูลที่เป็นประโยชน์	3.56	4.89	1.32	0.37	1
2. การรับรู้สาเหตุของปัญหาและยอมรับผลจากการกระทำ	3.81	4.85	1.04	0.27	3
3. การตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา	3.58	4.87	1.29	0.36	2

จากตาราง 40 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและการตัดสินใจแก้ปัญหา ตัวชี้วัดที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุดคือ การวิเคราะห์ข้อมูลและเลือกรับข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ($PNI_{\text{modified}} = 0.37$) รองลงมาคือ การตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา ($PNI_{\text{modified}} = 0.36$) และการรับรู้สาเหตุของปัญหาและยอมรับผลจากการกระทำ ($PNI_{\text{modified}} = 0.27$) ตามลำดับ

4.4 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครู เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด รายละเอียดปรากฏดังตาราง 41

ตาราง 41 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน (D) ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ (I) ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็น ของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครู เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด

ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน (D)	ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ (I)	I-D	PNI_{modified} (I-D)/D	ลำดับความต้องการจำเป็น
1. การรับรู้สาเหตุและการหลีกเลี่ยงสิ่งทีก่อให้เกิดอารมณ์และความเครียด	3.69	4.87	1.18	0.32	2
2. การควบคุมอารมณ์	3.41	4.74	1.33	0.39	1
3. การผ่อนคลายอารมณ์และความเครียด	3.41	4.76	1.35	0.39	1

จากตาราง 41 พบว่า การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด ตัวชี้วัดที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุดคือ การควบคุมอารมณ์ ($PNI_{\text{modified}} = 0.39$) และการผ่อนคลายอารมณ์และความเครียด ($PNI_{\text{modified}} = 0.39$) รองลงมาคือ การรับรู้สาเหตุและการหลีกเลี่ยงสิ่งทีก่อให้เกิดอารมณ์และความเครียด ($PNI_{\text{modified}} = 0.32$) ตามลำดับ

4.5 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครู เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ รายละเอียดปรากฏดังตาราง 42

พจนัน ปณ ทิโต ชิว

ตาราง 42 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน (D) ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ (I) ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็น ของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครู เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ

ด้านการติดต่อสื่อสาร และสร้างสัมพันธภาพ	ค่าเฉลี่ย สภาพ ปัจจุบัน (D)	ค่าเฉลี่ย สภาพที่พึง ประสงค์ (I)	I-D	PNI_{modified} (I-D)/D	ลำดับ ความ ต้องการ จำเป็น
1. การติดต่อสื่อสาร	3.59	4.79	1.19	0.33	1
2. การสร้างสัมพันธภาพ	3.42	4.52	1.10	0.32	2

จากตาราง 42 พบว่า การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ ตัวชี้วัดที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุดคือ การติดต่อสื่อสาร ($PNI_{\text{modified}} = 0.33$) รองลงมาคือ การสร้างสัมพันธภาพ ($PNI_{\text{modified}} = 0.32$) ตามลำดับ

ระยะที่ 3 การพัฒนาโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 1 ผลการศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) เพื่อยกร่างโปรแกรมและคู่มือโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้วิจัยได้นำผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ และค่าความต้องการจำเป็นของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นกรอบเนื้อหาในการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างในการศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ 1) โรงเรียนนครขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 2) โรงเรียนศรีกระนวนวิทยาคม อำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น และ 3) โรงเรียนร้อยเอ็ดวิทยาลัย อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. โรงเรียนนครขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ มีนักเรียน จำนวน 1,929 คน มีครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 115 คน ได้รับรางวัลผลงานนวัตกรรมระดับเขตพื้นที่การศึกษา เรื่องการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน ประจำปีการศึกษา 2555 จากสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา และรางวัลครูต้นแบบในการจัดการเรียนรู้บูรณาการทักษะชีวิต ประจำปี 2560 จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยเข้าศึกษาวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศและสัมภาษณ์ครูผู้สอนกิจกรรมแนะแนว เมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม 2562

2. โรงเรียนร้อยเอ็ดวิทยาลัย อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีนักเรียน จำนวน 3,282 คน มีครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 183 คน ได้รับคัดเลือกให้เป็นศูนย์แนะแนวต้นแบบ จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 และรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2 ประเภทดีเด่น ในการประกวดชมรม TO BE NUMBER ONE ระดับประเทศ ประจำปี 2562 ผู้วิจัยเข้าศึกษาวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศและสัมภาษณ์ครูผู้สอนกิจกรรมแนะแนว เมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2562

3. โรงเรียนศรีกระนวนวิทยาคม อำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีนักเรียน จำนวน 2,685 คน มีครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 171 คน ได้รับรางวัลชนะเลิศอันดับ 1 ประเภทดีเด่น ในการประกวดชมรม TO BE NUMBER ONE ระดับประเทศ ประจำปี 2562 ผู้วิจัยเข้าศึกษาวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ และสัมภาษณ์ครูผู้สอนกิจกรรมแนะแนว เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2562

ตอนที่ 2 การเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. ในสถานศึกษาของท่านจัดกิจกรรมแนะแนวอย่างไรเพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนเกิดทักษะชีวิตทั้ง 4 ด้าน (ด้านการรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและการตัดสินใจแก้ปัญหา ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด และด้านการติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธ์ภาพ)

“...จัดโดยการบูรณาการทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยงานแนะแนวมีบทบาทโดยตรงในการส่งเสริมให้นักเรียนเกิดทักษะชีวิต การจัดกิจกรรมโครงการต่างๆ ร่วมด้วยก็ทำให้นักเรียนเกิดทักษะที่รอบด้านสามารถช่วยเหลือตัวเองได้ในอนาคต...”

(ครูผู้สอนกิจกรรมแนะแนว, วันที่ 15 กรกฎาคม 2562 : การสัมภาษณ์)

“...เราใช้วิธีการสอนในคาบกิจกรรมแนะแนว กระตุ้นให้นักเรียนเกิดทักษะชีวิตทั้ง 4 ด้าน ด้วยการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย นอกจากนี้ยังพานักเรียนออกไปศึกษาดูงาน

และนโยบายของโรงเรียนคือให้กลุ่มสาระการเรียนรู้สอดแทรกเรื่องทักษะชีวิตในการเรียนการสอน ด้วย...”

(ครูผู้สอนกิจกรรมแนะแนว, วันที่ 23 กรกฎาคม 2562 : การสัมภาษณ์)

“...สอนในคาบกิจกรรมแนะแนว จัดกิจกรรมเสริมให้ เช่น กีฬาสี เปิดโลก อาชีพ และกิจกรรมชุมนุม เพราะนักเรียนจะได้เรียนในสิ่งที่ตนเองชอบเป็นการค้นหาตนเองไปด้วย และให้ครู 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้สอนทักษะชีวิตโดยการบูรณาการให้เข้ากับวิชาที่ตนเองสอน...”

(ครูผู้สอนกิจกรรมแนะแนว, วันที่ 31 กรกฎาคม 2562 : การสัมภาษณ์)

ผลที่ได้จากการศึกษาวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศและสัมภาษณ์ครูผู้สอนกิจกรรมแนะแนว พบว่า สถานศึกษาได้เสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนโดยการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย ได้แก่ การสอนกิจกรรมแนะแนว การสอนทักษะชีวิตโดยการบูรณาการทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมหรือโครงการพิเศษ

2. ท่านคิดว่าทักษะชีวิตของนักเรียนด้านใดที่ควรได้รับการส่งเสริมให้เกิดขึ้นกับนักเรียนมากที่สุด

“...การรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น เพราะในยุคสมัยนี้นักเรียนสามารถเข้าถึงสื่อต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว เกิดการทำตามเพื่อน หลงเชื่อคนอื่นง่าย ไม่เห็นคุณค่าในตนเอง ทำให้เดินทางผิด ถ้านักเรียนเห็นคุณค่าในตนเอง ทักษะชีวิตด้านอื่นๆ ก็จะเกิดตามด้วย...”

(ครูผู้สอนกิจกรรมแนะแนว, วันที่ 15 กรกฎาคม 2562 : การสัมภาษณ์)

“...โรงเรียนของเราเป็นโรงเรียนที่มีการแข่งขันสูง ทักษะชีวิตที่ควรส่งเสริมให้เกิดขึ้นกับนักเรียนมากที่สุดคือการจัดการอารมณ์และความเครียด เพราะนักเรียนในโรงเรียนมีความกดดันในการเรียนและได้รับความคาดหวังจากผู้ปกครองสูง นักเรียนเกิดความเครียดและมีหลายคนที่ยังตกอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้...”

(ครูผู้สอนกิจกรรมแนะแนว, วันที่ 23 กรกฎาคม 2562 : การสัมภาษณ์)

“...ทักษะชีวิตทั้ง 4 ด้าน มีความสำคัญทั้งหมด แต่ถ้าถามว่าโรงเรียนของเราควรส่งเสริมทักษะชีวิตด้านใดมากที่สุดคงเป็นด้านการรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น เพราะนักเรียนให้ความสำคัญกับเพื่อนมากจนลืมเห็นคุณค่าในตนเอง ต้องการเป็นที่ยอมรับของเพื่อน เมื่อเพื่อนชวนทำอะไรก็ตามจนเกิดปัญหาอื่นๆ ตามมา...”

(ครูผู้สอนกิจกรรมแนะแนว, วันที่ 31 กรกฎาคม 2562 : การสัมภาษณ์)

ผลที่ได้จากการศึกษาวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศและสัมภาษณ์ครูผู้สอนกิจกรรมแนะแนว พบว่า ทักษะชีวิตของนักเรียนที่ควรได้รับการส่งเสริมมากที่สุด ได้แก่ การรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น และการจัดการอารมณ์และความเครียด

3. ท่านคิดว่ากิจกรรมใดที่เหมาะสมในการเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียน (กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติ กิจกรรมการเรียนรู้แบบเผชิญสถานการณ์ กิจกรรมการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เกม กิจกรรมการเรียนรู้ Active Learning กิจกรรมการให้คำปรึกษา กิจกรรมการเรียนรู้โดยการตั้งคำถาม R-C-A และกิจกรรมอื่นๆ)

“...การจัดกิจกรรมแนะแนวสามารถใช้วิธีการทั้งหมดที่กล่าวได้ แต่ต้องดูก่อนว่าวันนี้สอนเรื่องอะไร ทักษะชีวิตด้านใด ควรเลือกให้เหมาะสมกับเนื้อหาที่สอนในแต่ละวัน...”

(ครูผู้สอนกิจกรรมแนะแนว, วันที่ 15 กรกฎาคม 2562 : การสัมภาษณ์)

“...สามารถใช้ได้ทุกกิจกรรม เนื่องจากกิจกรรมแนะแนวของเราเป็นวิชาที่ต้องทำให้นักเรียนเข้าใจตนเอง เข้าใจผู้อื่น อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข เพียงแต่ควรเลือกกิจกรรมกับเนื้อหาที่จะสอนให้เหมาะสม...”

(ครูผู้สอนกิจกรรมแนะแนว, วันที่ 23 กรกฎาคม 2562 : การสัมภาษณ์)

“...ส่วนมากโรงเรียนของเราเน้นการจัดกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติ ซึ่งกิจกรรมที่กล่าวมาข้างต้น ก็เป็นกิจกรรมที่เราใช้สอนนักเรียนอยู่แล้ว และเน้นการให้คำปรึกษาเพราะนักเรียนเมื่อมีปัญหา ก็จะเข้ามาขอคำปรึกษาจากครู...”

(ครูผู้สอนกิจกรรมแนะแนว, วันที่ 31 กรกฎาคม 2562 : การสัมภาษณ์)

ผลที่ได้จากการศึกษาวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศและสัมภาษณ์ครูผู้สอนกิจกรรมแนะแนว พบว่า กิจกรรมที่เหมาะสมในการเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียน ได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติ กิจกรรมการเรียนรู้แบบเผชิญสถานการณ์ กิจกรรมการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เกม กิจกรรมการเรียนรู้ Active Learning กิจกรรมการให้คำปรึกษา และกิจกรรมการเรียนรู้โดยการตั้งคำถาม R-C-A

4. ท่านคิดว่าวิธีการพัฒนาครูวิธีการใดที่สามารถพัฒนาครูเพื่อจัดกิจกรรม
 แน่แนวให้นักเรียนเกิดทักษะชีวิต (การฝึกอบรม การประชุมเชิงปฏิบัติการ การเป็นพี่เลี้ยง การนิเทศ
 การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และวิธีการพัฒนาครูอื่นๆ)

“...ก่อนอื่นเลยต้องให้ความรู้แก่ครูแนวก่อน โดยการอบรมหรือ
 ประชุมเชิงปฏิบัติการก็ได้ แล้วก็ให้ครูนำความรู้ที่ได้ไปจัดกิจกรรมให้นักเรียน จากนั้นก็ให้ครู
 ไปรวมกลุ่มกันโดยการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นร่วมกัน และติดตามผล
 การจัดกิจกรรมด้วยการนิเทศ...”

(ครูผู้สอนกิจกรรมแนวก่อน, วันที่ 15 กรกฎาคม 2562 : การสัมภาษณ์)

“...การพัฒนาครูให้มีความสามารถในการจัดกิจกรรมแนวก่อนให้นักเรียนเกิด
 ทักษะชีวิต วิธีการที่สำคัญคือ การอบรมให้ความรู้ การนิเทศ การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ...”

(ครูผู้สอนกิจกรรมแนวก่อน, วันที่ 23 กรกฎาคม 2562 : การสัมภาษณ์)

“...วิธีการที่ดีที่สุดคืออบรมให้ความรู้ครู จากนั้นต้องมีพี่เลี้ยง มีการนิเทศ
 ติดตาม และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันโดยการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ...”

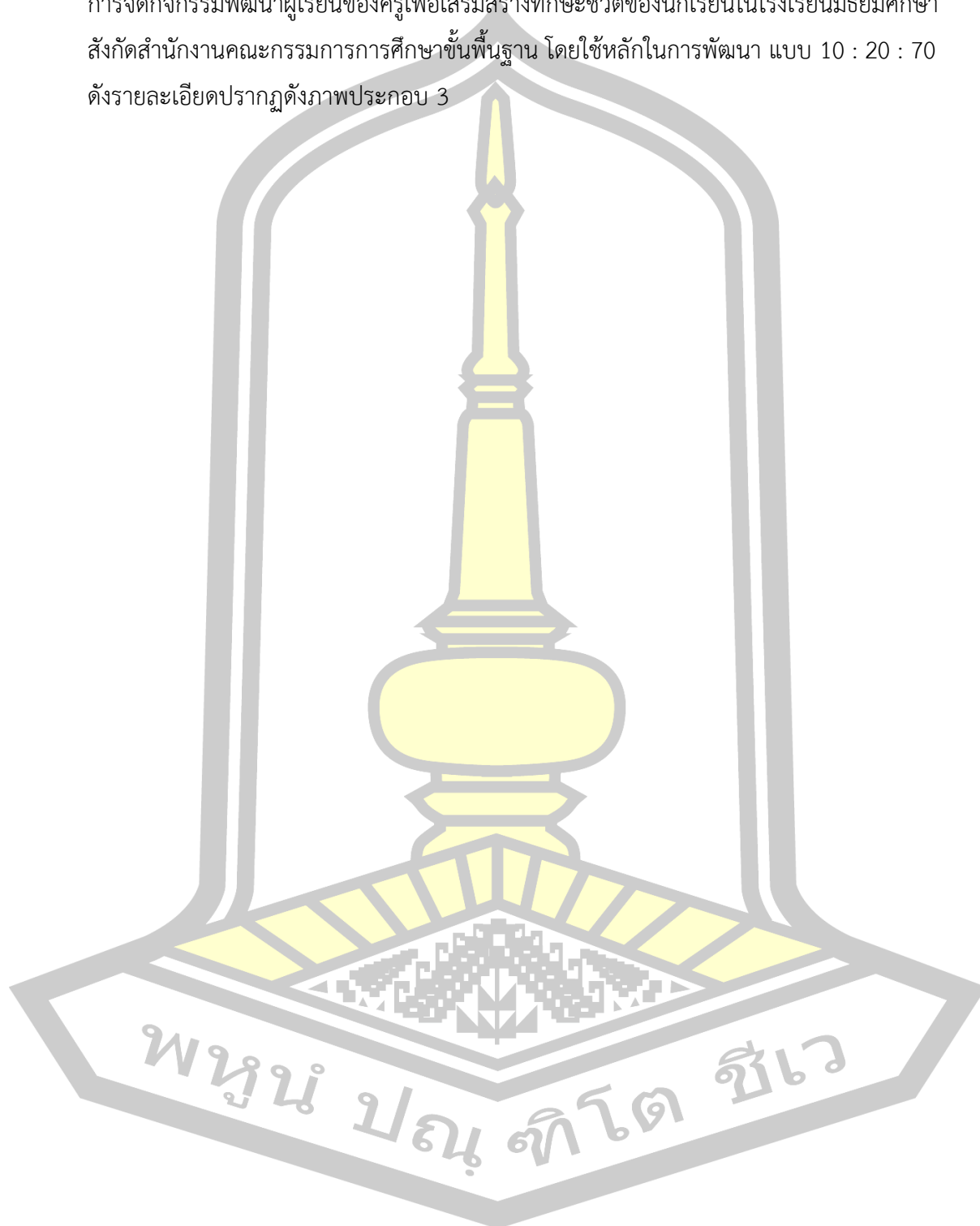
(ครูผู้สอนกิจกรรมแนวก่อน, วันที่ 31 กรกฎาคม 2562 : การสัมภาษณ์)

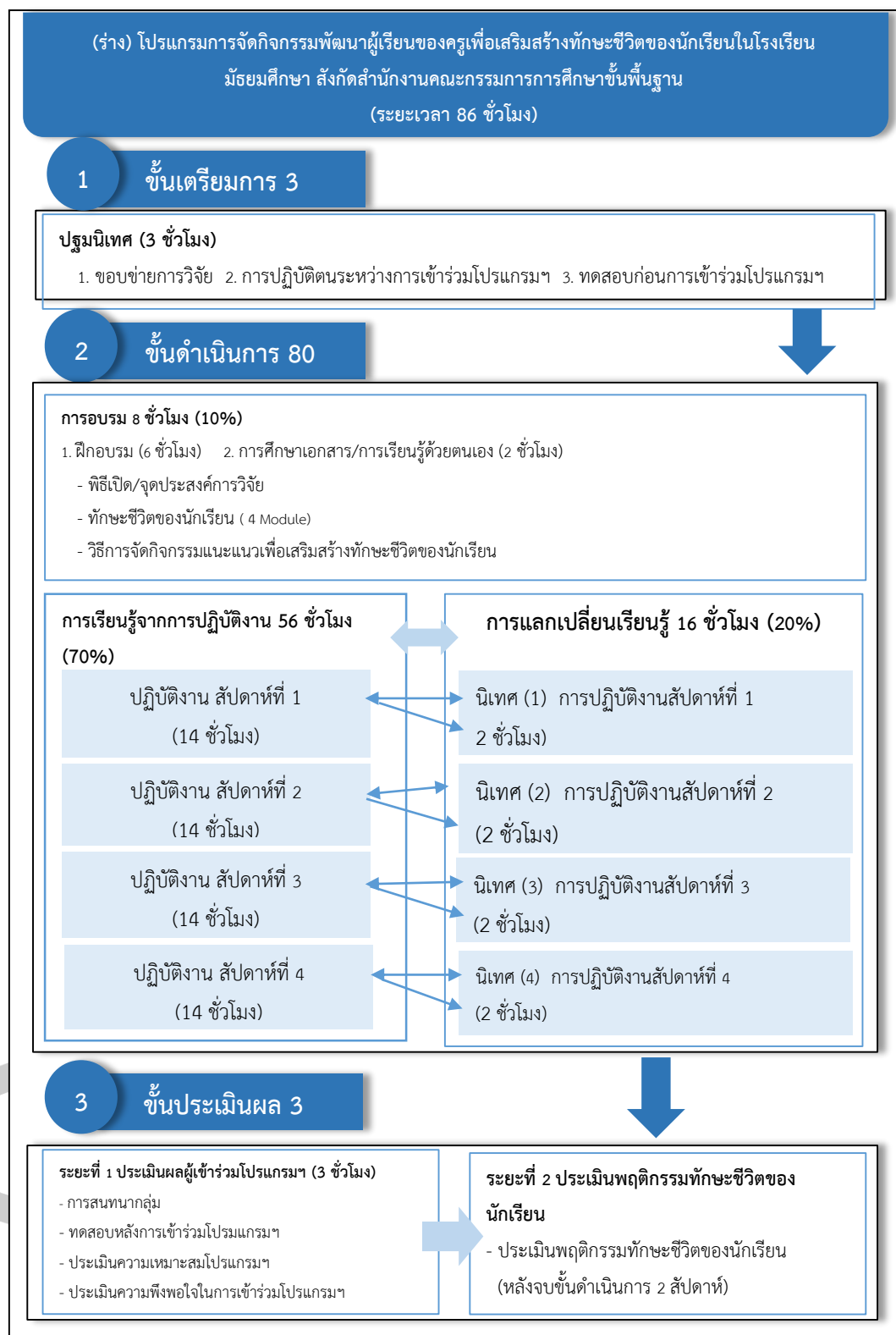
ผลที่ได้จากการศึกษาวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศและสัมภาษณ์ครูผู้สอนกิจกรรม
 แน่แนว พบว่า วิธีการพัฒนาครูเพื่อจัดกิจกรรมแนวก่อนให้นักเรียนเกิดทักษะชีวิต ได้แก่ การอบรม
 การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และการนิเทศ

ขั้นตอนที่ 2 ผลการร่างโปรแกรมและคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครู
 เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
 ขั้นพื้นฐาน

ผู้วิจัยได้นำผลการศึกษาระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัด
 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด
 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย องค์ประกอบและตัวชี้วัดของทักษะชีวิต
 วิธีการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน วิธีการพัฒนาครู และองค์ประกอบของโปรแกรม นำผลการศึกษาระยะ
 ที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อ
 เสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น
 พื้นฐาน ประกอบด้วย สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น และนำผล

ในระยะที่ 3 การศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ มาเป็นกรอบในการร่างโปรแกรมและคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้หลักในการพัฒนา แบบ 10 : 20 : 70 ดังรายละเอียดปรากฏดังภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 (ร่าง) โปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของ
โปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยการสัมมนากลุ่มอิงผู้เชี่ยวชาญ
(Connoisseurship)

1. การสัมมนากลุ่มอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) โดยผู้เชี่ยวชาญ 7 คน
แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาและด้านจิตวิทยา ในขั้นตอนนี้เป็นการนำร่าง
โปรแกรมที่พัฒนาขึ้นในข้างต้นให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ประเมิน และให้ข้อเสนอแนะ เพื่อแก้ไข
โปรแกรมให้เกิดความสมบูรณ์และสามารถนำไปใช้ได้จริง

ผลที่ได้จากการสัมมนากลุ่มอิงผู้เชี่ยวชาญ ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่า

1. ให้ทบทวนขั้นตอนการดำเนินการโปรแกรมปรับเปลี่ยนจาก 3 ขั้นตอน
เป็น 4 ระยะ โดยให้แต่ละระยะการดำเนินการโปรแกรมมีความต่อเนื่องกัน
2. ให้ทบทวนการวิธีการประเมินผลและเกณฑ์การประเมินผลให้สอดคล้อง
กัน และแบ่งเป็น การประเมินผลก่อนการเข้าร่วมโปรแกรม การประเมินผลระหว่างการเข้าร่วม
โปรแกรม และการประเมินผลหลังการเข้าร่วมโปรแกรม
3. ให้เพิ่มรายละเอียดต่างๆ ให้ครบถ้วน และสร้างเป็นตารางสรุปรายละเอียด
ในแต่ละระยะการดำเนินการโปรแกรม

จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยได้ปรับแก้โปรแกรมและคู่มือการจัด
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีรายละเอียดดังนี้

โปรแกรมและคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของ
นักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สร้างขึ้น
โดยใช้หลักในการพัฒนา แบบ 10:20:70 ประกอบด้วย การอบรม ร้อยละ 10 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้
ร้อยละ 20 และการเรียนรู้จากการปฏิบัติงาน ร้อยละ 70 โดยองค์ประกอบของโปรแกรม
ประกอบด้วย 1) หลักการและเป้าหมายของโปรแกรม 2) จุดมุ่งหมายของโปรแกรม 3) เนื้อหาของ
โปรแกรม 4) กิจกรรมการพัฒนา และ 5) การประเมินผลโปรแกรม มีรายละเอียดดังนี้

1. หลักการและเป้าหมายของโปรแกรม

โปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียน
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นโปรแกรมที่ได้รับ
การพัฒนาจากการวิจัยในรูปแบบการวิจัยและพัฒนา (R&D) โดยผ่านการตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไข
โดยคณะผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถในด้านการศึกษาและด้านจิตวิทยา เหมาะสำหรับ
ครูผู้สอนกิจกรรมแนะแนวและเมื่อผ่านการเข้าร่วมโปรแกรมฯ นี้แล้ว ครูผู้สอนกิจกรรมแนะแนว

สามารถนำความรู้ที่ได้จากการเข้าร่วมโปรแกรมฯ ไปใช้ในการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตให้แก่นักเรียนได้

องค์ประกอบของโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยการดำเนินการโปรแกรม 4 ระยะ 12 ขั้นตอน

2. จุดมุ่งหมายของโปรแกรม

ครูผู้สอนกิจกรรมแนะแนว มีความรู้ ความเข้าใจและมีความสามารถในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. เนื้อหาของโปรแกรม

โปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยเนื้อหาที่สำคัญ ได้แก่

1. เนื้อหาเกี่ยวกับทักษะชีวิตของนักเรียน 4 Module ได้แก่ 1) Module 1 การรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น 2) Module 2 การวิเคราะห์ข้อมูลและการตัดสินใจแก้ไขปัญหา 3) Module 3 การจัดการอารมณ์และความเครียด 4) Module 4 การติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ

2. เนื้อหาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียน ได้แก่ 1) กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติ 2) กิจกรรมการเรียนรู้แบบเผชิญสถานการณ์ 3) กิจกรรมการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา 4) กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เกม 5) กิจกรรมการเรียนรู้ Active Learning 6) กิจกรรมการให้คำปรึกษา และ 7) กิจกรรมการเรียนรู้โดยการตั้งคำถาม R-C-A

4. กิจกรรมการพัฒนา

1. กิจกรรมการพัฒนา

กิจกรรมพัฒนาครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่

1. การอบรม
2. การนิเทศ
3. การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC
4. การเรียนรู้ด้วยตนเอง
5. การฝึกปฏิบัติ

6. การประชุม

7. การบรรยาย

8. การระดมสมอง

9. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

2. เครื่องมือ/สื่อ

2.1 ชุดเอกสารข้อมูลการวิจัย

2.2 ชุดเอกสารประกอบการอบรม

2.3 แบบประเมินความรู้ ก่อน – หลัง การเข้าร่วมโปรแกรมการจัดกิจกรรม

พัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.4 แบบบันทึกผลการจัดกิจกรรม

2.5 แบบนิเทศการจัดกิจกรรม

2.6 แบบสังเกตการจัดกิจกรรม

2.7 แบบบันทึกกิจกรรม PLC

2.8 แบบประเมินการเข้าร่วมกิจกรรม

2.9 แบบประเมินความพึงพอใจในการเข้าร่วมการฝึกอบรม

2.10 แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโปรแกรมการจัดกิจกรรม

พัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

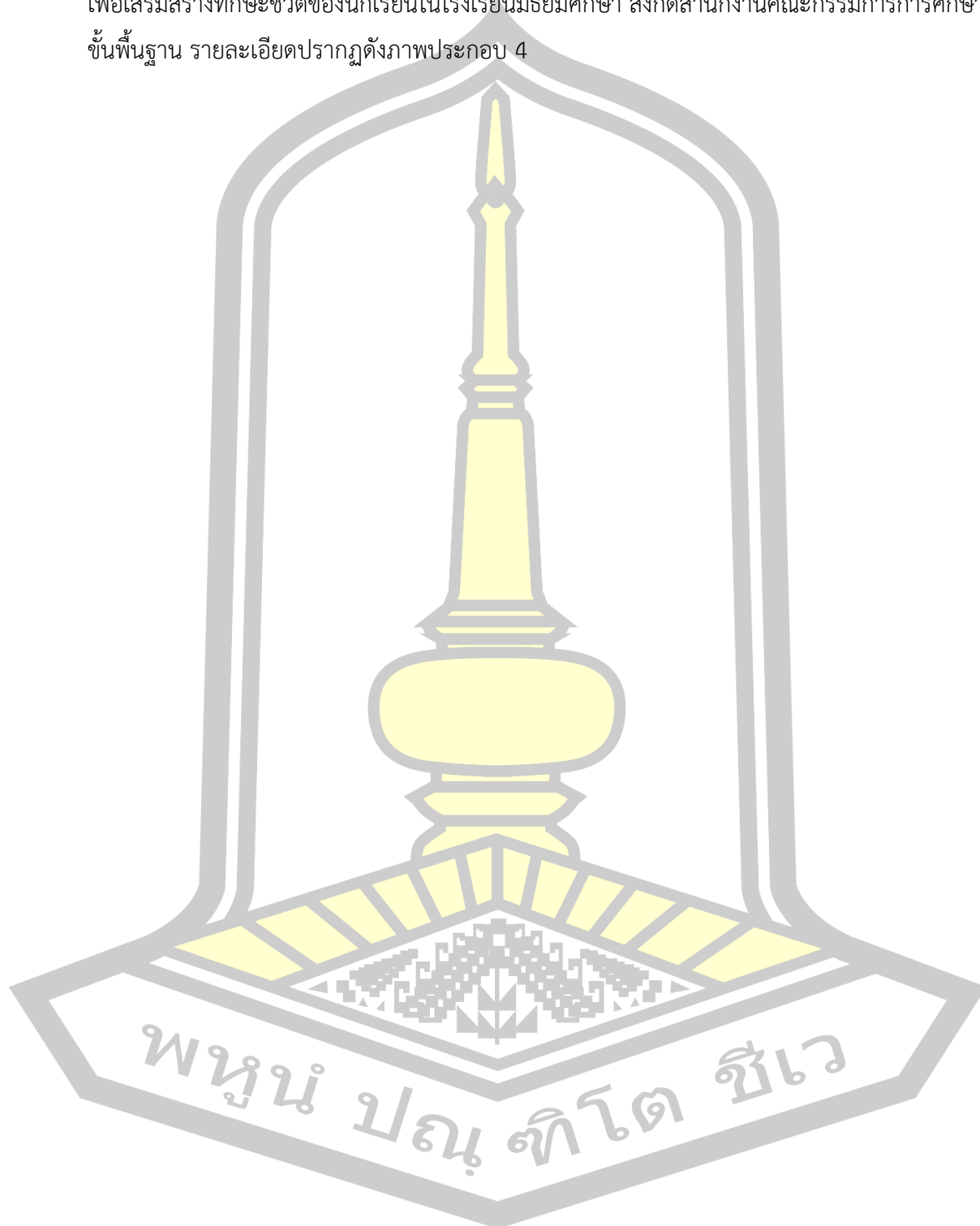
5. การประเมินผลโปรแกรม

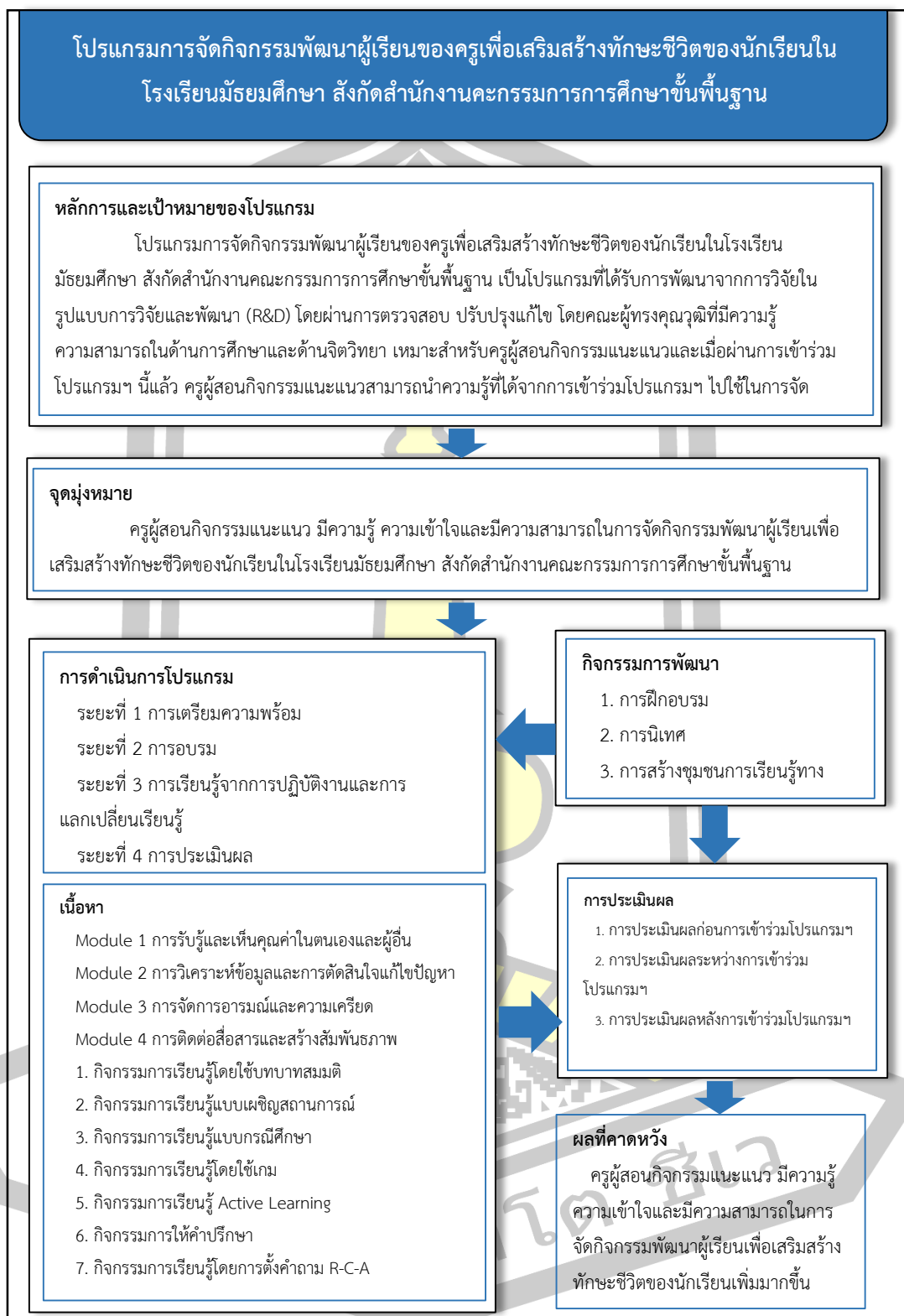
5.1 การประเมินผลก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครู
เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน

5.2 การประเมินผลระหว่างการเข้าร่วมโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของ
ครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน

5.3 การประเมินผลหลังการเข้าร่วมโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครู
เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน

จากรายละเอียดขององค์ประกอบโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครู
เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน รายละเอียดปรากฏดังภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 โปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียน
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

รายละเอียดของโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต
ของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การ ดำเนินการ	วิธีการพัฒนา	จำนวน (ชั่วโมง)
ระยะที่ 1 การเตรียมความพร้อม		3.00
	<p>ขั้นที่ 1 การปฐมนิเทศ</p> <p>1) การชี้แจงขอบข่ายการวิจัยและการพัฒนาโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน</p> <p>2) การปฏิบัติตนระหว่างการเข้าร่วมโปรแกรมฯ</p>	(2.30)
	<p>ขั้นที่ 2 การประเมินผลก่อนการเข้าร่วมโปรแกรม</p> <p>1) การประเมินความรู้ก่อนการเข้าร่วมโปรแกรม</p>	(0.30)
ระยะที่ 2 การอบรม		8.00
	<p>ขั้นที่ 3 การอบรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา</p> <p>เนื้อหา</p> <p>ชุดความรู้ทักษะชีวิตของนักเรียน</p> <p>1) Module 1 การรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น</p> <p>2) Module 2 การวิเคราะห์ข้อมูลและการตัดสินใจแก้ไขปัญหา</p> <p>3) Module 3 การจัดการอารมณ์และความเครียด</p> <p>4) Module 4 การติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ</p> <p>ชุดความรู้วิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต</p> <p>1) กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติ</p> <p>2) กิจกรรมการเรียนรู้แบบเผชิญสถานการณ์</p> <p>3) กิจกรรมการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา</p> <p>4) กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เกม</p> <p>5) กิจกรรมการเรียนรู้ Active Learning</p> <p>6) กิจกรรมการให้คำปรึกษา</p> <p>7) กิจกรรมการเรียนรู้โดยการตั้งคำถาม R-C-A</p>	(5.30)
	<p>ขั้นที่ 4 การประเมินผลระหว่างการเข้าร่วมโปรแกรม</p> <p>1) การประเมินการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เข้าร่วมอบรม</p> <p>2) การประเมินความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมการอบรม</p>	(0.30)

การดำเนินการ	วิธีการพัฒนา	จำนวน (ชั่วโมง)
	ชั้นที่ 5 การศึกษาเอกสาร/การเรียนรู้ด้วยตนเอง 1) ชุดความรู้ทักษะชีวิตของนักเรียน 2) ชุดความรู้วิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต	(2.00)
ระยะที่ 3 การเรียนรู้จากการปฏิบัติงานและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้		72.00
	ชั้นที่ 6 การเรียนรู้จากการปฏิบัติงาน 1) การจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียน Module 1 การรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น 2) การนิเทศ 1 3) การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC 1	(14.00) (2.00) (2.00)
	ชั้นที่ 7 การเรียนรู้จากการปฏิบัติงาน 1) การจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียน Module 2 การวิเคราะห์ข้อมูลและการตัดสินใจแก้ไขปัญหา 2) การนิเทศ 2 3) การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC 2	(14.00) (2.00) (2.00)
	ชั้นที่ 8 การเรียนรู้จากการปฏิบัติงาน 1) การจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียน Module 3 การจัดการอารมณ์และความเครียด 2) การนิเทศ 3 3) การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC 3	(14.00) (2.00) (2.00)
	ชั้นที่ 9 การเรียนรู้จากการปฏิบัติงาน 1) การจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียน Module 4 การติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ 2) การนิเทศ 3 3) การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC 3	(14.00) (2.00) (2.00)
	ชั้นที่ 10 การประเมินผลระหว่างการเข้าร่วมโปรแกรม 1) การประเมินการเข้าร่วมโปรแกรม	-
ระยะที่ 4 การประเมินผล		3.00
	ชั้นที่ 11 การประชุม 1) การประชุมสะท้อนผลการเข้าร่วมโปรแกรม	(2.00)
	ชั้นที่ 12 การประเมินผลหลังการเข้าร่วมโปรแกรม 1) การประเมินความรู้หลังการเข้าร่วมโปรแกรมฯ 3) การประเมินความพึงพอใจในการเข้าร่วมโปรแกรมฯ	(1.00)
รวม		86.00

โปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย การดำเนินการโปรแกรม 4 ระยะ 12 ขั้นตอน ได้แก่ ระยะที่ 1 การเตรียมความพร้อม ระยะที่ 2 การอบรม ระยะที่ 3 การเรียนรู้จากการปฏิบัติงานและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และระยะที่ 4 การประเมินผล มีรายละเอียดดังนี้

ระยะที่ 1 การเตรียมความพร้อม จำนวน 3 ชั่วโมง

ขั้นที่ 1 ปฐมนิเทศ (2.30 ชั่วโมง)

การปฐมนิเทศเป็นการตกลงทำความเข้าใจกับครูผู้สอนกิจกรรมแนะแนวที่จะเข้าร่วมโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อชี้แจงจุดประสงค์ ขอบข่าย การปฏิบัติตนระหว่างการเข้าร่วมโปรแกรมฯ และการประเมินความรู้ก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมฯ

ขั้นที่ 2 การประเมินผลก่อนการเข้าร่วมโปรแกรม (0.30 ชั่วโมง)

เป็นการประเมินความรู้ของผู้เข้าร่วมโปรแกรม

จุดมุ่งหมาย

เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโปรแกรมฯ ทราบถึงจุดประสงค์ ขอบข่ายการวิจัย และแนวทางการปฏิบัติตนระหว่างการเข้าร่วมโปรแกรมฯ และการประเมินความรู้ก่อนการเข้าร่วมโปรแกรม

วิธีการดำเนินการ/กิจกรรม

1. การประชุม
2. การบรรยาย
3. การประเมินความรู้ก่อนการเข้าร่วมโปรแกรม

การประเมินความรู้ของผู้เข้าร่วมโปรแกรม

เนื้อหา

1. การชี้แจงจุดประสงค์ ขอบข่ายการวิจัยและการพัฒนาโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. การปฏิบัติตนระหว่างการเข้าร่วมโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. การประเมินความรู้ก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนา
ผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เครื่องมือ/สื่อ

1. ชุดเอกสารข้อมูลการวิจัย
2. แบบประเมินความรู้ก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมฯ

การประเมินผล

ผู้เข้าร่วมโปรแกรมฯ มีเวลาในการเข้าร่วมการปฐมนิเทศไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80

ระยะที่ 2 การอบรม จำนวน 8 ชั่วโมง

ขั้นที่ 3 การอบรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียน
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา (5.30 ชั่วโมง)

เป็นการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิตของนักเรียน 4 ด้าน (4 Module)

ได้แก่ 1) Module 1 การรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น 2) Module 2 การวิเคราะห์ข้อมูล
และการตัดสินใจแก้ไขปัญหา 3) Module 3 การจัดการอารมณ์และความเครียด และ 4) Module 4
การติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ และวิธีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียน
7 วิธี ได้แก่ 1) กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติ 2) กิจกรรมการเรียนรู้แบบเผชิญสถานการณ์
3) กิจกรรมการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา 4) กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เกม 5) กิจกรรมการเรียนรู้ Active
Learning 6) กิจกรรมการให้คำปรึกษา และ 7) กิจกรรมการเรียนรู้โดยการตั้งคำถาม R-C-A

ขั้นที่ 4 การประเมินผลระหว่างการเข้าร่วมโปรแกรม (0.30 ชั่วโมง)

ประกอบด้วย การประเมินการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เข้าร่วมอบรม
และการประเมินความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมอบรม

ขั้นที่ 5 การศึกษาเอกสาร/การเรียนรู้ด้วยตนเอง (2.00 ชั่วโมง)

โดยให้ผู้เข้าร่วมการอบรมศึกษาชุดความรู้ทักษะชีวิตของนักเรียนและชุดความรู้
วิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโปรแกรมฯ ทราบถึงความสำคัญ องค์ประกอบและตัวชี้วัด
ทักษะชีวิตของนักเรียน

2. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโปรแกรมฯ ทราบถึงวิธีการจัดกิจกรรมแนะแนว
เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียน

3. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโปรแกรมฯ สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการจัด
กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนได้

วิธีการดำเนินการ/กิจกรรม

1. การอบรม

- การบรรยาย
- การทำกิจกรรมกลุ่ม
- การระดมสมอง
- การแลกเปลี่ยนประสบการณ์

2. การประเมินผลระหว่างการเข้าร่วมโปรแกรม

- การประเมินการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เข้าร่วมอบรม
- การประเมินความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมอบรม

3. การศึกษาเอกสาร/การเรียนรู้ด้วยตนเอง

เนื้อหา

1. จุดประสงค์ของโปรแกรม

2. ชุดความรู้ทักษะชีวิตของนักเรียน (4 Module) ได้แก่

Module 1 การรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ประกอบด้วย

- 1.1 การรู้จุดเด่นจุดด้อยและภาคภูมิใจในตนเอง
- 1.2 การเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นและยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล
- 1.3 การวางแผนชีวิตและการพัฒนาตนเอง

Module 2 การวิเคราะห์ข้อมูลและการตัดสินใจแก้ปัญหา ประกอบด้วย

- 2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลและเลือกรับข้อมูลที่เป็นประโยชน์
- 2.2 การรับรู้สาเหตุของปัญหาและยอมรับผลจากการกระทำ
- 2.3 การตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา

Module 3 การจัดการอารมณ์และความเครียด ประกอบด้วย

- 3.1 การรับรู้สาเหตุและการหลีกเลี่ยงสิ่งที่ก่อให้เกิดอารมณ์และ

ความเครียด

- 3.2 การควบคุมอารมณ์
- 3.3 การผ่อนคลายอารมณ์และความเครียด

Module 4 การติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ ประกอบด้วย

- 4.1 การติดต่อสื่อสาร
- 4.2 การสร้างสัมพันธภาพ

3. ชุดความรู้วิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต

- กิจกรรมการเรียนรู้บทบาทสมมติ

- กิจกรรมการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา
- กิจกรรมการให้คำปรึกษา
- กิจกรรมการเรียนรู้โดยการตั้งคำถาม R-C-A
- กิจกรรมการเรียนรู้โดยเกม
- กิจกรรมการเรียนรู้ Active Learning
- กิจกรรมการเรียนรู้แบบเผชิญสถานการณ์

เครื่องมือ/สื่อ

1. ชุดเอกสารประกอบการอบรม
2. แบบประเมินความพึงพอใจในการเข้าร่วมการฝึกอบรมฯ

การประเมินผล

1. ผู้เข้าร่วมโปรแกรมฯ มีเวลาในการเข้าร่วมการอบรมไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80
2. ประเมินความพึงพอใจในการเข้าร่วมการอบรม อยู่ในระดับมาก ขึ้นไป
- ระยะที่ 3 การเรียนรู้จากการปฏิบัติงานและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จำนวน 72 ชั่วโมง

การเรียนรู้จากการปฏิบัติงานเป็นการนำความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมแนะแนวให้นักเรียน แบ่งออกเป็น 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 14 ชั่วโมง และระหว่าง การปฏิบัติงานแต่ละสัปดาห์จะมีการนิเทศการปฏิบัติงาน สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง และเมื่อครบ 1 สัปดาห์จะมีการสร้างชุมชนทางวิชาชีพ PLC สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง

ขั้นที่ 6 การเรียนรู้จากการปฏิบัติงาน (18.00 ชั่วโมง)

1. การจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียน Module 1 การรับรู้ และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น (14.00 ชั่วโมง)

2. การนิเทศ 1 (2.00 ชั่วโมง)
3. การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC 1 (2.00 ชั่วโมง)

ขั้นที่ 7 การเรียนรู้จากการปฏิบัติงาน (18.00 ชั่วโมง)

1. การจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียน Module 2 การวิเคราะห์ข้อมูลและการตัดสินใจแก้ไขปัญหา (14.00 ชั่วโมง)

2. การนิเทศ 2 (2.00 ชั่วโมง)
3. การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC 2 (2.00 ชั่วโมง)

ขั้นที่ 8 การเรียนรู้จากการปฏิบัติงาน (18.00 ชั่วโมง)

1. การจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียน Module 3 การจัดการอารมณ์และความเครียด (14.00 ชั่วโมง)

2. การนิเทศ 3 (2.00 ชั่วโมง)

3. การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC 3 (2.00 ชั่วโมง)

ชั้นที่ 9 การเรียนรู้จากการปฏิบัติงาน (18.00 ชั่วโมง)

1. การจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียน Module 4

การติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ (14.00 ชั่วโมง)

2. การนิเทศ 3 (2.00 ชั่วโมง)

3. การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC 3 (2.00 ชั่วโมง)

ชั้นที่ 10 การประเมินผลระหว่างการเข้าร่วมโปรแกรม

การประเมินการเข้าร่วมกิจกรรม

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโปรแกรมฯ นำความรู้ที่ได้จากการอบรมไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียน

2. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโปรแกรมฯ ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ปัญหา อุปสรรคในการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของผู้เรียน และร่วมกันวางแผนพัฒนาการจัดกิจกรรมให้มีประสิทธิภาพ

3. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโปรแกรมฯ ทราบถึงจุดเด่นหรือข้อบกพร่อง และสามารถพัฒนาตนเองในการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของผู้เรียนเพื่อการจัดกิจกรรมให้มีประสิทธิภาพ

วิธีการดำเนินการ/กิจกรรม

1. ปฏิบัติงาน

2. การนิเทศ

3. การสร้างชุมชนทางวิชาชีพ PLC

4. การประเมินผลระหว่างการเข้าร่วมโปรแกรม

การประเมินการเข้าร่วมกิจกรรม

เนื้อหา

1. การปฏิบัติงาน

การจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนด้านการรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น Module 1 (สัปดาห์ที่ 1)

- การจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียน

ด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและการตัดสินใจแก้ปัญหา Module 2 (สัปดาห์ที่ 2)

- การจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียน

ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด Module 3 (สัปดาห์ที่ 3)

- การจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียน
ด้านการติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ Module 4 (สัปดาห์ที่ 4)

2. การนิเทศ

- การติดตาม สังเกตการณ์การจัดกิจกรรม Module 1 (สัปดาห์ที่ 1)
- การติดตาม สังเกตการณ์การจัดกิจกรรม Module 2 (สัปดาห์ที่ 2)
- การติดตาม สังเกตการณ์การจัดกิจกรรม Module 3 (สัปดาห์ที่ 3)
- การติดตาม สังเกตการณ์การจัดกิจกรรม Module 3 (สัปดาห์ที่ 3)

3. การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC

- ปัญหา อุปสรรค ผลการจัดกิจกรรม Module 1 (สัปดาห์ที่ 1)
- ปัญหา อุปสรรค ผลการจัดกิจกรรม Module 2 (สัปดาห์ที่ 2)
- ปัญหา อุปสรรค ผลการจัดกิจกรรม Module 3 (สัปดาห์ที่ 3)
- ปัญหา อุปสรรค ผลการจัดกิจกรรม Module 4 (สัปดาห์ที่ 4)

เครื่องมือ/สื่อ

1. แบบบันทึกผลการจัดกิจกรรม
2. แบบประเมินการเข้าร่วมกิจกรรม
3. แบบนิเทศการจัดกิจกรรม
4. แบบสังเกตการจัดกิจกรรม
5. แบบบันทึกกิจกรรม PLC

การประเมินผล

ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีผลการประเมินการเข้าร่วมกิจกรรม อยู่ในระดับมากขึ้นไป
ระยะที่ 4 การประเมินผล จำนวน 3 ชั่วโมง

ขั้นที่ 11 การประชุม (2.00 ชั่วโมง)

การประชุมสะท้อนผลการเข้าร่วมโปรแกรม

ขั้นที่ 12 การประเมินผลหลังการเข้าร่วมโปรแกรม (1.00 ชั่วโมง)

1. การประเมินความรู้หลังการเข้าร่วมโปรแกรม
2. การประเมินความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมโปรแกรม

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อประเมินความรู้ก่อนและหลังของผู้เข้าร่วมโปรแกรม
2. เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโปรแกรม

วิธีการดำเนินการ/กิจกรรม

1. การประชุม

2. การประเมินหลังระหว่างเข้าร่วมโปรแกรม

- แบบประเมินความรู้หลังการเข้าร่วมโปรแกรม
- แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโปรแกรม

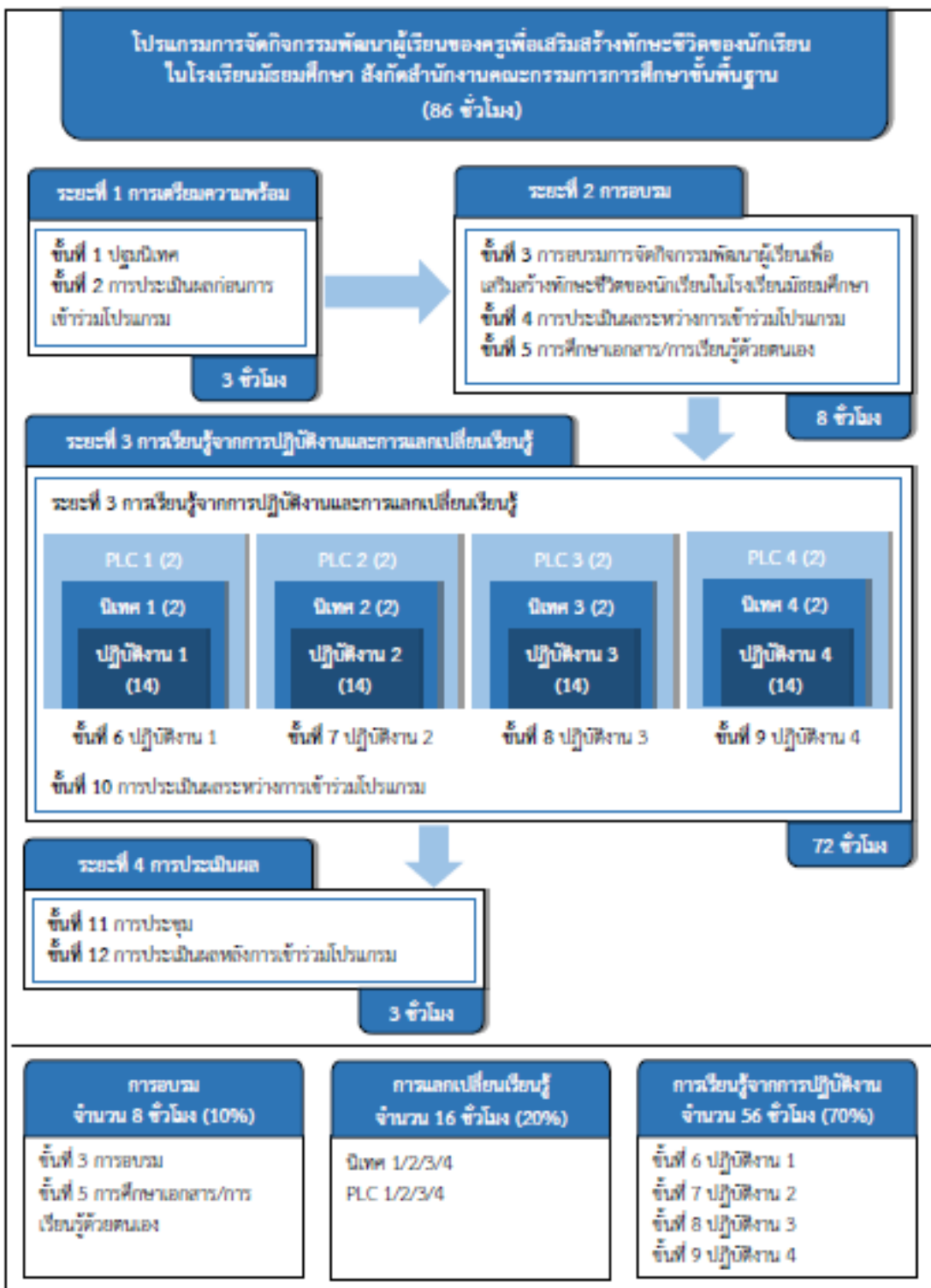
เครื่องมือ/สื่อ

1. แบบประเมินความรู้หลังการเข้าร่วมโปรแกรม
2. แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโปรแกรม

การประเมินผล

1. ผู้เข้าร่วมโปรแกรมฯ มีคะแนนในการประเมินความรู้หลังการเข้าร่วมโปรแกรมฯ สูงกว่าการประเมินความรู้ก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมฯ
 2. ผลการประเมินความพึงพอใจในการเข้าร่วมโปรแกรมฯ อยู่ในระดับมากขึ้นไป
- จากรายละเอียดการดำเนินการของโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครู เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รายละเอียดปรากฏดังภาพประกอบ 5

ภาพประกอบ 5 การดำเนินการโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. การประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้เชี่ยวชาญ 7 คน รายละเอียดปรากฏดังตาราง 43

ตาราง 43 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับการประเมิน								
		ด้านความเหมาะสม			ด้านความเป็นไปได้			ด้านความเป็นประโยชน์		
		\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม	\bar{X}	S.D.	ระดับความเป็นไปได้	\bar{X}	S.D.	ระดับความเป็นประโยชน์
ส่วนที่ 1 บทนำ										
1	หลักการและเป้าหมายของโปรแกรม	4.51	0.08	มากที่สุด	4.51	0.26	มากที่สุด	4.51	0.13	มากที่สุด
2	จุดมุ่งหมายของโปรแกรม	4.43	0.53	มาก	4.29	0.49	มาก	4.29	0.49	มาก
3	เนื้อหาของโปรแกรม	4.57	0.53	มากที่สุด	4.86	0.38	มากที่สุด	4.57	0.53	มากที่สุด
4	กิจกรรมการพัฒนา	4.43	0.53	มาก	4.29	0.49	มาก	4.57	0.53	มากที่สุด
5	การประเมินผลโปรแกรม	4.57	0.53	มากที่สุด	4.43	0.53	มาก	4.57	0.53	มากที่สุด
ส่วนที่ 2 คู่มือการใช้โปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน										
6	ที่มาและความสำคัญของโปรแกรม	4.52	0.07	มาก	4.45	0.06	มาก	4.55	0.14	มากที่สุด
7	จุดมุ่งหมายของโปรแกรม	4.57	0.53	มากที่สุด	4.43	0.53	มาก	4.43	0.53	มาก
8	นิยามศัพท์เฉพาะ	4.43	0.53	มาก	4.43	0.53	มาก	4.71	0.49	มากที่สุด
9	การนำโปรแกรมไปใช้	4.43	0.53	มาก	4.57	0.53	มากที่สุด	4.57	0.53	มากที่สุด
10	เนื้อหาของโปรแกรม	4.57	0.53	มากที่สุด	4.43	0.53	มาก	4.71	0.49	มากที่สุด
10	เนื้อหาของโปรแกรม	4.57	0.53	มากที่สุด	4.43	0.53	มาก	4.43	0.53	มาก

ตาราง 43 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับการประเมิน								
		ด้านความเหมาะสม			ด้านความเป็นไปได้			ด้านความเป็นประโยชน์		
		\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม	\bar{X}	S.D.	ระดับความเป็นไปได้	\bar{X}	S.D.	ระดับความเป็นประโยชน์
11	กำหนดการอบรม	4.57	0.53	มากที่สุด	4.43	0.53	มาก	4.43	0.53	มาก
ส่วนที่ 3 การวัดและการประเมินผล		4.50	0.10	มาก	4.57	0.20	มากที่สุด	4.57	0.20	มากที่สุด
12	วิธีการวัดและการประเมิน	4.43	0.53	มาก	4.71	0.49	มากที่สุด	4.43	0.53	มาก
13	เกณฑ์การวัดและการประเมิน	4.57	0.53	มากที่สุด	4.43	0.53	มาก	4.71	0.49	มากที่สุด
ระยะเวลาของโปรแกรม		4.43	0.16	มาก	4.46	0.18	มาก	4.50	0.30	มาก
14	ระยะที่ 1 การเตรียมการ 3 ชั่วโมง	4.29	0.49	มาก	4.43	0.53	มาก	4.14	0.38	มาก
15	ระยะที่ 2 การอบรม 8 ชั่วโมง	4.57	0.53	มากที่สุด	4.43	0.53	มาก	4.57	0.53	มากที่สุด
16	ระยะที่ 3 การเรียนรู้จาก การปฏิบัติงานและการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ 72 ชั่วโมง	4.29	0.49	มาก	4.29	0.49	มาก	4.43	0.53	มาก
17	ระยะที่ 4 การประเมินผล 3 ชั่วโมง	4.57	0.53	มากที่สุด	4.71	0.49	มากที่สุด	4.86	0.38	มากที่สุด
กิจกรรมการพัฒนา		4.51	0.16	มากที่สุด	4.46	0.20	มาก	4.51	0.18	มาก
18	การอบรม	4.57	0.53	มากที่สุด	4.57	0.53	มากที่สุด	4.71	0.49	มากที่สุด
19	การนิเทศ	4.71	0.49	มากที่สุด	4.57	0.53	มากที่สุด	4.57	0.53	มากที่สุด
20	การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC	4.43	0.53	มาก	4.43	0.53	มาก	4.43	0.53	มาก
21	การเรียนรู้ด้วยตนเอง	4.29	0.49	มาก	4.43	0.53	มาก	4.43	0.53	มาก
22	การฝึกปฏิบัติ	4.57	0.53	มากที่สุด	4.43	0.53	มาก	4.57	0.53	มากที่สุด
23	การประชุม	4.57	0.53	มากที่สุด	4.86	0.38	มากที่สุด	4.57	0.53	มากที่สุด
24	การบรรยาย	4.71	0.49	มากที่สุด	4.14	0.38	มาก	4.71	0.49	มากที่สุด

ตาราง 43 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับการประเมิน								
		ด้านความเหมาะสม			ด้านความเป็นไปได้			ด้านความเป็นประโยชน์		
		\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม	\bar{X}	S.D.	ระดับความเป็นไปได้	\bar{X}	S.D.	ระดับความเป็นประโยชน์
25	การระดมสมอง	4.43	0.53	มาก	4.29	0.49	มาก	4.43	0.53	มาก
26	การแลกเปลี่ยนเรียนรู้	4.29	0.49	มาก	4.43	0.53	มาก	4.14	0.69	มาก
	เครื่องมือ/สื่อ	4.56	0.13	มากที่สุด	4.66	0.19	มากที่สุด	4.51	0.18	มากที่สุด
27	ชุดเอกสารข้อมูลการวิจัย	4.57	0.53	มากที่สุด	4.71	0.49	มากที่สุด	4.29	0.49	มาก
28	ชุดเอกสารประกอบการอบรม	4.57	0.53	มากที่สุด	4.71	0.49	มากที่สุด	4.43	0.53	มาก
29	แบบประเมินความรู้ ก่อน – หลัง การเข้าร่วมโปรแกรมฯ	4.57	0.53	มากที่สุด	4.71	0.49	มากที่สุด	4.71	0.49	มากที่สุด
30	แบบบันทึกผลการจัดกิจกรรม	4.86	0.38	มากที่สุด	4.57	0.53	มากที่สุด	4.71	0.49	มากที่สุด
31	แบบนิเทศการจัดกิจกรรม	4.43	0.53	มาก	4.86	0.38	มากที่สุด	4.57	0.53	มากที่สุด
32	แบบสังเกตการจัดกิจกรรม	4.43	0.53	มาก	4.86	0.38	มากที่สุด	4.57	0.53	มากที่สุด
33	แบบบันทึกกิจกรรม PLC	4.57	0.53	มากที่สุด	4.86	0.38	มากที่สุด	4.71	0.49	มากที่สุด
34	แบบประเมินการเข้าร่วมกิจกรรม	4.57	0.53	มากที่สุด	4.29	0.49	มาก	4.29	0.49	มาก
35	แบบประเมินความพึงพอใจในการเข้าร่วมการฝึกอบรม	4.43	0.53	มาก	4.57	0.53	มากที่สุด	4.29	0.49	มาก
36	แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโปรแกรมฯ	4.57	0.53	มากที่สุด	4.43	0.53	มาก	4.57	0.53	มากที่สุด
	โดยรวม	4.52	0.12	มากที่สุด	4.53	0.20	มากที่สุด	4.52	0.17	มากที่สุด

จากตาราง 43 พบว่า การประเมินด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ และด้านความเป็นประโยชน์ ของคู่มือการใช้โปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า

ด้านความเหมาะสม พบว่า โปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้าน ได้แก่ ส่วนที่ 1 บทนำ กิจกรรมการพัฒนา และเครื่องมือ/สื่อ และด้านที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้าน ได้แก่ ส่วนที่ 2 คู่มือการใช้โปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนที่ 3 การวัดและการประเมินผล และระยะเวลาของโปรแกรม

ด้านความเป็นไปได้ พบว่า โปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่ามีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้าน ได้แก่ ส่วนที่ 1 บทนำ ส่วนที่ 3 การวัดและการประเมินผล และเครื่องมือ/สื่อ และด้านที่มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้าน ได้แก่ ส่วนที่ 2 คู่มือการใช้โปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระยะเวลาของโปรแกรม และกิจกรรมการพัฒนา

ด้านความเป็นประโยชน์ พบว่า โปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมมีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่ามีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้าน ได้แก่ ส่วนที่ 1 บทนำ ส่วนที่ 2 คู่มือการใช้โปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนที่ 4 การวัดและการประเมินผล และเครื่องมือ/สื่อ และด้านที่มีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน ได้แก่ ระยะเวลาของโปรแกรม และกิจกรรมการพัฒนา

เมื่อพิจารณาผลการประเมินโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ และด้านความเป็นประโยชน์ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ดังนั้นจึงสามารถนำโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปใช้ในการพัฒนาครูได้

ระยะที่ 4 ผลการนำโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปใช้

ผู้วิจัยนำโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ครูผู้สอนกิจกรรมแนะแนว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ในระยะที่ 1 การเตรียมความพร้อม ระยะที่ 2 ระยะที่ 3 การเรียนรู้จากการปฏิบัติงานและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และระยะที่ 4 การประเมินผล มีครูผู้สอนกิจกรรมแนะแนวเข้าร่วมโปรแกรมโดยความสมัครใจ 6 คน และระยะที่ 2 การอบรม มีครูผู้สอนกิจกรรมแนะแนวเข้าร่วมโปรแกรม 35 คน โดยมีกระบวนการวัดและประเมินผล 3 ระยะ ได้แก่ 1) การประเมินก่อนการเข้าร่วมโปรแกรม 2) การประเมินระหว่างการเข้าร่วมโปรแกรม และ 3) การประเมินหลังการเข้าร่วมโปรแกรม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การประเมินก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.1 การประเมินความรู้ก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมของผู้เข้าร่วมโปรแกรม โดยใช้แบบประเมินความรู้ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรม รายละเอียดปรากฏดังตาราง 44

ตาราง 44 ค่าเฉลี่ยและร้อยละของคะแนนประเมินความรู้ก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้เข้าร่วมโปรแกรม คนที่	คะแนนก่อนเข้าร่วมโปรแกรม (20)	ร้อยละ
1	13	65.00
2	11	55.00
3	11	55.00
4	13	65.00
5	12	60.00
6	10	50.00
\bar{X}	11.67	58.33
S.D.	1.21	6.06

จากตาราง 44 พบว่า ครูผู้สอนกิจกรรมแนะแนวที่เข้าร่วมโปรแกรม มีคะแนนประเมิน ความรู้ก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมเฉลี่ย 11.67 จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 58.33

2. การประเมินระหว่างการเข้าร่วมโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครู เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน

2.1 การประเมินการเข้าร่วมกิจกรรม เป็นการประเมินจากการเข้ากิจกรรมของ โปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย การปฏิบัติงาน โดยใช้แบบสังเกตการจัดกิจกรรม การเป็นผู้นิเทศ และการเข้าร่วมการสร้างชุมชนทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อประเมินการเข้าร่วมกิจกรรม รายละเอียดปรากฏดังตาราง 45

ตาราง 45 คะแนนรวม ค่าเฉลี่ย และผลการประเมินการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เข้าร่วมโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้เข้าร่วม โปรแกรม คนที่	การปฏิบัติงาน (40 คะแนน)	การเป็นผู้นิเทศ (30 คะแนน)	การเข้าร่วม PLC (30 คะแนน)	รวม (100 คะแนน)	ผลการ เข้าร่วม กิจกรรม
1	32.93	30.00	30.00	92.93	ดีมาก
2	35.00	30.00	30.00	95.00	ดีมาก
3	34.67	30.00	30.00	94.67	ดีมาก
4	31.53	30.00	30.00	91.53	ดีมาก
5	35.20	30.00	30.00	95.20	ดีมาก
6	33.73	30.00	30.00	93.73	ดีมาก
เฉลี่ย	33.84	30.00	30.00	93.84	ดีมาก

จากตาราง 45 พบว่า ครูผู้สอนกิจกรรมแนะแนวที่เข้าร่วมโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมมีผลการปฏิบัติงานสูงกว่าร้อยละ 80 อยู่ในระดับดีมาก

และเมื่อพิจารณาเป็นรายบุคคล มีผลการปฏิบัติงานสูงกว่าร้อยละ 80 อยู่ในระดับดีมากทุกคน ผ่านเกณฑ์การประเมินระหว่างเข้าร่วมโปรแกรมทุกคน

3. การประเมินหลังการเข้าร่วมโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.1 การประเมินความรู้หลังการเข้าร่วมโปรแกรมของผู้เข้าร่วมโปรแกรม โดยใช้แบบประเมินความรู้ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรม รายละเอียดปรากฏดังตาราง 46

ตาราง 46 ค่าเฉลี่ยและร้อยละของคะแนนประเมินความรู้หลังการเข้าร่วมโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้เข้าร่วมโปรแกรม คนที่	คะแนน หลังเข้าร่วมโปรแกรม (20)	ร้อยละ
1	18	90.00
2	19	95.00
3	19	95.00
4	20	100.00
5	18	90.00
6	18	90.00
\bar{X}	18.67	93.33
S.D.	0.82	4.08

จากตาราง 46 พบว่า ครูผู้สอนกิจกรรมแนะแนวที่เข้าร่วมโปรแกรม มีคะแนนประเมินความรู้หลังการเข้าร่วมโปรแกรมเฉลี่ย 18.67 จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 93.33

จากนั้นผู้วิจัยได้นำผลการประเมินความรู้ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมไปทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนน (Dependent Samples t-test) รายละเอียดปรากฏดังตาราง 47

ตาราง 47 ค่าเฉลี่ยและร้อยละของคะแนนประเมินความรู้ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คะแนนประเมินความรู้	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	t	p
ก่อนเข้าร่วมโปรแกรม	20	11.67	1.21	13.56	0.00*
หลังเข้าร่วมโปรแกรม	20	18.67	0.82		

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 47 พบว่า ครูผู้สอนกิจกรรมแนะแนวที่เข้าร่วมโปรแกรม มีคะแนนประเมินความรู้ก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมเฉลี่ย 11.67 จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 58.33 และมีคะแนนประเมินความรู้หลังการเข้าร่วมโปรแกรมเฉลี่ย 18.67 จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 93.33 เมื่อทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนน พบว่า คะแนนประเมินความรู้หลังการเข้าร่วมโปรแกรมสูงกว่าคะแนนประเมินความรู้ก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 การประเมินความพึงพอใจโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครู เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้วิจัยได้ทำการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโปรแกรมต่อโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยแบบประเมินความพึงพอใจ รายละเอียดปรากฏดังตาราง 48

พหุ ประถมศึกษา

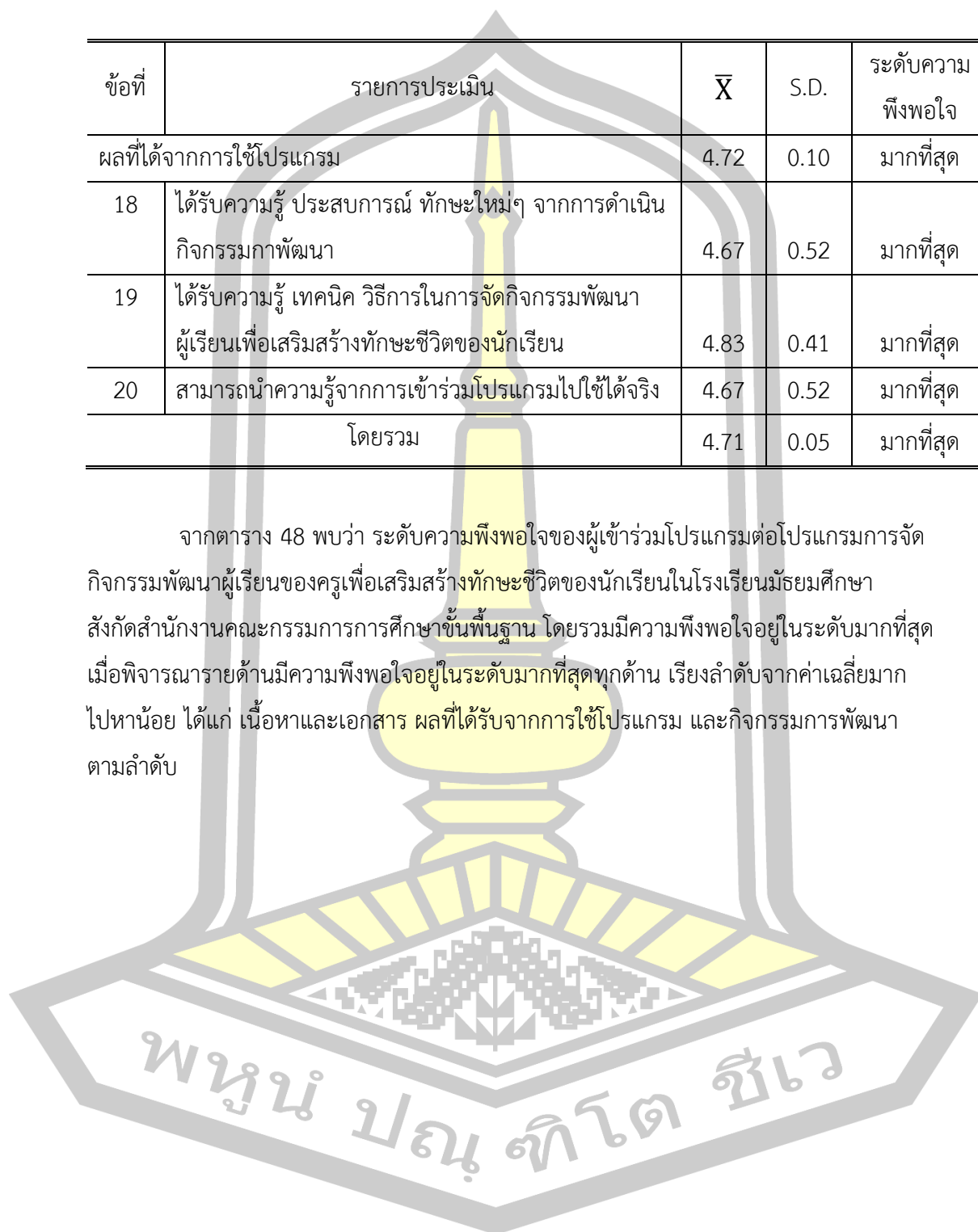
ตาราง 48 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนา
ผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อที่	รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับความ พึงพอใจ
เนื้อหาและเอกสาร		4.75	0.10	มากที่สุด
1	เนื้อหาครอบคลุมตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย	4.67	0.52	มากที่สุด
2	เนื้อหาสอดคล้องกับสภาพความต้องการในการพัฒนา ครูผู้สอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตให้นักเรียน	4.83	0.41	มากที่สุด
3	ระยะเวลาในการดำเนินการเหมาะสมกับเนื้อหา	4.83	0.41	มากที่สุด
4	เอกสารประกอบ คู่มือ มีเนื้อหาครบถ้วนเป็นประโยชน์	4.67	0.52	มากที่สุด
กิจกรรมการพัฒนา		4.69	0.06	มากที่สุด
5	การเตรียมความพร้อม	4.67	0.52	มากที่สุด
6	การอบรม	4.67	0.52	มากที่สุด
7	การศึกษาด้วยตนเอง	4.67	0.52	มากที่สุด
8	การนิเทศ	4.67	0.52	มากที่สุด
9	การสร้างชุมชนทางวิชาชีพ (PLC)	4.67	0.52	มากที่สุด
10	การประเมินผลก่อนการพัฒนา	4.67	0.52	มากที่สุด
11	การประเมินผลระหว่างการพัฒนา	4.67	0.52	มากที่สุด
12	การประเมินผลหลังการพัฒนา	4.67	0.52	มากที่สุด
13	มีการจัดกระบวนการดำเนินการพัฒนาที่ชัดเจน	4.83	0.41	มากที่สุด
14	กิจกรรมและระยะเวลามีความเหมาะสม	4.67	0.52	มากที่สุด
15	สื่อ วัสดุอุปกรณ์ และสถานที่มีความเหมาะสม	4.67	0.52	มากที่สุด
16	มีส่วนร่วมในทุกกิจกรรม	4.67	0.52	มากที่สุด
17	มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง	4.83	0.41	มากที่สุด

ตาราง 48 (ต่อ)

ข้อที่	รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
	ผลที่ได้จากการใช้โปรแกรม	4.72	0.10	มากที่สุด
18	ได้รับความรู้ ประสบการณ์ ทักษะใหม่ๆ จากการดำเนินกิจกรรมการพัฒนา	4.67	0.52	มากที่สุด
19	ได้รับความรู้ เทคนิค วิธีการในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียน	4.83	0.41	มากที่สุด
20	สามารถนำความรู้จากการเข้าร่วมโปรแกรมไปใช้ได้จริง	4.67	0.52	มากที่สุด
	โดยรวม	4.71	0.05	มากที่สุด

จากตาราง 48 พบว่า ระดับความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโปรแกรมต่อโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อย ได้แก่ เนื้อหาและเอกสาร ผลที่ได้รับจากการใช้โปรแกรม และกิจกรรมการพัฒนาตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) สรุปผลการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. เพื่อพัฒนาโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
4. เพื่อศึกษาผลการนำโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปใช้

สรุปผล

ผลการวิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยสรุปผลตามความมุ่งหมายของการวิจัยดังนี้

1. ผลศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.1 ผลการศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ 11 ตัวชี้วัด ดังนี้

1.1.1 การรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด ได้แก่

1) การรู้จักเด่นจุดด้อยและภาคภูมิใจในตนเอง 2) การเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นและยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล และ 3) การวางแผนชีวิตและการพัฒนาตนเอง

1.1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลและการตัดสินใจแก้ปัญหา ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด ได้แก่

1) การวิเคราะห์ข้อมูลและเลือกรับข้อมูลที่เป็นประโยชน์ 2) การรับรู้สาเหตุของปัญหาและยอมรับผลจากการกระทำ และ 3) การตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา

1.1.3 การจัดการอารมณ์และความเครียด ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด ได้แก่

1) การรับรู้สาเหตุและการหลีกเลี่ยงสิ่งทีก่อให้เกิดอารมณ์และความเครียด 2) การควบคุมอารมณ์ และ 3) การผ่อนคลายอารมณ์และความเครียด

1.1.4 การติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ ประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

1) การติดต่อสื่อสาร และ 2) การสร้างสัมพันธภาพ

1.2 ผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า องค์ประกอบของทักษะชีวิตโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.61 และเมื่อพิจารณารายตัวชี้วัด 11 ตัวชี้วัด พบว่า ตัวชี้วัดที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 9 ตัวชี้วัด ได้แก่ การรู้จักเด่นจุดด้อยและภาคภูมิใจในตนเอง ค่าเฉลี่ย 4.57 การวางแผนชีวิตและการพัฒนาตนเอง ค่าเฉลี่ย 4.57 การวิเคราะห์ข้อมูลและเลือกรับข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ค่าเฉลี่ย 4.57 การรับรู้สาเหตุของปัญหาและยอมรับผลจากการกระทำ ค่าเฉลี่ย 4.57 การตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา ค่าเฉลี่ย 4.57 การรับรู้สาเหตุและการหลีกเลี่ยงสิ่งทีก่อให้เกิดอารมณ์และความเครียด ค่าเฉลี่ย 4.57 การผ่อนคลายอารมณ์และความเครียด ค่าเฉลี่ย 4.57 การติดต่อสื่อสาร ค่าเฉลี่ย 4.57 และการสร้างสัมพันธภาพ ค่าเฉลี่ย 4.71 และตัวชี้วัดที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ การเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นและยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ค่าเฉลี่ย 4.43 และการควบคุมอารมณ์ ค่าเฉลี่ย 4.43

1.3 ผลการศึกษาวิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 1) กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติ 2) กิจกรรมการเรียนรู้แบบเผชิญสถานการณ์ 3) กิจกรรมการเรียนรู้

แบบกรณีศึกษา 4) กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เกม 5) กิจกรรมการเรียนรู้ Active Learning
6) กิจกรรมการให้คำปรึกษา และ 7) กิจกรรมการเรียนรู้โดยการตั้งคำถาม R-C-A

1.4 ผลการประเมินความเหมาะสมของวิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า วิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.12 และเมื่อพิจารณารายด้าน 7 ด้าน พบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ดังนี้ กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติ ค่าเฉลี่ย 4.29 กิจกรรมการเรียนรู้แบบเผชิญสถานการณ์ ค่าเฉลี่ย 4.14 กิจกรรมการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา ค่าเฉลี่ย 4.29 กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เกม ค่าเฉลี่ย 4.00 กิจกรรมการเรียนรู้ Active Learning ค่าเฉลี่ย 4.00 กิจกรรมการให้คำปรึกษา ค่าเฉลี่ย 4.29 และกิจกรรมการเรียนรู้โดยการตั้งคำถาม R-C-A ค่าเฉลี่ย 3.86

1.5 ผลการศึกษาวิธีการพัฒนาครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 1) การอบรม 2) การนิเทศ และ 3) การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

1.6 ผลการประเมินความเหมาะสมของวิธีการพัฒนาครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า วิธีการพัฒนาครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.00 และเมื่อพิจารณารายด้าน 5 ด้าน พบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ดังนี้ การฝึกอบรม ค่าเฉลี่ย 3.86 การประชุมเชิงปฏิบัติการ ค่าเฉลี่ย 4.29 การเป็นพี่เลี้ยง ค่าเฉลี่ย 3.71 การนิเทศ ค่าเฉลี่ย 4.29 และการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ค่าเฉลี่ย 3.86

2. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.62 และเมื่อพิจารณารายองค์ประกอบพบว่า อยู่ในระดับมาก 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านการรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ค่าเฉลี่ย 3.82 ด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและการตัดสินใจแก้ปัญหา ค่าเฉลี่ย 3.65 และด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด ค่าเฉลี่ย 3.51 และอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ ค่าเฉลี่ย 3.49

2.2 ผลการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.79 และเมื่อพิจารณารายองค์ประกอบพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกองค์ประกอบ ได้แก่ ด้านการรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ค่าเฉลี่ย 4.89 ด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและการตัดสินใจแก้ปัญหา ค่าเฉลี่ย 4.87 ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด ค่าเฉลี่ย 4.79 และด้านการติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ ค่าเฉลี่ย 4.63

2.3 ผลการศึกษาวิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อการเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้ง 11 ตัวชี้วัด มีรายละเอียดดังนี้

2.3.1 วิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีความสำคัญต่อการเสริมสร้างการรู้จุดเด่นจุดด้อยและภาคภูมิใจในตนเองมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ กิจกรรมการให้คำปรึกษา ร้อยละ 28.20 รองลงมาคือ กิจกรรมการเรียนรู้ Active Learning ร้อยละ 26.79 และกิจกรรมการเรียนรู้แบบเผชิญสถานการณ์ ร้อยละ 17.22 ตามลำดับ

2.3.2 วิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีความสำคัญต่อการเสริมสร้างการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นและยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้โดยเกม ร้อยละ 20.75 รองลงมาคือ กิจกรรมการเรียนรู้บทบาทสมมติ ร้อยละ 17.02 และกิจกรรมการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา ร้อยละ 16.01 ตามลำดับ

2.3.3 วิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีความสำคัญต่อการเสริมสร้างการวางแผนชีวิตและการพัฒนาตนเองมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้โดยการตั้งคำถาม R-C-A ร้อยละ 18.63 รองลงมาคือ กิจกรรมการให้คำปรึกษา ร้อยละ 16.92 และกิจกรรมการเรียนรู้แบบเผชิญสถานการณ์ ร้อยละ 15.31 ตามลำดับ

2.3.4 วิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีความสำคัญต่อการเสริมสร้างการวิเคราะห์ข้อมูลและเลือกรับข้อมูลที่เป็นประโยชน์มากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้ Active Learning ร้อยละ 23.16 รองลงมาคือ กิจกรรมการเรียนรู้โดยเกม ร้อยละ 21.25 และกิจกรรมการเรียนรู้บทบาทสมมติ ร้อยละ 16.82 ตามลำดับ

2.3.5 วิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีความสำคัญต่อการเสริมสร้างการรับรู้สาเหตุของปัญหาและยอมรับผลจากการกระทำมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา ร้อยละ 20.04 รองลงมาคือ กิจกรรมการเรียนรู้แบบเผชิญสถานการณ์ ร้อยละ 17.72 และกิจกรรมการให้คำปรึกษา ร้อยละ 16.31 ตามลำดับ

2.3.6 วิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีความสำคัญต่อการเสริมสร้างการตัดสินใจ และการแก้ไขปัญหามากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา 23.46 รองลงมาคือ กิจกรรมการเรียนรู้แบบเผชิญสถานการณ์ 21.05 และกิจกรรมการเรียนรู้บทบาทสมมติ 17.22 ตามลำดับ

2.3.7 วิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีความสำคัญต่อการรับรู้สาเหตุ และการหลีกเลี่ยงสิ่งที่ก่อให้เกิดอารมณ์และความเครียดมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้แบบเผชิญสถานการณ์ ร้อยละ 21.25 รองลงมาคือ กิจกรรมการให้คำปรึกษา ร้อยละ 17.82 และกิจกรรมการเรียนรู้โดยการตั้งคำถาม R-C-A ร้อยละ 15.71 ตามลำดับ

2.3.8 วิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีความสำคัญต่อการเสริมสร้างการควบคุม อารมณ์มากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา ร้อยละ 19.74 รองลงมาคือ กิจกรรมการเรียนรู้แบบเผชิญสถานการณ์ ร้อยละ 17.52 และกิจกรรมการเรียนรู้บทบาทสมมติ ร้อยละ 15.61 ตามลำดับ

2.3.9 วิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีความสำคัญต่อการเสริมสร้างการผ่อนคลายอารมณ์และความเครียดมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้โดยเกม ร้อยละ 21.95 รองลงมาคือ กิจกรรมการเรียนรู้ Active Learning ร้อยละ 18.63 และกิจกรรมการให้คำปรึกษา ร้อยละ 16.72 ตามลำดับ

2.3.10 วิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีความสำคัญต่อการติดต่อสื่อสารมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้บทบาทสมมติ ร้อยละ 19.94 รองลงมาคือ กิจกรรมการเรียนรู้ Active Learning ร้อยละ 17.72 และกิจกรรมการเรียนรู้โดยการตั้งคำถาม R-C-A ร้อยละ 15.81 ตามลำดับ

2.3.11 วิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีความสำคัญต่อการสร้างสัมพันธภาพ มากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้ Active Learning ร้อยละ 20.24 รองลงมาคือ กิจกรรมการเรียนรู้โดยเกม ร้อยละ 18.53 และกิจกรรมการเรียนรู้บทบาทสมมติ ร้อยละ 16.31 ตามลำดับ

2.4 ผลการศึกษาวิธีการพัฒนาครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้าง ทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า วิธีการพัฒนาครูที่มีความสำคัญมากที่สุด ได้แก่ การอบรม (Training) ร้อยละ 25.63 รองลงมา คือ การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) ร้อยละ 23.60 และการนิเทศ (Classroom Observation) ร้อยละ 21.83 ตามลำดับ

2.5 ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครู เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา

ขั้นพื้นฐาน พบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุดคือ ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด (0.36) รองลงมาคือ ด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและการตัดสินใจแก้ปัญหา (0.33) ด้านการติดต่อสื่อสาร และสร้างสัมพันธภาพ (0.33) และด้านการรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น (0.28) ตามลำดับ

3. ผลการพัฒนาโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

โปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 บทนำ ส่วนที่ 2 คู่มือการใช้โปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และส่วนที่ 3 การวัดและการประเมินผล มีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 บทนำ ประกอบด้วย หลักการและเป้าหมายของโปรแกรม จุดมุ่งหมายของโปรแกรม เนื้อหาของโปรแกรม กิจกรรมการพัฒนา และการประเมินผลโปรแกรม

ส่วนที่ 2 คู่มือการใช้โปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย ที่มาและความสำคัญของโปรแกรม จุดมุ่งหมายของโปรแกรม นิยามศัพท์เฉพาะ การนำโปรแกรมไปใช้ และเนื้อหาของโปรแกรม

ส่วนที่ 3 การวัดและการประเมินผล ประกอบด้วย วิธีการวัดและการประเมิน และเกณฑ์การวัดและการประเมิน

โดยโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการดำเนินการโปรแกรม 4 ระยะ 12 ขั้นตอน ระยะเวลา 86 ชั่วโมง มีรายละเอียดดังนี้

ระยะที่ 1 การเตรียมความพร้อม ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 ปฐมนิเทศ และขั้นที่ 2 การประเมินผลก่อนการเข้าร่วมโปรแกรม

ระยะที่ 2 การอบรม ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 3 การอบรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ขั้นที่ 4 การประเมินผลระหว่างการเข้าร่วมโปรแกรม และขั้นที่ 5 การศึกษาเอกสาร/การเรียนรู้ด้วยตนเอง

ระยะที่ 3 การเรียนรู้จากการปฏิบัติงานและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 6 การเรียนรู้จากการปฏิบัติงาน (การจัดกิจกรรม 1, การนิเทศ 1, การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC 1) ขั้นที่ 7 การเรียนรู้จากการปฏิบัติงาน (การจัดกิจกรรม 2, การนิเทศ 2, การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC 2) ขั้นที่ 8 การเรียนรู้จากการปฏิบัติงาน (การจัดกิจกรรม 3, การนิเทศ 3, การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC 3) ขั้นที่ 9 การเรียนรู้

จากการปฏิบัติงาน (การจัดกิจกรรม 4, การนิเทศ 4, การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC 4) และขั้นที่ 10 การประเมินผลระหว่างการเข้าร่วมโปรแกรม

ระยะที่ 4 การประเมินผล ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 11 การประชุม และขั้นที่ 12 การประเมินผลหลังการเข้าร่วมโปรแกรม

ผลการประเมินด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ และด้านความเป็นประโยชน์ ของโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

4. ผลการใช้โปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.1 การประเมินก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครู เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลการประเมินความรู้ก่อนการเข้าร่วมโปรแกรม ครูผู้สอนกิจกรรมแนะแนว ที่เข้าร่วมโปรแกรม มีคะแนนประเมินความรู้ก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมเฉลี่ย 11.67 จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 58.33

4.2 การประเมินระหว่างการเข้าร่วมโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครู เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลการประเมินระหว่างการเข้าร่วมโปรแกรม ครูผู้สอนกิจกรรมแนะแนวมีระดับ การปฏิบัติงาน โดยรวมสูงกว่าร้อยละ 80 อยู่ในระดับดีมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายบุคคล มีผลการปฏิบัติงานสูงกว่าร้อยละ 80 อยู่ในระดับดีมากทุกคน ผ่านเกณฑ์การประเมินระหว่างการเข้าร่วมโปรแกรมทุกคน

4.3 การประเมินหลังการเข้าร่วมโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครู เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลการประเมินความรู้หลังการเข้าร่วมโปรแกรม ครูผู้สอนกิจกรรมแนะแนวที่เข้าร่วมโปรแกรม มีคะแนนประเมินความรู้หลังการเข้าร่วมโปรแกรมเฉลี่ย 18.67 จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 93.33

ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนประเมินความรู้ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรม ครูผู้สอนกิจกรรมแนะแนวที่เข้าร่วมโปรแกรม มีคะแนนประเมินความรู้หลังการเข้าร่วม

ร่วมโปรแกรมสูงกว่าคะแนนประเมินความรู้ก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.3.2 การประเมินความพึงพอใจโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครู เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้เข้าร่วมโปรแกรมมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ เนื้อหา และเอกสาร ผลที่ได้รับจากการใช้โปรแกรม และกิจกรรมการพัฒนา ตามลำดับ

อภิปรายผล

ผลการวิจัยการพัฒนาโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีข้อค้นพบที่น่าสนใจและสามารถนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ผลศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.1 องค์ประกอบและตัวชี้วัดทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ 11 ตัวชี้วัด ได้แก่

1) การรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด ได้แก่ การรู้จุดเด่นจุดด้อยและภาคภูมิใจในตนเอง การเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นและยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล และการวางแผนชีวิตและการพัฒนาตนเอง

2) การวิเคราะห์ข้อมูลและการตัดสินใจแก้ปัญหา ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลและเลือกรับข้อมูลที่เป็นประโยชน์ การรับรู้สาเหตุของปัญหา และยอมรับผลจากการกระทำ และการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา

3) การจัดการอารมณ์และความเครียด ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด ได้แก่ การรับรู้สาเหตุและการหลีกเลี่ยงสิ่งที่ก่อให้เกิดอารมณ์และความเครียด การควบคุมอารมณ์ และการผ่อนคลายอารมณ์และความเครียด และ

4) การติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ ประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ การติดต่อสื่อสาร และการสร้างสัมพันธภาพ

จากผลการศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559) ซึ่งได้ระบุว่า สมรรถนะสำคัญ 1 ใน 5 สมรรถนะ คือ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น 2) การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

3) การจัดการกับอารมณ์และความเครียด และ 4) การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดิฐภัทร บวรชัย (2555) ที่ได้ทำการศึกษาการพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกันยาเสพติดสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การควบคุมตนเอง 2) การเห็นคุณค่าในตนเอง 3) การตัดสินใจ 4) การแก้ปัญหา และ 5) การปฏิเสธ งานวิจัยของ ปิยาภรณ์ พุ่มแก้ว (2555) ที่ได้ทำการศึกษาการพัฒนาหลักสูตรทักษะชีวิตโดยใช้การคิดเป็นฐานการเรียนรู้สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความสามารถในการคิด 2) ความสามารถในการตัดสินใจและแก้ปัญหา 3) ความสามารถในการสื่อสารและทักษะทางสังคม 4) ความสามารถในการควบคุมอารมณ์และการจัดการความเครียด และ 5) ความสามารถในการรู้จักและเข้าใจตนเอง และงานวิจัยของ สกาวเนตร ไทรแจ่มจันทร์ (2558) ที่ได้ทำการศึกษาการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนพยาบาลทหารอากาศ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การตระหนักรู้ในตนเอง 2) การแก้ปัญหา 3) การจัดการอารมณ์ 4) การเห็นอกเห็นใจ และ 5) การสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล

1.2 วิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 7 กิจกรรม ได้แก่ 1) กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติ 2) กิจกรรมการเรียนรู้แบบเผชิญสถานการณ์ 3) กิจกรรมการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา 4) กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เกม 5) กิจกรรมการเรียนรู้ Active Learning 6) กิจกรรมการให้คำปรึกษา และ 7) กิจกรรมการเรียนรู้โดยการตั้งคำถาม R-C-A

จากผลการศึกษาวิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทศพร สุวรรณปักษ์ (2550) ได้ทำการศึกษาการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษา โดยมีจุดมุ่งหมายของการวิจัยคือ 1) เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียน 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์ ด้านการตัดสินใจและแก้ไขปัญหา และด้านตระหนักรู้ในตนเอง และ 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในด้านกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยใช้การจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียน ได้แก่ 1) กิจกรรมการเรียนรู้แบบบรรยาย 2) กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติ 3) กิจกรรมการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา 4) กิจกรรมการเรียนรู้แบบเผชิญสถานการณ์ และ 5) กิจกรรมการเรียนรู้โดยการใช้สถานการณ์ งานวิจัยของ สกล วรเจริญศรี (2550) ที่ได้ทำการศึกษาทักษะชีวิตและการสร้างโมเดลกลุ่มอบรมเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน พบว่า โมเดลการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นเริ่มต้น 2) ขั้นดำเนินการ 3) ขั้นยุติการฝึกอบรม โดยใช้ทฤษฎีการให้คำปรึกษาและเทคนิคทางจิตวิทยาในการพัฒนาทักษะชีวิต

ได้แก่ 1) กิจกรรมการเรียนรู้แบบเผชิญสถานการณ์ 2) กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติ 3) กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เกม 4) กิจกรรมการเรียนรู้โดยการให้ข้อมูลย้อนกลับ และ 5) กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบประเมินตนเอง และงานวิจัยของ ดิฐภัทร บวรชัย (2555) ที่ได้ทำการศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกันยาเสพติดสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ทักษะชีวิตเพื่อป้องกันยาเสพติดสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ การควบคุมตนเอง การเห็นคุณค่าในตนเอง การตัดสินใจ การแก้ปัญหา และการปฏิเสธ โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 4 ระยะ และใช้วิธีการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างทักษะชีวิต ได้แก่ 1) กิจกรรมการเรียนรู้แบบบรรยาย 2) กิจกรรมการเรียนรู้โดยการตั้งคำถาม 3) กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติ 4) กิจกรรมการเรียนรู้แบบเผชิญสถานการณ์ 5) กิจกรรมการเรียนรู้การอภิปรายกลุ่ม และ 6) กิจกรรมการเรียนรู้การฝึกปฏิบัติ

2. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า สภาพปัจจุบันของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและการตัดสินใจแก้ปัญหา ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด และด้านการติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ และสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและการตัดสินใจแก้ปัญหา ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด และด้านการติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ จากนั้นนำผลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ไปหาค่าความต้องการจำเป็น (PNI) เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า องค์ประกอบที่มีค่าความต้องการจำเป็นมากที่สุดคือ ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด รองลงมาคือ ด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและการตัดสินใจแก้ปัญหา และด้านการติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ ซึ่งมีค่าความต้องการจำเป็นเท่ากัน และลำดับสุดท้าย ได้แก่ ด้านการรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น จากผลการศึกษาที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของทักษะชีวิตของ

นักเรียนทุกองค์ประกอบที่ต้องเร่งเสริมสร้างให้แก่นักเรียน พิจารณาจากค่าความต้องการจำเป็น (PNI) ที่มีค่าไม่แตกต่างกันมาก การพัฒนาทักษะชีวิตจึงควรที่จะพัฒนาทุกองค์ประกอบไปพร้อมๆ กัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดิฐภัทร บวรชัย (2555) ที่ได้ทำการศึกษาการพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกันยาเสพติดสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร งานวิจัยของ ปิยาภรณ์ พุ่มแก้ว (2555) ที่ได้ทำการศึกษาการพัฒนาหลักสูตรทักษะชีวิตโดยใช้การคิดเป็นฐานการเรียนรู้สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา งานวิจัยของ สกาวเนตร ไทรแจ่มจันทร์ (2558) ที่ได้ทำการศึกษาการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนพยาบาลทหารอากาศ และงานวิจัยของ Gayatri, Channaveer and Lakshmana (2017) ที่ได้ทำการศึกษาโปรแกรมการเรียนรู้ทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยที่มุ่งศึกษาเจาะลึกเฉพาะองค์ประกอบ ได้แก่ งานวิจัยของ ธนียา เทียนคำศรี (2557) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูเพื่อการออกแบบกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตในการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา โดยมีจุดมุ่งหมายการวิจัย และงานวิจัยของ สวัสดิ์ นาบองศรี (2557) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาหลักสูตรทักษะชีวิตเพื่อเสริมสร้างการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น สำหรับนักเรียนประถมศึกษา

3. ผลการพัฒนาโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากผลการพัฒนาโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โปรแกรมประกอบด้วยเนื้อหา 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 บทนำ ส่วนที่ 2 คู่มือการใช้โปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และส่วนที่ 3 การวัดและการประเมินผล องค์ประกอบของโปรแกรมประกอบ 5 องค์ประกอบ ซึ่งผู้วิจัยกำหนดให้อยู่ในส่วนที่ 1 บทนำ ได้แก่ 1) หลักการและเป้าหมายของโปรแกรม 2) จุดมุ่งหมายของโปรแกรม 3) เนื้อหาของโปรแกรม 4) กิจกรรมการพัฒนา และ 5) การประเมินผลโปรแกรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยาภรณ์ พุ่มแก้ว (2555) ที่ได้ทำการศึกษาการพัฒนาหลักสูตรทักษะชีวิตโดยใช้การคิดเป็นฐานการเรียนรู้สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ สภาพปัญหาและความจำเป็น หลักการของหลักสูตร วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างเนื้อหาและเวลา แนวการจัดกิจกรรม สื่อ/อุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้ และแนวการวัดและประเมินผล งานวิจัยของ ธนียา เทียนคำศรี (2557) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูเพื่อการออกแบบกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตในการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา หลักสูตรฝึกอบรมครู ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการของหลักสูตรฝึกอบรม 2) วัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรม 3) เนื้อหาและระยะเวลา

ของการฝึกอบรม 4) กิจกรรมการฝึกอบรม 5) สื่อที่ใช้ในการฝึกอบรม และ 6) การวัดประเมินผล การฝึกอบรม งานวิจัยของ สวัสดิ์ นาปองศรี (2557) ที่ได้ทำการศึกษาการพัฒนาหลักสูตรทักษะชีวิต เพื่อเสริมสร้างการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น สำหรับนักเรียนประถมศึกษา หลักสูตรทักษะชีวิตเพื่อเสริมสร้างการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ประกอบด้วย 14 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) สภาพปัญหาและความสำคัญจำเป็นของหลักสูตร 2) หลักการของหลักสูตร 3) วิสัยทัศน์ 4) พันธกิจ 5) เป้าหมายของหลักสูตร 6) ผลการเรียนรู้ 7) สารการเรียนรู้ 8) คำอธิบายรายวิชา 9) โครงสร้างเนื้อหาและเวลา 10) เวลาเรียน 11) โครงสร้างรายวิชา 12) แนวการจัดกิจกรรม 13) สื่อ/อุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้ และ 14) แนวการวัดและประเมินผล และ งานวิจัยของ สกาวเนตร ไทรแจ่มจันทร์ (2558) ที่ได้ทำการศึกษาการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนพยาบาลทหารอากาศ หลักสูตรฝึกอบรม ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) จุดมุ่งหมายของหลักสูตรฝึกอบรม 2) ประสพการณ์/เนื้อหาสาระของหลักสูตรฝึกอบรม 3) การจัดประสพการณ์ในการเรียนรู้ และ 4) การวัดและการประเมินผลการฝึกอบรม นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยที่แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาโปรแกรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาครูเพื่อสอนทักษะชีวิตให้แก่นักเรียน ดังเช่นงานวิจัยของ Krishnendu Munsri and Debjani Guha (2014) ที่ได้ทำการศึกษาการประเมินเปรียบเทียบสถานการณ์การศึกษาทักษะชีวิตในหลักสูตร การศึกษาครู กลุ่มประเทศ SAARC พบว่า กลุ่มประเทศ SAARC ได้นำหลักสูตรทักษะชีวิตบรรจุลงในหลักสูตรเพื่ออบรมครูระดับมัธยมศึกษาสำหรับการสอนทักษะชีวิต และมีแนวโน้มที่จะขยายการสอนหลักสูตรทักษะชีวิตให้แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมด โดยครูระดับมัธยมศึกษาที่ผ่านการฝึกอบรม หลักสูตรทักษะชีวิต สามารถนำความรู้ที่ได้ไปถ่ายทอดสู่นักเรียน ช่วยให้นักเรียนสามารถปรับตัวและจัดการปัญหาต่างๆ ได้

4. ผลการใช้โปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากผลการประเมินความรู้ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมของครูผู้สอนกิจกรรมแนะแนว มีคะแนนประเมินความรู้ก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมเฉลี่ย 11.67 จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 58.33 และมีคะแนนประเมินความรู้หลังการเข้าร่วมโปรแกรมเฉลี่ย 18.67 จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 93.33 ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนประเมินความรู้ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมของ ครูผู้สอนกิจกรรมแนะแนว มีคะแนนประเมินความรู้หลังการเข้าร่วมโปรแกรมสูงกว่าคะแนนประเมินความรู้ก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลการประเมินความพึงพอใจโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้เข้าร่วมโปรแกรมมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

เมื่อพิจารณารายด้านมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ เนื้อหาและเอกสาร ผลที่ได้รับจากการใช้โปรแกรม และกิจกรรมการพัฒนา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนียา เทียนคำศรี (2557) ที่ได้ทำการศึกษากิจกรรมพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูเพื่อการออกแบบกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตในการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา พบว่า ประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมครูเพื่อการออกแบบการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตในการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ที่จัดทำขึ้นมีประสิทธิภาพ 92.83/93.77 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ สามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมได้ ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการเข้ารับการฝึกอบรมครูเพื่อออกแบบการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตในการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของ นักเรียนระดับประถมศึกษาพบว่า คะแนนก่อนเข้ารับการฝึกอบรมของครูเฉลี่ย 9.90 คิดเป็นร้อยละ 33.00 และคะแนนหลังเข้ารับการฝึกอบรมของครูเฉลี่ย 28.13 คิดเป็นร้อยละ 93.77 เมื่อนำไปเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยโดยวิธีการทางสถิติ พบว่า คะแนนหลังเข้ารับการฝึกอบรมของครูสูงกว่าคะแนนก่อนเข้ารับการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมครูเพื่อออกแบบการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตในการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของ นักเรียนระดับประถมศึกษา พบว่า ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมครูเพื่อออกแบบการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตในการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของ นักเรียนระดับประถมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด งานวิจัยของ วิวิภัทร ไม้ไหว (2560) ที่ได้ทำการศึกษากิจกรรมพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ครูผู้สอนที่รับการฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรม มีความรู้ความเข้าใจ หลังฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม ด้านความรู้และประสบการณ์ในการจัดการฝึกอบรม ครูผู้เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจระดับมากที่สุดต่อหลักสูตรการพัฒนาครูเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน และสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนได้ระดับมากที่สุด และงานวิจัยของ สุธน วงศ์แดง และคณะ (2561) ได้ทำการศึกษากิจกรรมพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาครู มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ พบว่า นักศึกษาครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 หลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักศึกษาครูมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับดีมาก และหลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การศึกษาประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 พบว่า มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.25/87.25 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ 80/80 และมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น 2) การวิเคราะห์ข้อมูลและการตัดสินใจแก้ปัญหา 3) การจัดการอารมณ์และความเครียด และ 4) การติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ ดังนั้น ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาครูควรส่งเสริมให้ครูเกิดความเข้าใจเห็นความสำคัญและสามารถนำความรู้ไปถ่ายทอดให้นักเรียนเกิดทักษะชีวิตต่อไป

1.2 ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบด้านการจัดการอารมณ์และความเครียดมีความต้องการเสริมสร้างให้แก่เด็กเรียนมากที่สุด ดังนั้น ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรจัดโครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาให้นักเรียนสามารถจัดการอารมณ์และความเครียดของตนเอง เช่น ดนตรีบำบัด การเลือกเรียนตามความสนใจ และกิจกรรมนันทนาการต่างๆ และจัดโครงการให้ความรู้แก่ครู เช่น ทักษะการให้คำปรึกษา ทักษะการดูแลนักเรียนที่อยู่ในภาวะซึมเศร้า เป็นต้น

1.3 ผลการวิจัยพบว่า โปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นโปรแกรมที่มีความเหมาะสม และเป็นประโยชน์ต่อครู ควรนำไปปรับใช้ตามบริบทของโรงเรียนตนเองได้

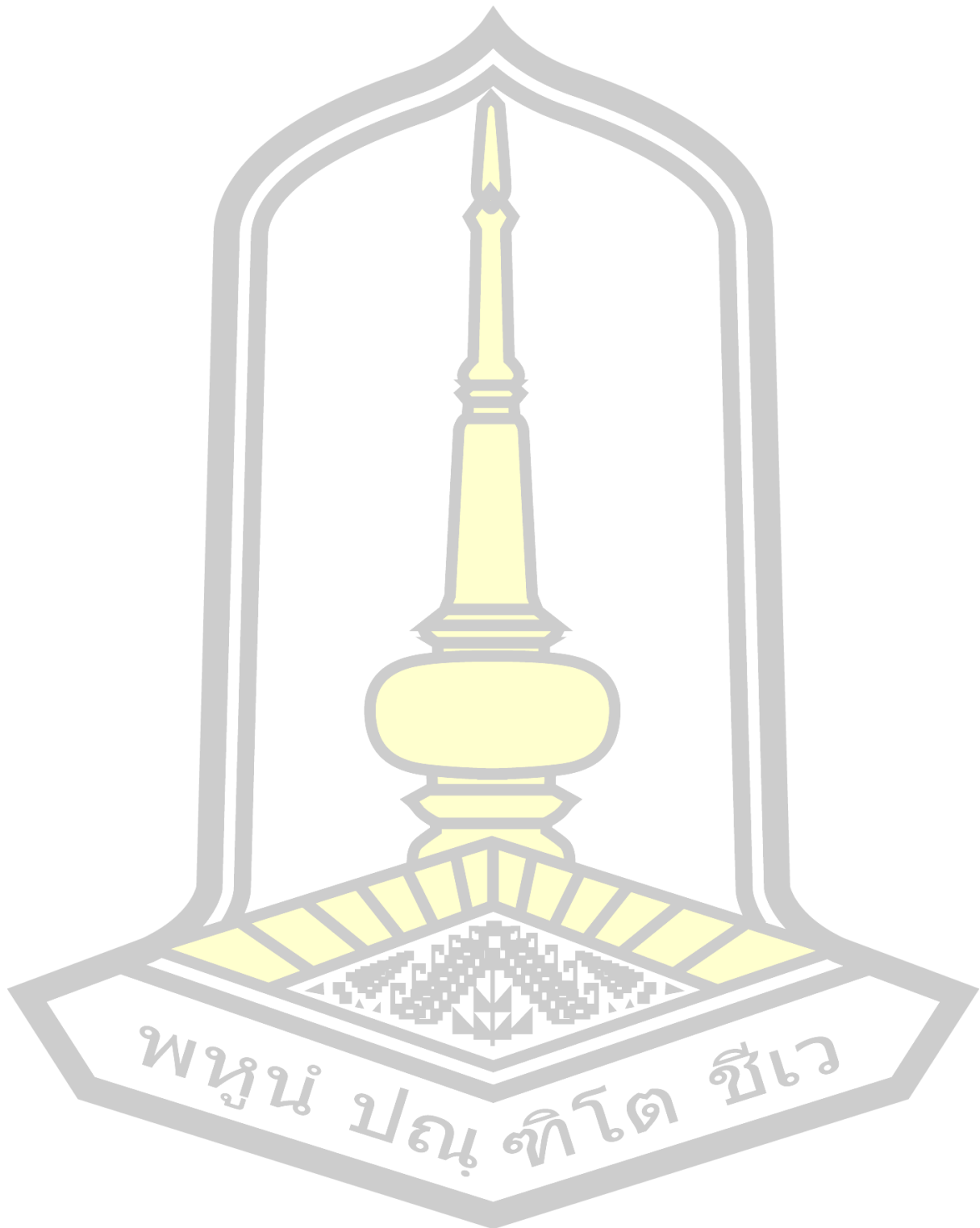
2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะของนักเรียน โดยใช้การวิจัยในรูปแบบอื่นๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกยิ่งขึ้น เช่น การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม การวิจัยเชิงคุณภาพ การวิจัยเชิงทดลอง

2.2 ควรศึกษาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะของนักเรียน โดยการศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนกับทักษะชีวิตของนักเรียน

2.3 ควรศึกษาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะของนักเรียนโดยการดำเนินการศึกษาเป็นรายองค์ประกอบเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกและเพื่อนำไปพัฒนาเสริมสร้างทักษะชีวิต

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนกนุช ชื่นเลิศสกุล. (2544). การเรียนรู้โดยผ่านการสะท้อนคิด : การศึกษาและการปฏิบัติการพยาบาลในคลินิก. *วารสารคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*, 9(2), 35-48.
- กรมกิจการเด็กและเยาวชน. (2560). *แผนกลยุทธ์ ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2560-2564*. [ออนไลน์].
ได้จาก : http://dcy.go.th/webnew/main/download_list.php?id=36.
[สืบค้นเมื่อ วันที่ 15 มกราคม 2561].
- กรมวิชาการ. (2544). *เอกสารชุดเทคนิคการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*.
กรุงเทพฯ : การศาสนา.
- กรมวิชาการ. (2545). *การพัฒนาศักยภาพครู*. กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว.
- กรมวิชาการ. (2546). *แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว.
- กรมสามัญศึกษา. (2543). *แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ :
ครูสภาลาดพร้าว.
- กรมสุขภาพจิต. (2543). *คู่มือการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต*. นนทบุรี : สำนักพัฒนา
สุขภาพ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2543). *แนวทางการจัดการกระบวนการเรียนรู้ทักษะชีวิตเพื่อพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ
ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นปีที่ 7-9)*. กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*.
กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*.
กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กรุงเทพธุรกิจ. (2561). *เผยเด็กติดยาพุ่ง 3 แสนคน-ต้องกักขังวัยปีละ 1.5 แสน*. [ออนไลน์].
ได้จาก : <http://www.bangkokbiznews.com/news/detail/788466>.
[สืบค้นเมื่อ วันที่ 15 มกราคม 2561].
- กฤตวรรณ คำสม. (2557). *การแนะแนวเบื้องต้น*. อุตรธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี.
- กำไลรัตน์ เย็นสุจิตร์. (2540). การพัฒนาทักษะชีวิต. *วารสารสุขศึกษา*, 20(76), 69.
- กิตติชัย สุภาสิโนบล. (2547). การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต. *วารสารวิชาการ*,
7(2), 33-36.
- กิตยวดี บุญชื้อ. (2546). *รายงานการสังเคราะห์รูปแบบการพัฒนาครูทั้งโรงเรียน : โรงเรียนใน
โครงการโรงเรียน ปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน*. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.

- กีรติ ยศยิ่งยง. (2548). *การวางแผนพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพฯ : มิสเตอร์ก๊อปปี้.
- เก็จกนก เอื้อวงศ์. (2562). การสนทนากลุ่ม : เทคนิคการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพที่มีประสิทธิภาพ. *วารสารศึกษาศาสตร์ มธส.*, 12(1), 17-30.
- โกวิท พวงงาม. (2550). *เอกสารประกอบการสอนการปกครองท้องถิ่นว่าด้วยทฤษฎี แนวคิดและหลักการ*. กรุงเทพฯ : เอ็กเซอร์เน็ท.
- คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และศูนย์เครือข่ายทั่วประเทศ. (2553). *ชุดฝึกอบรมครูแนะแนวจัดโครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบตามแผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คมเพชร ฉัตรสุกกุล. (2529). *การแนะแนวเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ชนกพร จุฑาสงษ์. (2559). *การพัฒนาโปรแกรมการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชวนคิด มะเสนะ. (2559). *การพัฒนาทรัพยากรทางการศึกษาในทศวรรษหน้า*. *วารสารบริหารการศึกษาบัณฑิต มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี*, 16(1), 9-16.
- ชาย โพรธิสิตา. (2547). *ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ*. กรุงเทพฯ : อัมรินทร์พรินติ้ง.
- ญาดาภัก กัลปดี. (2559). *การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเชิงสร้างสรรค์ของครูประถมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ดิฐภัทร บวรชัย. (2555). *การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกันยาเสพติดสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ถิรพล วัฒนาประดิษฐ์. (2546). *การบริหารงานในโรงเรียน*. กรุงเทพฯ : คุณพินอักษรกิจ.
- ทัศพร สุวรรณปักษ์. (2550). *การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ทิตนา แคมมณี. (2552). *14 วิธีสอนสำหรับครูมืออาชีพ*. กรุงเทพฯ : แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เทพ สงวนกิตติพันธ์. (2545). *ทักษะชีวิต (Life Skill) เพื่อความสุขและความสำเร็จของชีวิต*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ไท คำลั่น. (2551). *การพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำทางสิ่งแวดล้อมศึกษา สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ธनिया เทียนคำศรี. (2557). *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูเพื่อการออกแบบกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา*. *รมยสาร*, 12, 103-115.
- ธำรง บัวศรี. (2543). *ทฤษฎีหลักสูตร : การออกแบบและพัฒนา*. กรุงเทพฯ : เอราวิณ.
- ธีระ ชัยยุทธยรรยง. (2545). *วิธีการฝึกทักษะการดำเนินชีวิตแก่เด็กและเยาวชน*. *วารสารวิชาการ*, 5(2), 61-67.
- นฤมล มณีงาม. (2547). *การพัฒนาโปรแกรมสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการประหยัดพลังงานตามหลักการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นาริรัตน์ รักวิจิตรกุล. (2560). *การพัฒนาวิชาชีพรู. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. 11(1), 21-33, มกราคม-มีนาคม.
- นิต้าโพล. (2561). *การสำรวจความคิดเห็น หัวข้อเด็กและเยาวชนไทยในยุคไทยแลนด์ 4.0*. [ออนไลน์]. ได้จาก : <http://nidapoll.nida.ac.th/index.php?op=polls-detail&id=576>. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2561].
- นิตา ชูโต. (2538). *การประเมินโครงการ*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : พี.เอ็น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2546). *การพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2546.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญเลิศ กลิ่นรัตน์. (2542). *การบริหารทรัพยากรมนุษย์*. เชียงใหม่ : สถาบันราชภัฏเชียงใหม่.
- ประวิต เอราวรรณ์ และนุชชานา เหลืองอังกูร. (2544). *การสร้างแบบประเมินทักษะชีวิตและผลการส่งเสริมทักษะชีวิตโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน*. กรุงเทพฯ : กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข.
- ปริญญา มีสุข. (2552). *การวิจัยและพัฒนาวิธีการออกแบบโปรแกรมการพัฒนาทางวิชาชีพของครูโดยใช้การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นเป็นฐาน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาวิธีวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปิยนันท์ สวัสดิ์ศฤงฆาต. (2561). 70-20-10 Rule สัดส่วนการเรียนรู้แบบผสมผสาน. [ออนไลน์].

ได้จาก : <https://drpiyanan.com/2018/11/19/702010/>. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 31 มีนาคม 2562].

ปิยาภรณ์ พุ่มแก้ว. (2555). การพัฒนาหลักสูตรทักษะชีวิตโดยใช้การคิดเป็นฐานการเรียนรู้สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พนม ลีมาอารีย์. (2548). การแนะแนวเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

พิมพ์พิศา ชัชชวพันธ์. (2559). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ภุชงค์ บุญอภัย. (2555). รูปแบบการพัฒนาครูผู้สอนกลุ่มสาระวิทยาศาสตร์โรงเรียนประถมศึกษา: กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านมะขาม (สาครมะขามราษฎร์) จังหวัดจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

มติชน. (2560). เด็กไทยวันนี้! นักวิชาการจู่ๆ แฉสถานการณ์เด็กไทยมีปัจจัยเสี่ยง 10 ด้าน ‘ความรุนแรง – แม่วัยใส – ยาเสพติด. [ออนไลน์]. ได้จาก : <https://www.matichon.co.th/news/418603>. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 10 มกราคม 2561].

มนูญ ไชยทองศรี. (2544). ความต้องการพัฒนาตนเองของบุคลากรโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอกุสุมาลย์จังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2533). เอกสารการสอนชุดวิชา หลักและระบบงานแนะแนวในสถานศึกษา หน่วยที่ 1-8. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2550). เอกสารการสอนชุดวิชาทักษะชีวิต Life Skill หน่วยที่ 1-7. พิมพ์ครั้งที่ 9. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์. (2540). หลักและวิธีการสอนทักษะชีวิต. กองบริการการศึกษา, 8(68), 8-29.

ยอดอนงค์ จอมหงส์พิพัฒน์. (2553). การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูผู้นำการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาวะผู้นำทางการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

- โยธิน ศรีโสภณ. (2550). *การพัฒนากระบวนการประเมินผลด้วยวิธีดุลยภาพสำหรับคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุขฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- รัชณี กัลยาวิณัย และอัจฉรา ธารอุไรกุล. (2545). *การวิเคราะห์และการออกแบบระบบคอมพิวเตอร์ สมัยใหม่*. กรุงเทพฯ : การศึกษา.
- รัฐศาสตร์ พาณิชยพงศภัค. (2559). *การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการบริหารหลักสูตรและ การจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา ดุขฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย มหาสารคาม.
- รัตนะ บัวสนธ์. (2551). *วิจัยเชิงคุณภาพทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : คำสมัย.
- เรวดี ทรงเที่ยง. (2548). *การพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมแรงจูงใจภายในเพื่อสร้างสัมพันธภาพในการ ทำงานของหัวหน้าช่างในศูนย์บริการรถยนต์*. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรดุขฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.
- ลักขณา สริวัฒน์. (2543). *การแนะแนวเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- วนิดา ขาวมงคล เอกแสงศรี. (2546). *หลักการสอน การพัฒนาทักษะชีวิต*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรภรณ์ บุญเยี่ยม. (2559). *การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูระดับประถมศึกษาด้านการคิดอย่างมี วิจารณญาณ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุขฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนา การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วรินทร์พร ฉัตรพลกิตต์. (2558). *ทักษะชีวิตนิสิตปริญญาตรี หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วันทนา เนาว์วัน. (2548). *การพัฒนาบุคคลและการฝึกอบรม*. อยุธยา : คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยพระนครศรีอยุธยา.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2551). *เอกสารประกอบการเรียนการสอน รายวิชา 218916 พื้นฐานทางการ บริหารการศึกษา*. ขอนแก่น : สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วีรภัทร ไม้หว. (2560). *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนระดับ ประถมศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุขฎีบัณฑิต สาขาวิชาการ จัดการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.

- ศูนย์วิจัยและนวัตกรรมการศึกษาด้านเด็กและเยาวชน. (2560). *เด็กไทยวันนี้!! นักวิชาการจู่ๆ แฉสถานการณ์เด็กไทยมีปัจจัยเสี่ยง 10 ด้าน ‘ความรุนแรง-แม่วัยใส-ยาเสพติด’*. [ออนไลน์]. ได้จาก : <https://www.matichon.co.th/news/418603>. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2561].
- สกล วรเจริญศรี. (2550). *การศึกษาทักษะชีวิตและการสร้างโมเดลกลุ่มฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตวัยรุ่น*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สกาเวเนตร ไทรแจ่มจันทร์. (2558). *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนพยาบาลทหารอากาศ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการจัดการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมใจ ปราบพล. (2544). *การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. ในการสอนแบบทักษะชีวิตแบบมีส่วนร่วม*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สมศักดิ์ จัดตุพรพงษ์. (2547). *การวิเคราะห์โปรแกรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยที่ดำเนินการโดยสถาบันศาสนาตามแนวคิดของบอยเออร์และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาหลักสูตร บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย. (2559). *หลักการบริการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยาเบื้องต้น สำหรับครูและผู้บริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สมาน รังสิโยภุชณ. (2542). *ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2541). *การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาอย่างเป็นระบบ*. กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). *แนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตบูรณาการการเรียนการสอน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551*. กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2559). *คู่มือการเสริมสร้างทักษะชีวิตตามจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียน ระดับประถมศึกษา-มัธยมศึกษา*. กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2559). *เทคนิค วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อขับเคลื่อนจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน*. กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). รายงานการวิจัยและพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน. กรุงเทพฯ : พรักหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2554). การศึกษาตลอดชีวิตสำหรับทุกคน. กรุงเทพฯ : ชุมชนุสสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2554). แผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559). กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สุคนธ์ สินธพานนท์. (2558). การจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่ เพื่อพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ : 9119 เทคนิคพรินติ้ง.
- สุธน วงศ์แดง, ภาณุมาศ เศรษฐจันทร์ และวีระพงษ์ สิงห์ครุฑ. (2561). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาครู มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์. วารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์, 13(37), 75-90.
- สุนันทา เลานันทน. (2544). การพัฒนาองค์การ. กรุงเทพฯ : ตีติบุคส์โตร.
- สุปราณี ศรีฉัตรภิมุข. (2542). การฝึกอบรมและการพัฒนาบุคลากร. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุพิน บุญชูวงศ์. (2562). เอกสารประกอบการสอน เทคนิคการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. [ออนไลน์]. ได้จาก : <https://www.slideshare.net/kittitach06709/ss-13052175>. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 18 มีนาคม 2562].
- สุภาพร วาปีโส. (2559). การพัฒนาระบบการส่งเสริมทักษะชีวิตนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนเอกชนการกุศล. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุขฎิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุมิตรา พงศธร. (2550). สรุปเรื่องของหลักสูตร. วารสารสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย, 7(9), 15-23, กุมภาพันธ์-เมษายน.
- แสงดาว ถิ่นหารวงศ์. (2558). การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมจากทฤษฎีสู่การปฏิบัติในรายวิชาการรณคดีสำหรับเด็ก. วารสารมนุษยสังคมปริทัศน์, 17(1), 1-44, มกราคม-มิถุนายน.
- หรรษา สุขกาล. (2543). การพัฒนารูปแบบโปรแกรมการทำงานระหว่างเรียนเพื่อส่งเสริมจริยธรรมในการทำงานของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุขฎิบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- องอาจ เทียมกลาง. (2559). *การพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อแก้ไขปัญหาพฤติกรรมนักเรียนในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุขฎี
บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
มหาสารคาม.*
- อนงค์รัตน์ รินแสงปิ่น. (2558). *การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต
ให้กับแกนนำเด็กและเยาวชนตำบลหลวงใต้. วารสารจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต,
5(2), 1-24, กรกฎาคม-ธันวาคม.*
- อาภรณ์ ภูวิทย์พันธ์. (2559). *การพัฒนา Core Competency บนแนวคิด 70 : 20 : 10.
กรุงเทพฯ : เอช อาร์ ซีเอ็นเตอร์.*
- อาภรณ์ ภูวิทย์พันธ์. (2559). *การพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรบนพื้นฐาน 70 : 20 : 10
Learning Model. กรุงเทพฯ : เอช อาร์ ซีเอ็นเตอร์.*
- อุ๋นตา นพคุณ. (2546). *กรอบแนวความคิดการพัฒนาโปรแกรมอย่างมีส่วนร่วมทางการศึกษา
นอกระบบโรงเรียน. กรุงเทพฯ : ชวนพิมพ์.*
- Bardhan, A. (2016). Life Skills Education: A Strategy for Handling Adolescents' Risk
Behavior. *Journal Of Humanities And Social Science (IOSR-JHSS)*, 21(7),
92-99, July.
- Barr, M.J. and L.A. Keating (1990). *Developing Effective Student Services Program.*
San Francisco : Jossey-Bass.
- Boone, E.I. (1992). *Developing Programmer in Adult Education.* New Jersey :
Practice Hall.
- Boyle, P.G. (1981). *Planning Better Programs.* New York : McGraw Hill.
- Chen, H. and others. (2009). Supply Chain Process Integration : a Theoretical
Framework. *Journal of Business Logistic*, 30(2), 27-46, August.
- Cochran, W.G. (1953). *Sampling Techniques.* New York : John Wiley and Sons.
- Conrad, C.F. and RF. Wilson. (1985) *Academic Program Reviews : Institutional
Approaches, Expectations, and Controversies.* Washington D.C. : ASHE.
- Donald B.Y. (2011). *The Program Evaluation Standards : a Guide for Evaluators and
Evaluation.* Thousand Oaks, Calif : SAGE.
- Dormer, P. (1994). *The Art of the Maker: Skill and Its Meaning in Art, Craft, and
Design.* London : Thames and Hudson

- Eisner, E.W. (1976). Education Connoisseurship and Criticism: Their Form and Functions in Educational Evaluation. *Journal of Aesthetic Education*, 24(1), 192-193.
- Francis, A. and A.O. John. (2014). Life Skills Education in Kenya: An Assessment of the Level of Preparedness of Teachers and School Managers in Implementing Life Skills Education in Trans- Nzoia District, Kenya. *Journal Of Humanities And Social Science (IOSR-JHSS)*, 19(9), 32-44.
- Gayatri, Channaveer RM and Lakshmana. (2017). Life Skills Education Program Among High School Children : An Intervention Study. *Journal of Mental Health Education*, 1(1), 19-29.
- Gazda, G.M., Childers, W.C. and D.K. Brooks. (1987). *Foundations of Counseling and Human Services*. New York : McGraw-Hill.
- Good, C.V. (1973). *Dictionary of Education*. 3rd ed. New York : McGraw-Hill.
- Jones, A.J. (1956). *Principles of Guidance*. New York : McGraw-Hill.
- Knowles, M. (1980). *The Modern Practice of Adult Education : What is Andragogy*. Chicago : Follet.
- Krishnendu Munsri and Debjani Guha. (2014). Status of Life Skill Education in Teacher Education Curriculum of SAARC Countries: A Comparative Evaluation. *Journal of Education & Social Policy*, 1(1), 93-99, June.
- Mangrulkar, L., Whitman, CV. And M. Posner. (2001). *Life Skills Approach to Child and Adolescent Health Human Development*. Washington, DC : Pan American Health Organization.
- Maxwell, R. (1981). *Life After School : A Social Skills Curriculum*. New York : Prentice Hall.
- Roger, B. (2000). *Classroom Behavior : A Practical Guide to Effective Teaching, Behavior Management and Colleague Support*. London : Paul Chapman.
- Shertzer, B.E. and S.C. Stone. (1981). *Fundamentals of Guidance*. University of Virginia : Houghton Mifflin
- The Alberta Teachers' Association. (2016). *Learn about the ATA's Walking Together: Education for Reconciliation Professional Learning Project here*. [online]. Available from : <http://bit.ly/2hMNo0h>. [accessed 18 March 2019].

The Joint Committee on Standards for Educational Evaluation. (2010). *The Program Evaluation Standards*. Los Angeles : SAGE.

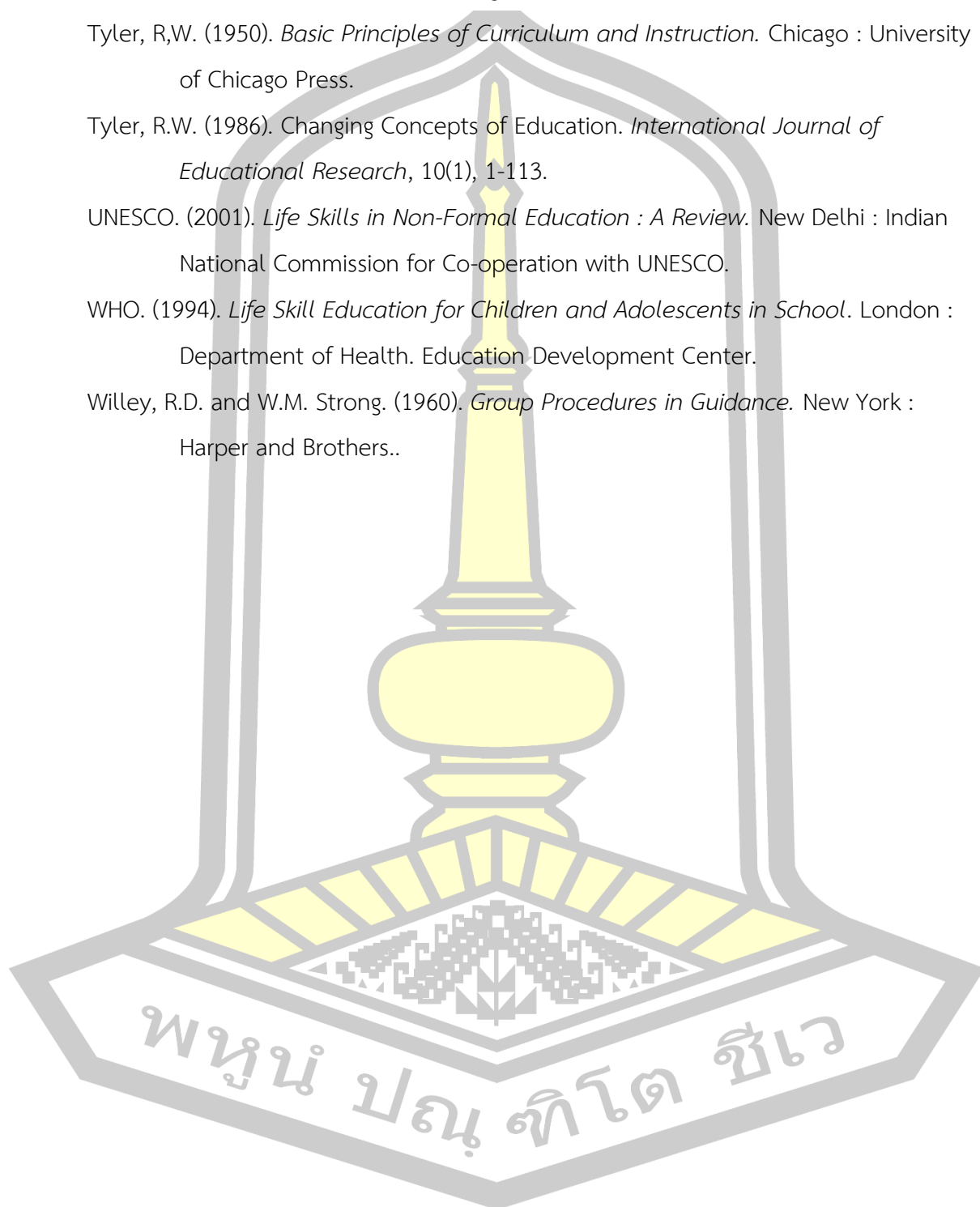
Tyler, R.W. (1950). *Basic Principles of Curriculum and Instruction*. Chicago : University of Chicago Press.

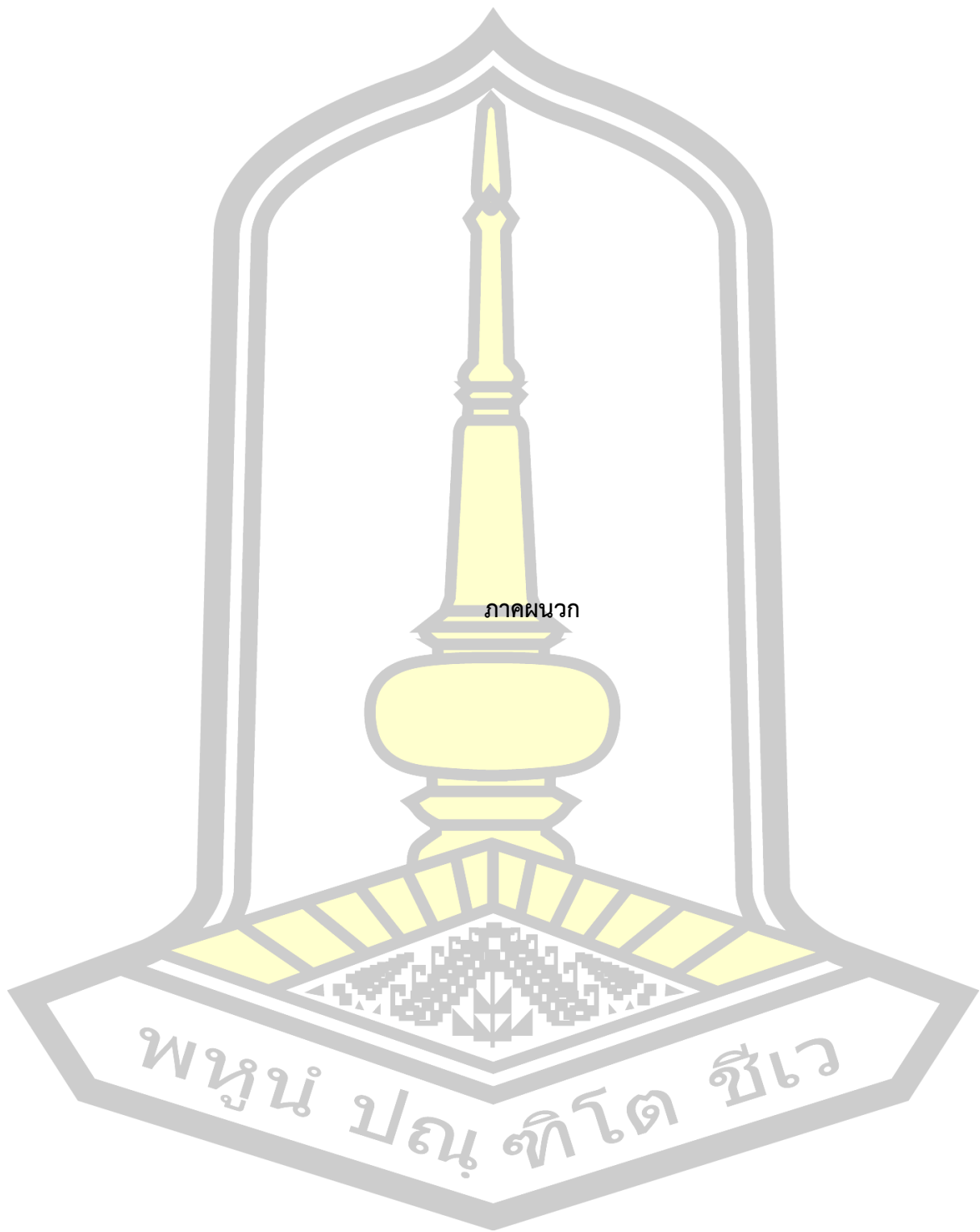
Tyler, R.W. (1986). Changing Concepts of Education. *International Journal of Educational Research*, 10(1), 1-113.

UNESCO. (2001). *Life Skills in Non-Formal Education : A Review*. New Delhi : Indian National Commission for Co-operation with UNESCO.

WHO. (1994). *Life Skill Education for Children and Adolescents in School*. London : Department of Health. Education Development Center.

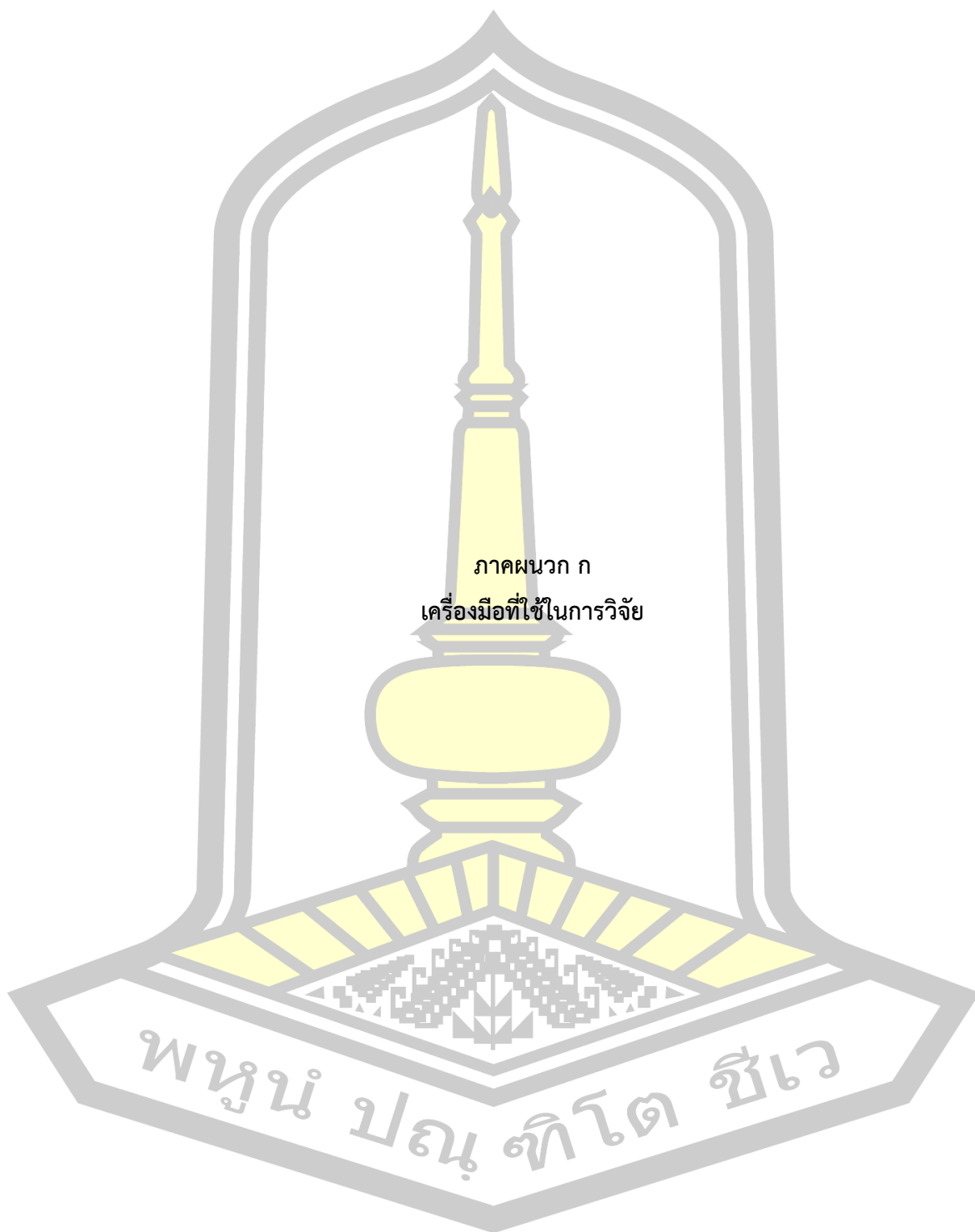
Willey, R.D. and W.M. Strong. (1960). *Group Procedures in Guidance*. New York : Harper and Brothers..

ภาคผนวก

พูน ปณ ทิโต ชีเว

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

พหุบัน ปณฺ ทิโต ชีเว

การสนทนากลุ่ม (Focus Group)

เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

วัตถุประสงค์ในการสนทนากลุ่ม

1. เพื่อกำหนดองค์ประกอบและตัวชี้วัดทักษะชีวิตของนักเรียน ในการพัฒนาโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อกำหนดวิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครู ในการพัฒนาโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจงการดำเนินการสนทนากลุ่ม

1. การสนทนากลุ่ม (Focus Group) เป็นการรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในประเด็นปัญหาที่เฉพาะเจาะจง โดยมีผู้ดำเนินการสนทนา (Moderator) เป็นผู้ให้ประเด็นในการสนทนา เพื่อให้กลุ่มเกิดแนวคิดและแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นหรือแนวทางการสนทนาอย่างกว้างขวางละเอียดลึกซึ้งทุกคน
2. ขั้นตอนของการสนทนากลุ่ม
 - 2.1 ผู้ดำเนินการสนทนา (Moderator) แนะนำตนเองและทีมงาน
 - 2.2 อธิบายถึงจุดมุ่งหมายในการสนทนากลุ่ม และวัตถุประสงค์ของการวิจัย
 - 2.3 เริ่มคำถามในแนวการสนทนาที่จัดเตรียมไว้ตามประเด็น เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่อกันและผู้ร่วมการสนทนามีโอกาสแสดงความคิดเห็น
 - 2.4 สรุปประเด็นจากการสนทนากลุ่ม

นางสาวมัญชลี เปี่ยมดี

นิสิตปริญญาเอก สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การสนทนากลุ่ม (Focus Group)

เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของ
นักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่ม

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....
- 6.....
- 7.....

ผู้ดำเนินการสนทนากลุ่ม

- 1.....

ผู้จัดบันทึก

- 1.....
- 2.....

สถานที่จัดการสนทนากลุ่ม

-
-
-

พูน ปณ ทิโต ชีเว

ประเด็นการสนทนากลุ่ม

เริ่มการสนทนากลุ่ม เวลา.....น.

ประเด็นการสนทนากลุ่ม	บันทึกการสนทนากลุ่ม	ข้อสรุปการสนทนากลุ่ม
ตอนที่ 1 การกำหนดองค์ประกอบและตัวชี้วัดทักษะชีวิตของนักเรียน		
<p>1. ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทักษะชีวิตที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยว่ามีความสำคัญจำเป็นต่อการเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างไร</p> <p>ทักษะชีวิตของนักเรียน ประกอบด้วย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น 2. การตัดสินใจและแก้ไขปัญหา 3. การจัดการอารมณ์และความเครียด 4. การติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ 		
<p>2. ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวชี้วัดขององค์ประกอบที่ 1 การรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ว่ามีความสำคัญจำเป็นต่อการเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างไร</p> <p>องค์ประกอบที่ 1 การรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ประกอบด้วย 3 ชี้อัด</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1 การรู้จักเด่นจุดด้อยและมีความภาคภูมิใจในตนเอง 1.2 การเข้าใจความรู้สึกผู้อื่น เห็นอกเห็นใจผู้อื่น และยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล 1.3 การวางแผนเพื่อพัฒนาตนเองและการกำหนดเป้าหมายในชีวิต 		

ประเด็นการสนทนากลุ่ม	บันทึกการสนทนากลุ่ม	ข้อสรุปการสนทนากลุ่ม
<p>3. ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวชี้วัดขององค์ประกอบที่ 2 การตัดสินใจและแก้ปัญหา ว่ามีความสำคัญจำเป็นต่อการเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างไร</p> <p>องค์ประกอบที่ 2 การตัดสินใจและแก้ปัญหา ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด</p> <p>2.1 การวิเคราะห์ แยกแยะข้อมูลข่าวสาร และเลือกรับข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์</p> <p>2.2 การรับรู้สาเหตุของปัญหา</p> <p>2.3 การยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตนเอง</p>		
<p>4. ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวชี้วัดขององค์ประกอบที่ 3 การจัดการอารมณ์และความเครียด ว่ามีความสำคัญจำเป็นต่อการเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างไร</p> <p>องค์ประกอบที่ 3 การจัดการอารมณ์และความเครียด ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด</p> <p>3.1 การรับรู้สาเหตุของอารมณ์และความเครียด และแนวทางหลีกเลี่ยงสิ่งที่จะทำให้เกิดอารมณ์และความเครียด</p> <p>3.2 การควบคุมอารมณ์และความเครียดที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์ต่างๆ</p> <p>3.3 การผ่อนคลายอารมณ์และความเครียด</p>		

ประเด็นการสนทนากลุ่ม	บันทึกการสนทนากลุ่ม	ข้อสรุปการสนทนากลุ่ม
<p>5. ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวชี้วัดขององค์ประกอบที่ 4 การติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ ว่ามีความสำคัญจำเป็นต่อการเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างไร</p> <p>องค์ประกอบที่ 4 การติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ ประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัด</p> <p>4.1 การใช้ภาษาพูด ภาษาเขียน และภาษากาย เพื่อแสดงความรู้สึก ความคิดของตนเองให้ผู้อื่นรับรู้ได้ ฟังและตีความได้อย่างถูกต้อง</p> <p>4.2 การให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม</p>		
ตอนที่ 2 การกำหนดวิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต		
<p>1. ท่านคิดว่ากิจกรรมใดบ้างที่เหมาะสมกับการเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน</p> <p>กิจกรรม</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติ 2. กิจกรรมการเรียนรู้แบบบรรยาย 3. กิจกรรมการเรียนรู้แบบเผชิญสถานการณ์ 4. กิจกรรมการเรียนรู้โดยการสื่อความรู้สึกสะท้อนคิดความจริง 5. กิจกรรมการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา 6. กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เกม 7. กิจกรรมการเรียนรู้การฝึกปฏิบัติ 		

ประเด็นการสนทนากลุ่ม	บันทึกการสนทนากลุ่ม	ข้อสรุปการสนทนากลุ่ม
ตอนที่ 3 วิธีการพัฒนาครูให้เกิดทักษะในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต		
<p>1. ท่านคิดว่าวิธีการพัฒนาครูให้เกิดทักษะในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรใช้วิธีการใด</p> <p>วิธีการพัฒนาครู</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การศึกษาดูงาน 2. การฝึกอบรม 3. การประชุมเชิงปฏิบัติการ 4. การเป็นพี่เลี้ยง 5. การนิเทศ 		

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

การสนทนากลุ่มเสร็จสิ้น เวลา.....น.

ลงชื่อ.....ผู้จัดบันทึก
(.....)

พูน ปณ ทิโต ชีเว

แบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัด

เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

แบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัด แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 แบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดทักษะชีวิตของนักเรียนในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 3 แบบประเมินความเหมาะสมของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 4 แบบประเมินความเหมาะสมของวิธีการพัฒนาครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความเหมาะสม ตามเกณฑ์พิจารณาดังนี้

- 5 หมายถึง องค์ประกอบและตัวชี้วัดมีความเหมาะสมมากที่สุด
- 4 หมายถึง องค์ประกอบและตัวชี้วัดมีความเหมาะสมมาก
- 3 หมายถึง องค์ประกอบและตัวชี้วัดมีความเหมาะสมปานกลาง
- 2 หมายถึง องค์ประกอบและตัวชี้วัดมีความเหมาะสมน้อย
- 1 หมายถึง องค์ประกอบและตัวชี้วัดมีความเหมาะสมน้อยที่สุด

นางสาวมัณฑิลา เปี่ยมดี

นิสิตปริญญาเอก สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. ชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ.....
2. วุฒิการศึกษาสูงสุด.....
3. ตำแหน่ง.....
4. สถานที่ทำงาน.....

ตอนที่ 2 แบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดทักษะชีวิตของนักเรียน ในการ จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง โปรดพิจารณาประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดทักษะชีวิตของนักเรียน
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลง
ในช่องระดับความเหมาะสมที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อ	รายการการประเมินความเหมาะสม	ระดับความเหมาะสม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
องค์ประกอบทักษะชีวิต						
1	การรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น หมายถึง การรู้จักจุดเด่น จุดด้อย ของตนเอง มีความภาคภูมิใจในตนเอง เข้าใจความรู้สึกผู้อื่น เห็นอกเห็นใจผู้อื่น ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถวางแผนเพื่อพัฒนาตนเอง และมีการกำหนดเป้าหมายในชีวิต					
2	การวิเคราะห์ข้อมูลและการตัดสินใจแก้ปัญหา หมายถึง การวิเคราะห์แยกแยะข้อมูล เลือกรับข้อมูลที่เป็นประโยชน์ การรับรู้สาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตนเอง การตัดสินใจและการเลือกวิธีแก้ปัญหา					
3	การจัดการอารมณ์และความเครียด หมายถึง การรับรู้สาเหตุของอารมณ์ทางลบและความเครียดที่เกิดขึ้นกับตัวเอง การรู้แนวทางหลีกเลี่ยงสิ่งที่จะก่อให้เกิดอารมณ์ทางลบและความเครียด การควบคุมอารมณ์ การเลือกทำกิจกรรมเพื่อการผ่อนคลายที่เหมาะสมกับตนเอง					

ข้อ	รายการการประเมินความเหมาะสม	ระดับความเหมาะสม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
องค์ประกอบทักษะชีวิต (ต่อ)						
4	การติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ หมายถึง การใช้ภาษาพูด ภาษาเขียน และภาษากายเพื่อแสดงความคิดความรู้สึกของตนเองให้ผู้อื่นรับรู้และเข้าใจ การฟังและการตีความจากสิ่งที่ฟังได้อย่างถูกต้อง ให้เกียรติและเคารพในสิทธิของผู้อื่น การให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของสังคม					
ตัวชี้วัด องค์ประกอบที่ 1 การรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น						
1	การรู้จักจุดเด่นจุดด้อยและภาคภูมิใจในตนเอง หมายถึง นักเรียนสามารถ บอกจุดเด่นจุดด้อย ความถนัด ความสามารถ และแสดงความรู้สึกภาคภูมิใจในความสามารถหรือความดีของตนเองได้					
2	การเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นและยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล หมายถึง นักเรียนสามารถยอมรับในความแตกต่างทางความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมระหว่างตนเองและผู้อื่นได้					
3	การวางแผนชีวิตและการพัฒนาตนเอง หมายถึง นักเรียนสามารถกำหนดเป้าหมายในชีวิต วางแผนและดำเนินชีวิตตามแผน และปรับปรุงพัฒนาตนเองเพื่อไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ได้					
ตัวชี้วัด องค์ประกอบที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลและการตัดสินใจแก้ปัญหา						
1	การวิเคราะห์ข้อมูลและเลือกรับข้อมูลที่เป็นประโยชน์ หมายถึง นักเรียนสามารถหาสืบค้นข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ได้สามารถแยกแยะข้อมูลที่น่าเชื่อถือ มีประโยชน์ และนำข้อมูลเหล่านั้นมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้					
2	การรับรู้สาเหตุของปัญหาและยอมรับผลจากการกระทำ หมายถึง นักเรียนสามารถบอกสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นได้ และสามารถยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตนเองได้					
3	การตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา หมายถึง นักเรียนสามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง โดยคำนึงถึงความเหมาะสม เมื่อเกิดปัญหาหรือสถานการณ์ต่างๆ สามารถเลือกวิธีแก้ไขปัญหาที่เหมาะสมกับปัญหาที่เกิดขึ้น ไม่หลีกเลี่ยงปัญหา และสามารถวางแผนแก้ไขปัญหาได้					

ข้อ	รายการการประเมินความเหมาะสม	ระดับความเหมาะสม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ตัวชี้วัด องค์ประกอบที่ 3 การจัดการอารมณ์และความเครียด						
1	การรับรู้สาเหตุและการหลีกเลี่ยงสิ่งทีก่อให้เกิดอารมณ์และความเครียด หมายถึง นักเรียนสามารถบอกสาเหตุของการเกิดอารมณ์ทางลบและความเครียดของตนเองได้ และสามารถบอกวิธีหลีกเลี่ยงสิ่งที่จะก่อให้เกิดอารมณ์ทางลบและความเครียดได้					
2	การควบคุมอารมณ์ หมายถึง เมื่อเกิดปัญหาหรือสถานการณ์ต่างๆ ที่ก่อให้เกิดอารมณ์ทางลบ นักเรียนสามารถกำกับความคิด ความรู้สึก อารมณ์ของตนเองเพื่อไม่ให้เกิดความเครียด ความไม่พอใจ และไม่แสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เช่น การทำร้ายตนเอง การทำร้ายผู้อื่น การทำลายข้าวของ ฯลฯ					
3	การผ่อนคลายอารมณ์และความเครียด หมายถึง นักเรียนสามารถเลือกทำกิจกรรมที่ตนเองชอบเพื่อผ่อนคลายอารมณ์ทางลบ ความรู้สึกที่ไม่พอใจ และความเครียดได้					
ตัวชี้วัด องค์ประกอบที่ 4 การติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ						
1	การติดต่อสื่อสาร หมายถึง นักเรียนสามารถถ่ายทอดความรู้สึก ความคิด หรือความต้องการต่างๆ ให้ผู้อื่นเข้าใจได้ โดยผ่านการพูด การเขียน หรือทำทางต่างๆ สื่อสารกับผู้อื่นด้วยความสุภาพ สามารถฟัง จับใจความ และตีความจากสิ่งได้ฟังได้อย่างถูกต้อง					
2	การสร้างสัมพันธภาพ หมายถึง นักเรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่น ให้เกียรติ เคารพ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น อาสาช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน และปฏิบัติตามกฎกติกาของโรงเรียนและสังคม					

ตอนที่ 3 แบบประเมินความเหมาะสมของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครู ในการจัดกิจกรรม
พัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง โปรดพิจารณาประเมินความเหมาะสมของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเสริมสร้าง
ทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความเหมาะสมที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อ	รายการการประเมินความเหมาะสม	ระดับความเหมาะสม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติ					
2	กิจกรรมการเรียนรู้แบบเผชิญสถานการณ์					
3	กิจกรรมการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา					
4	กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เกม					
5	กิจกรรมการเรียนรู้ Active Learning					
6	กิจกรรมการให้คำปรึกษา					
7	กิจกรรมการเรียนรู้โดยการตั้งคำถาม R-C-A					

พูน ปณ ทิโต ชีเว

ตอนที่ 4 แบบประเมินความเหมาะสมของวิธีการพัฒนาครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครู
เสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง โปรดพิจารณาประเมินความเหมาะสมของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเสริมสร้าง
ทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความเหมาะสมที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อ	รายการการประเมินความเหมาะสม	ระดับความเหมาะสม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	การอบรม					
2	การประชุมเชิงปฏิบัติการ					
3	การเป็นพี่เลี้ยง					
4	การนิเทศ					
5	การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ					

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ทรงคุณวุฒิ
(.....)

พจนัน ปณฺ ทิโต ชิว

แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์

เรื่อง : การพัฒนาโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต
ของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำอธิบาย

1. จุดมุ่งหมายของแบบสอบถาม

การเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามนี้เป็นการดำเนินการวิจัยในระยะที่ 2 เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในลำดับต่อไป

2. คุณสมบัติของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามนี้ คือ ครูผู้สอนกิจกรรมแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

- 2.1 ครูผู้สอนกิจกรรมแนะแนว ที่สำเร็จการศึกษาทางจิตวิทยา สาขาใดสาขาหนึ่ง
- 2.2 ครูผู้สอนกิจกรรมแนะแนว ที่สำเร็จการศึกษาสาขาอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยา

3. องค์ประกอบของแบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้ มีทั้งหมด 65 ข้อ โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (จำนวน 4 ข้อ)

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (จำนวน 48 ข้อ)

ตอนที่ 3 วิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูที่มีความสำคัญต่อการเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (จำนวน 11 ข้อ)

ตอนที่ 4 วิธีการพัฒนาครูที่มีความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (จำนวน 2 ข้อ)

นางสาวมัญชลี เปี่ยมดี

นิสิตระดับดุขุฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง และเขียนข้อความลงในช่องว่างที่ตรงกับเป็นความจริงของท่าน

1. โรงเรียนของท่านสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต.....

2. ขนาดโรงเรียน

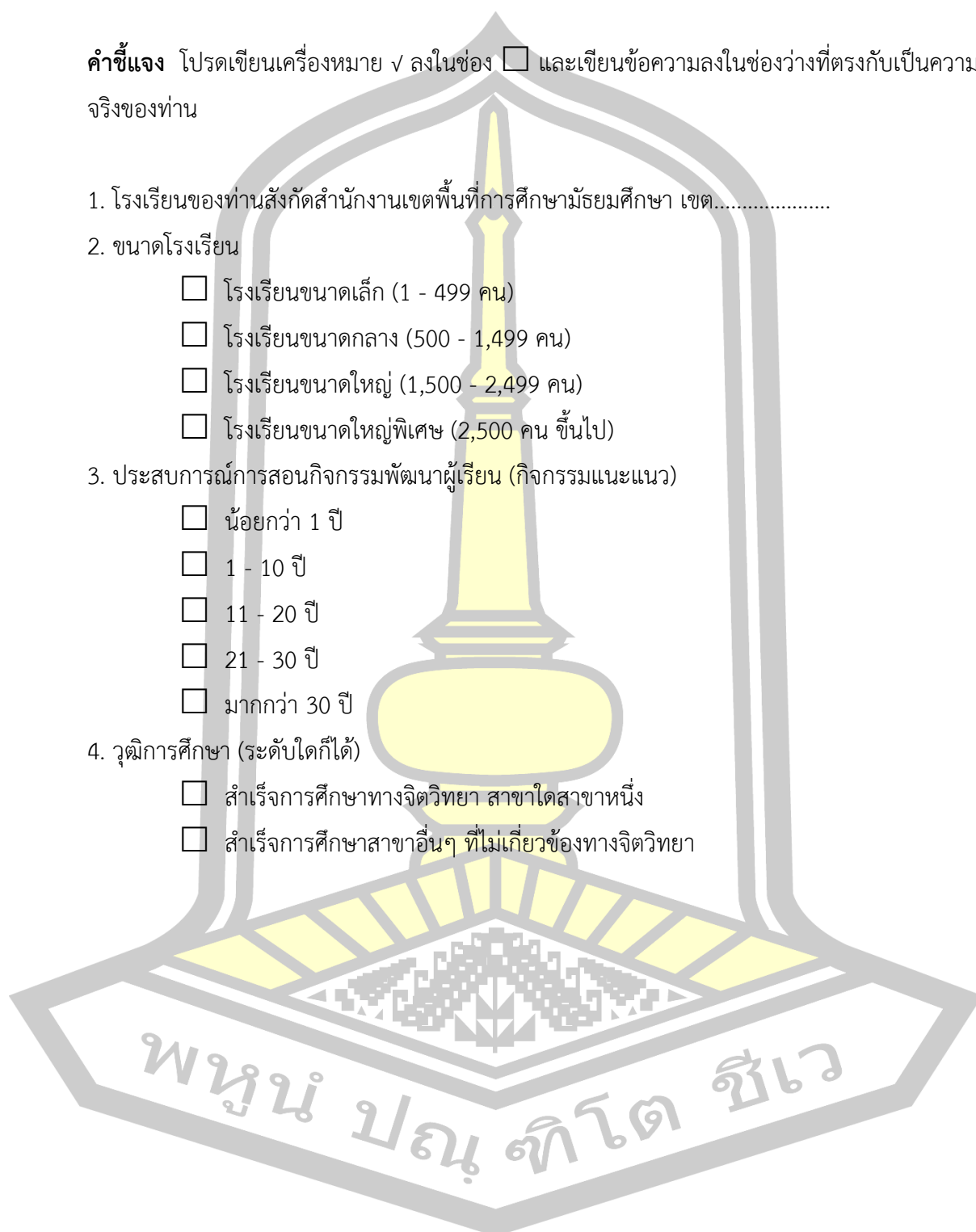
- โรงเรียนขนาดเล็ก (1 - 499 คน)
- โรงเรียนขนาดกลาง (500 - 1,499 คน)
- โรงเรียนขนาดใหญ่ (1,500 - 2,499 คน)
- โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ (2,500 คน ขึ้นไป)

3. ประสบการณ์การสอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (กิจกรรมแนะแนว)

- น้อยกว่า 1 ปี
- 1 - 10 ปี
- 11 - 20 ปี
- 21 - 30 ปี
- มากกว่า 30 ปี

4. วุฒิการศึกษา (ระดับใดก็ได้)

- สำเร็จการศึกษาทางจิตวิทยา สาขาใดสาขาหนึ่ง
- สำเร็จการศึกษาสาขาอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับทางจิตวิทยา

ตอนที่ 3 วิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูที่มีความสำคัญต่อการเสริมสร้างทักษะชีวิต
ของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง เพื่อเลือกวิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูที่มีความสำคัญมากที่สุดต่อการเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

องค์ประกอบที่ 1 การรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น

1. การรู้จุดเด่นจุดด้อยและภาคภูมิใจในตนเอง (โปรดเลือก 3 กิจกรรม)

☐ กิจกรรมการเรียนรู้บทบาทสมมติ	☐ กิจกรรมการเรียนรู้โดยเกม
☐ กิจกรรมการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา	☐ กิจกรรมการเรียนรู้ Active Learning
☐ กิจกรรมการให้คำปรึกษา	☐ กิจกรรมการเรียนรู้แบบเผชิญสถานการณ์
☐ กิจกรรมการเรียนรู้โดยการตั้งคำถาม R-C-A	

2. การเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นและยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล (โปรดเลือก 3 กิจกรรม)

☐ กิจกรรมการเรียนรู้บทบาทสมมติ	☐ กิจกรรมการเรียนรู้โดยเกม
☐ กิจกรรมการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา	☐ กิจกรรมการเรียนรู้ Active Learning
☐ กิจกรรมการให้คำปรึกษา	☐ กิจกรรมการเรียนรู้แบบเผชิญสถานการณ์
☐ กิจกรรมการเรียนรู้โดยการตั้งคำถาม R-C-A	

3. การวางแผนชีวิตและการพัฒนาตนเอง (โปรดเลือก 3 กิจกรรม)

☐ กิจกรรมการเรียนรู้บทบาทสมมติ	☐ กิจกรรมการเรียนรู้โดยเกม
☐ กิจกรรมการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา	☐ กิจกรรมการเรียนรู้ Active Learning
☐ กิจกรรมการให้คำปรึกษา	☐ กิจกรรมการเรียนรู้แบบเผชิญสถานการณ์
☐ กิจกรรมการเรียนรู้โดยการตั้งคำถาม R-C-A	

องค์ประกอบที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลและการตัดสินใจแก้ปัญหา

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและเลือกรับข้อมูลที่เป็นประโยชน์ (โปรดเลือก 3 กิจกรรม)

☐ กิจกรรมการเรียนรู้บทบาทสมมติ	☐ กิจกรรมการเรียนรู้โดยเกม
☐ กิจกรรมการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา	☐ กิจกรรมการเรียนรู้ Active Learning
☐ กิจกรรมการให้คำปรึกษา	☐ กิจกรรมการเรียนรู้แบบเผชิญสถานการณ์
☐ กิจกรรมการเรียนรู้โดยการตั้งคำถาม R-C-A	

5. การรับรู้สาเหตุของปัญหาและยอมรับผลจากการกระทำ (โปรดเลือก 3 กิจกรรม)

☐ กิจกรรมการเรียนรู้บทบาทสมมติ	☐ กิจกรรมการเรียนรู้โดยเกม
☐ กิจกรรมการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา	☐ กิจกรรมการเรียนรู้ Active Learning
☐ กิจกรรมการให้คำปรึกษา	☐ กิจกรรมการเรียนรู้แบบเผชิญสถานการณ์
☐ กิจกรรมการเรียนรู้โดยการตั้งคำถาม R-C-A	

6. การตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา (โปรดเลือก 3 กิจกรรม)

☐ กิจกรรมการเรียนรู้บทบาทสมมติ	☐ กิจกรรมการเรียนรู้โดยเกม
☐ กิจกรรมการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา	☐ กิจกรรมการเรียนรู้ Active Learning
☐ กิจกรรมการให้คำปรึกษา	☐ กิจกรรมการเรียนรู้แบบเผชิญสถานการณ์
☐ กิจกรรมการเรียนรู้โดยการตั้งคำถาม R-C-A	

องค์ประกอบที่ 3 การจัดการอารมณ์และความเครียด

7. การรับรู้สาเหตุและการหลีกเลี่ยงสิ่งที่ก่อให้เกิดอารมณ์และความเครียด (โปรดเลือก 3 กิจกรรม)

☐ กิจกรรมการเรียนรู้บทบาทสมมติ	☐ กิจกรรมการเรียนรู้โดยเกม
☐ กิจกรรมการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา	☐ กิจกรรมการเรียนรู้ Active Learning
☐ กิจกรรมการให้คำปรึกษา	☐ กิจกรรมการเรียนรู้แบบเผชิญสถานการณ์
☐ กิจกรรมการเรียนรู้โดยการตั้งคำถาม R-C-A	

8. การควบคุมอารมณ์ (โปรดเลือก 3 กิจกรรม)

☐ กิจกรรมการเรียนรู้บทบาทสมมติ	☐ กิจกรรมการเรียนรู้โดยเกม
☐ กิจกรรมการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา	☐ กิจกรรมการเรียนรู้ Active Learning
☐ กิจกรรมการให้คำปรึกษา	☐ กิจกรรมการเรียนรู้แบบเผชิญสถานการณ์
☐ กิจกรรมการเรียนรู้โดยการตั้งคำถาม R-C-A	

9. การผ่อนคลายอารมณ์และความเครียด (โปรดเลือก 3 กิจกรรม)

☐ กิจกรรมการเรียนรู้บทบาทสมมติ	☐ กิจกรรมการเรียนรู้โดยเกม
☐ กิจกรรมการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา	☐ กิจกรรมการเรียนรู้ Active Learning
☐ กิจกรรมการให้คำปรึกษา	☐ กิจกรรมการเรียนรู้แบบเผชิญสถานการณ์
☐ กิจกรรมการเรียนรู้โดยการตั้งคำถาม R-C-A	

องค์ประกอบที่ 4 การติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ

10. การติดต่อสื่อสาร (โปรดเลือก 3 กิจกรรม)

☐ กิจกรรมการเรียนรู้บทบาทสมมติ	☐ กิจกรรมการเรียนรู้โดยเกม
☐ กิจกรรมการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา	☐ กิจกรรมการเรียนรู้ Active Learning
☐ กิจกรรมการให้คำปรึกษา	☐ กิจกรรมการเรียนรู้แบบเผชิญสถานการณ์
☐ กิจกรรมการเรียนรู้โดยการตั้งคำถาม R-C-A	

11. การสร้างสัมพันธภาพ (โปรดเลือก 3 กิจกรรม)

☐ กิจกรรมการเรียนรู้บทบาทสมมติ	☐ กิจกรรมการเรียนรู้โดยเกม
☐ กิจกรรมการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา	☐ กิจกรรมการเรียนรู้ Active Learning
☐ กิจกรรมการให้คำปรึกษา	☐ กิจกรรมการเรียนรู้แบบเผชิญสถานการณ์
☐ กิจกรรมการเรียนรู้โดยการตั้งคำถาม R-C-A	

ตอนที่ 4 วิธีการพัฒนาครูที่มีความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง เพื่อเลือกวิธีพัฒนาครูที่มีความสำคัญมากที่สุดต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

☐ การอบรม (Training)
☐ การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop)
☐ การเป็นพี่เลี้ยง (Mentoring)
☐ การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC)
☐ การนิเทศ (Classroom Observation)

พหุ ประถมศึกษา

2. นอกวิธีการพัฒนาครูในข้อ 1 ท่านคิดว่ามีวิธีการอื่นๆ ที่มีความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือไม่ (โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน และเขียนข้อความลงในช่องว่าง)

ไม่มี

มี (โปรดระบุ) 1.....

2.....

3.....

๙-----๙

ขอขอบคุณเป็นอย่างสูง

นางสาวมัณฑิลา เปี่ยมดี

นิสิตระดับดุขฎิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ตอนที่ 2 การเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. ในสถานศึกษาของท่านจัดกิจกรรมแนะแนวอย่างไรเพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนเกิดทักษะชีวิตทั้ง 4 ด้าน (ด้านการรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและการตัดสินใจ แก้ปัญหา ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด และด้านการติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ)

2. ท่านคิดว่าทักษะชีวิตของนักเรียนด้านใดที่ควรได้รับการส่งเสริมให้เกิดขึ้นกับนักเรียนมากที่สุด

3. ท่านคิดว่ากิจกรรมใดที่เหมาะสมในการเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียน (กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติ กิจกรรมการเรียนรู้แบบเผชิญสถานการณ์ กิจกรรมการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เกม กิจกรรมการเรียนรู้ Active Learning กิจกรรมการให้คำปรึกษา กิจกรรมการเรียนรู้โดยการตั้งคำถาม R-C-A และกิจกรรมอื่นๆ)

4. ท่านคิดว่าวิธีการพัฒนาครูวิธีการใดที่สามารถพัฒนาครูเพื่อจัดกิจกรรมแนะแนวให้นักเรียนเกิดทักษะชีวิต (การฝึกอบรม การประชุมเชิงปฏิบัติการ การเป็นพี่เลี้ยง การนิเทศ การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และวิธีการพัฒนาครูอื่นๆ)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ..... ผู้ให้สัมภาษณ์

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่...../...../.....

พูน ปรุ ภัทร ชีวะ

ลงชื่อ..... ผู้สัมภาษณ์

นางสาวมัญชลี เปี่ยมดี

นิติระดับดุขฎิบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

วันที่...../...../.....

**แบบประเมินความเหมาะสมของโปรแกรม
การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน**

คำชี้แจง

1. แบบประเมินนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยในหลักสูตรการศึกษาคุุษาขั้นพื้นฐาน สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามกรอบการประเมิน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความเป็นไปได้ (Feasibility) ด้านความเหมาะสม (Propriety) และด้านความเป็นประโยชน์ (Utility)

2. แบบประเมินฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ทรงคุณวุฒิ

ตอนที่ 2 การประเมินโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

นางสาวมัญชลี เปี่ยมดี

นิสิตระดับคุุษาขั้นพื้นฐาน สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. ชื่อ - สกุล.....
2. ตำแหน่ง.....
3. สังกัดหน่วยงาน.....

ตอนที่ 2 การประเมินโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต ของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง

1. โปรดพิจารณาเพื่อประเมินโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็นของแต่ละข้อความที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ระดับการประเมินโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต
ของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5	หมายถึง	ความเป็นไปได้/ความเหมาะสม/ความเป็นประโยชน์	มากที่สุด
4	หมายถึง	ความเป็นไปได้/ความเหมาะสม/ความเป็นประโยชน์	มาก
3	หมายถึง	ความเป็นไปได้/ความเหมาะสม/ความเป็นประโยชน์	ปานกลาง
2	หมายถึง	ความเป็นไปได้/ความเหมาะสม/ความเป็นประโยชน์	น้อย
1	หมายถึง	ความเป็นไปได้/ความเหมาะสม/ความเป็นประโยชน์	น้อยที่สุด

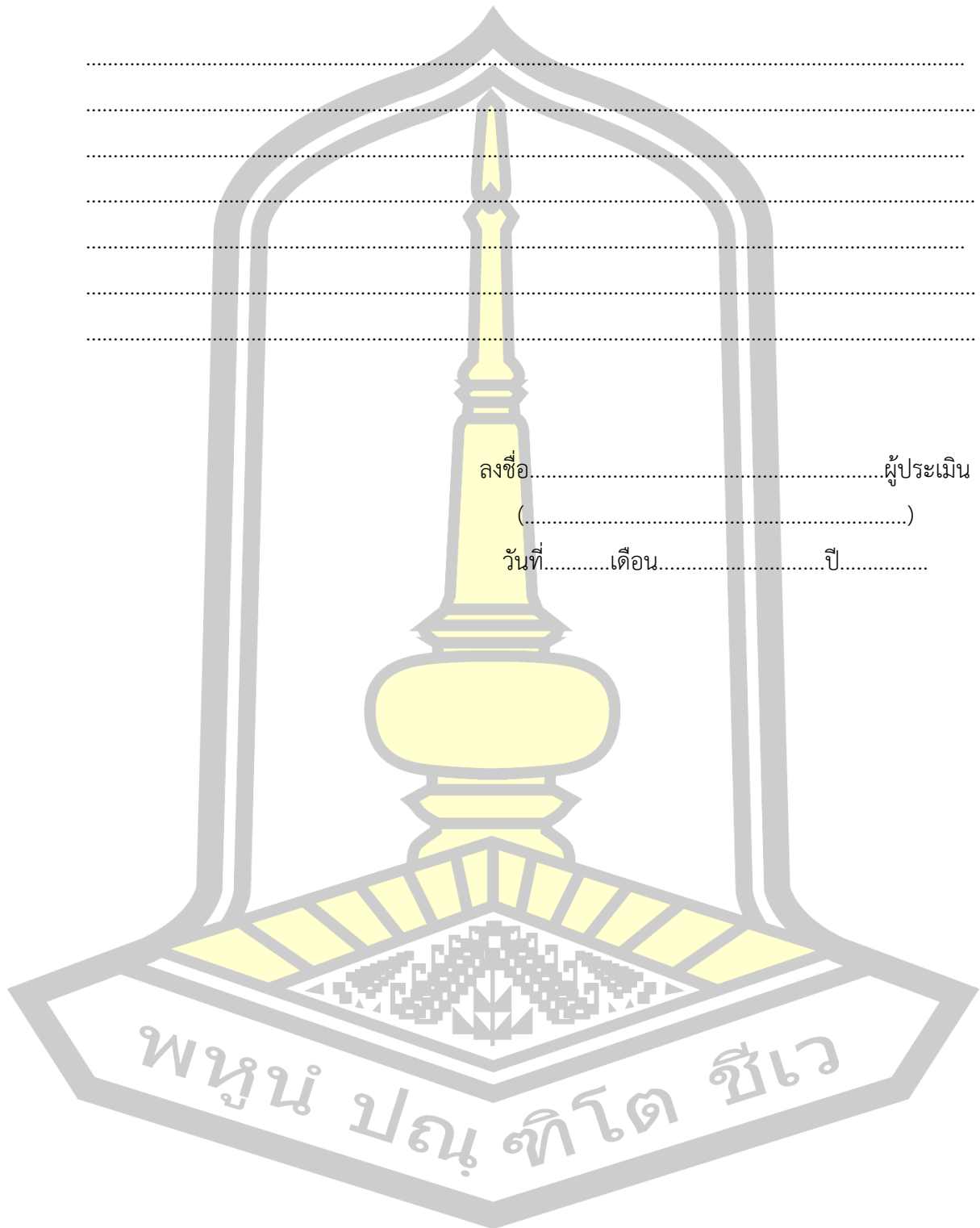
พหุ ประถมศึกษา ชีวะ

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับการประเมิน														
		ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้					ความเป็นประโยชน์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ส่วนที่ 1 บทนำ																
1	หลักการและเป้าหมายของโปรแกรม															
2	จุดมุ่งหมายของโปรแกรม															
3	เนื้อหาของโปรแกรม															
4	กิจกรรมการพัฒนา															
5	การประเมินผลโปรแกรม															
ส่วนที่ 2 คู่มือการใช้โปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน																
6	ที่มาและความสำคัญของโปรแกรม															
7	จุดมุ่งหมายของโปรแกรม															
8	นิยามศัพท์เฉพาะ															
9	การนำโปรแกรมไปใช้															
10	เนื้อหาของโปรแกรม															
11	กำหนดการอบรม															
ส่วนที่ 3 การวัดและการประเมินผล																
12	วิธีการวัดและการประเมิน															
13	เกณฑ์การวัดและการประเมิน															
ระยะเวลาของโปรแกรม																
14	ระยะที่ 1 การเตรียมการ 3 ชั่วโมง															
15	ระยะที่ 2 การอบรม 8 ชั่วโมง															
16	ระยะที่ 3 การเรียนรู้จากการปฏิบัติงานและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 72 ชั่วโมง															
17	ระยะที่ 4 การประเมินผล 3 ชั่วโมง															
กิจกรรมการพัฒนา																
18	การฝึกอบรม															
19	การนิเทศ															

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับการประเมิน														
		ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้					ความเป็นประโยชน์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
20	การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC															
21	การเรียนรู้ด้วยตนเอง															
22	การฝึกปฏิบัติ															
23	การประชุม															
24	การบรรยาย															
25	การระดมสมอง															
26	การแลกเปลี่ยนเรียนรู้															
เครื่องมือ/สื่อ																
27	ชุดเอกสารข้อมูลการวิจัย															
28	ชุดเอกสารประกอบการอบรม															
29	แบบประเมินความรู้ ก่อน - หลัง การเข้าร่วมโปรแกรม															
30	แบบบันทึกผลการจัดกิจกรรม															
31	แบบนิเทศการจัดกิจกรรม															
32	แบบสังเกตการจัดกิจกรรม															
33	แบบบันทึกกิจกรรม PLC															
34	แบบประเมินการเข้าร่วมกิจกรรม															
35	แบบประเมินความพึงพอใจในการ เข้าร่วมการฝึกอบรม															
36	แบบประเมินความพึงพอใจของ ผู้เข้าร่วมโปรแกรม															

พูน ปณ ทิโต ชีเว

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

แบบประเมินความรู้ก่อน – หลัง
การเข้าร่วมโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียน
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

- คำชี้แจง**
1. แบบประเมินความรู้ก่อน – หลัง มีทั้งหมด 20 ข้อ 20 คะแนน
 2. เวลาในการทำแบบประเมินความรู้ 20 นาที

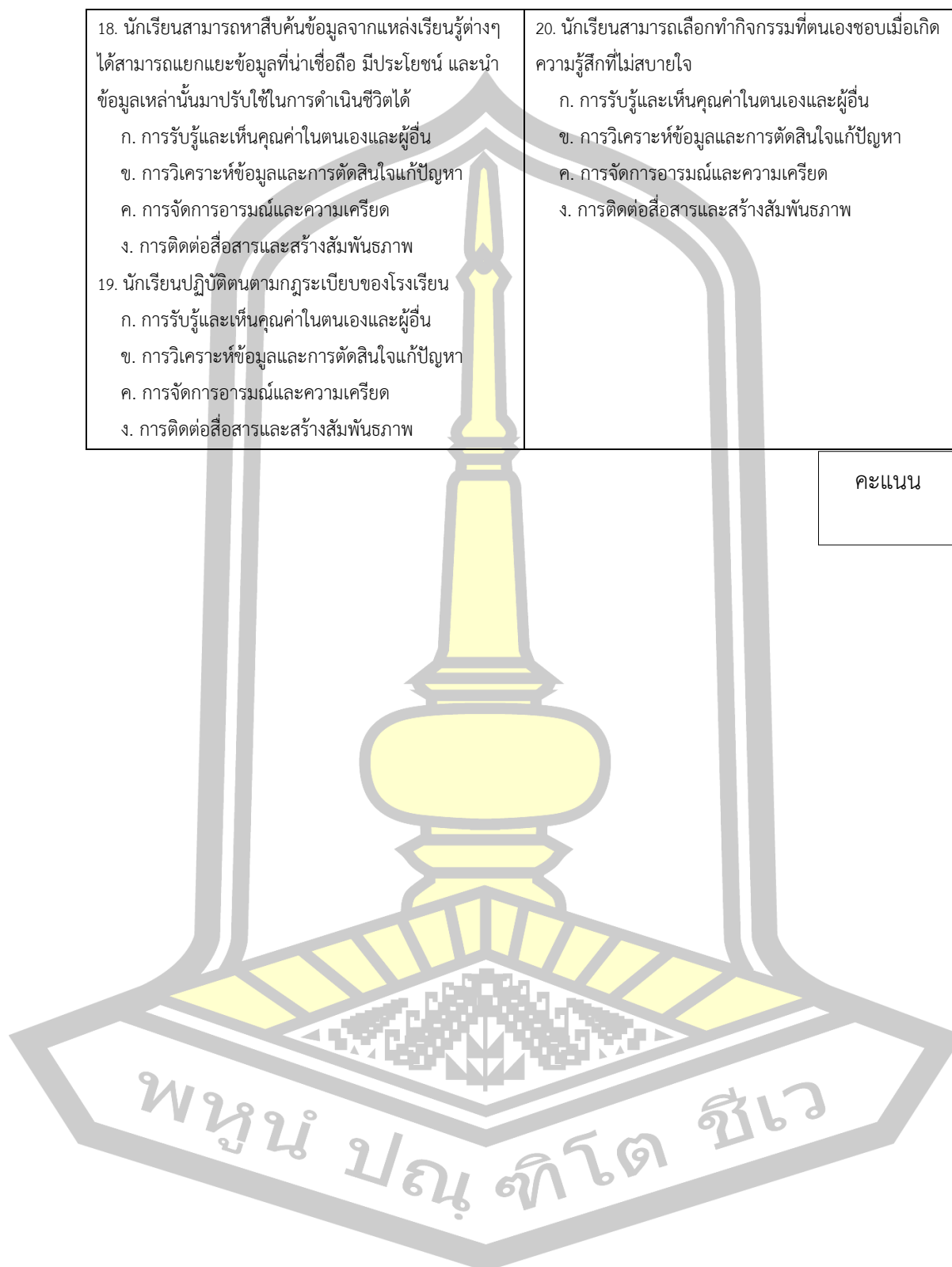
ตอนที่ 1 ให้เขียนเครื่องหมาย X ทับตัวเลือกที่ท่านเห็นว่าถูกต้องที่สุด เพียงตัวเลือกเดียว (8 ข้อ)

<p>1. กิจกรรมใดไม่จัดอยู่ในกลุ่มของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน</p> <p>ก. กิจกรรมนักเรียน</p> <p>ข. กิจกรรมแนะแนว</p> <p>ค. กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์</p> <p>ง. กิจกรรมระเบียบวินัย</p> <p>2. ข้อใดไม่ใช่ประเภทของกิจกรรมแนะแนว</p> <p>ก. การแนะแนวด้านการศึกษา</p> <p>ข. การแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม</p> <p>ค. การแนะแนวด้านบุคลิกภาพ</p> <p>ง. การแนะแนวด้านอาชีพ</p> <p>3. ข้อใดไม่ใช่คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนหลักสูตรแกนกลางฯ พ.ศ.2551</p> <p>ก. อยู่อย่างพอเพียง</p> <p>ข. มีความเอื้อเฟื้อ</p> <p>ค. มุ่งมั่นในการทำงาน</p> <p>ง. รักความเป็นไทย</p> <p>4. ข้อใดไม่ใช่สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางฯ พ.ศ.2551</p> <p>ก. ความสามารถในการคิด</p> <p>ข. ความสามารถในการปรับตัว</p> <p>ค. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี</p> <p>ง. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต</p>	<p>5. ขั้นตอนใดของการให้คำปรึกษาที่มีความสำคัญมากที่สุด</p> <p>ก. ขั้นสร้างสัมพันธภาพ</p> <p>ข. ขั้นสำรวจปัญหา</p> <p>ค. ขั้นวางแผนแก้ปัญหา</p> <p>ง. ขั้นยุติการให้คำปรึกษา</p> <p>6. ข้อใดไม่ใช่วัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนว</p> <p>ก. เพื่อป้องกันปัญหา</p> <p>ข. เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรม</p> <p>ค. เพื่อแก้ปัญหา</p> <p>ง. เพื่อส่งเสริมและพัฒนา</p> <p>7. บริการของกิจกรรมแนะแนวมีกี่บริการ</p> <p>ก. 3 บริการ</p> <p>ข. 4 บริการ</p> <p>ค. 5 บริการ</p> <p>ง. 6 บริการ</p> <p>8. บริการใดคือหัวใจของกิจกรรมแนะแนว</p> <p>ก. บริการสนเทศ</p> <p>ข. บริการให้คำปรึกษา</p> <p>ค. บริการจัดวางตัวบุคคล</p> <p>ง. บริการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล</p>
---	--

<p>9. กิจกรรมที่ต้องอาศัยการมีสัมพันธ์ภาพที่ต่อกัน และมีความไว้วางใจต่อกันมากที่สุด</p> <p>ก. กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติ</p> <p>ข. กิจกรรมการเรียนรู้แบบเผชิญสถานการณ์</p> <p>ค. กิจกรรมการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา</p> <p>ง. กิจกรรมการให้คำปรึกษา</p> <p>10. ให้นักเรียนแสดงบทบาทต่างๆ ที่เป็นเรื่องจริงหรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเรื่องจริง เพื่อแสดงความรู้สึกนึกคิดขณะอยู่ในสถานการณ์นั้น</p> <p>ก. กิจกรรมการเรียนรู้ Active Learning</p> <p>ข. กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เกม</p> <p>ค. กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติ</p> <p>ง. กิจกรรมการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา</p> <p>11. ครูนำเรื่องราวเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นรอบตัว ที่มีประเด็นปัญหาและหาข้อยุติไม่ได้ มาให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย</p> <p>ก. กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติ</p> <p>ข. กิจกรรมการเรียนรู้โดยการตั้งคำถาม R-C-A</p> <p>ค. กิจกรรมการเรียนรู้แบบเผชิญสถานการณ์</p> <p>ง. กิจกรรมการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา</p> <p>12. กิจกรรมที่ประกอบด้วย การสะท้อน การเชื่อมโยง และการปรับใช้ความรู้ที่ได้</p> <p>ก. กิจกรรมการเรียนรู้โดยการตั้งคำถาม R-C-A</p> <p>ข. กิจกรรมการให้คำปรึกษา</p> <p>ค. กิจกรรมการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา</p> <p>ง. กิจกรรมการเรียนรู้ Active Learning</p> <p>13. กิจกรรมที่เน้นให้นักเรียนคิด บอกเหตุผล บอกแนวทางแก้ปัญหา หรือแนวทางการปฏิบัติเมื่อต้องตกอยู่ในเหตุการณ์หรือสถานการณ์ต่างๆ</p> <p>ก. กิจกรรมการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา</p> <p>ข. กิจกรรมการเรียนรู้แบบเผชิญสถานการณ์</p> <p>ค. กิจกรรมการเรียนรู้ Active Learning</p> <p>ง. กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เกม</p>	<p>14. กิจกรรมที่ไม่ได้มุ่งเน้นการแพ้หรือชนะ แต่นำพฤติกรรมระหว่างการร่วมกิจกรรมมาอภิปรายและสรุปผล</p> <p>ก. กิจกรรมการเรียนรู้ Active Learning</p> <p>ข. กิจกรรมการเรียนรู้แบบเผชิญสถานการณ์</p> <p>ค. กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เกม</p> <p>ง. กิจกรรมการเรียนรู้โดยการตั้งคำถาม R-C-A</p> <p>15. กิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตัวเอง จากการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันของนักเรียน เน้นการลงมือปฏิบัติ ครูมีหน้าที่คอยชี้แนะ</p> <p>ก. กิจกรรมการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา</p> <p>ข. กิจกรรมการเรียนรู้ Active Learning</p> <p>ค. กิจกรรมการให้คำปรึกษา</p> <p>ง. กิจกรรมการเรียนรู้แบบเผชิญสถานการณ์</p> <p>16. นักเรียนสามารถกำหนดเป้าหมายในชีวิต วางแผน และดำเนินชีวิตตามแผน และปรับปรุงพัฒนาตนเองเพื่อไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ได้</p> <p>ก. การรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น</p> <p>ข. การวิเคราะห์ข้อมูลและการตัดสินใจแก้ปัญหา</p> <p>ค. การจัดการอารมณ์และความเครียด</p> <p>ง. การติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธ์ภาพ</p> <p>17. นักเรียนสามารถยอมรับในความแตกต่างทางความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมระหว่างตนเองและผู้อื่นได้</p> <p>ก. การรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น</p> <p>ข. การวิเคราะห์ข้อมูลและการตัดสินใจแก้ปัญหา</p> <p>ค. การจัดการอารมณ์และความเครียด</p> <p>ง. การติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธ์ภาพ</p>
--	---

<p>18. นักเรียนสามารถหาสืบค้นข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ได้สามารถแยกแยะข้อมูลที่น่าเชื่อถือ มีประโยชน์ และนำข้อมูลเหล่านั้นมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้</p> <p>ก. การรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น</p> <p>ข. การวิเคราะห์ข้อมูลและการตัดสินใจแก้ปัญหา</p> <p>ค. การจัดการอารมณ์และความเครียด</p> <p>ง. การติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ</p> <p>19. นักเรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน</p> <p>ก. การรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น</p> <p>ข. การวิเคราะห์ข้อมูลและการตัดสินใจแก้ปัญหา</p> <p>ค. การจัดการอารมณ์และความเครียด</p> <p>ง. การติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ</p>	<p>20. นักเรียนสามารถเลือกทำกิจกรรมที่ตนเองชอบเมื่อเกิดความรู้สึกที่ไม่สบายใจ</p> <p>ก. การรับรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น</p> <p>ข. การวิเคราะห์ข้อมูลและการตัดสินใจแก้ปัญหา</p> <p>ค. การจัดการอารมณ์และความเครียด</p> <p>ง. การติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ</p>
--	--

คะแนน

แบบสังเกตการจัดกิจกรรมของผู้เข้าร่วมโปรแกรม
การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สัปดาห์ที่..... ครั้งที่..... ทักษะชีวิตด้าน.....

ชื่อผู้รับการสังเกตการจัดกิจกรรม.....

สอนระดับชั้น..... วันที่..... เวลา.....

คำชี้แจง กรุณาเขียนเครื่องหมาย \checkmark ในช่องระดับคะแนนเพื่อแสดงผลการสังเกตการสอน

เกณฑ์การให้คะแนน 5 = ดีมาก 4 = ดี 3 = ปานกลาง 2 = พอใช้ 1 = ปรับปรุง

ที่	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
1	มีแผนการจัดกิจกรรม					
2	สื่อ อุปกรณ์การสอน เหมาะสมกับกิจกรรม					
3	เลือกวิธีการกิจกรรมได้สอดคล้องกับเนื้อหาทักษะชีวิตด้านนั้นๆ					
4	การนำเข้าสู่บทเรียนที่น่าสนใจ					
5	มีความสามารถเชื่อมโยงเนื้อหากับสถานการณ์ปัจจุบัน					
6	ควบคุมดูแลการจัดห้องเรียนให้มีบรรยากาศแห่งการเรียนรู้					
7	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้					
8	กระตุ้นให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นและเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม					
9	จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนค้นคว้าเพื่อหาคำตอบด้วยตนเอง					
10	พูดด้วยน้ำเสียงน่าฟังและเร้าความสนใจของนักเรียน					
11	จัดกิจกรรมโดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม					
12	มีกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และเข้าใจ					
13	เอาใจใส่ดูแลนักเรียนอย่างทั่วถึง					
14	จัดกิจกรรมได้เหมาะสมกับเวลาที่กำหนด					
15	สรุปเนื้อหาได้ตรงตามจุดประสงค์ของการจัดกิจกรรม					
รวม (75)						
ค่าเฉลี่ย (คะแนนรวมหารด้วย 15)						

สรุปผลการสังเกตการสอน

☐ ระดับคะแนน	4.51 – 5.00	หมายถึง ปฏิบัติได้ระดับดีมาก
☐ ระดับคะแนน	3.51 – 4.50	หมายถึง ปฏิบัติได้ระดับดี
☐ ระดับคะแนน	2.51 – 2.50	หมายถึง ปฏิบัติได้ระดับปานกลาง
☐ ระดับคะแนน	1.51 – 2.50	หมายถึง ปฏิบัติได้ระดับพอใช้
☐ ระดับคะแนน	1.00 – 1.50	หมายถึง ควรปรับปรุงแก้ไข

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

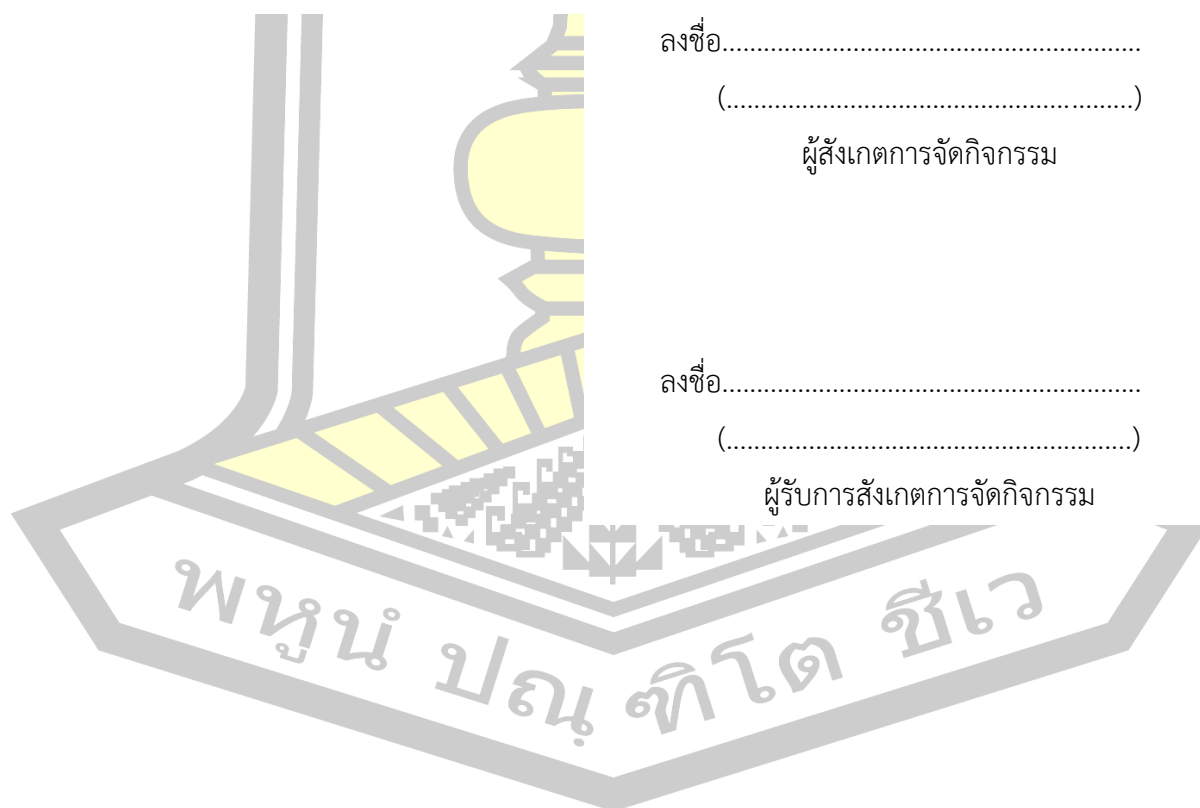
(.....)

ผู้สังเกตการจัดกิจกรรม

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้รับการสังเกตการจัดกิจกรรม

แบบบันทึกกิจกรรม PLC ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของผู้เข้าร่วมโครงการ
การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ครั้งที่..... วัน.....เดือน.....ปี.....
ระหว่างเวลา.....ถึง.....

1. กำหนดปัญหา

2. การวิเคราะห์สาเหตุ

รายการที่ร่วมกันอภิปราย	ผลการร่วมอภิปราย	ข้อตกลงร่วมกัน
-------------------------	------------------	----------------

3. แนวทางแก้ไข

รายการที่ร่วมกันอภิปราย	ผลการร่วมอภิปราย	ข้อตกลงร่วมกัน
-------------------------	------------------	----------------

พหุ ประทีป ชีวะ

4. การวางแผนและนำไปใช้

รายการที่ร่วมกันอภิปราย

ผลการร่วมอภิปราย

ข้อตกลงร่วมกัน

5. สรุปผลการทำ PLC

รายชื่อผู้เข้าร่วมกิจกรรม PLC

1.....	ตำแหน่ง.....	ลงชื่อ.....
2.....	ตำแหน่ง.....	ลงชื่อ.....
3.....	ตำแหน่ง.....	ลงชื่อ.....
4.....	ตำแหน่ง.....	ลงชื่อ.....
5.....	ตำแหน่ง.....	ลงชื่อ.....
6.....	ตำแหน่ง.....	ลงชื่อ.....
7.....	ตำแหน่ง.....	ลงชื่อ.....
8.....	ตำแหน่ง.....	ลงชื่อ.....

แบบประเมินความพึงพอใจ

โปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง

1. แบบประเมินนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยในหลักสูตรการศึกษาคุุชฎิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เรื่องการพัฒนาโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความพึงพอใจโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขอความกรุณาจากท่านได้โปรดตอบแบบประเมินทุกข้อตามความเป็นจริง ผู้วิจัยขอรับรองว่าข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามนี้จะนำเสนอผลการวิจัยเป็นภาพรวมจะไม่มีผลกระทบเชิงลบต่อตัวท่านและการปฏิบัติงานในหน้าที่ของท่านแต่ประการใด

2. แบบประเมินความพึงพอใจ ประกอบด้วย 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบประเมินความพึงพอใจโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในรูปแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านเป็นอย่างดี ขอขอบคุณในความ
ร่วมมืออันดียิ่งมา ณ โอกาสนี้

นางสาวมัณฑิณี เปี่ยมดี

นิสิตปริญญาเอก หลักสูตรการศึกษาคุุชฎิบัณฑิต (กศ.ด)

สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ตอนที่ 1 แบบประเมินความพึงพอใจโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้าง
ทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง โปรดพิจารณาแต่ละข้อถามว่าท่านมีความพึงพอใจต่อโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนา
ผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง
ที่ตรงกับระดับความพึงพอใจของท่าน

ระดับความพึงพอใจ

5	หมายถึง	พึงพอใจมากที่สุด
4	หมายถึง	พึงพอใจมาก
3	หมายถึง	พึงพอใจปานกลาง
2	หมายถึง	พึงพอใจน้อย
1	หมายถึง	พึงพอใจน้อยที่สุด

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
เนื้อหาและเอกสาร						
1	เนื้อหาครอบคลุมตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย					
2	เนื้อหาสอดคล้องกับสภาพความต้องการในการพัฒนา ครูผู้สอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตให้นักเรียน					
3	ระยะเวลาในการดำเนินการเหมาะสมกับเนื้อหา					
4	เอกสารประกอบ คู่มือ มีเนื้อหาครบถ้วนเป็นประโยชน์					
กิจกรรมการพัฒนา						
5	การเตรียมความพร้อม					
6	การอบรม					
7	การศึกษาด้วยตนเอง					
8	การนิเทศ					

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
9	การสร้างชุมชนทางวิชาชีพ (PLC)					
10	การประเมินผลก่อนการพัฒนา					
11	การประเมินผลระหว่างการพัฒนา					
12	การประเมินผลหลังการพัฒนา					
13	มีการจัดกระบวนการดำเนินการพัฒนาที่ชัดเจน					
14	กิจกรรมและระยะเวลามีความเหมาะสม					
15	สื่อ วัสดุอุปกรณ์ และสถานที่มีความเหมาะสม					
16	มีส่วนร่วมในทุกกิจกรรม					
17	มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง					
ผลที่ได้จากการใช้โปรแกรม						
18	ได้รับความรู้ ประสบการณ์ ทักษะใหม่ๆ จากการดำเนินกิจกรรมกาพัฒนา					
19	ได้รับความรู้ เทคนิค วิธีการในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียน					
20	สามารถนำความรู้จากการเข้าร่วมโปรแกรมไปใช้ได้จริง					

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

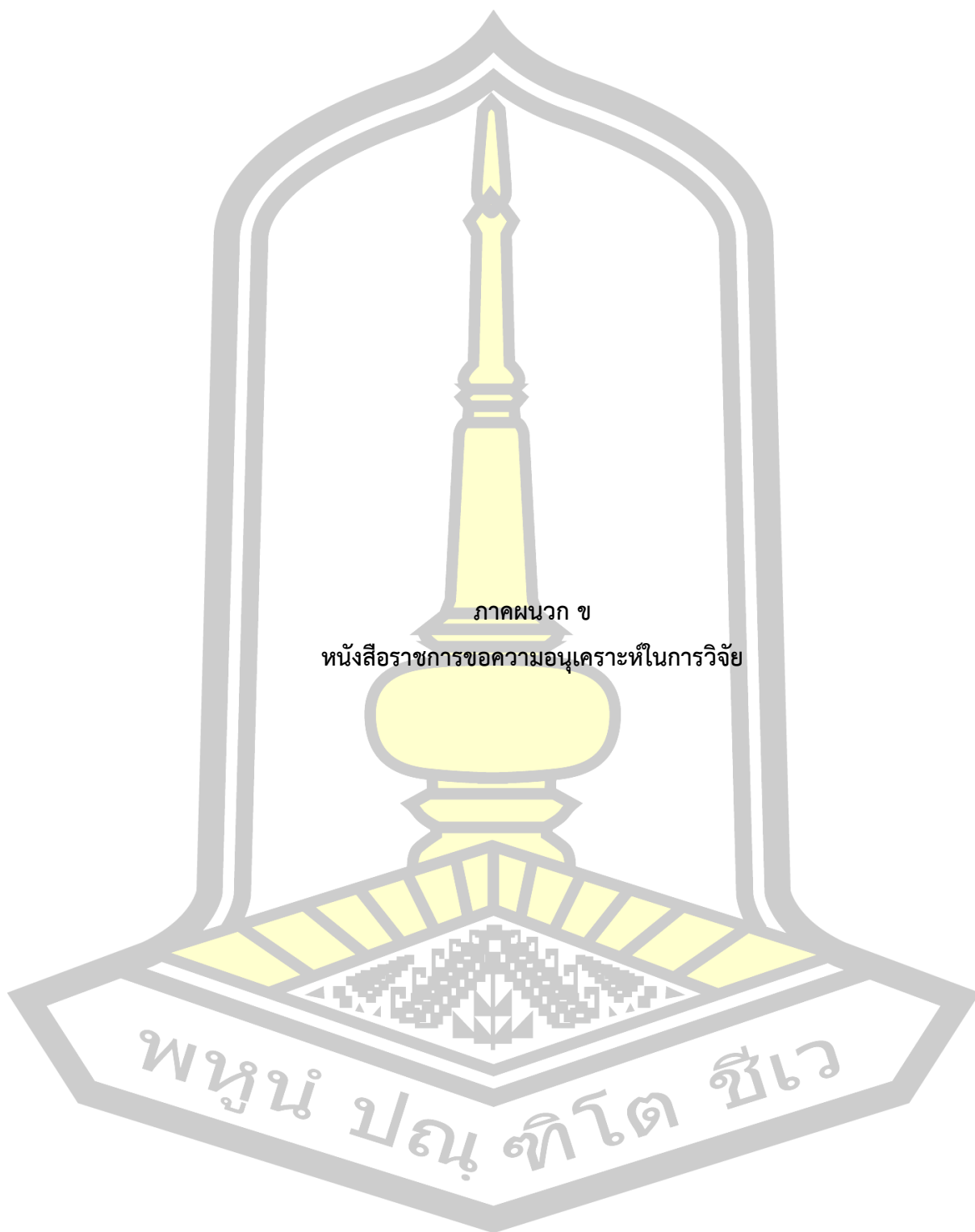
.....

.....

.....

พูน ปณุ ทิโต ชิว

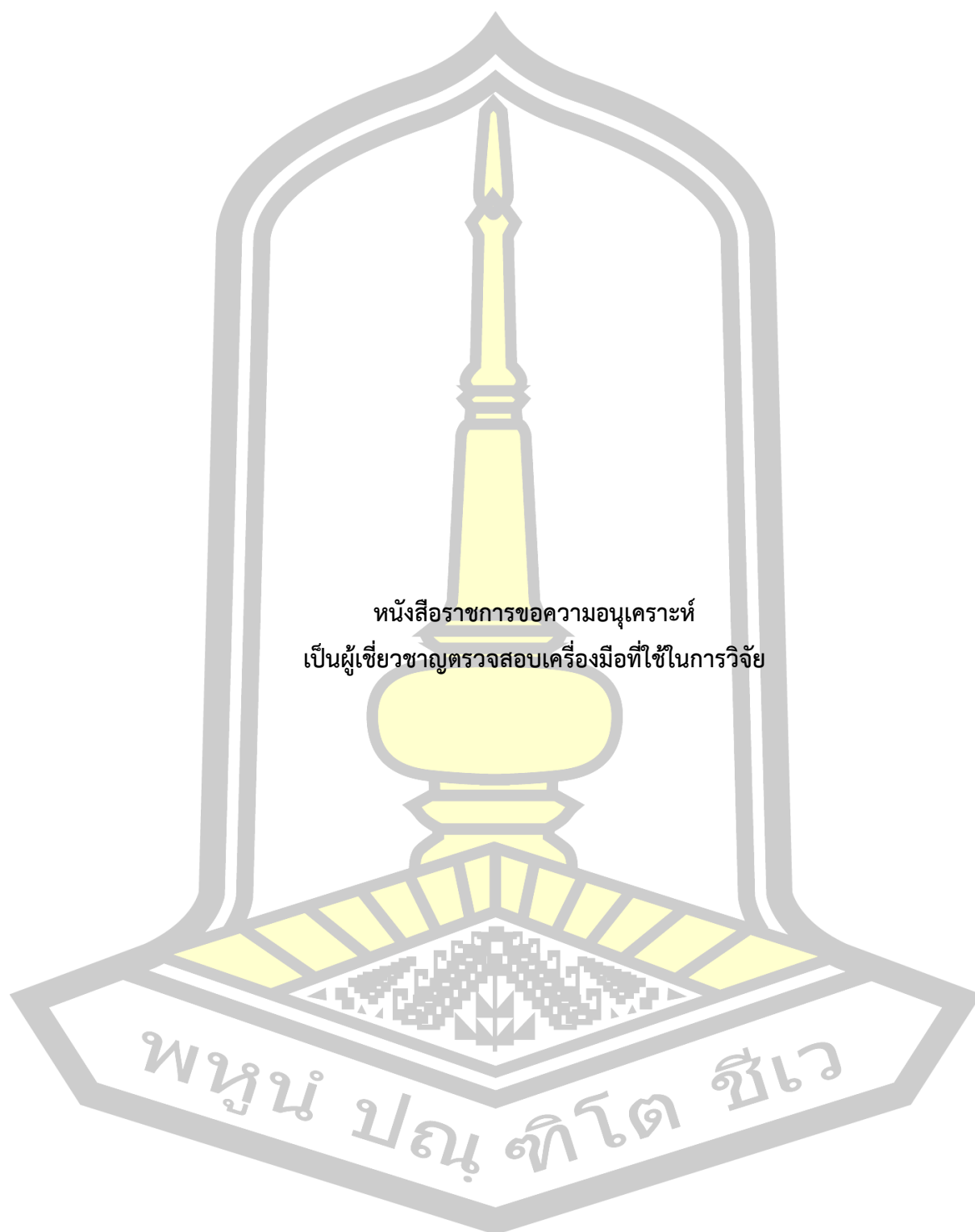
ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ภาคผนวก ข

หนังสือราชการขอความอนุเคราะห์ในการวิจัย

พหุบัน ปณุ ทิโต ชีเว

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โทร 6216
 ที่ ศธ. 0530.5(2) / ว2096 วันที่ 3 ตุลาคม 2561
 เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน พันตรีหญิง ดร.ดุชนิ เล็บขาว

ด้วย นางสาวมัณฑิณี เปี่ยมดี นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ด.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รศ.ดร.เพชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้นำไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(รองศาสตราจารย์ ดร.จingsorn โดมชา)
 รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
 คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ศูนย์ ปณู ทิโต ข

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โทร 6216

ที่ ศธ. 0530.5(2) / ว2096

วันที่ 3 ตุลาคม 2561

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน รศ.ดร.บุญชม ศรีสะอาด

ด้วย นางสาวมัญชลี เปี่ยมดี นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ด.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รศ.ดร.เพชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้นำไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โนมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โทร 6216
 ที่ ศธ. 0530.5(2) / ว2096 วันที่ 3 ตุลาคม 2561
 เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ผศ.ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน

ด้วย นางสาวมัญชลี เปี่ยมดี นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ศ.) การบริหารและพัฒนาศึกษา โดยมี รศ.ดร.เพชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

พูน ปรนุ ทิโต ชีเว

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โทร 6216
 ที่ ศธ. 0530.5(2) / 22096 วันที่ 3 ตุลาคม 2561
 เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ผศ.ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ

ด้วย นางสาวมัชชลี เปี่ยมดี นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนา
 โปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา
 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ด.)
 การบริหารและพัฒนาศึกษา โดยมี รศ.ดร.เพชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
 ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ
 และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
 รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
 คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

พูน ปรณ ทิโต ชีเว

ที่ ศธ. 0530.5(2) /2095

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

3 ตุลาคม 2561

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
เรียน นางสาวสมจิตร สุทธินันท์

ด้วย นางสาวมัญชลี เปี่ยมดี นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ด.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รศ.ดร.เพชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

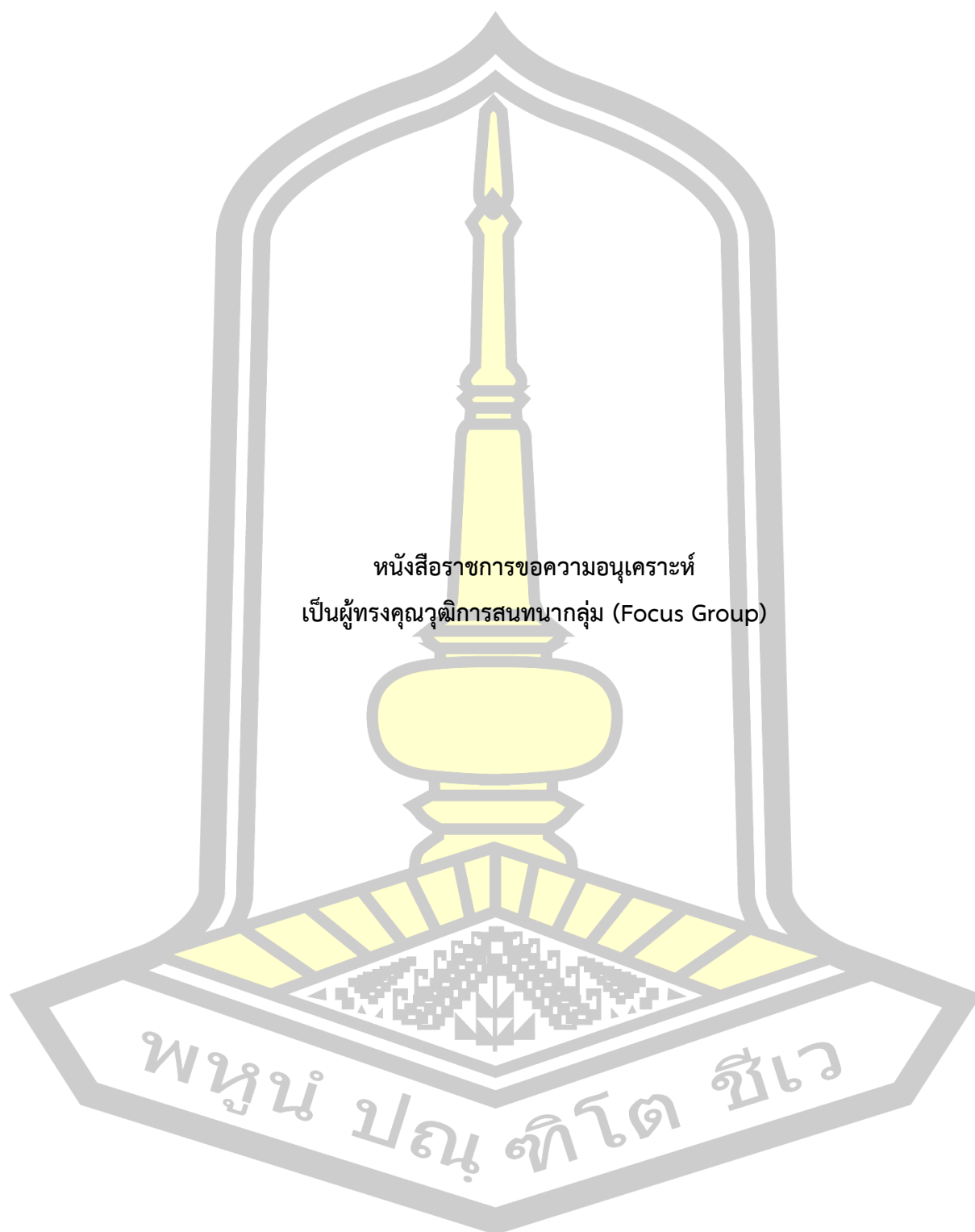
เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0892778812

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โทร 6216
 ที่ ศธ. 0530.5(2) / 2115 9 ตุลาคม 2561
 เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

เรียน ผศ.ดร.ภมรพรรณ ยูระยาตร์

ด้วย นางสาวมัณฑิลา เปี่ยมดี นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ด.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รศ.ดร.พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ในวันพฤหัสบดี ที่ 25 ตุลาคม 2561 เวลา 9.00 น. - 12.00 น. ห้อง 5309 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้นำไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ ใยมยา)
 รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
 คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

พูน ปรณ ทิโต ชีเว

ที่ ศธ. 0530.5(2) / ว2116

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

9 ตุลาคม 2561

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

เรียน นางเครือวัลย์ พนมศิริ (ครูชำนาญการพิเศษ)

ด้วย นางสาวมัญชลี เปี่ยมดี นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ด.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รศ.ดร.เพชรวิทย์ จันทร์ศิริลือ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ในวันพฤหัสบดี ที่ 25 ตุลาคม 2561 เวลา 9.00 น.-12.00 น. ห้อง 5309 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โอมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0892778812

ที่ ศธ. 0530.5(2) / ว2116

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

9 ตุลาคม 2561

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิการสนทนากลุ่ม (Focus Group)
เรียน นางเพ็ญประภา ชูยกระเดื่อง (ครูชำนาญการพิเศษ)

ด้วย นางสาวมัณฑุชลี เปี่ยมดี นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ด.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รศ.ดร.เพชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ในวันพฤหัสบดี ที่ 25 ตุลาคม 2561 เวลา 9.00 น.-12.00 น. ห้อง 5309 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0892778812

ที่ ศธ. 0530.5(2) / ว2116

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

9 ตุลาคม 2561

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิการสนทนากลุ่ม (Focus Group)
เรียน ผศ.ดร.จันทร์เพ็ญ ภูโสภาก

ด้วย นางสาวมัณฑลณี เปี่ยมดี นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ด.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รศ.ดร.เพชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ในวันพฤหัสบดี ที่ 25 ตุลาคม 2561 เวลา 9.00 น.-12.00 น. ห้อง 5309 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โอมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0892778812

ที่ ศธ. 0530.5(2) / ว2116

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

9 ตุลาคม 2561

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

เรียน ดร.ครรชิต วรณชา (ศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม)

ด้วย นางสาวมัณฑุชลี เปี่ยมดี นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ด.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รศ.ดร.เพชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ในวันพฤหัสบดี ที่ 25 ตุลาคม 2561 เวลา 9.00 น.-12.00 น. ห้อง 5309 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โนมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0892778812

ที่ ศธ. 0530.5(2) / ว2116

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

9 ตุลาคม 2561

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

เรียน นายสุดใจ สุปัญญาบุตร

ด้วย นางสาวณัฐชี่ เปี่ยมดี นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ด.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รศ.ดร.เพชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ในวันพฤหัสบดี ที่ 25 ตุลาคม 2561 เวลา 9.00 น.-12.00 น. ห้อง 5309 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้นำไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รุ่งสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0892778812

ที่ ศธ. 0530.5(2) / ๖2116

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

9 ตุลาคม 2561

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

เรียน นางวาทีณี ทองอาสน์ (รองผู้อำนวยการโรงเรียนสารคามพิทยาคม)

ด้วย นางสาวมัญชลี เปี่ยมดี นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ด.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รศ.ดร.เพชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ในวันพฤหัสบดี ที่ 25 ตุลาคม 2561 เวลา 9.00 น.-12.00 น. ห้อง 5309 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โยมยา)

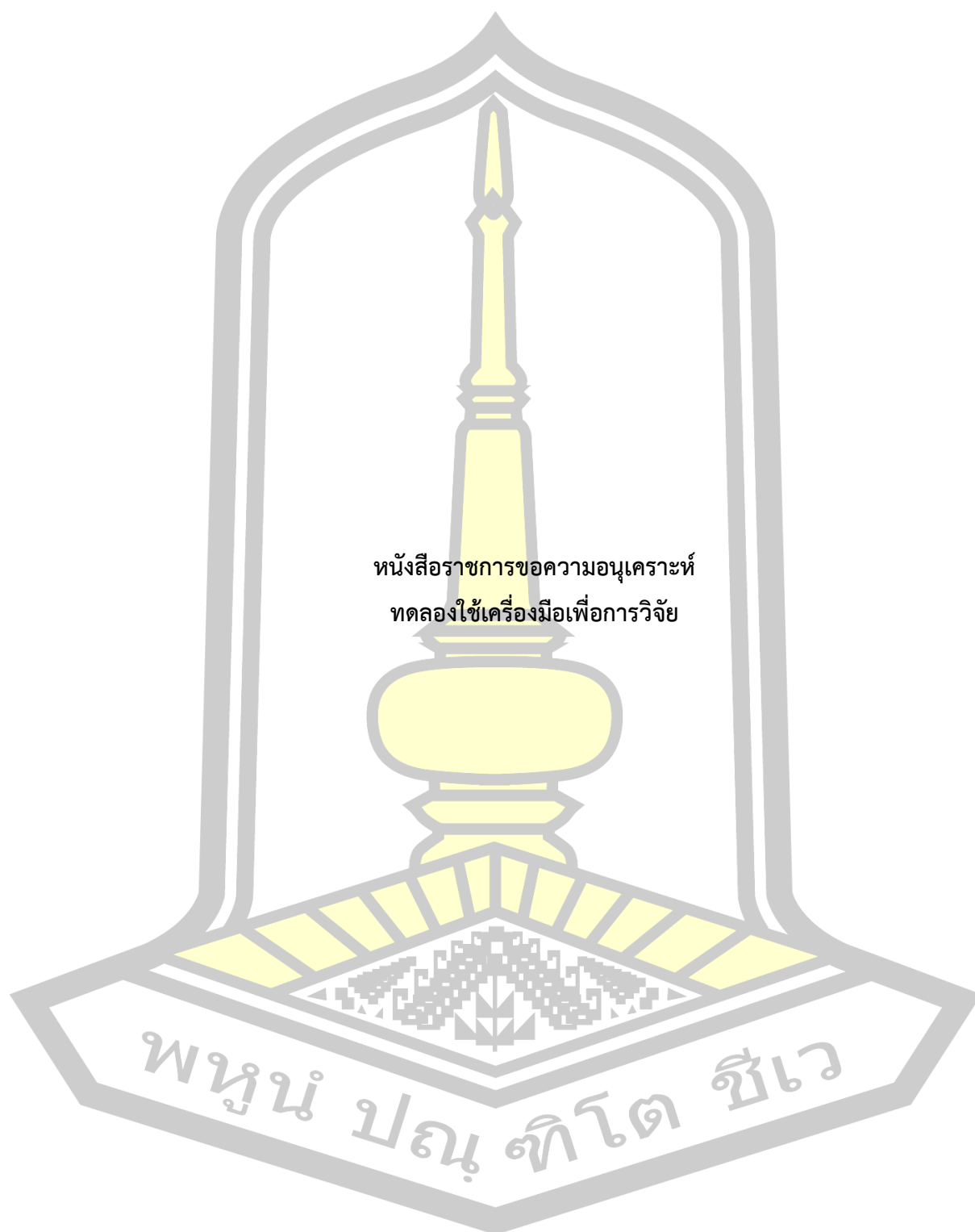
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0892778812

ที่ อว 0605.5(2) / 720

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

15 พฤษภาคม 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ประธานศูนย์แนะแนวประจำสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26

ด้วย นางสาวมัณฑิลา เปี่ยมดี นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ด.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รศ.ดร.เพชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

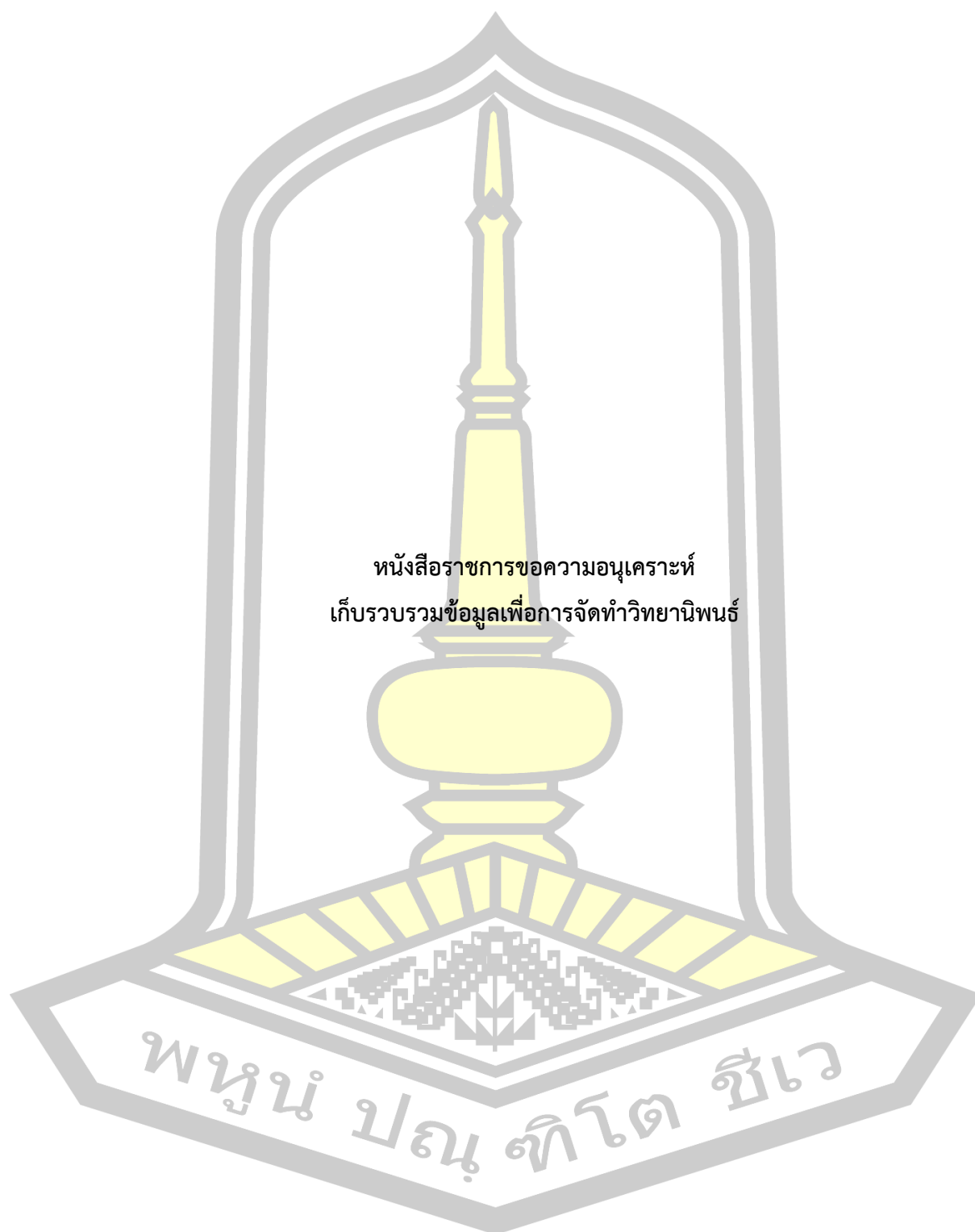
เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวมัณฑิลา เปี่ยมดี ทำการทดลอง ใช้เครื่องมือเพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0892778812

ที่ อว 0605.5(2) / ๖738

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

15 พฤษภาคม 2562

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน ประธานศูนย์แนะแนวประจำสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 - 42

ด้วย นางสาวมัณฑิณี เปี่ยมดี นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ด.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รศ.ดร.พชรวิทย์ จันทร์ศิริลือ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้อนุญาตให้ นางสาวมัณฑิณี เปี่ยมดี เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้นำไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4374-3174
เบอร์โทรนิสิต 0892778812

ที่ อว 0605.5(2) / ว1185

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

9 กรกฎาคม 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ศึกษาวิธีการปฏิบัติงานแนะแนวที่เป็นเลิศ (Best Practice) เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนร้อยเอ็ดวิทยาลัย

ด้วย นางสาวมัญชลี เปี่ยมดี นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ต.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รศ.ดร.เพชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นขอความอนุเคราะห์ศึกษาวิธีการปฏิบัติงานแนะแนวที่เป็นเลิศ (Best Practice) เพื่อการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0892778812

ที่ อว 0605.5(2) / ว1185

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

9 กรกฎาคม 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ศึกษาวิธีการปฏิบัติงานแนะแนวที่เป็นเลิศ (Best Practice) เพื่อการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนนครขอนแก่น

ด้วย นางสาวมัญชลี เปี่ยมดี นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ด.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รศ.ดร.เพชรวิทย์ จันทรศิริสิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นขอความอนุเคราะห์ศึกษาวิธีการปฏิบัติงานแนะแนวที่เป็นเลิศ (Best Practice) เพื่อการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0892778812

ที่ อว 0605.5(2) / ว1185

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

9 กรกฎาคม 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ศึกษาวิธีการปฏิบัติงานแนะแนวที่เป็นเลิศ (Best Practice) เพื่อการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีกระนวนวิทยาคม

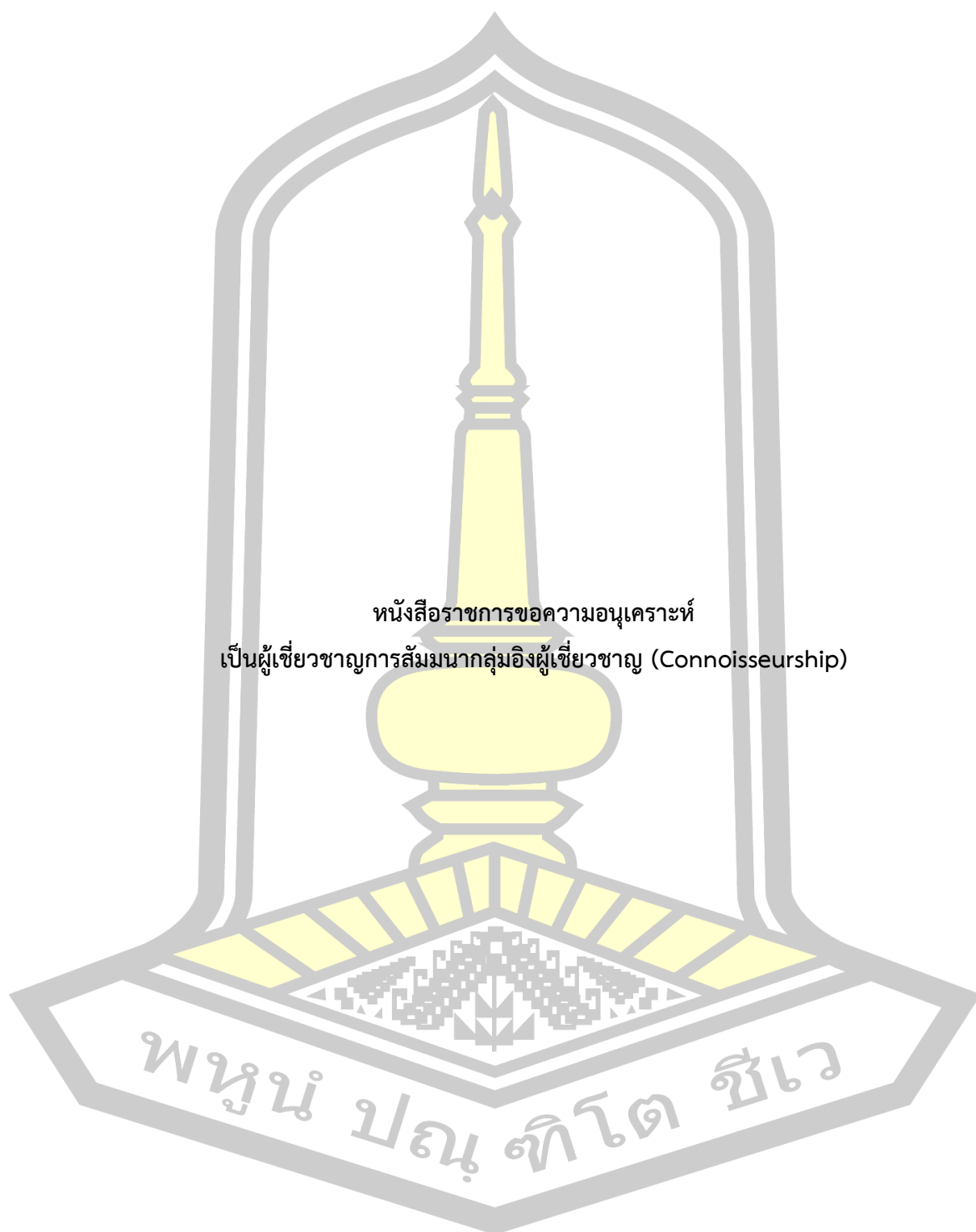
ด้วย นางสาวมัญชลี เปี่ยมดี นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ด.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รศ.ดร.เพชรวิทย์ จันทร์ศิริลือ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นขอความอนุเคราะห์ศึกษาวิธีการปฏิบัติงานแนะแนวที่เป็นเลิศ (Best Practice) เพื่อการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0892778812

ที่ อว 0605.5(2) / ว1586

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

19 สิงหาคม 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิการสัมมนาอิงผู้ทรงคุณวุฒิ (Connoisseurship)

เรียน ดร.นิพนธ์ ยศดา

ด้วย นางสาวมัณฑิลา เปี่ยมดี นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ด.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รศ.ดร.พชรวิทย์ จันทรศิริสิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิการสัมมนาอิงผู้ทรงคุณวุฒิ (Connoisseurship) เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0892778812

ที่ อว 0605.5(2) / ว1586

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

19 สิงหาคม 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิการสัมมนาอิงผู้ทรงคุณวุฒิ (Connoisseurship)

เรียน นายสุดใจ สุปัญญาทร

ด้วย นางสาวมัญชลี เปียมติ นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำเนินการตามหลักสูตร (กศ.ด.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รศ.ดร.พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิการสัมมนาอิงผู้ทรงคุณวุฒิ (Connoisseurship) เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0892778812

ที่ อว 0605.5(2) / ว1586

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

19 สิงหาคม 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิการสัมมนาอิงผู้ทรงคุณวุฒิ (Connoisseurship)

เรียน นางกรรณิการ์ ค่ายหนองสง

ด้วย นางสาวมัญชลี เปี่ยมดี นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ศ.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รศ.ดร.เพชรวิทย์ จันทร์ศิริลือ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิการสัมมนาอิงผู้ทรงคุณวุฒิ (Connoisseurship) เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0892778812

ที่ อว 0605.5(2) / ว1586

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

19 สิงหาคม 2562

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิการสัมมนาอิงผู้ทรงคุณวุฒิ (Connoisseurship)

เรียน นางสาวสมจิตร สุทธินันท์

ด้วย นางสาวมัณฑิลา เปี่ยมดี นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ด.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รศ.ดร.เพชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิการสัมมนาอิงผู้ทรงคุณวุฒิ (Connoisseurship) เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0892778812

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โทร 6216
ที่ อว 0605.5(2) / ว1586 วันที่ 19 สิงหาคม 2562
เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิการสัมมนาอิงผู้ทรงคุณวุฒิ (Connoisseurship)

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ

ด้วย นางสาวมัญชลี เปี่ยมดี นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ด.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รศ.ดร.พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิการสัมมนาอิงผู้ทรงคุณวุฒิ (Connoisseurship) เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

พูน ปรณ ทิโต ชีเว

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โทร 6216
 ที่ อว 0605.5(2) / ๖1586 วันที่ 19 สิงหาคม 2562
 เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิการสัมมนาอิงผู้ทรงคุณวุฒิ (Connoisseurship)

เรียน อาจารย์ ดร.ชนิดา รุ่งเรือง

ด้วย นางสาวมัณฑิลา เปี่ยมดี นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ด.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รศ.ดร.พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิการสัมมนาอิงผู้ทรงคุณวุฒิ (Connoisseurship) เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
 รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
 คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โทร 6216
 ที่ อว 0605.5(2) / ว1586 วันที่ 19 สิงหาคม 2562
 เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิการสัมมนาอิงผู้ทรงคุณวุฒิ (Connoisseurship)

เรียน พันตรีหญิง ดร.ศุภฎี เล็บขาว

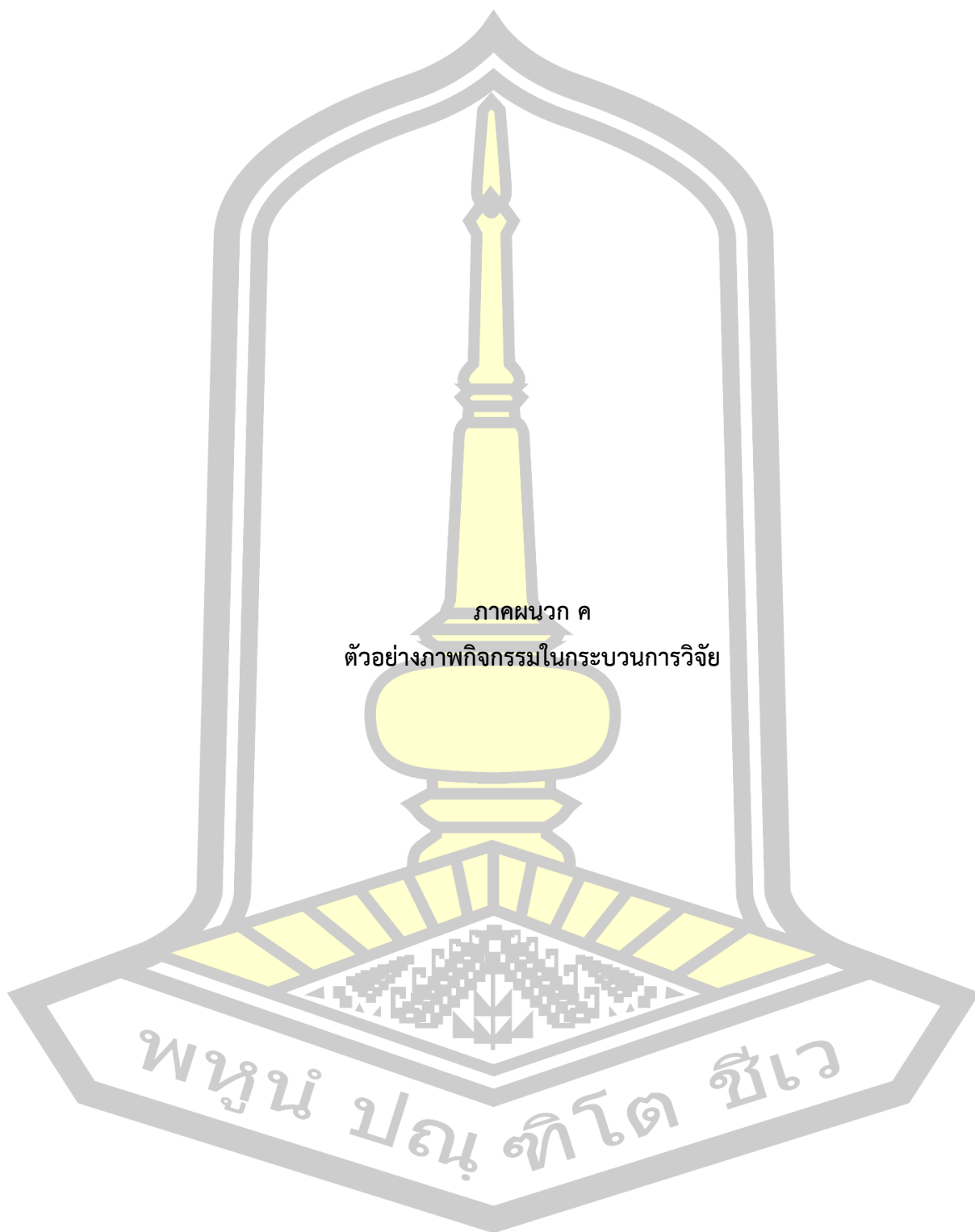
ด้วย นางสาวมัญชลี เปี่ยมดี นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาโปรแกรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ด.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รศ.ดร.พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิการสัมมนาอิงผู้ทรงคุณวุฒิ (Connoisseurship) เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(รองศาสตราจารย์ ดร.รุ่งสรรค์ โฉมยา)
 รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
 คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ภาคผนวก ค

ตัวอย่างภาพกิจกรรมในกระบวนการวิจัย

พหุ ประถมศึกษา

การสนทนากลุ่ม (Focus Group)

การศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)

โรงเรียนนครขอนแก่น
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

โรงเรียนศรีกระนวนวิทยาคม
อำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น

โรงเรียนร้อยเอ็ดวิทยาลัย
อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด

การสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship)

การฝึกอบรมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียน
ในโรงเรียนเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การเรียนรู้จากการปฏิบัติงานและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
โครงการการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูเพื่อเสริมทักษะชีวิตให้นักเรียน
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นางสาวมัณฑิลา เปี่ยมดี
วันเกิด	วันที่ 12 กรกฎาคม พ.ศ. 2530
สถานที่เกิด	อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 279 หมู่ที่ 10 ตำบลกองนาง อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย รหัสไปรษณีย์ 43110
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	รับราชการครู
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนสารคามพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม รหัสไปรษณีย์ 44000
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2549 มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย พ.ศ. 2553 ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (วท.บ.) สาขาวิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พ.ศ. 2554 ประกาศนียบัตรบัณฑิต (วิชาชีพครู) มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี พ.ศ. 2558 ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วท.ม.) สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. 2563 ปริญญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต (กศ.ด.) สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูน ปรุ ทิโต ชีเว